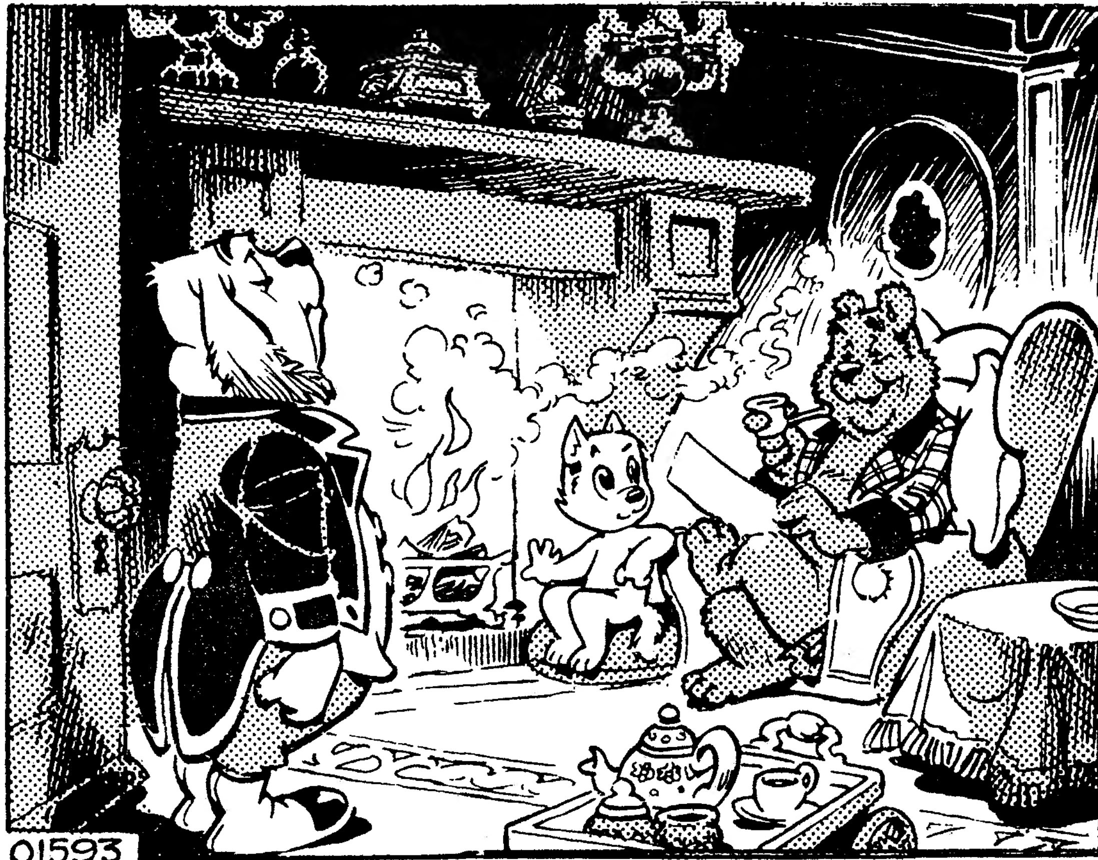
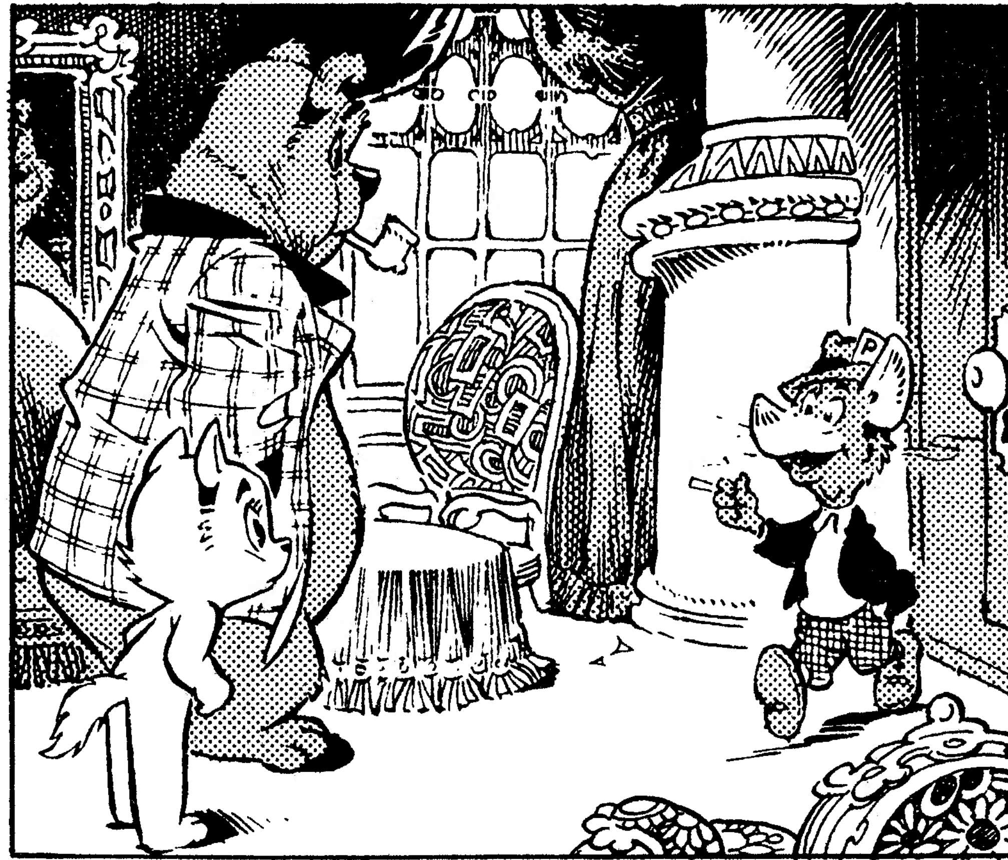
Tom Poes en het Kukel

Door Marten Toonder

01593 Toen Tom Poes enige tijd later heer Bommel opzocht, legde die juist de laatste aflevering van het Kukelverhaal terzijde.
"Dat heeft me goed gedaan," verklaarde hij. "Ik herinner het me allemaal weer als gisteren. Geen wonder: ik was toch maar de enige die geen min-kukel had."
"Hm," zei Tom Poes. "Dat weten we niet, want het is niet gemeten."
Heer Ollie's glimlach doofde uit, maar voordat hij een terechtwijzing kon geven, verscheen Joost in de deuropening om het bezoek van journalist Argus aan te kondigen.
"Ik hoop, dat ik niet stoor," zei de verslaggever binnentredend. "Maar ik hoorde juist, dat de Vergelder verboden is door de minister van WC."
"Wàt is verboden?" vroeg heer Bommel, verbaasd opstaande.
"De Vergelder," herhaalde Argus. "U weet wel: de uitvinding die u hebt weggegeven nadat u hem ontwikkeld had."
"Juist, ja?" riep heer Ollie uit. "Ik herinner het mij als gisteren. Geen wonder: ik ben de enige, die geen min-kukel heeft. Mijn uitvindig was..."
"U hebt zich precies op tijd teruggetrokken," hernam de journalist. "U moet wel een goeie neus hebben voor de vooruitgang."
"Geen wonder," sprak heer Bommel met nadruk. "Ik ben de enige die geen..."
"Juist, gaf Argus toe. "Daarom wilde ik graag uw volgende plannen even weten. Dat zal de lezers interesseren. Wat gaat u doen?"
Een kort ogenblik staarde heer Ollie met een lege blik nadenkend voor zich uit, maar toen verlevendigden zijn trekken zich.
"Werken aan de vooruitgang natuurlijk!" zei hij. "Die ga ik bij de horens vatten en aan het daglicht brengen. Deze tijd vol achteruitgang roept er om."
Dit is het einde van Tom Poes en het Kukel

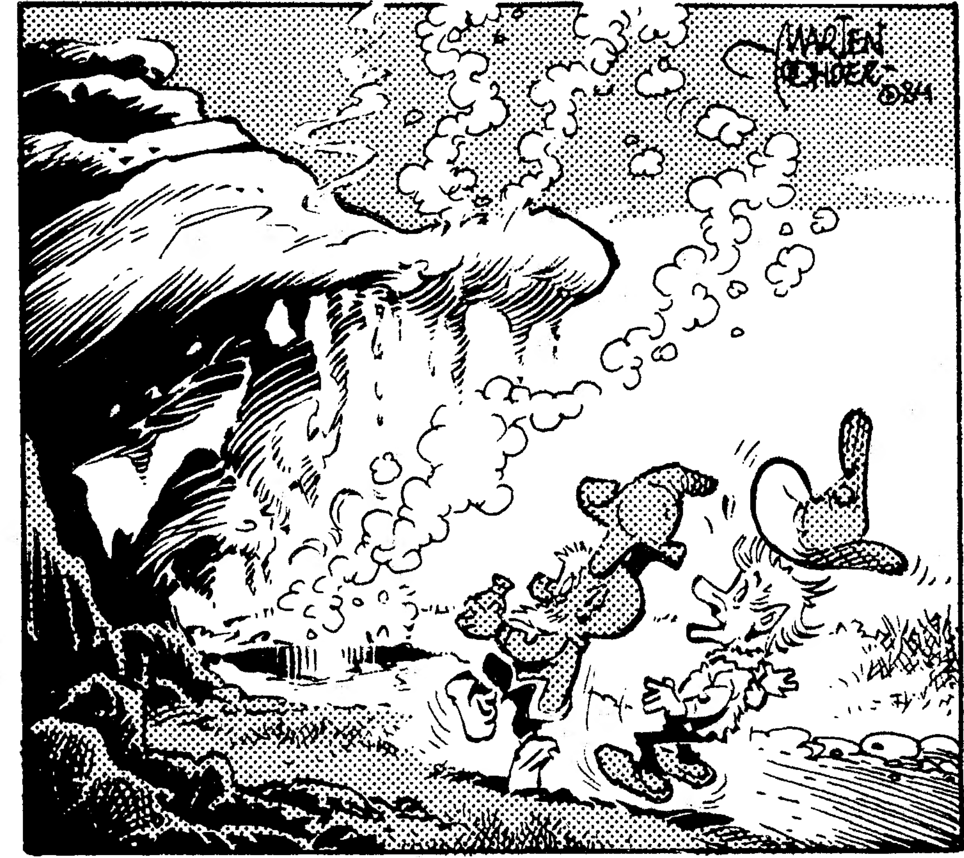
84/1218

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01594 Het was nog herfst, maar de bomen waren al kaal, vol schimmels en draadhippel. Sommige waren zelfs omgevallen door gebrek aan levensvreugde, en ik vrees dan ook dat we hier een staaltje verzuring voor ons zien.

Maar gelukkig was Kwetal bezig een reinigingsmiddel te maken, zoals bleek uit het rookpluimpje dat uit een stapel stenen opsteeg. En zolang hij nog maar bezig is, is er hoop. Dat dacht Pee Pastinakel ook, want hij stond geduldig te wachten; hoewel hij een schapewollen vest had aangetrokken; want de tijd om naar het zuiden te ipsen was al lang voorbij.

"Heb je een ontzoedel gehutseld?" vroeg hij, toen Kwetal zijn hoofd naar buiten stak. Hij keek naar het flesje dat de ander zegevierend omhoog hield, en vervolgens achterdochtig: "Ik hoop, dat je nu een èchte ontzoedel gehutseld hebt. Tot nu toe was al je gevoeg knudde! En de zon is al oud en koud."

"Het is een èchte!" verklaarde Kwetal. "Kijk maar."

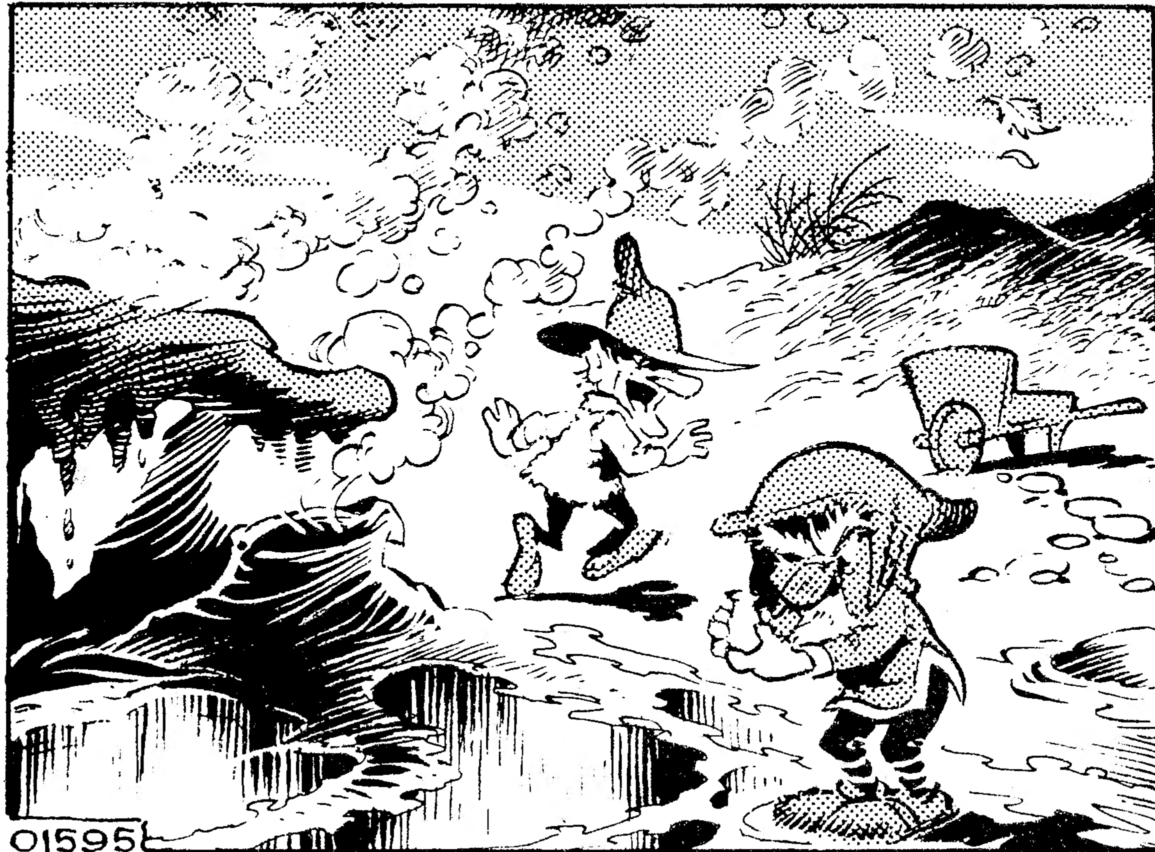
Hij trok de stop van het flesje en goot een klein straaltje van de inhoud op de grond. De gevolgen lieten niet lang op zich wachten, want er werd een luid gesis hoorbaar, en terwijl er witte rookwolken opstegen, begon een steenhoop in dradige slierten te ontbinden.

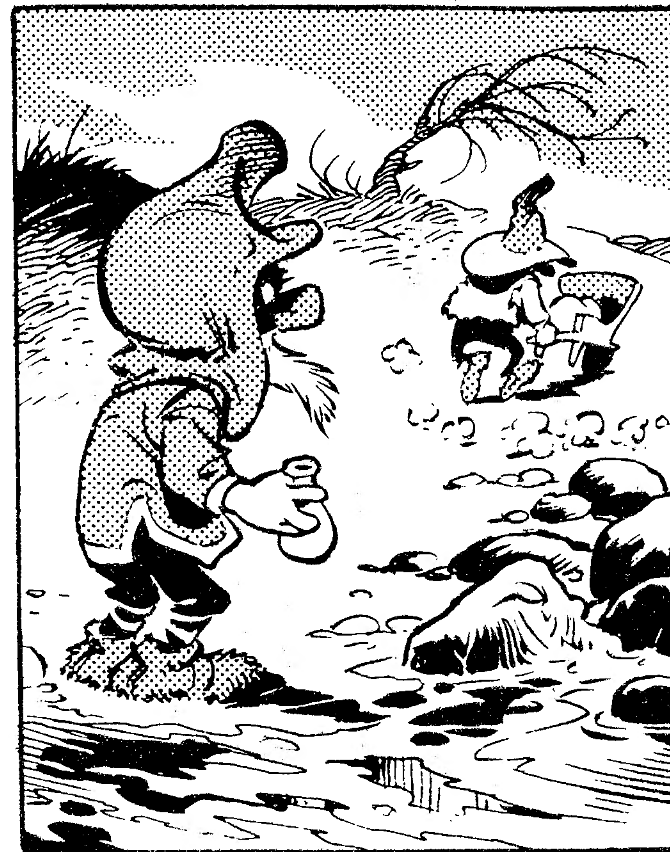
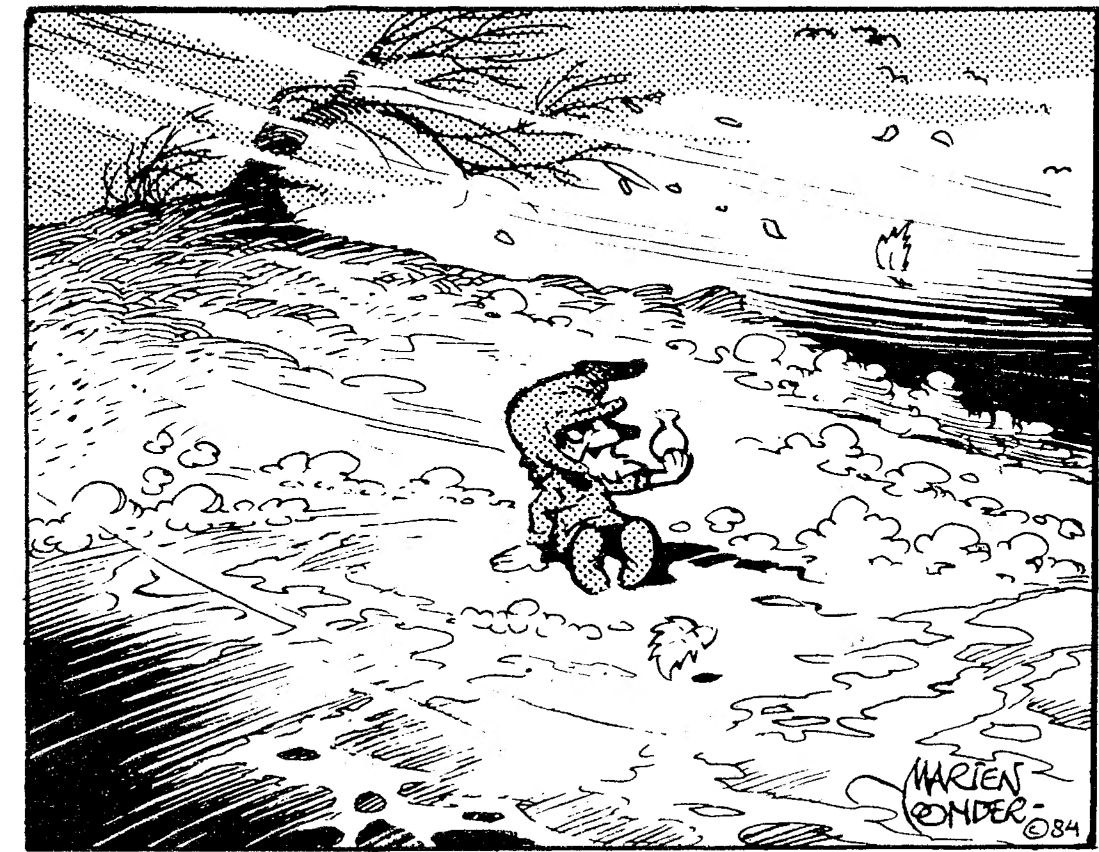
De beide mannetjes deinsden geschrokken achteruit, en geen wonder. Het was duidelijk, dat Kwetal niet alleen een middel tegen verzuring had gemaakt, maar tegen alles.

84 12 19

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01595 Pee Pastinakel keek even sprakeloos naar de verslijmende stapel stenen, en toen keerde hij zich om en liep boos naar zijn kruiwagen.

''Altijd knudde,'' mompelde Kwetal, terwijl hij vol afkeer naar zijn flesje staarde. ''Altijd gaat alles de floddering in. Alles lost. Het moet aan het ruina-kruidje liggen. Of wieweet is het de...''

''Ik ben er sloerig van!'' riep Pee over zijn schouder. ''Ik ga ipsen. Laat het hier maar bezoedelen. Gooi je hutsel weg en kom mee.''

De ander keerde zich om en keek hem bekommerd na. Om hem heen verschrompelden de bomen en zakten de stenen in elkaar, zodat alles wat er van het zieke landschap over was, in een woestijn veranderde. Wat hij precies gehutseld had, weet ik natuurlijk niet; maar het spul verspreidde zich over een grote oppervlakte, en de uitwerking was erger dan de zure regen.

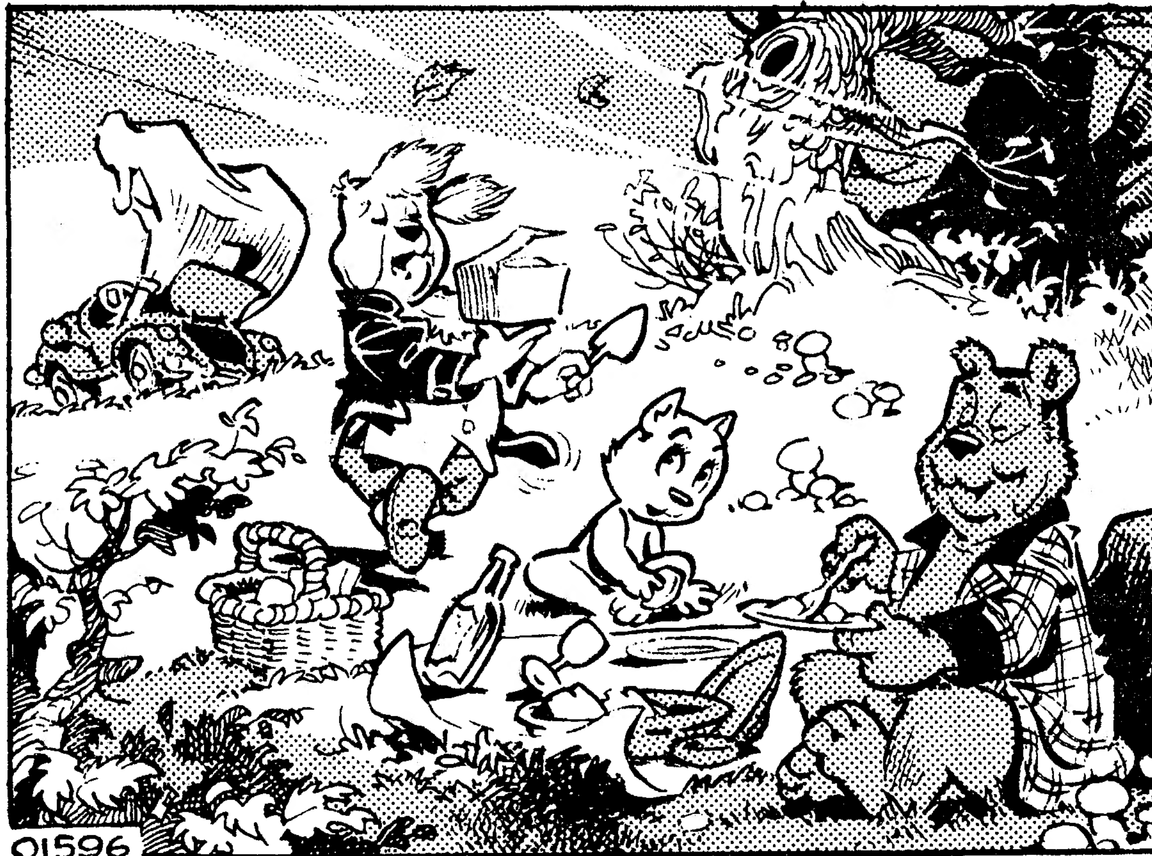
Natuurlijk drong dat ook tot Kwetal door; tenslotte is hij niet voor niets een breinbaas. Toen Pastinakel over een heuvel verdwenen was, ging hij op de dorre grond zitten en staarde naar het flesje.

''Hutsel weggooien?'' vroeg hij zichzelf af. ''Na zes manen voegen? Als ik er een ietje groevie bij doe is het misschien goed. Ik moet toch wat vinden tegen de bezoedel? Alle bossen gaan naar de verturving!''

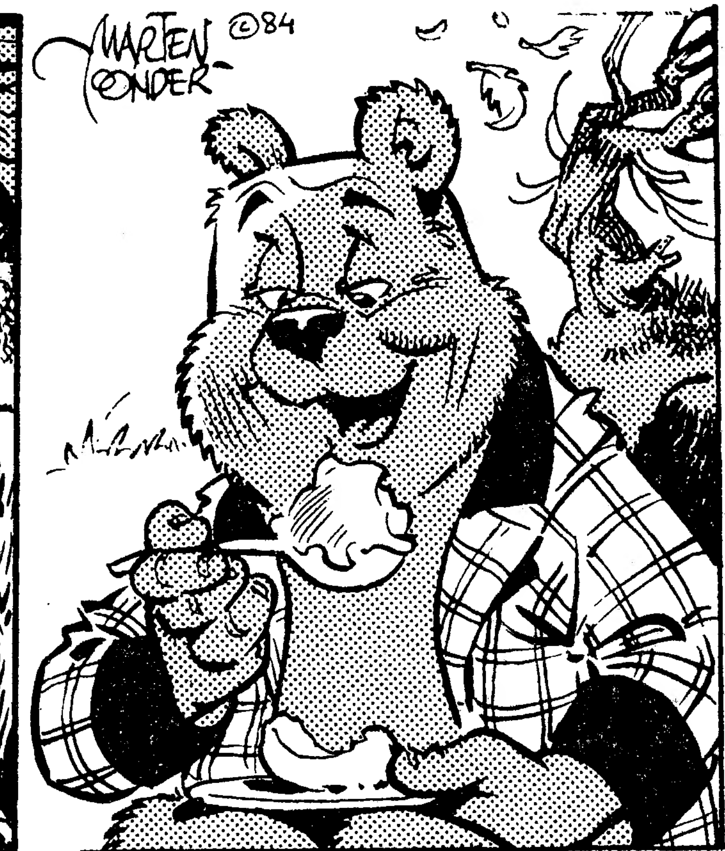
Hij begon te denken, en hoe meer hij dacht, hoe minder hij bewoog. Hij bemerkte zelfs niet, dat het begon te waaien en dat hij omringd was door stofwolken, die door de wind werden voortgeblazen over de kale vlakte.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

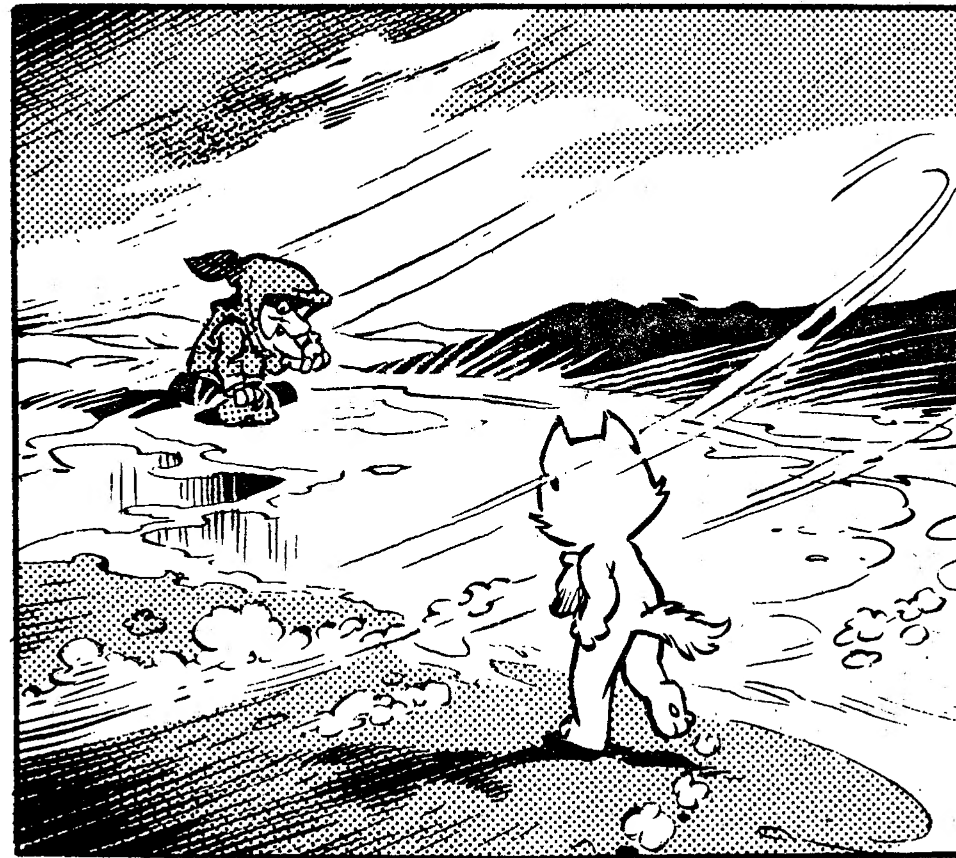
01596 Niet ver van de plek waar Kwetal zat, hield heer Bommel een picknick. Toen ze die morgen van huis gingen was het nog zacht voor de tijd van het jaar, maar tegen het einde van de maaltijd stak er een frisse wind op. Het tafellaken begon te fladderen, de wijnfles viel om, en de bediende Joost, die met het desert naderde, had moeite het evenwicht te bewaren.

''Het is zeer betreurenswaardig,'' sprak hij. ''Ik had beter een café à la Thermos mee kunnen nemen. De tarte glacée valt nu zo kil op de koude kip, met uw welnemen. En eigenlijk is het te koud om in het gras te zitten met uw teer gestel, heer Olivier.''
''Onzin,'' zei heer Bommel. ''Frisse lucht is net waar ik behoefte aan heb om na te denken over de vooruitgangshulp die me voor de geest zweeft.'' Hij hield zijn bordje bij om het opscheppen van de ijstaart te vergemakkelijken, en vervolgde: ''We moeten van die oude denkbeelden af. We moeten met frisse ogen de toekomst tegemoet treden. Wat goed genoeg was voor mijn vader is goed genoeg voor mij, zei mijn goede vader altijd — en daar wil ik mij niet meer aan houden. Nog een klein schepje er bij, Joost.''
''Ik wil geen ijs,'' zei Tom Poes, een zakje uit de picknickmand halend. ''Ik neem wel een dropje, en ik ga een eindje lopen. Heb lang genoeg gezeten; ik wil wat van de stenen en het bos zien.''
''Je doet maar,'' zei heer Ollie, genietend in het ijs happend. ''Ik hoef niets te zien. Ik weet wat mij te doen staat: de vooruitgang versnellen om de achteruitgang in te halen.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

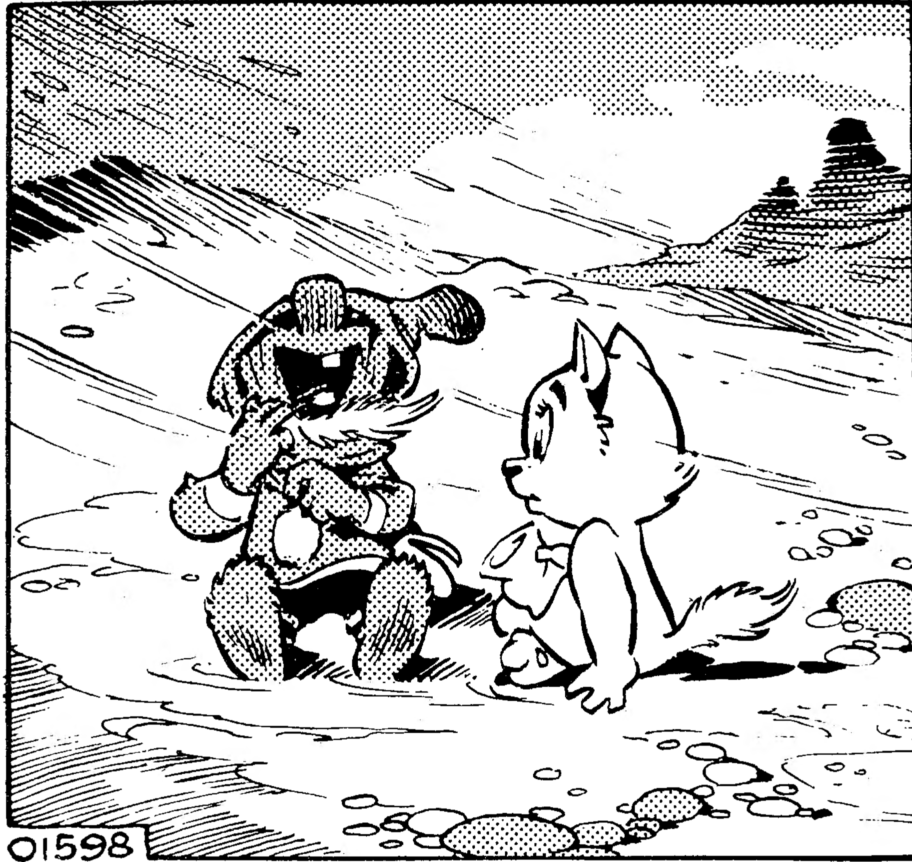
01597 Tom Poes klom de heuvel op, tegen de koude wind in, zo nu en dan een dropje tot zich nemend.
"Eigenlijk helemaal geen weer voor een picknick," zei hij bij zichzelf. "Maar met heer Ollie weet je nooit waar je precies aan toe bent. En het is prettiger, dat hij de achteruitgang in wil halen, dan dat hij zit te klagen. In die vooruitgang van hem zie ik ook niet veel, maar het kan geen kwaad. En kijk: hier heb je de staande stenen van Kallikulli waarover ik gelezen heb. Dan is hier achter het olmenbos, waar...."

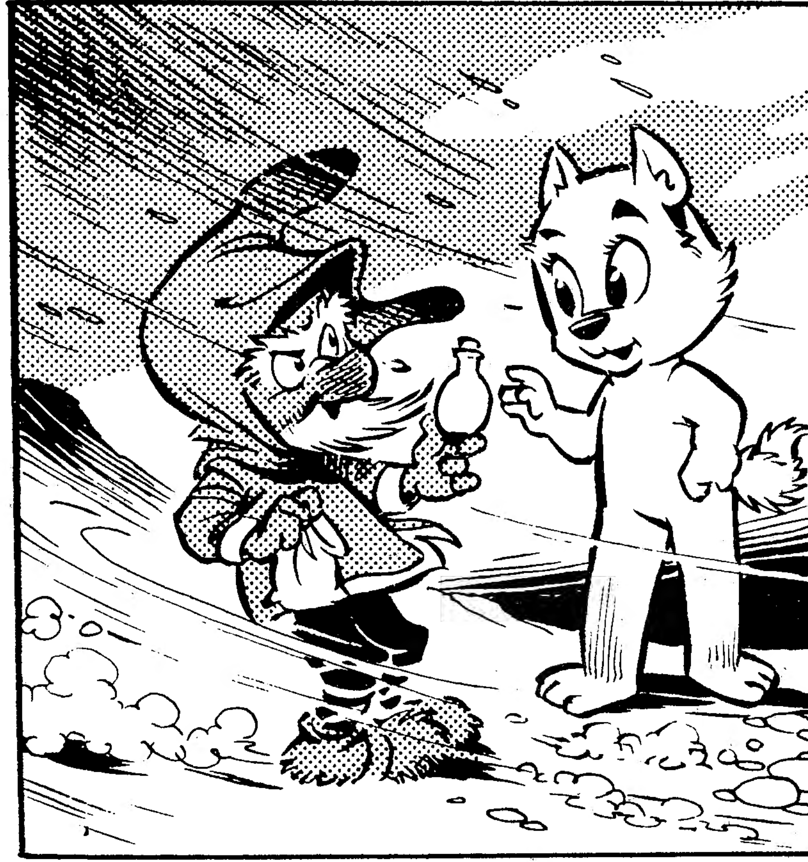
Hij zweeg verbluft, want toen hij op de heuvel was aangekomen strekte zich een dorre vlakte voor hem uit, waarop zelfs geen boom te bekennen viel. In de leegte zag hij een klein figuurtje zitten, dat aandachtig naar een flesje staarde, en hij naderde nieuwsgierig.

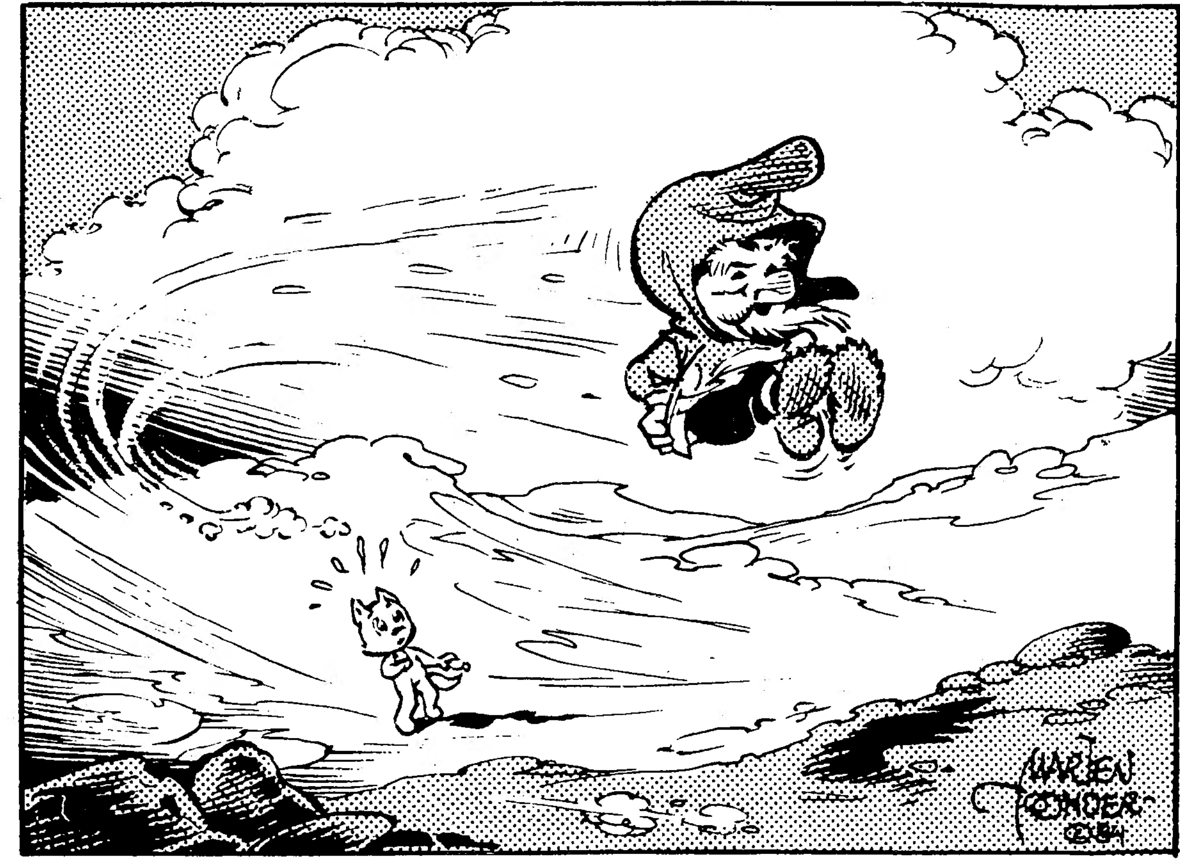
"Kwetal!" riep hij uit. "Wat doe jij hier in de kou? En waar zijn het bos en de stenen?"
Het ventje scheen langzaam uit een verdoving te ontwaken. Hij liet het kruikje zakken en keek de bezoeker door zijn wenkbrauwen aan.
"Bos?" herhaalde hij. "Stenen? Alles is in de floddering. Door mijn ontzoedel. Niet alleen de bezoedel is weg, maar alles! Het is knudde, en ik kan niks zinnen. Ik heb maar een klein denkraam."
In die trant ging hij nog een poosje door, en langzamerhand begon Tom Poes te begrijpen waar hij het over had.
"Je hebt geprobeerd om een middel tegen de verzuring te maken!", riep hij uit. "En toen heb je àlles weggemaakt. Dat is niet zo leuk. Ik kan me voorstellen, dat je er de smoor in hebt. Hier, neem een dropje; dat troost."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

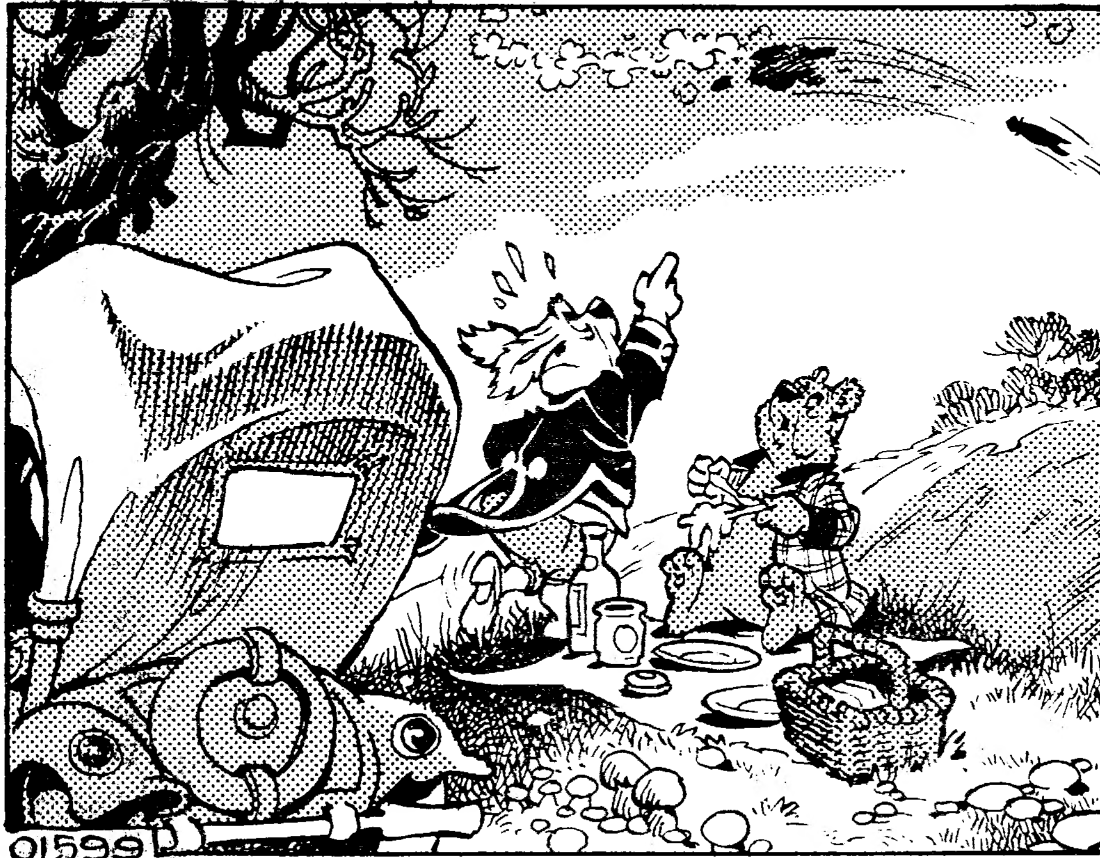

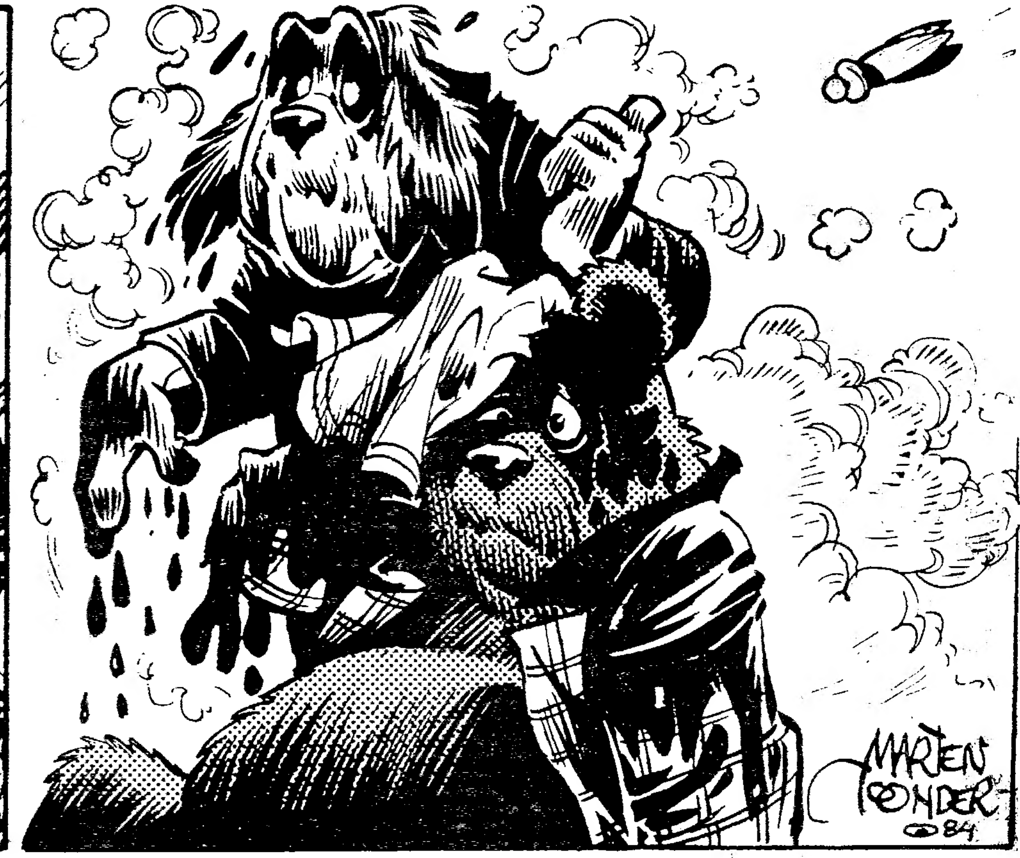
01598 De wind begon aan te wakkeren, en er verschenen donkere wolken boven de horizon. Kwetal keek er zorgelijk naar; toen nam hij een dropje van Tom Poes aan en wierp dat met grote vaardigheid in zijn mond.
"Mum," sprak hij toen hij een poosje aandachtig gekauwd had. "Die hap is mirrig! Maar hij is te klein. Een mondvol zou goed zijn tegen de kou."
"Neem er nog een," bood Tom Poes aan, maar het ventje schudde het hoofd.
"Een mondvol," herhaalde hij. "Mooi bolvol, en dan kauwen en kauwen. Mum! 'k Weet 't al! Jij geeft mij die mirbuidel, en ik geef jou mijn ontzoedel, die alles weg maakt. Het is knudde, maar ik kan de hutsel niet weggooien na zes manen voegen. En misschien weet Bommel wat hij er mee doen moet. Die heeft zo'n groot denkraam."
"Vooruit," zei Tom Poes, die medelijden met het ventje had. Hij reikte de dropjeszak over en nam het kruikje aan. "Wat ga je nu doen?" vroeg hij.
"IJl maken", verklaarde Kwetal. "De druppels beginnen al te vallen, maar ze komen uit noord. Dat is noppig voor ipsen naar zuid. 'k Kan Pee inhalen."
Zo sprekende spreidde hij zijn jasje uit en na een klein aanloopje veerde hij omhoog, zodat hij onmiddellijk door de wind gegrepen werd en in zuidelijke richting werd weggeblazen.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01599 Intussen legde heer Bommel de laatste hand aan zijn ijspudding. Hij vroeg zich juist af, waar hij de vooruitgang het beste zou kunnen aanpakken, toen hij door Joost gestoord werd.

''Heer Olivier!'' riep de bediende uit. ''Achter u! Een rare bol in de lucht, met uw goedvinden. Z-zou dat een moordraket zijn, waar men zo veel van hoort? Hij d-daalt, als ik z-zo v-vrij mag zijn...''

Heer Ollie keek gehinderd op, maar hij was te laat om het verschijnsel in volle vlucht te kunnen waarnemen. Het was reeds achter hem ter aarde gestort en barstte met een kletsend geluid uit elkander in zwarte modderstralen, die over de picknick en de toeschouwers werden uitgestort.

Op dit akelige geweld volgde een diepe stilte, die slechts door het zingen van de wind en het druppelen van kwalijk riekende slijk-druppels werd verbroken.

''Tstinkt,'' mompelde heer Bommel tenslotte. Hij trok zijn zakdoek en begon zijn gezicht te betten zonder dat dit veel reinigende gevolgen had.

''Z-zou d-dit het einde zijn?'' vroeg Joost stamelend. ''is er n-nog hoop? Wat dunkt u?''

''Hoop,'' herhaalde heer Ollie bitter. ''Truikt naar hoop. tis vies. Mn ijs is bedorven. En mn jas...''

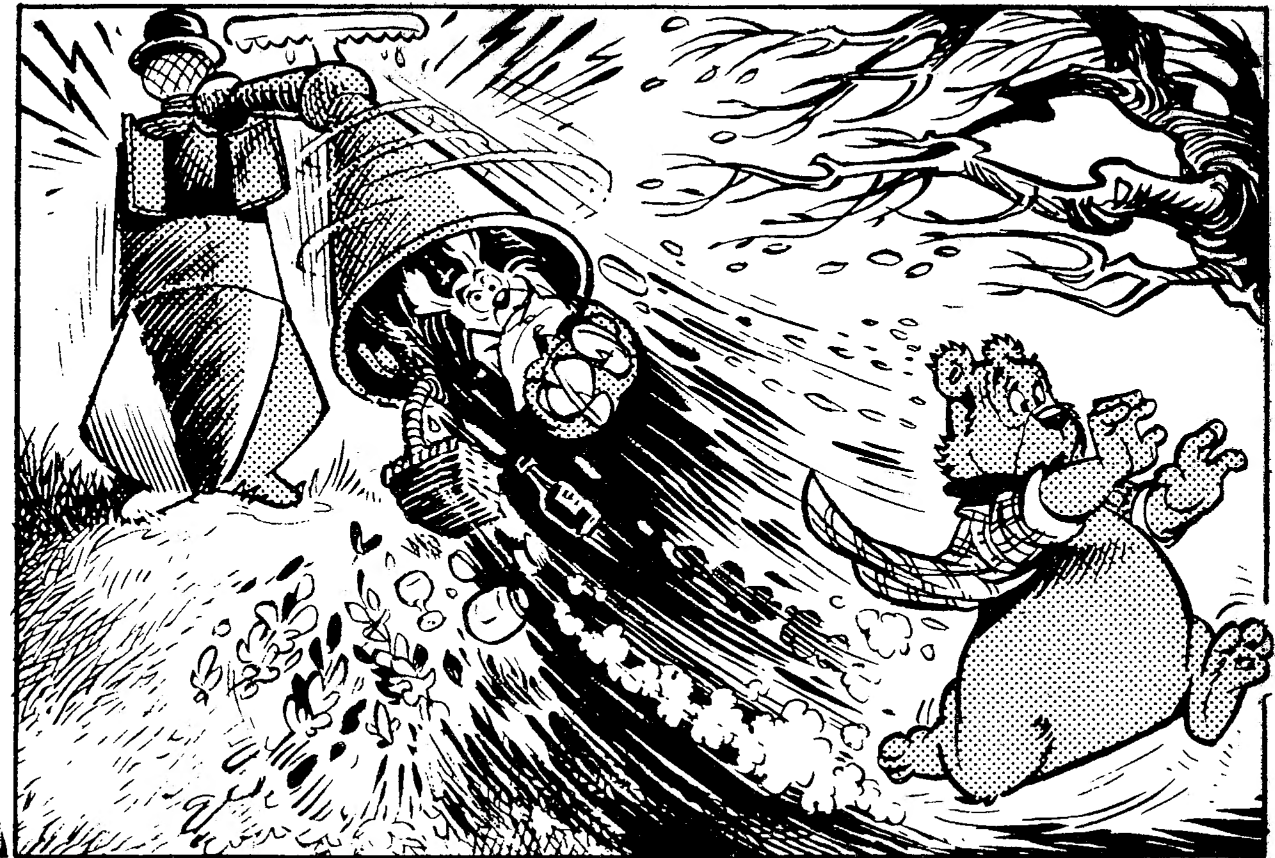
''Ik hoor gebrom,'' hernam de knecht met kleine mond. ''Als u mij toestaat. Er komt... er komt nog m-meer aan, heer Oli... Olivier. Met ons is het ge-gedaan....''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

0 1600 Joost had gelijk: er kwam nog meer aan. De slijkbal werd gevolgd door een torpedovormig vliegtuig, dat met een kleine plof op zijn punt daalde. Voordat het om kon vallen, klapten de vinnen naar buiten zodat het stevig op een soort voeten stond, en in het bovenste gedeelte zwaaiden twee luikjes open. Heer Bommel en Joost stonden er bevuild en ontdaan naar te kijken, toen er uit de ontstane opening een buis naar buiten schoof die aan het einde een soort trechter ontplooide.

''Watsdat?'' prevelde heer Bommel ontzet. ''W-war... wal...''

''Sorry voor ongemak,'' sprak het vliegtuig met metalen stem. Het nam met een stalen arm zijn neusdop af en vervolgde: ''De ICM neemt alle voorzorgen. Maar soms ontsnapt een smeerbal. Zal worden schoongemaakt. Onmiddellijk.''

De laatste woorden werden overstemd door een aanzwellend geloei, en terwijl een sproeier de omgeving met een snelwerkende vloeistof bespoot, begon de trechter met grote kracht te zuigen. Het zuiggeweld was zo groot, dat alle picknick- en andere benodigdheden in de trechter verdwenen, terwijl de vloeistof zijn reinigende werking uitoefende. Zo kwam het, dat Joost, die er het dichtste bij stond, geheel ontvlekt bij zijn jaspanden omhooggezogen werd en in de duistere opening verdween.

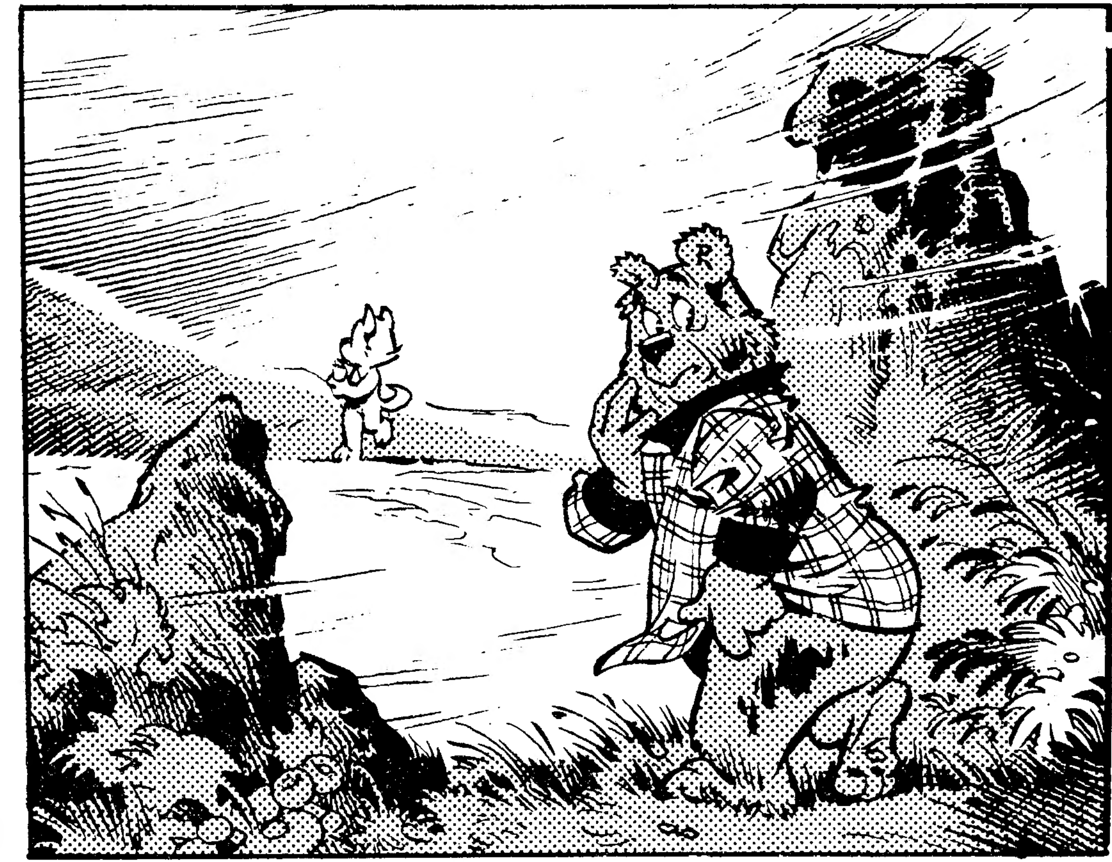
Het is te begrijpen dat dit alles te veel was voor heer Ollie. Hij worstelde zich met grote krachtsinspanning los uit de aangrijpende luchtstroom, en maakte zich uit de voeten.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

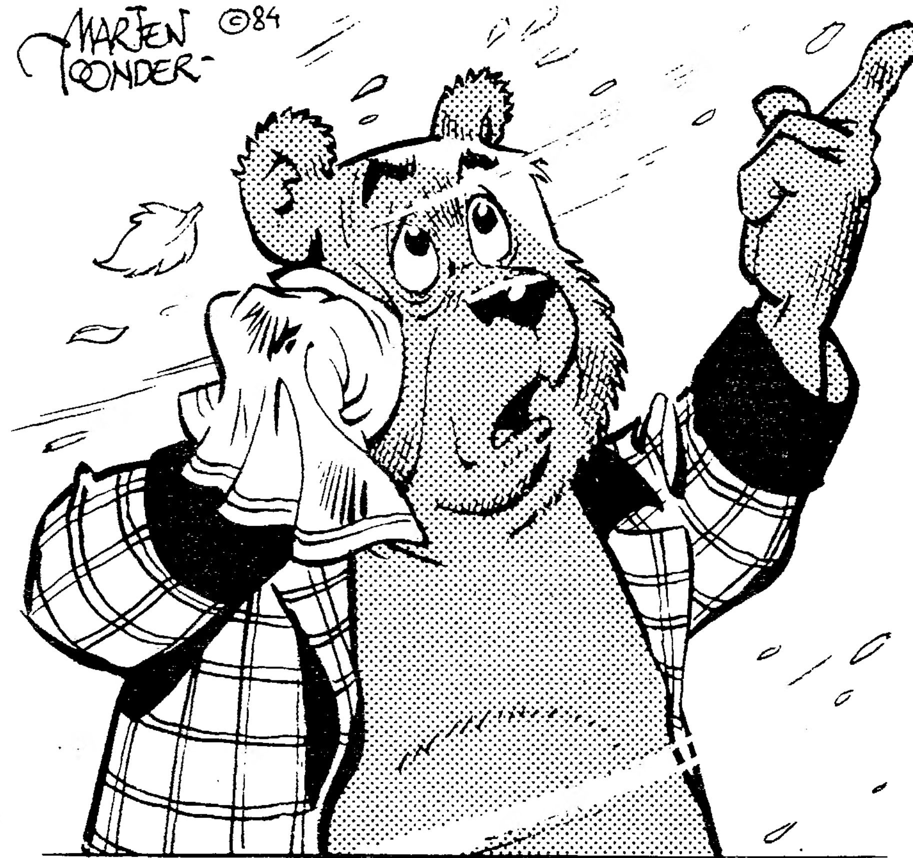
01601 Door ademnood gedreven bleef heer Bommel bij een paar rotsblokken staan en keek om naar het plekje waar hij kort geleden nog zo prettig gegeten had. Er was niets meer te bekennen, want alles was opgezogen: het tafellaken, het bestek, de zwarte modder en de bediende. En het toestel waarin dat allemaal verdwenen was, steeg zoemend op in het luchtruim, slechts enige stofwolken achterlatend.
"Hoe vreselijk is dit alles," mompelde heer Ollie vertwijfeld. "Waar kwam dat ding vandaan? Als ik aan die trouwe Joost denk... Ach, het wordt me allemaal te veel. Om van mijn picknick maar niet eens te spreken, terwijl mijn ijs nog niet op was. Trouwens: wat was dat eigenlijk voor een modderbal?"
Vol gedachten begon hij te lopen, en zijn verwarring maakte langzaam plaats voor zijn gewone, heldere denkwijze.
"Eigenlijk was dit een staaltje vooruitgang, als ik het goed naga," sprak hij tot zichzelf. "Heeft iemand ooit zo'n stofzuiger gezien? Daar is heel wat mee schoon te maken. Ik moet weten, waar hij vandaan komt, want daar ligt voor mij een mooie taak; dat voel ik. Al was het alleen maar omdat ik dan ook weet waar Joost is, zodat ik hem op zijn gemak kan stellen door hem er op te wijzen, dat we de vooruitgang dienen."

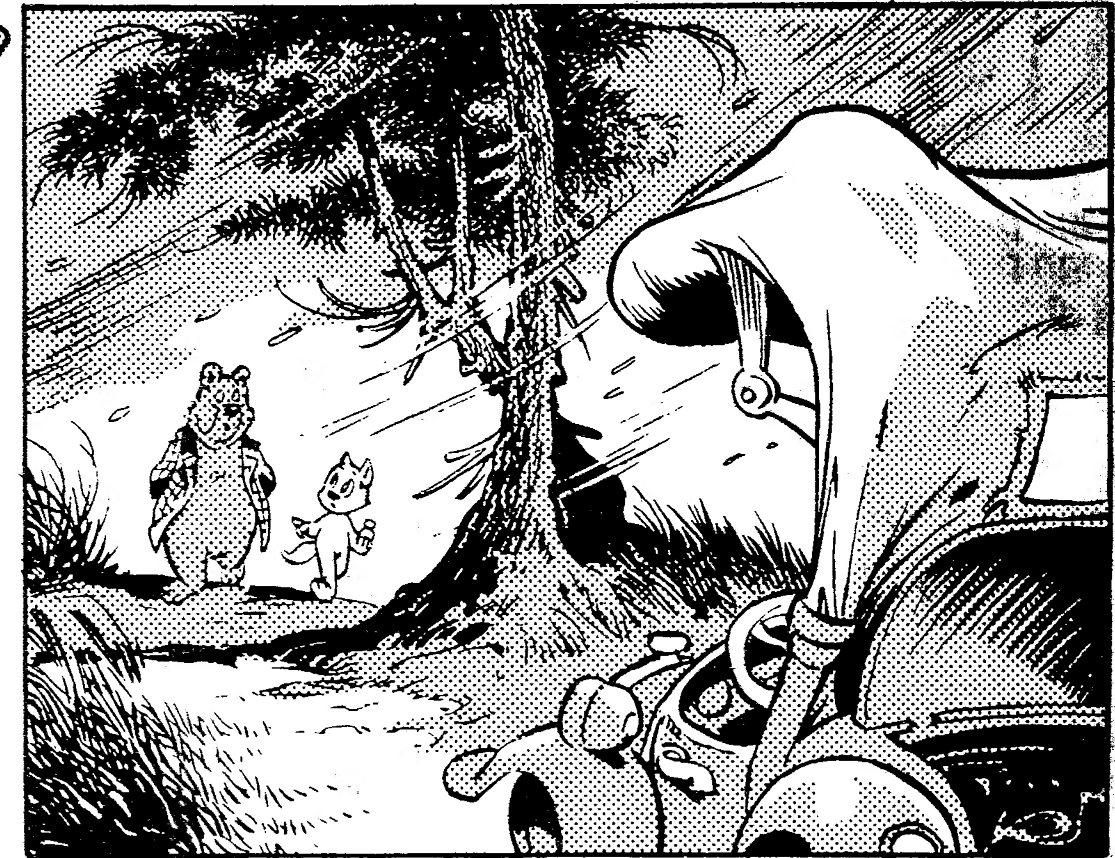
Zo peinzende had hij de heuvel beklommen waarop de staande stenen van Kallikulli stonden. Een kille wind gierde daar tussendoor, en het begon hem op te vallen dat de natuur hier in de buurt wel erg kaal was.
"Het is natuurlijk winter," prevelde hij. "Dan wordt alles dor. Maar dit is niet gewoon. Zou het de verzuring zijn? Hier ergens was het Olmenbos; dat weet ik bijna zeker."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01602 Terwijl heer Bommel zich afvroeg waar het Olmenbos gebleven was, zag hij plotseling Tom Poes over de kale vlakte naderen.
”He, wat doet u hier?” vroeg die verbaasd. ”Het is hier eigenlijk veel te koud om te wandelen, maar ik heb daarnet...”
”Ik wandel niet,” zei heer Ollie . ”Ik denk, want ik zit vol zorgen doordat er een smeerbal op mijn ijs viel, zodat Joost verdwenen is door het reinigen van een vliegende stofzuiger. Maar die is ontsnapt, terwijl ik verantwoordelijk ben. En nu weet ik niet wat ik moet doen.”
”Waar hebt u het over?” vroeg Tom Poes verbaasd. ”Waar is Joost gebleven?”
Heer Ollie veegde het laatste vuil van zijn gezicht en wees in de lucht.

”Daar,” legde hij uit, en omdat hij merkte dat zijn jonge vriend niet genoeg had aan een half woord, vertelde hij in korte trekken wat er gebeurd was.
”Het was duidelijk de vooruitgang,” besloot hij. ”En daarom moet ik er meer van weten.”

”Hm,” zei Tom Poes. ”Als we Joost willen helpen, moeten we weten waar we moeten zijn. We kunnen beter eens goed rondkijken op uw piknikplek. En dit flesje moest ik u van Kwetal geven. Er zit hutsel in, dat alles laat verdwijnen. U weet wel wat u er mee moet doen, zei hij. U hebt zo'n groot denkraam.”

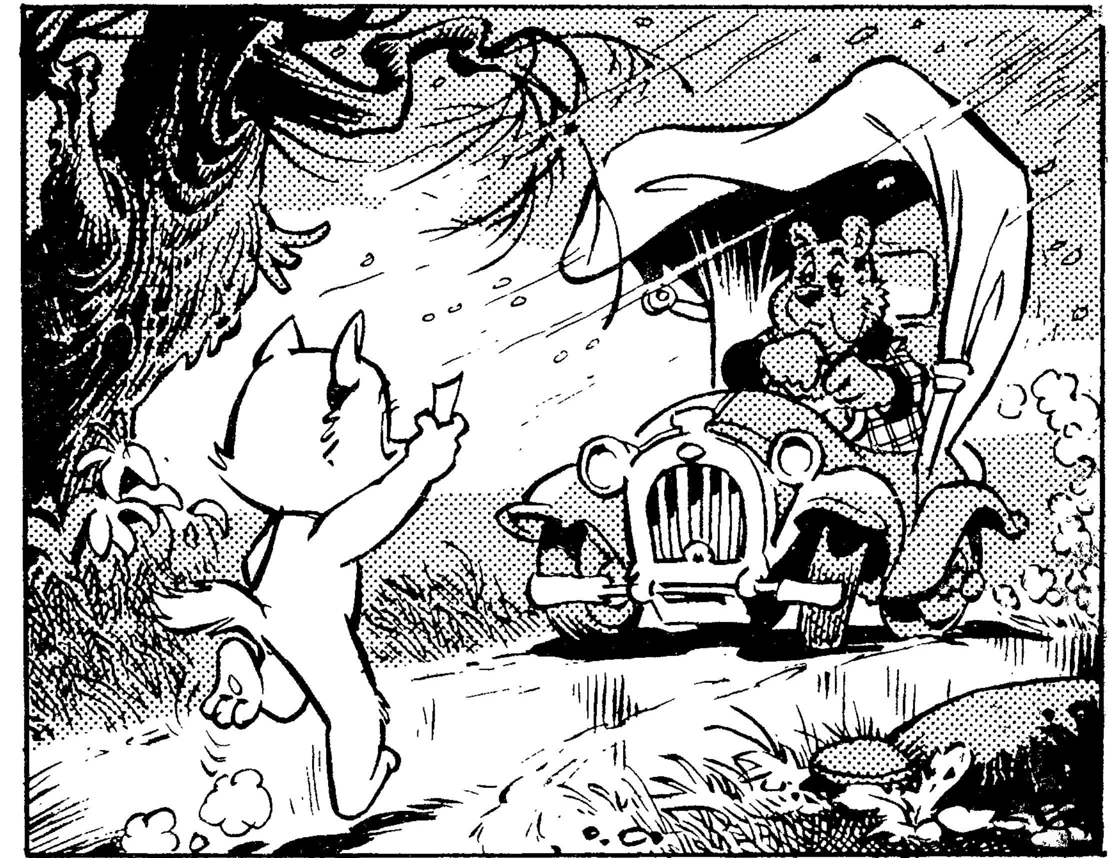
Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Vandaag aflevering 1603, die zaterdag op deze pagina ontbrak. Tom Poes en het Bommel-Verschiet wordt morgen als gebruikelijk vervolgd.

Door Marten Toonder

01603 — Het was intussen ook nog gaan regenen, en omdat heer Bommel het koud begon te krijgen ging hij in de Schicht zitten, terwijl Tom Poes de omtrek onderzocht.

''Een flesje hutsel,'' mompelde heer Ollie misprijzend. ''Wat moet ik daar nu mee? Het laat alles verdwijnen; maar daar heb ik helemaal geen behoefte aan. Alles verdwijnt al vanzelf: Joost, mijn ijsje, en het Olmenbos. Allemaal door de vooruitgang. Het wordt tijd, dat ik me daarmee ga bezighouden, want een strenge leiding is op zijn plaats. Als ik maar wist, waar die vooruitgangsstofzuiger naar toe is gegaan.''

Met die gedachte stak hij Kwetals flesje in zijn zak, en daar vergat hij het voorlopig, omdat hij belangrijker dingen aan het hoofd had.

Tom Poes onderzocht intussen de grond, waar de raket gestaan had. Moeilijk was dat niet, want door het zuigen was het in de omtrek wel schoon, maar nogal kaal geworden. Daardoor viel het metalen plaatje, dat naast een afdruk van het toestel op de grond lag, meteen in het oog.

''Dit is nog niet verweerd,'' dacht Tom Poes terwijl hij het opraapte. ''Het moet van dat rare vliegtuig afgevallen zijn.''

Hij hield het omhoog, en toen hij scherp tuurde ontdekte hij, dat er kleine lettertjes in gegraveerd waren.

''ICM,'' las hij. ''Made in Verschiet. Model Centripetaal no 7.''

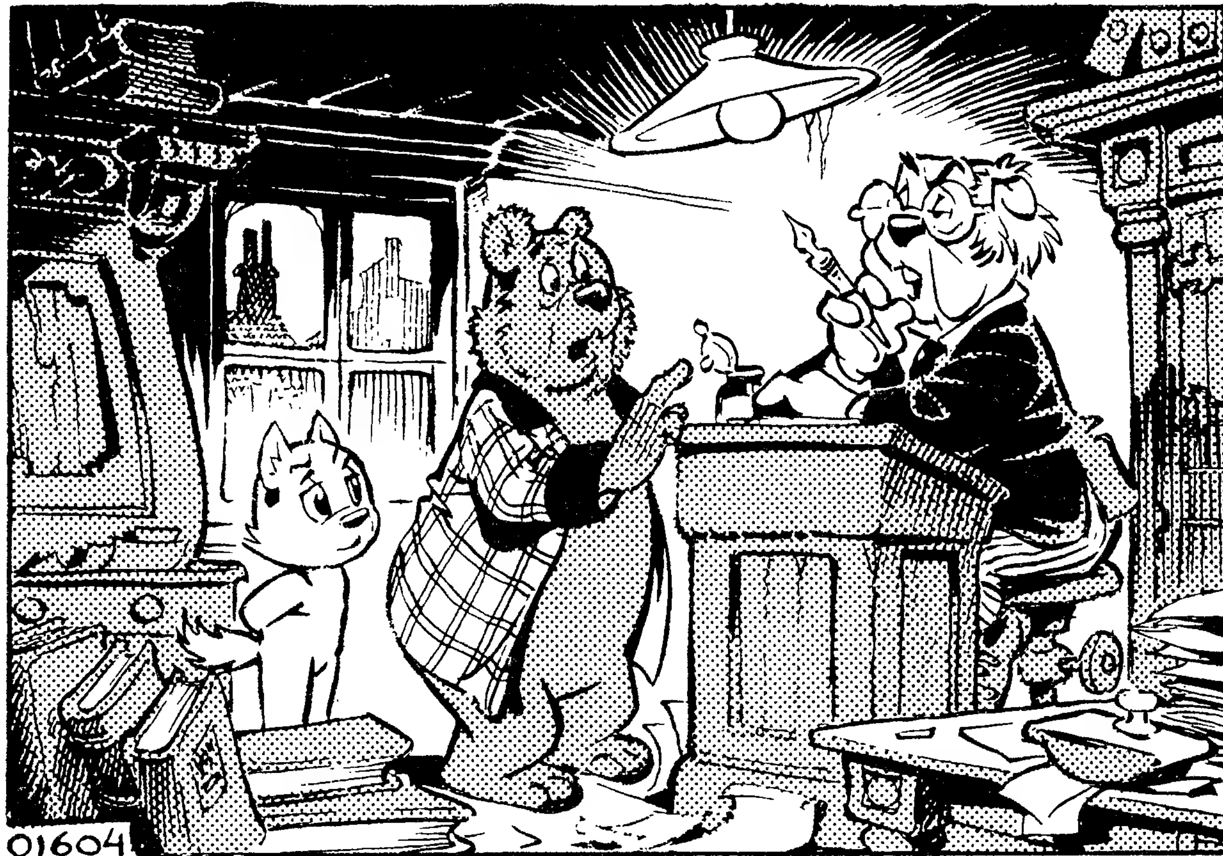
Hij sprong op en rende naar heer Ollie, die meteen zijn voertuig op gang bracht.

''Heb je eindelijk iets gevonden?'' vroeg hij. ''Ik wilde je net komen helpen, maar het regende zo, en daarom dacht ik...''

''We moeten naar de stad!'' riep Tom Poes. ''Daar kunnen we misschien uitvinden waar Verschiet ligt, want daar is Joost naar toe gebracht.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01604 Op het stadhuis was de ambtenaar Dorknoper bezig aanslagen te bedisselen voor het nieuwe jaar, toen hij gestoord werd door heer Bommel en Tom Poes.

"Kunt u me soms zeggen waar Verschiet ligt?" vroeg de eerste. "We zijn al in de gemeentebibliotheek geweest, maar daar was het niet, omdat de atlassen tegenwoordig steeds veranderd worden. En u weet nogal veel."

"Inderdaad," gaf de beambte toe. Hij legde zijn wijsvinger tegen de wang en vervolgde peinzend: "Maar als ambtenaar eerste klasse kan ik niet alles informatiseren wat ik weet. Een plaats als Verschiet hoort tot de achterdehandse gebieden, waar in stilte aan het toekomstklimaat gesleuteld wordt. Zonder manifestaties van agressieve minderheden."

"Het kan me niet schelen of daar gesleuteld wordt," hernam heer Ollie ontstemd. "In de eerste plaats heb ik de vooruitgang op me genomen, en in de tweede plaats eh..."

"Moeten we Joost vinden," vulde Tom Poes aan. "Die is naar Verschiet ontvoerd."

"Dat is verontrustend," gaf de heer Dorknoper toe. "Toch kan ik u geen gegevens uitreiken. Verschiet is onbereikbaar verklaard volgens de artikelen 237 tot en met 239 van..."

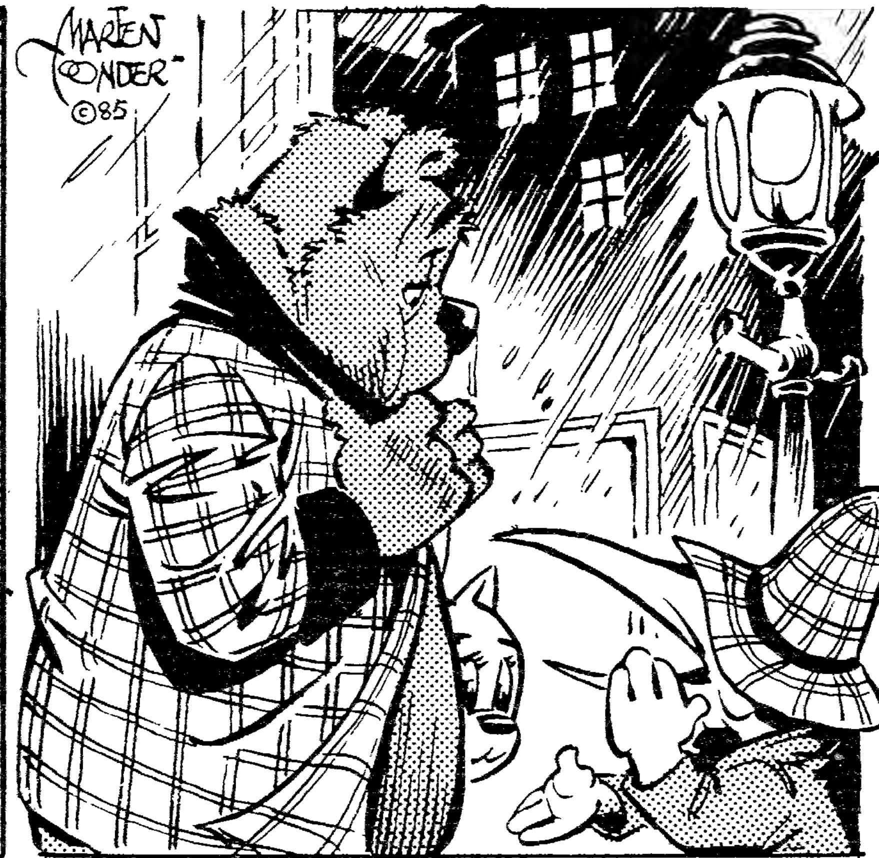
"Ik wil naar Verschiet!" riep heer Bommel, die zijn geduld begon te verliezen. "Het kan me niet schelen wat het kost, want geld speelt geen rol."

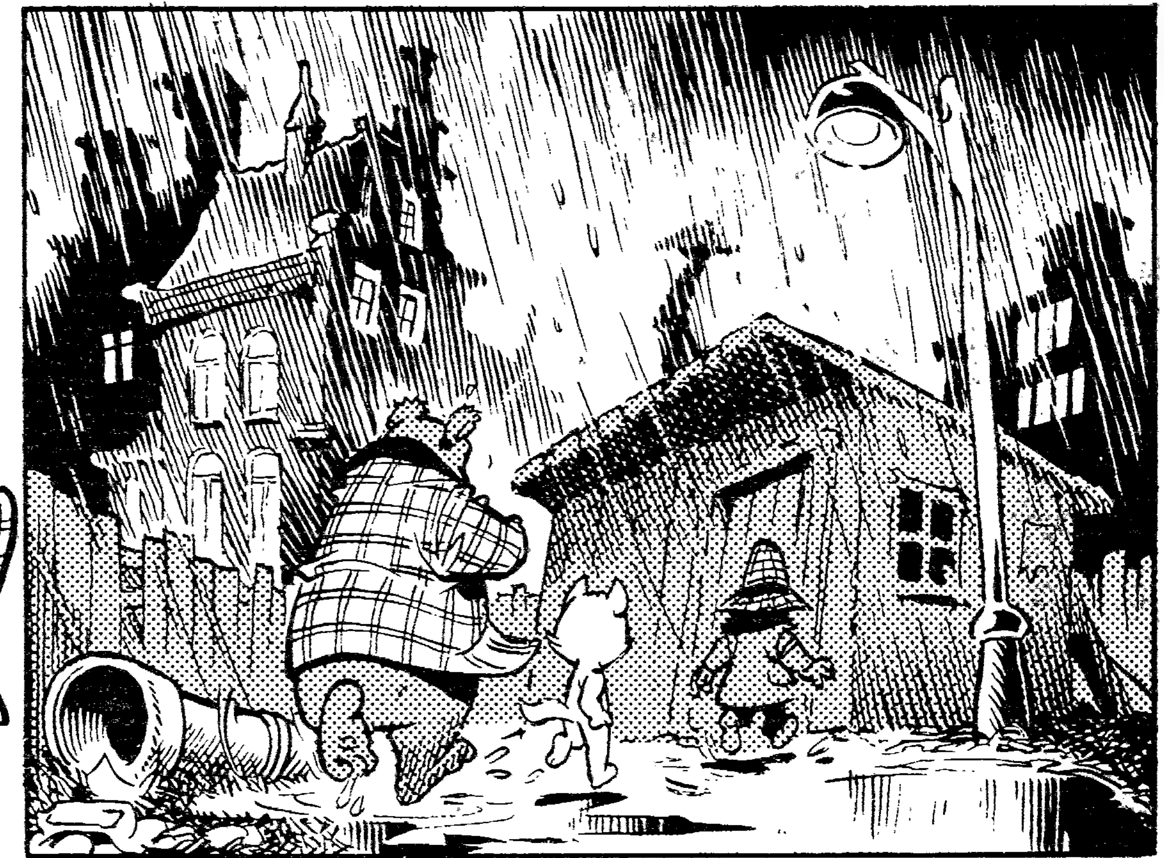
Het geluid van zijn stem drong door tot de gang, waar Dr. Ibbe Drip juist passeerde, en deze hief luisterend zijn hoofd op.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01605 Heer Bommel en Tom Poes verlieten terneergeslagen het stadhuis en stapten de donkere regendag in.
''Nu zijn we nog even ver,'' klaagde de eerste, zijn kraag opzettend. ''Hoe kan ik aan de vooruitgang werken, als ik niets weet? Zeg nu zelf, jonge vriend.''

''Hm,'' zei Tom Poes; maar verder kwam hij niet omdat ze werden aangesproken door een onbekende.
''Een ogenblikje,'' sprak deze op gesmoorde toon. ''Ik hoorde toevallig, dat u Verschiet zoekt, en dat geld geen rol speelt. Ik kan u helpen. Maar niet hier. We moeten niet samen gezien worden, zie?''
Hij keek schichtig om zich heen en liep de Raadhuissteeg in.
''Loop maar achter me aan,'' siste hij over zijn schouder. ''Maar onbemerkt! Onbemerkt!''
Heer Ollie volgde hem zonder bedenken, maar Tom Poes was achterdochtig.
''Wat is dat voor een figuur?'' vroeg hij, toen ze door de plassen een afbraakterrein opliepen. ''Wat zou hij willen?''
''Ik weet het niet,'' zei heer Bommel uit zijn kraag.
''Maar hier staan grote belangen op het spel, die geheim moeten blijven. Zoiets kan men verwachten als men de vooruitgang van de wereld op het oog heeft.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01606 De onbekende bleef staan onder het afdak van een bouwkeet, die op het modderige bouwland stond. Toen heer Bommel en Tom Poes zich bij hem voegden, keek hij onrustig om zich heen en begon toen gesmoord te praten.

"Ik ben doctor Ibbe Drip," sprak hij. "In dienst van ICM. Maar ik heb geweigerd om mee te gaan naar Verschiet, omdat daar aan de toekomst gewerkt wordt. Dat moet ik niet, zie? Daarom sta ik onder verdenking, en is mijn salaris gekort, zodat ik wel wat geld gebruiken kan. Ik zal u de weg naar Verschiet wijzen. Die ken ik, omdat ik wel eens berichten aan mijn collega's daar moet sturen. Maar ik word scherp in de gaten gehouden, en ik ben in gevaar. Het is oppassen geblazen, zie?"

"Kom, kom," zei heer Ollie sussend. "Zolang ik naast u sta, kan u niets gebeuren. En geld speelt geen rol, omdat we haast hebben terwijl Joost opgezogen is en in gevaar verkeert."

Met die woorden trok hij zijn portefeuille en begon met ruime hand banknoten te tellen, terwijl de heer Drip enkele papieren uit zijn zak haalde.

"Dit is de landkaart," fluisterde hij. "En dit is het kaartje, dat u bij de toegang in de gleuf moet steken. Ik zal ze u geven, als u er nog een honderdje bij doet."

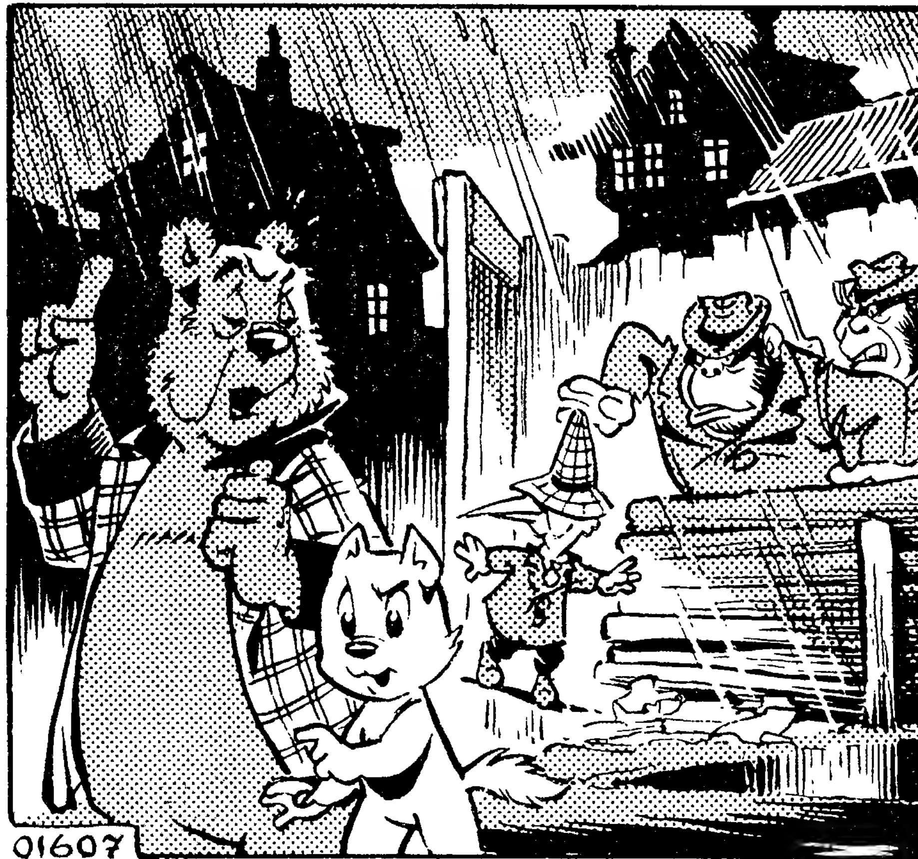
Hij keek zenuwachtig rond, toen heer Bommel hem het geld gaf; maar jammer genoeg zag hij niet dat ze werden bespied door twee zwaargebouwde figuren, die bij de ingang van het terrein stonden.

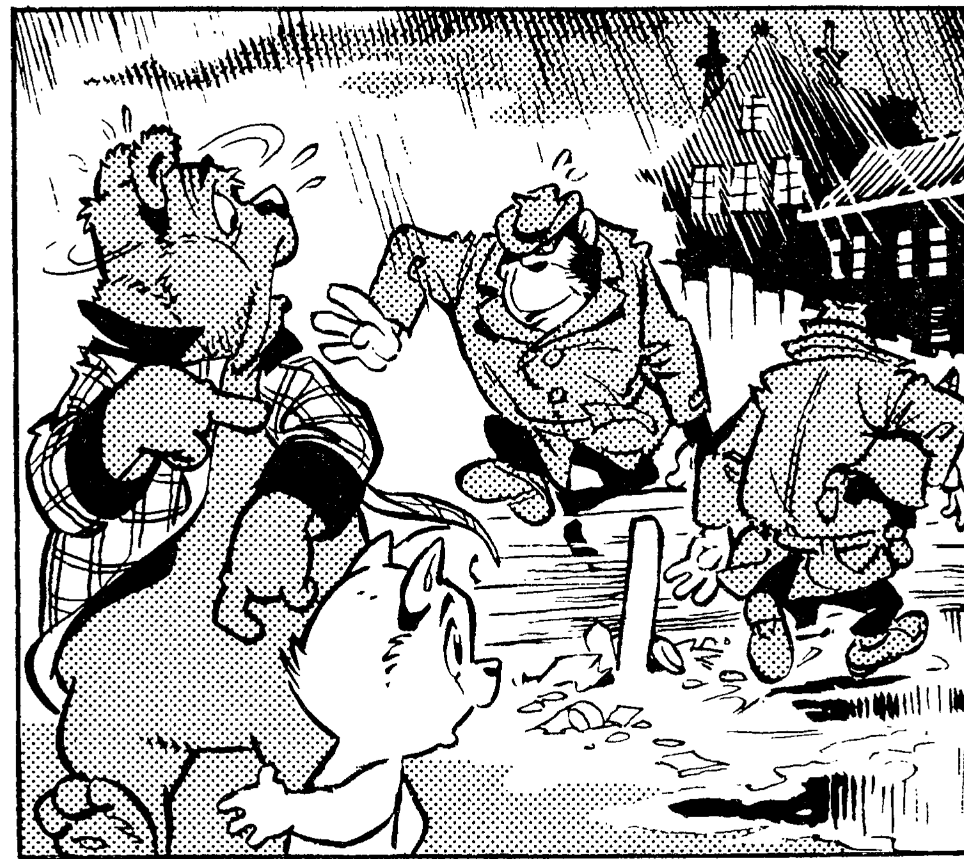
"Drip staat te smoezen met twee vreemdelingen," meldde de voorste. "Hij geeft kaart af, en krijgt geld."

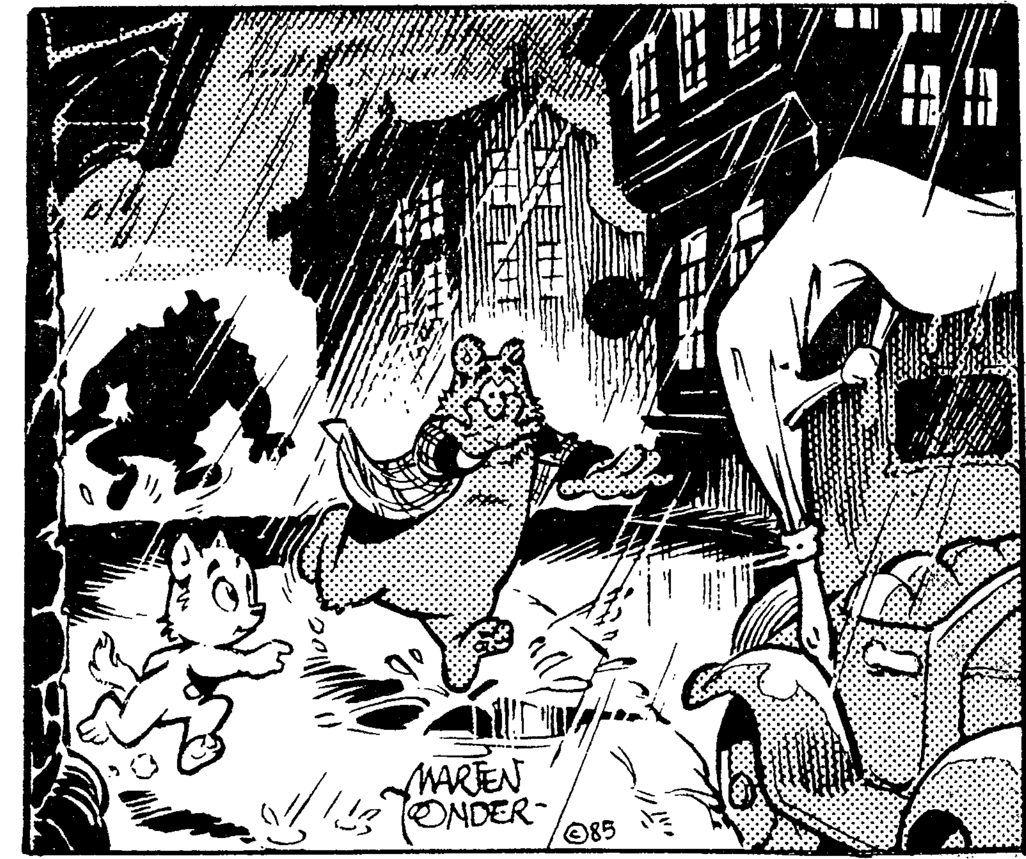
"Deugt niet," gromde de ander, een walkie-talkie tevoorschijn halend. "Zal het melden, en orders vragen."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

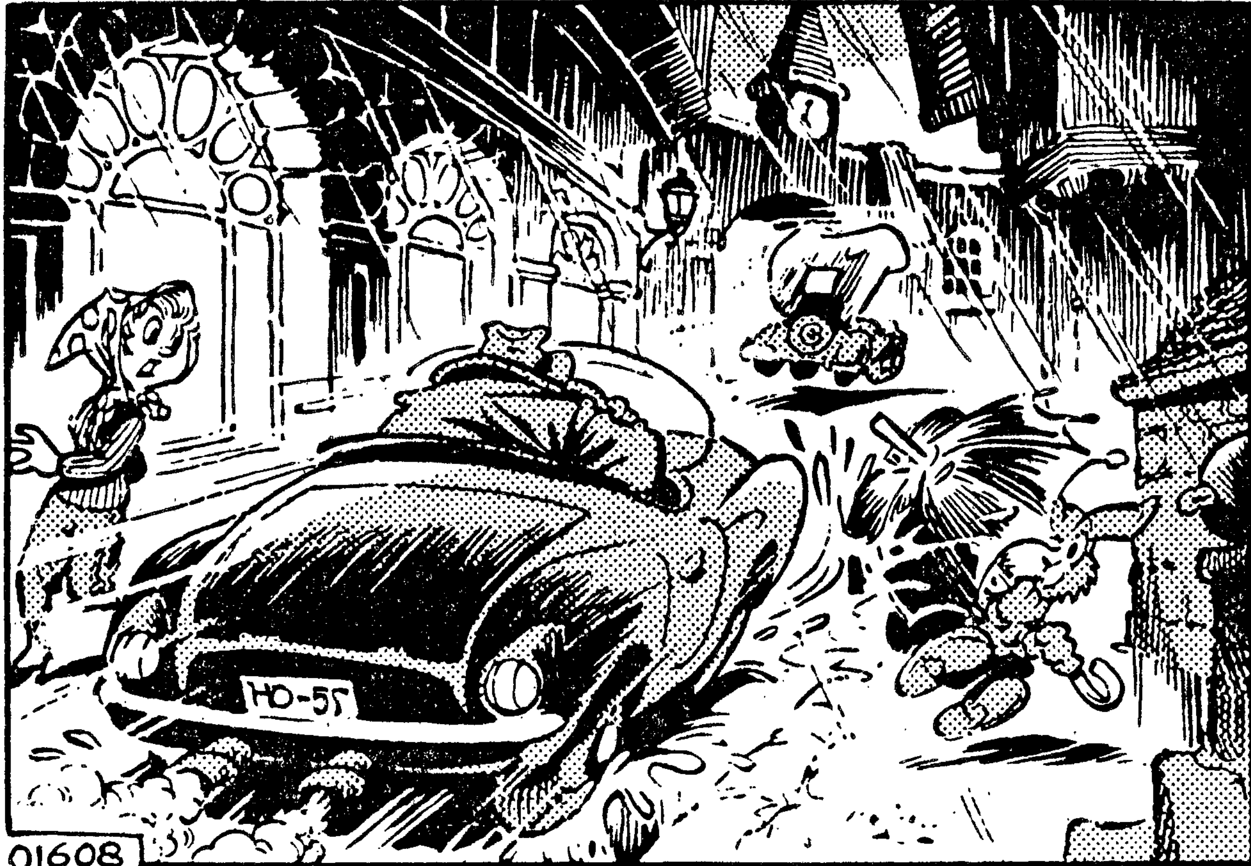

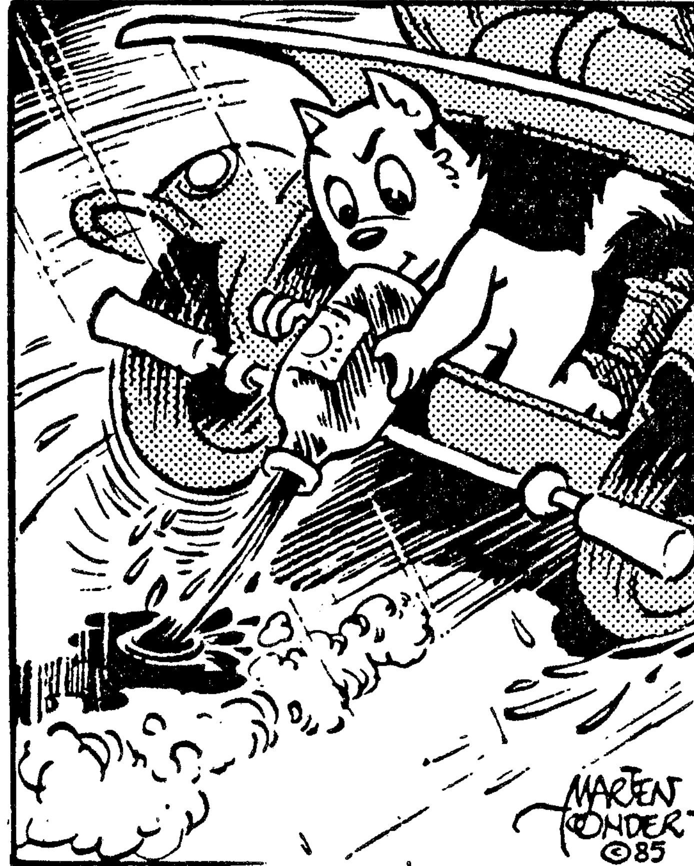

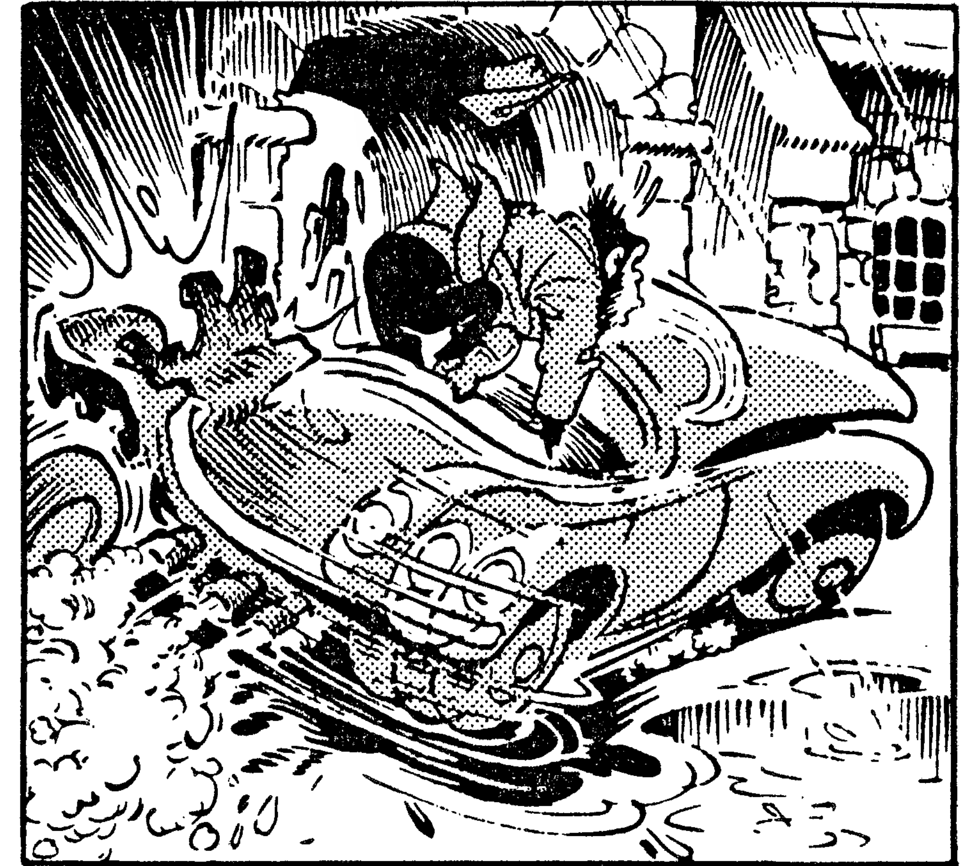
01607 Heer Bommel stak de papieren in zijn zak en verliet het bouwterrein, terwijl Dr. Ibbe Drip onopvallend een andere kant op ging.
"Zoals ik je al zei: een grootse taak, met internationale kanten," sprak heer Ollie. "Net iets voor mij; wat jij, jonge vriend?"
"Ik hoop het," zei Tom Poes. "In ieder geval moeten we Joost zo gauw mogelijk vinden. De Oude Schicht staat dáár ergens."
Door dit gesprek hadden ze niet in de gaten, dat er achter hen enige beweging plaats vond. Vanachter een stapel houtblokken doken daar de twee krachtfiguren op, en een van hen greep de wegsluipende doctor, terwijl de ander zijn portofoon hanteerde.
"Drip naar hoofdkantoor brengen," herhaalde hij in het instrument. "De vreemdelingen... Wat?.... Hoe?...."
Hij luisterde nog even aandachtig; toen borg hij zijn toestel weg en sprong over de stellage.
"Ga maar vast!" riep hij tegen zijn maat. "Ik moet die vreemdelingen onschadelijk maken."
"Hela!" riep Tom Poes omkijkend uit. "Lopen, heer Ollie! Die daar moet ons hebben!"
Heer Bommel had geen tweede aansporing nodig. Zijn scherp verstand had zich ingesteld op een geheime taak van wereldbelang, en daarom zette ook hij het op een lopen door de verlaten straten waarin de regen gutste.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

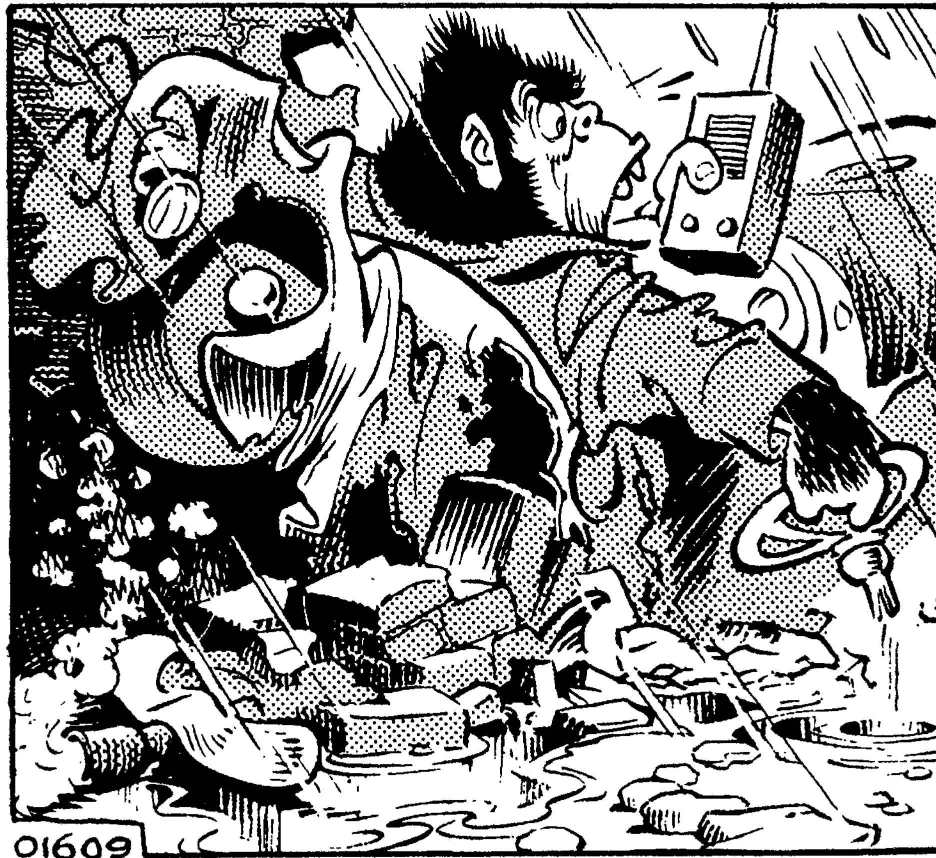

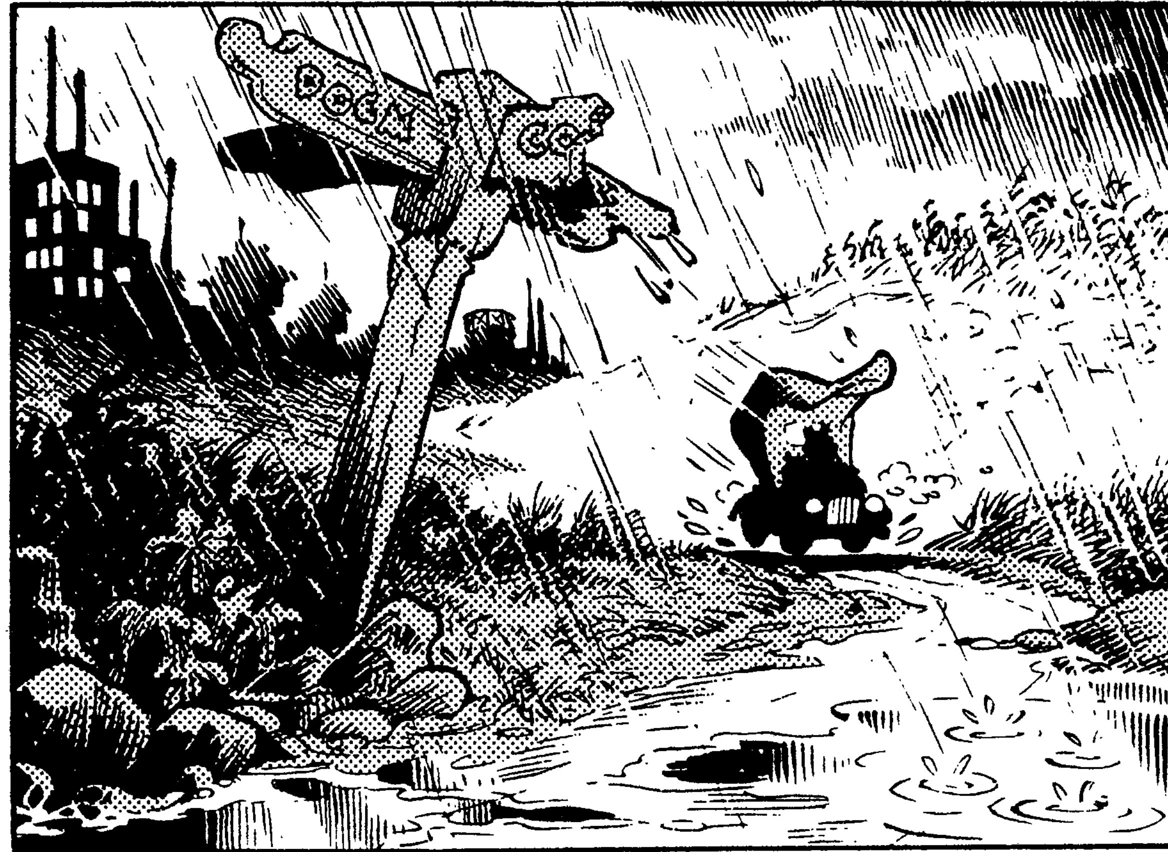

01608 Heer Ollie slaagde erin zijn auto op gang te brengen voordat de achtervolger hem had ingehaald.
"Die heeft het nakijken," zei hij terwijl hij wegscheurde. "Ach ja, met dit soort geheime toekomst-ondernemingen moet men op alles bedacht zijn. Spionnen en schurken loeren overal, en alleen list en snelheid..."
"We zijn hem nog niet kwijt!" riep Tom Poes boven het motorlawaai uit. "Hij zit nu in een racewagen achter ons aan, en hij haalt ons in."
Heer Bommel verbleekte.
"Dat zullen we zien," mompelde hij een beetje onzeker. "Ik heb de Schicht vanmorgen nog een flinke scheut levertraan gegeven. Ik kan het uiterste uit hem halen, be-bedoel ik. Als ik m-maar w-wist, hoe we moeten rijden..."
"Vóór de poort rechtsaf!" riep Tom Poes. "Waar is die levertraan?"
Heer Ollie drukte het gaspedaal tot op de grond van het oude voertuig, zodat het loeiend voortschoot, en wees met een bevende vinger achter zich. Die aanwijzing was voldoende, want voor een lenig iemand was het mogelijk om zich onder de bank door in de bagageruimte te wringen; en daar bevond zich inderdaad een grote fles, die een onaangename geur verspreidde.
Tom Poes opende de klep, en terwijl de Oude Schicht gierend de bocht nam, goot hij de inhoud op de natte straatstenen. Daar had de achtervolger in zijn racewagen niet op gerekend. Toen hij op volle snelheid zijn stuur naar rechts gooide, slipten zijn achterwielen in het gladde spul, zodat hij met een akelige bons tegen de poort smakte.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

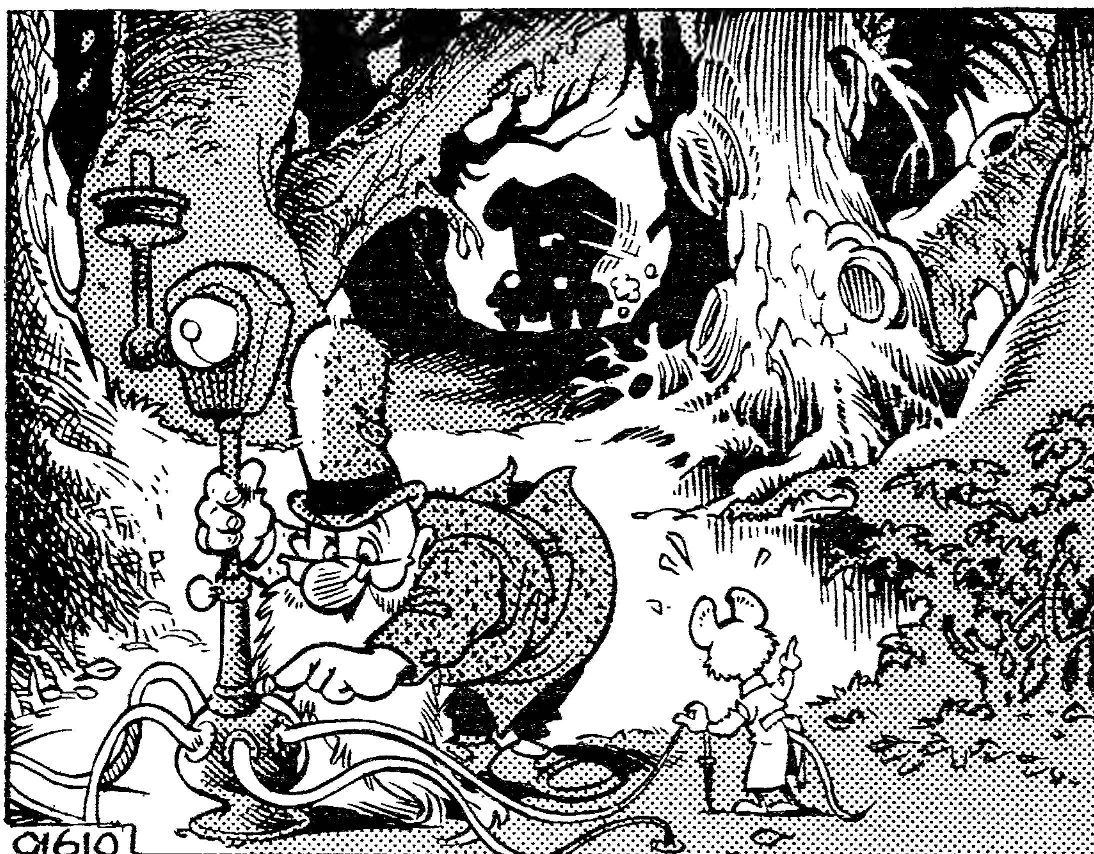

01609 De botsing was zó hevig, dat de snelle wagen plotseling in schroot veranderde, terwijl de antieke poort gedeeltelijk gesloopt werd. De bestuurder rees echter ongedeerd uit het puin op en trok zijn portofoon.
"Hier G2," sprak hij in het apparaat. "Wagen onklaar. Wacht bij Oosterpoort op nieuwe. Spoed. Vreemdelingen uit gezicht verdwenen. Over."
De Oude Schicht verliet op dat moment inderdaad de stad en hobbelde met grote snelheid over de weg, die naar de bergen voerde. Het was geen prettige rit; de koude wind gierde over de troosteloze vlakte en blies de reizigers kille regenvlagen in het gelaat, zodat het uitzicht ernstig belemmerd werd.
"Die wegpiraat zijn we lekker kwijt," zei Tom Poes om de stemming wat prettiger te maken; maar heer Bommel ging daar nogal bedrukt op in.
"Het is allemaal akelig genoeg," sprak hij klagend. "Vanmorgen was het mooi weer, zodat ik mijn wollen das vergeten ben. En nu slaat de zorg om Joost me op de gevoelige keel, terwijl ik in levensgevaar hier door de plassen rijd. Want die schurk volgt ons natuurlijk."
"Maar ik dacht, dat u voor Joost en de vooruitgang naar Verschiet wilde," begon Tom Poes. "Daarvoor hebt u deze kaart gekocht en...."
"Ik ken mijn plicht als heer!" riep heer Ollie uit. "Ik zet door tot het bittere einde; dat moest je weten! Ook met een akelig voorgevoel."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

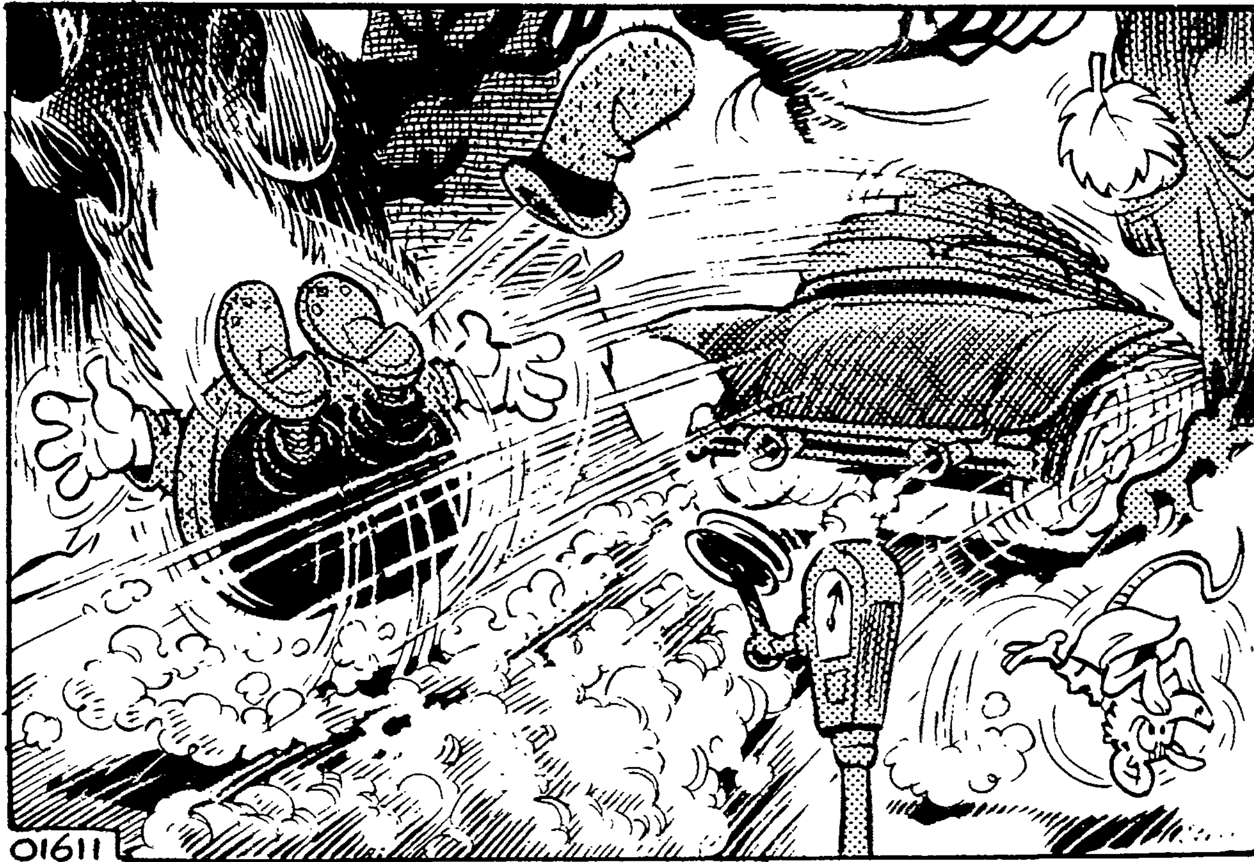

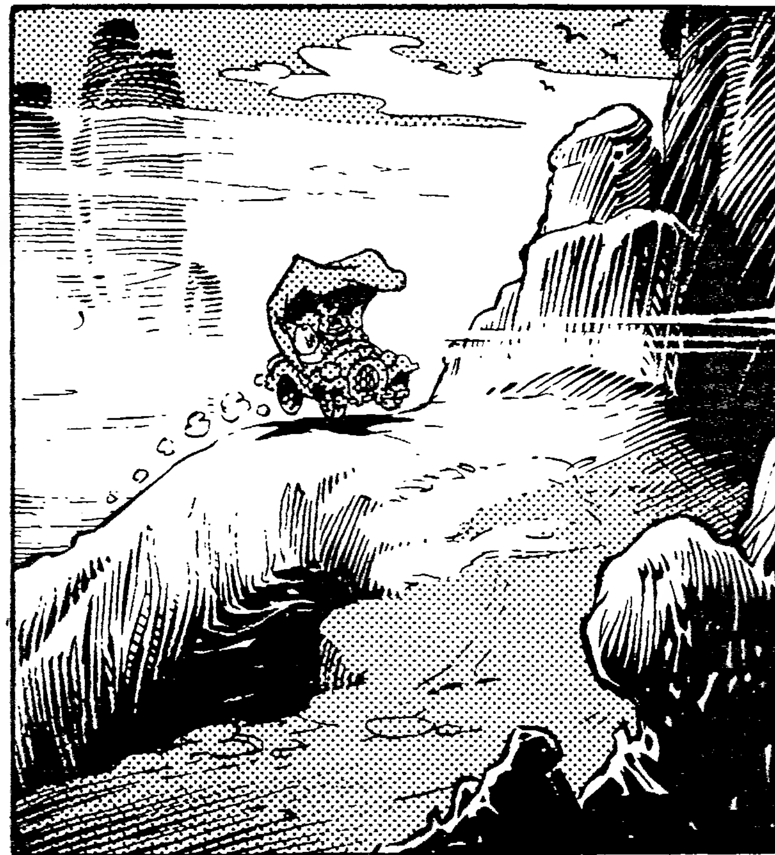

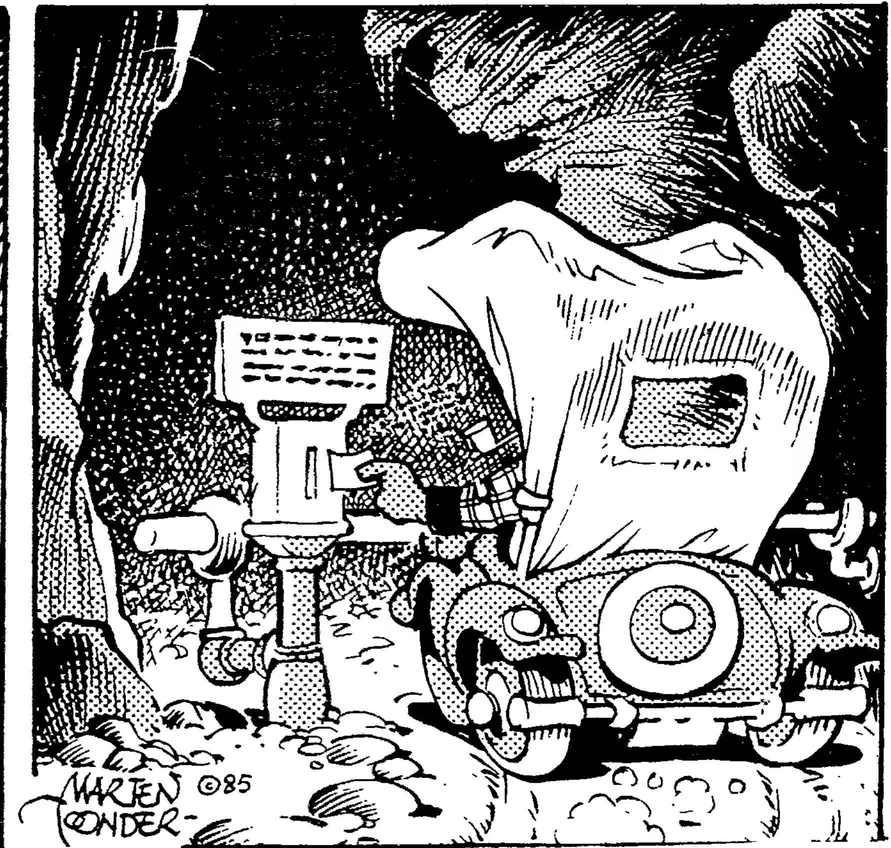
01610 Die middag was professor Prlwytzkofski bezig met bodemonderzoek op het bospad dat naar de bergen voerde, en omdat het nogal geregend had kwam hij al spoedig tot resultaten.
"Wederom SO2 en NOx," sprak hij. "Der verzuring is schrikbaar. Ik voorzeg, dat der woudesgroei kortelings beëindigd worden zal."
"Ouderwetse klets," zei Alexander Pieps. "Het is ozon, die de bomen om zeep helpt. Pas op, prof! Daar komt een auto aan!"
Hij wees op de Oude Schicht, die over de heuvel nader raasde, en voordat de hoogleraar de ozon op zijn plaats had kunnen zetten, hield het voertuig naast hem halt.
"Is dit de weg naar Verschiet?" vroeg heer Bommel.
"Dat is mij worst," snauwde de geleerde. "Mij interesseert allenig der zuur en der kool. chloreerde koolwater..."
"Heel lekker, ja," onderbrak heer Ollie geduldig. "Maar de vervuiling interesseert mij meer. Joost is er door opgezogen en naar Verschiet vervoerd, waar aan de vooruitgang gewerkt wordt. Daarom moet ik er naar toe. Daar ligt mijn plicht."
Zo sprekende gaf hij gas en reed verder, een dichte rookwolk achterlatend.
"Kooldioxide en ongepleegde karbonaten," gromde de hoogleraar met een neusstem, maar zijn gedachten waren er niet helemaal bij, en zelfs Pieps' ozon was hij blijkbaar vergeten. De woorden van heer Bommel hadden een onverwachte snaar in hem geraakt, en hij keek de wagen peinzend na.
"Pas op, prof!" waarschuwde de assistent. "Daar komt weer een auto aan. Een vlugge, zo te zien."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01611 Alexander Pieps had gelijk: het was een erg vlugge auto, die de geleerden in hun onderzoek stoorde. De bestuurder was dan ook niemand anders dan G2, die een andere racewagen had gekregen waarmee hij zich zonder eerbied voor de wetenschap loeiend over het bospad spoedde, achter de Oude Schicht aan.

Die had intussen de bergen bereikt en reed voorzichtig over een smal rotspad.

"Is het nog ver?" vroeg heer Bommel met geknepen stem. "er hangen al avondnevels, en mijn voorgevoel wordt s-steeds akeliger, terwijl de arme Joost..."

"We zijn er vlak bij," zei Tom Poes. "Aan het einde van deze weg moet de toegang naar Verschiet zijn."

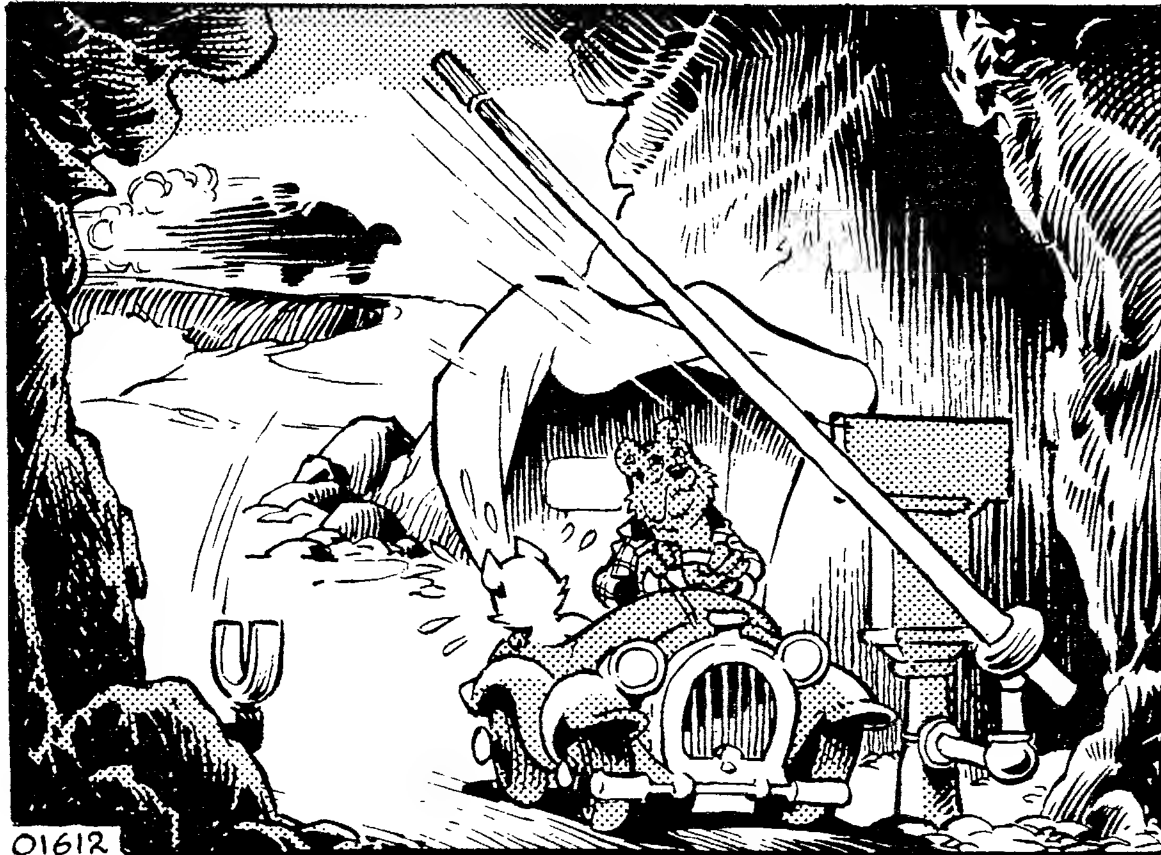
Het bleek al gauw dat hij gelijk had. Het pad voerde rechtstreeks naar een grot, die door een neergelaten slagboom werd afgesloten. En daaraan was een soort brievenbus met een duidelijke gebruiksaanwijzing bevestigd.

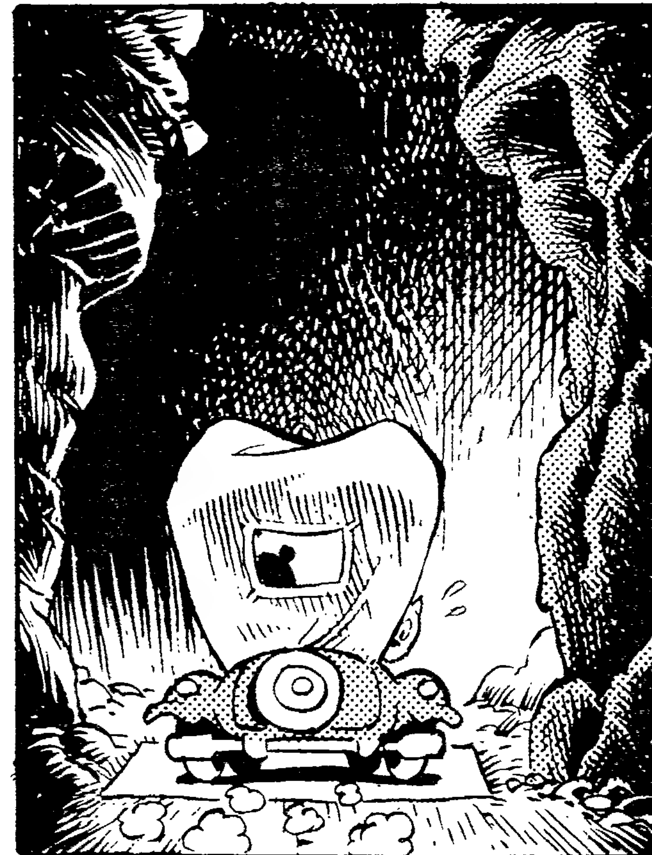
"Toegangskaart voor container hier inwerpen," las heer Ollie mompelend. "Container naar binnen rijden en op midden van draagvlak plaatsen... Wat betekent dat? De Oude Schicht is toch geen container..."

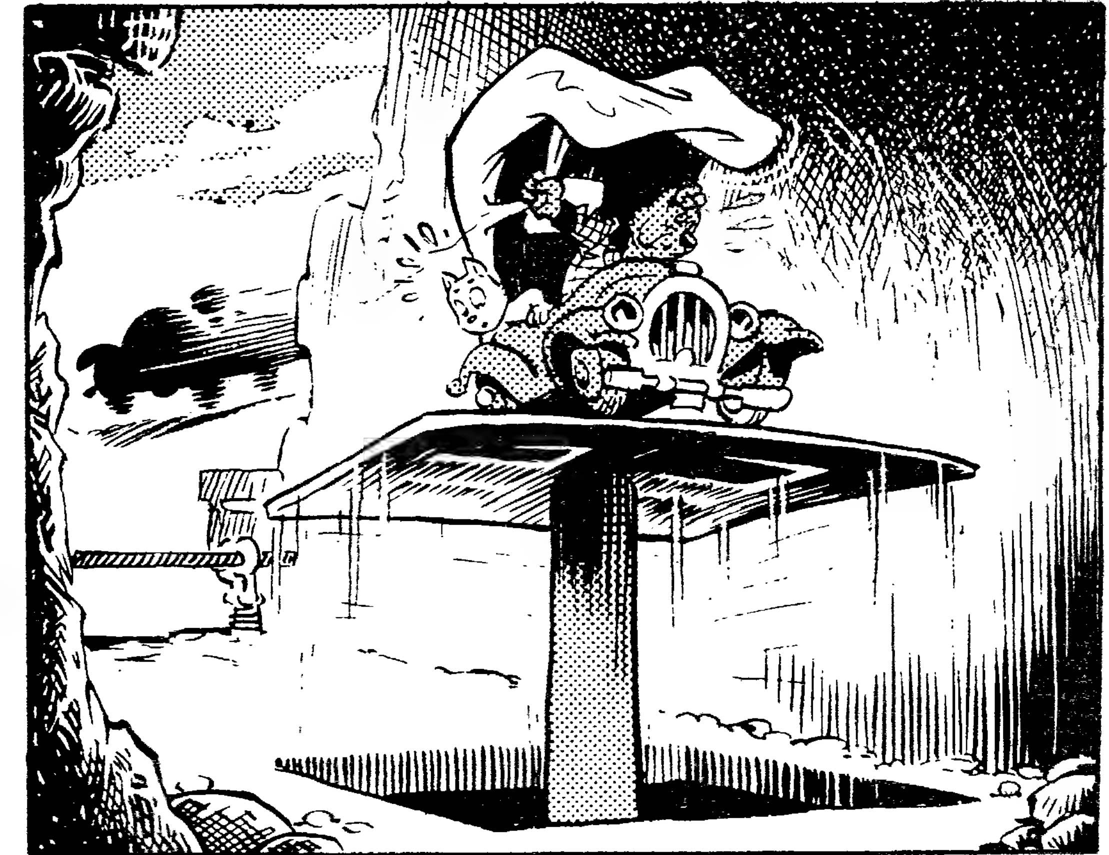
"Hier is een kaart," zei Tom Poes. "Die zat in de map van doctor Drip. Doe die nu maar in de gleuf; dan zien we wel wat er gebeurt."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

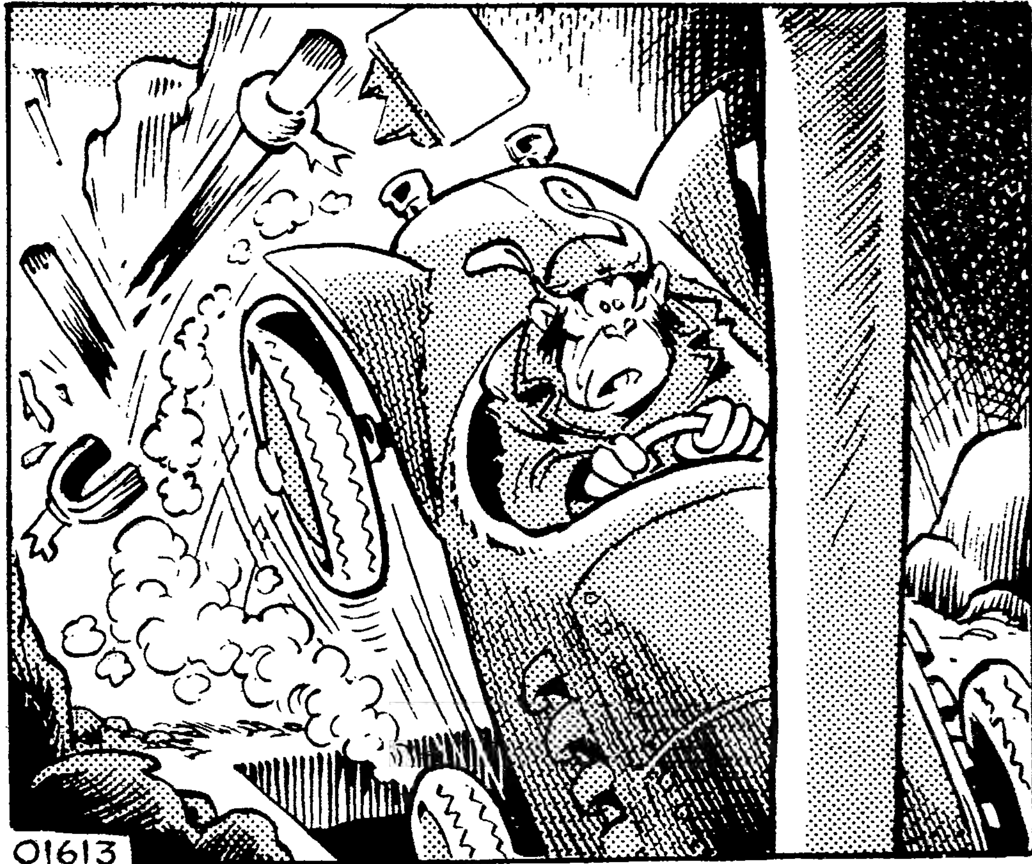
01612 Heer Bommel wierp de kaart in de gleuf, en tot zijn verbazing ging de afsluitboom daarop geruisloos omhoog. De stilte werd echter verbroken door een aanzwellend geloei op het bergpad achter hen.
"Doorrijden, heer Ollie," zei Tom Poes haastig. "Er zit weer zo'n racewagen achter ons aan. We moeten hier weg, voordat hij ons inhaalt."

Het zweet brak heer Bommel uit, en hij gaf zóveel gas, dat het oude voertuig een sprong voorwaarts deed, terwijl de motor afsloeg.
"Niet zo mooi," zei Tom Poes ongerust. "We zitten in de val. Voor ons loopt de weg dood tegen een bergwand. En achter ons komt die krachtfiguur er aan."

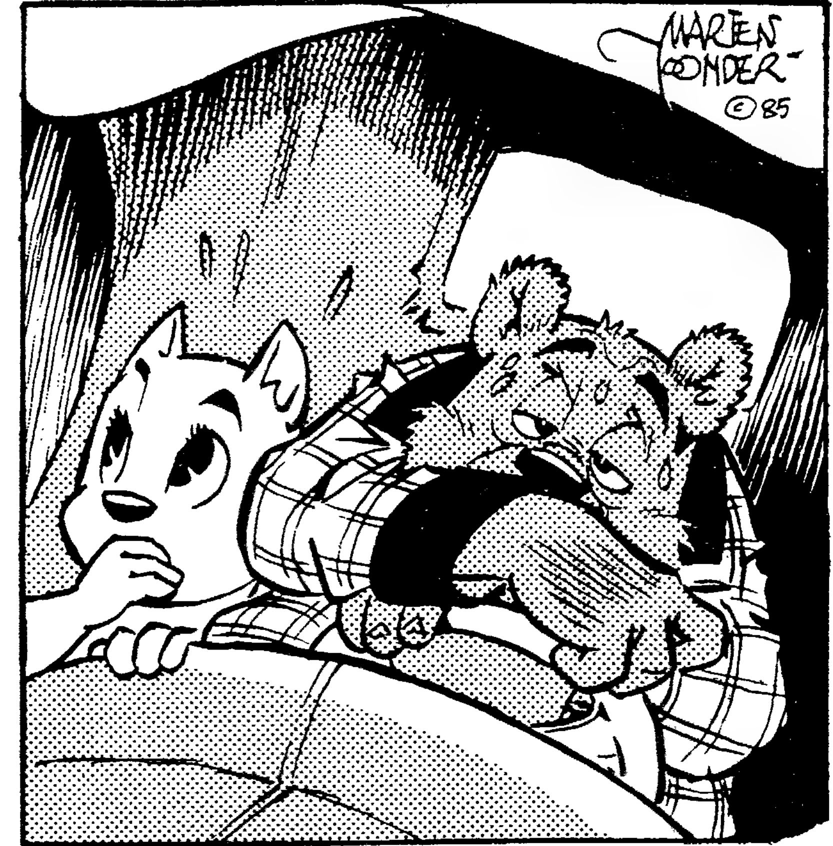
"Zit daar niet te praten!" riep heer Ollie in doodsangst. "Doe dan iets! Verzin een list!"
Tom Poes deed zijn best, maar voordat hij iets kon bedenken begon de Schicht langzaam naar boven te gaan, en hij boog zich verbaasd over het portier.
"We staan op een stalen plaat!" riep hij. "We boffen! Dit is natuurlijk het draagvlak, dat op die gebruiksaanwijzing genoemd werd."
"Maar we gaan omhoog!" riep heer Bommel, door een duizeling bevangen. "Wat gebeurt er? H-hier z-zijn b-boze krachten aant werk!"
"Ik denk, dat het automatisch gaat," mompelde Tom Poes. "Robots of zo; u weet wel. Houd uw voet op de rem, anders glijden we er af."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01613 G2 had de Oude Schicht bijna ingehaald. Zijn snelheid was zó groot dat hij de afsluitboom pas opmerkte, toen hij er met een doffe knal doorheen reed en de stukken hout hem om de oren vlogen. Toen was het natuurlijk te laat, want enkele meters daarachter was het draagvlak naar boven gegaan, zodoende een gapende opening achterlatend. De fraaie racewagen bonkte met een daverende slag tegen de compressie-kolom waar op het draagvlak bevestigd was, en de autoresten verdwenen daarop met de bestuurder in het gat en uit dit verhaal.

''D-de g-grond trilt,'' merkte heer Bommel op, en Tom Poes beaamde dat. ''Maar we gaan niet verder omhoog,'' voegde hij er aan toe. ''We staan naast een grot, ziet u wel? Een grot met een bewegende vloer. Je kan wel zien dat we in Verschiet zijn; dit allemaal automatiek en elektronisch. Mooi hoor.''

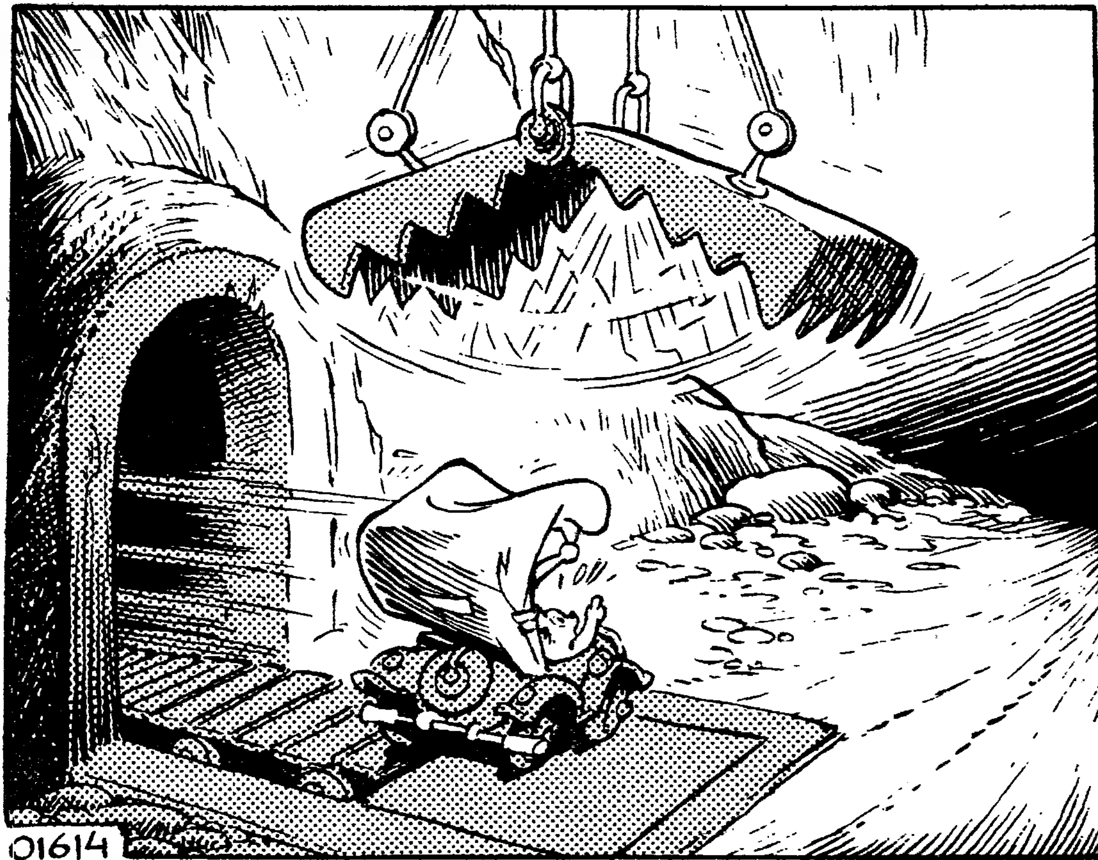
Heer Ollie gaf geen antwoord. Hij staarde met uitpuilende ogen naar een stalen plaat die zich uit de zijwand losmaakte en de trouwe wagen met grote kracht op de lopende band duwde.

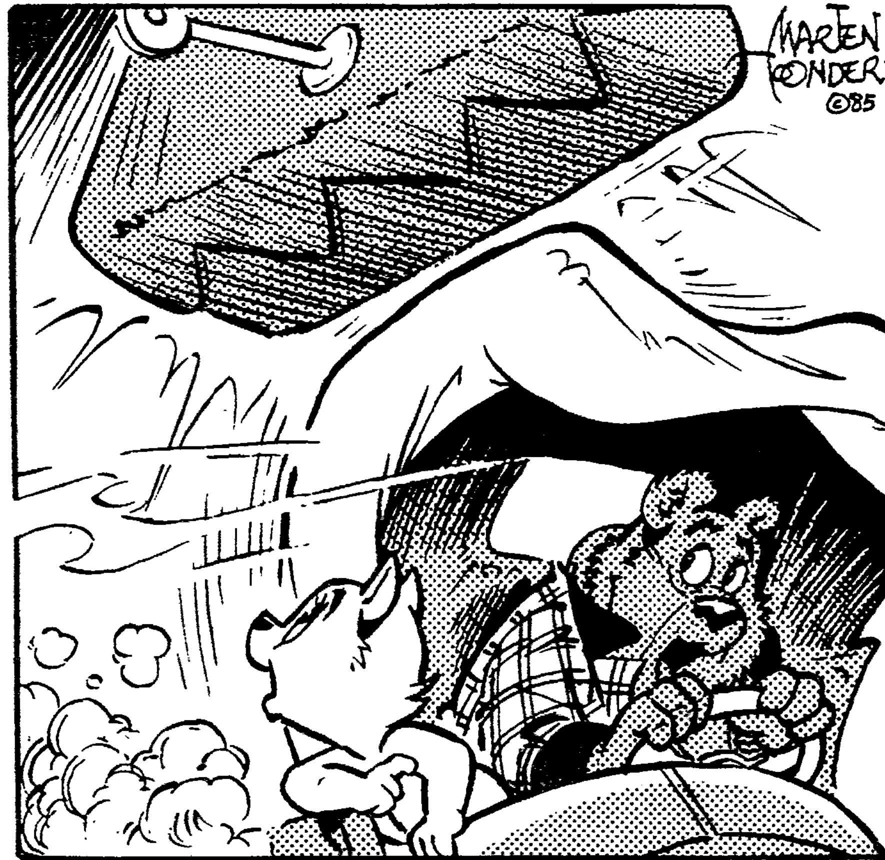
''L-lach jij m-maar,'' bracht hij er moeilijk uit, toen het voertuig met kleine schokjes door de gang begon te schuiven. ''D-dit is allemaal heel vreselijk — en wat er gebeuren gaat, is d-duister. In de ingewanden v-van d-de aarde, b-bedoel ik, zodat ik me lang niet lekker voel.''

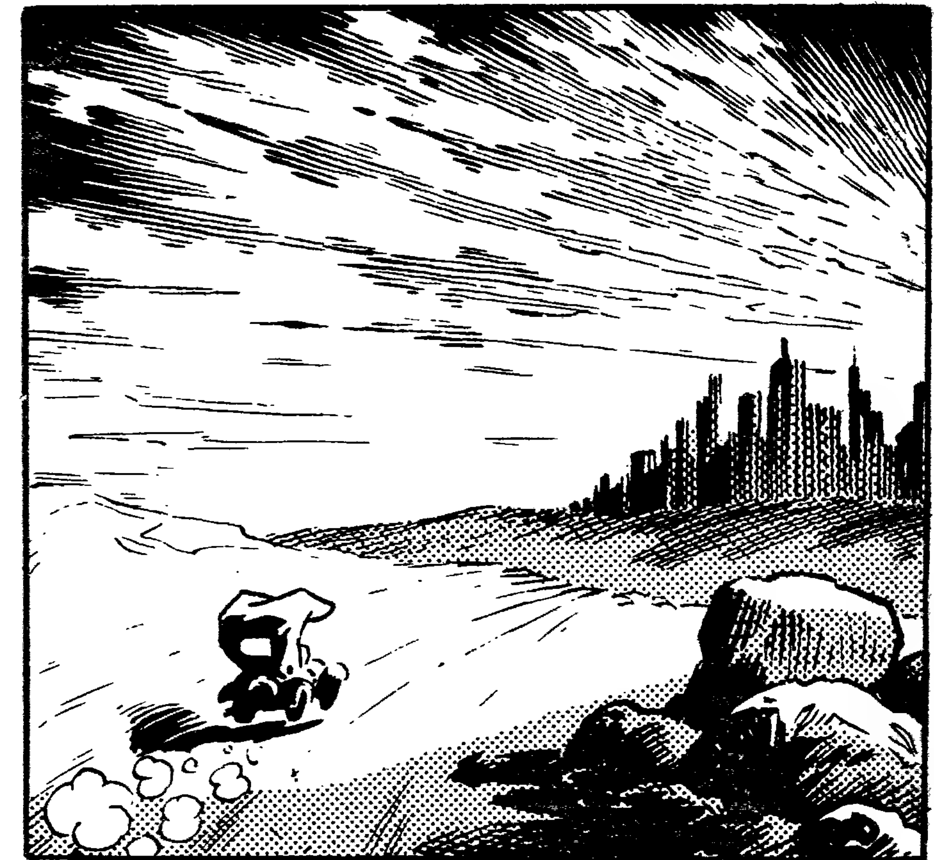
''Maar Joost moet gered worden,'' zei Tom Poes. ''En dit is het gebied van de vooruitgang, moet u maar denken.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01614 De Oude Schicht schoof op de bewegende vloer rustig naar het einde van de gang, en daar stonden ze plotseling op een kale vlakte tussen de bergen, waarover de duisternis begon te vallen. De wind, die tussen de pieken klaagde, scheen gevuld te zijn met vreemd ratelende en knarsende geluiden, zodat de reizigers zich lang niet op hun gemak voelden.

”Het deugt hier niet, fluisterde heer Bommel. ”Ik h-heb een ake... akelig v-voorgevoel, en het w-wordt steeds ake... akeliger!”

”Geen wonder,” zei Tom Poes, die scherp had rondgekeken. ”Boven ons komt iets naar beneden zakken! Rijden, heer Ollie!”

”Rijden,” herhaalde heer Bommel vaag. Hij begon naar het contactsleuteltje te zoeken, maar toen het ratelende geluid sterker werd en een stalen muil in het zicht kwam, leefde hij geheel op.

”Een g-grijper!” riep hij met overslaande stem, en in grote drift bracht hij zijn voertuig in beweging, zodat het voortstoof en de happende contraptie het nakijken had.

Het duurde enige tijd voordat de opgejaagde heer zijn gewone kalmte herwonnen had en de omgeving kon opnemen.

”Wat nu?” vroeg hij. ”Dit is allemaal woestijn zonder een weg, en het begint al donker te worden, en we hebben geen eten meer.”

”Gewoon rechtdoor,” zei Tom Poes. ”Op de kaart van dokter Ibbe Drip staat een gebouw dat Verschiet heet. Daar kunnen we misschien onderdak krijgen.”

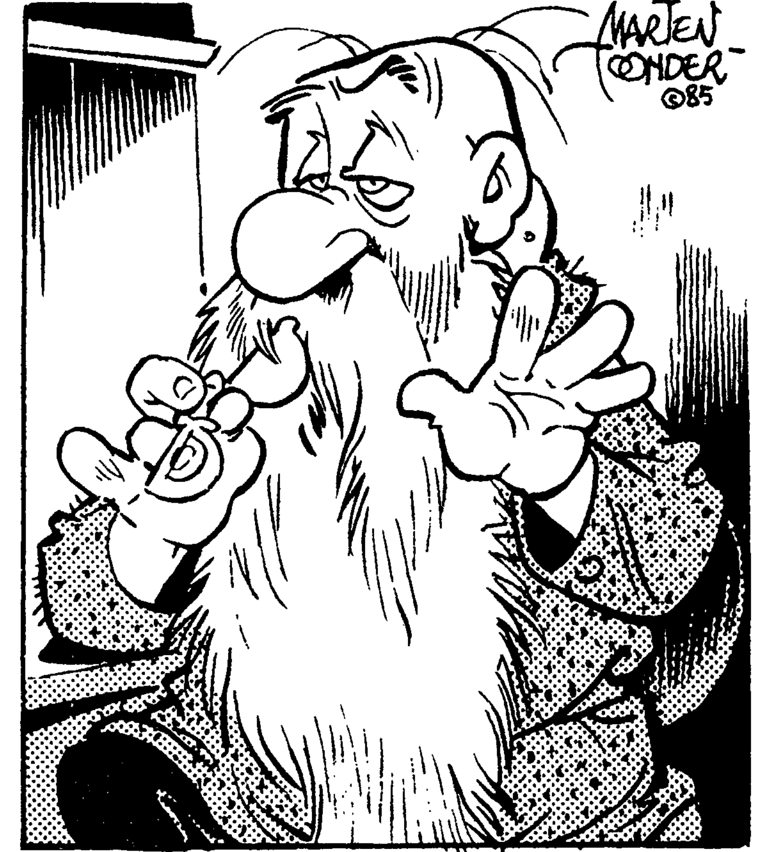
Het was echter geen gebouw dat tenslotte in het zicht kwam, maar een grote stad van torenhoge huizenblokken, die zich scherp aftekenden tegen het licht van de zon, die waterig onderging.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

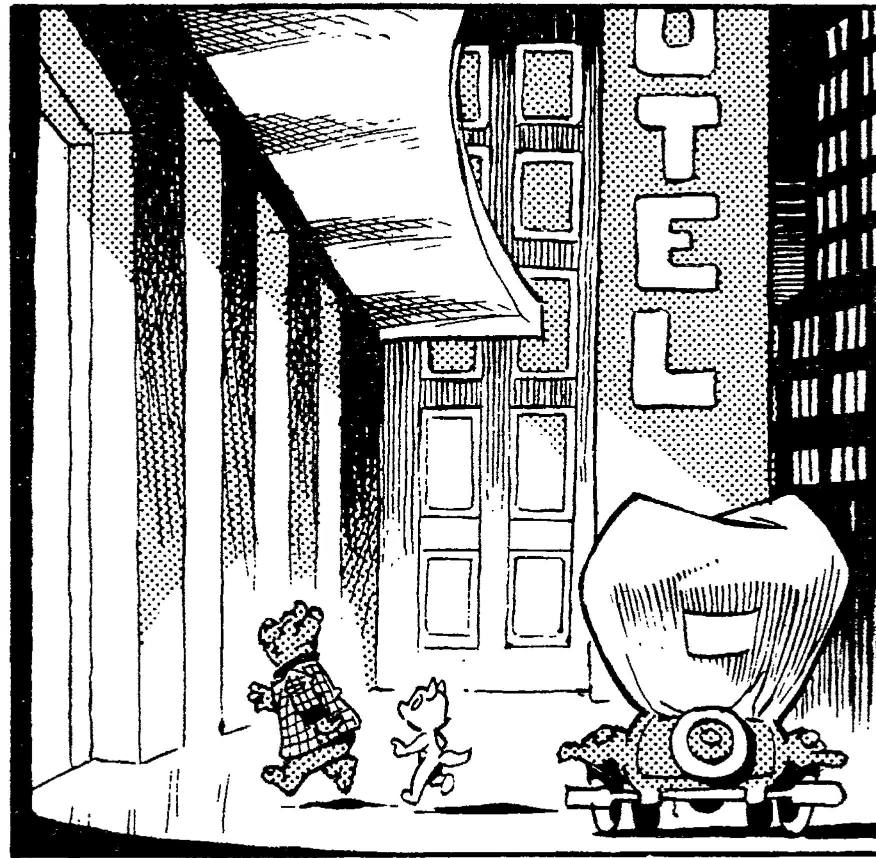

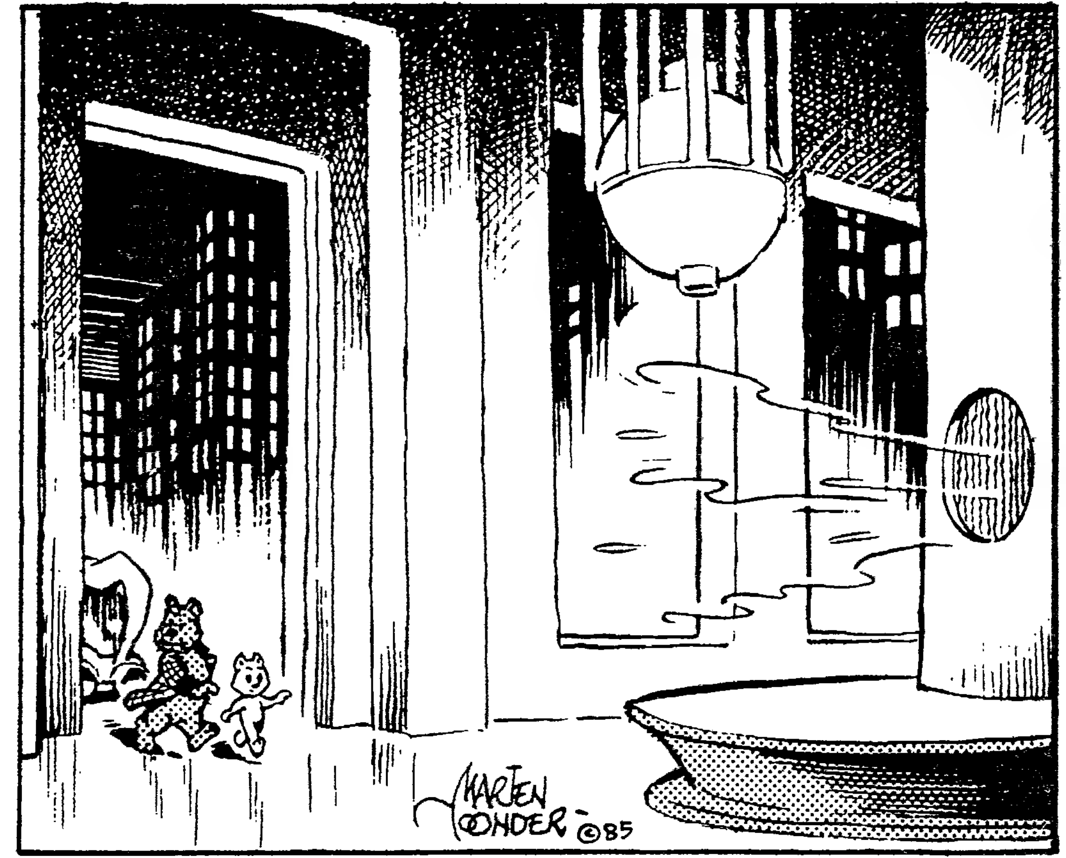
01615 Heer Bommel leefde op, toen ze de stad binnen reden.
”Kijk eens aan,” sprak hij. ”Wat een welvaart! Wie had dat kunnen denken in die woestijn. Hier is vast wel een verzorgd hotel met een paar sterren, waar men zich ontspannen kan, als heer zijnde. Een voedzame maaltijd en een kamer met gemakken, als je begrijpt wat ik bedoel.”
”Hm,” zei Tom Poes. ”Het is vreemd. Deze stad staat niet op de kaart; alleen maar een fabriek. En er is hier helemaal geen verkeer, ziet u wel? Er loopt zelfs geen levende ziel!”
”Dat geeft niet,” zei heer Ollie. ”Morgen zoeken we het wel uit met de hoogste instanties. Hier moet Joost naar toe gebracht zijn door die vliegende stofzuiger. Hier heerst Vooruitgang; zeg nu zelf!”
”Praw!” sprak professor Prlwytzkofski, die ver van daar de uitslag van zijn onderzoek bekeek. ”Der verzwavelde zuurregen is ener katastrofe.”
”Ach, dat is de vooruitgang,” zei de assistent Pieps. ”Daar moet je iets voor over hebben. Ik voor mij heb liever een flitsende motor dan een saaie struik.”
”U bent ener weteniets,” mompelde de hoogleraar gemelijk. ”Uw denkensaard brengt der levenseinde nader. Der vooruitgang wordt in Verschiet verwerkt, zei der Boml. Wat mag hij daarmee menen? Waar is der Verschiet, en wat maakt men daar?”

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

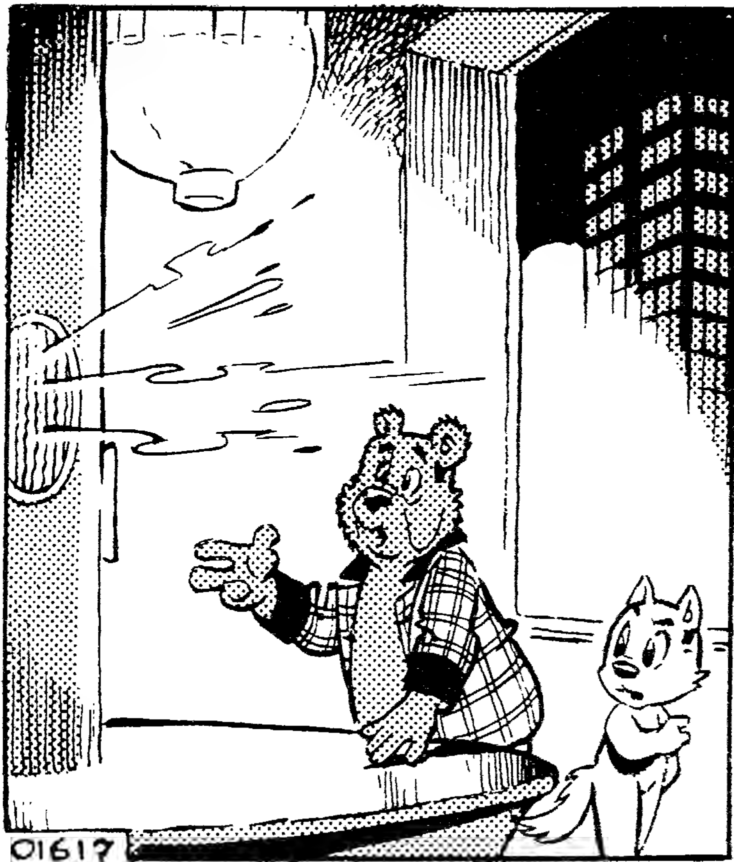

01616 De assistent Pieps had verder geen belangstelling voor de professor, want het was al ver over vijven. Daarom klom hij snel op zijn ploffietsje en reed stadwaarts, terwijl de hoogleraar het laboratorium afsloot.
”Der Verschiet des Bomls laat mij niet in der rust,” zei de laatste tot zichzelf. ”Daar arbeidt men aan der vooruitgang! Zonder mij, der stedeswetenschappelijker! Wat geschiedt in der Verschiet? Praw! Ik zal der behoord om bescheid vragen.”
In Verschiet had heer Bommel op dat moment de Oude Schicht tot staan gebracht voor een hotel met dertig verdiepingen.
”Dit lijkt me een gastvrije onderneming,” sprak hij uitstappend. ”Licht en lucht, zodat de maaltijden wel voedzaam zullen zijn. En dat is nu net waar ik behoefte aan heb, na zo’n doorreden dag vol regen. En hier zullen ze ook wel weten, waar ik Joost moet bevragen, als je begrijpt wat ik bedoel.”
Zo sprekende begaf hij zich opgewekt naar de ingang, maar Tom Poes was minder blij.
”Hm,” zei hij. ”Nergens een levend wezen. Dit is een rare stad, hoor. Overal branden lichten, maar ik geloof niet dat er iemand woont. Het is hier zo stil als...”

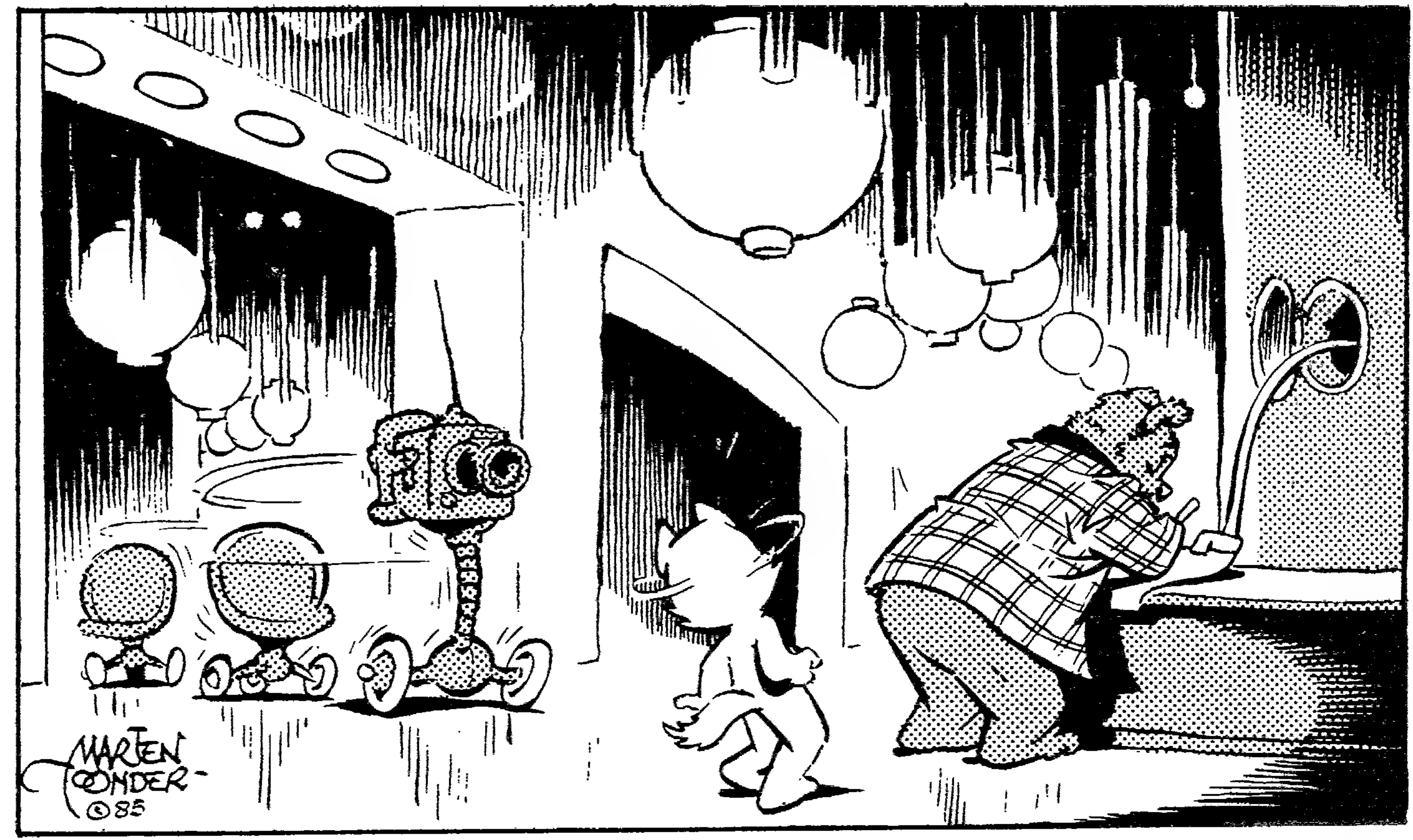
”Kijk nu eens, wat een prachtige, ruime hall,” onderbrak heer Ollie. ”Zoiets zie je toch maar niet in Rommeldam. Daar gaan de deuren ook wel vanzelf open en dicht, maar soms niet, zodat men heel lelijk zijn neus kan stoten, als heer zijnde. En zo stil is het hier niet, jonge vriend. Als je een ogenblikje je mond houdt, hoor je iemand praten.”
Hij zweeg, en terwijl de echo’s van zijn woorden in de ruimte verstierven, werd er een prettige stem hoorbaar die ”Hier melden alsjeblief” riep.
”Een luidspreker,” zei Tom Poes.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

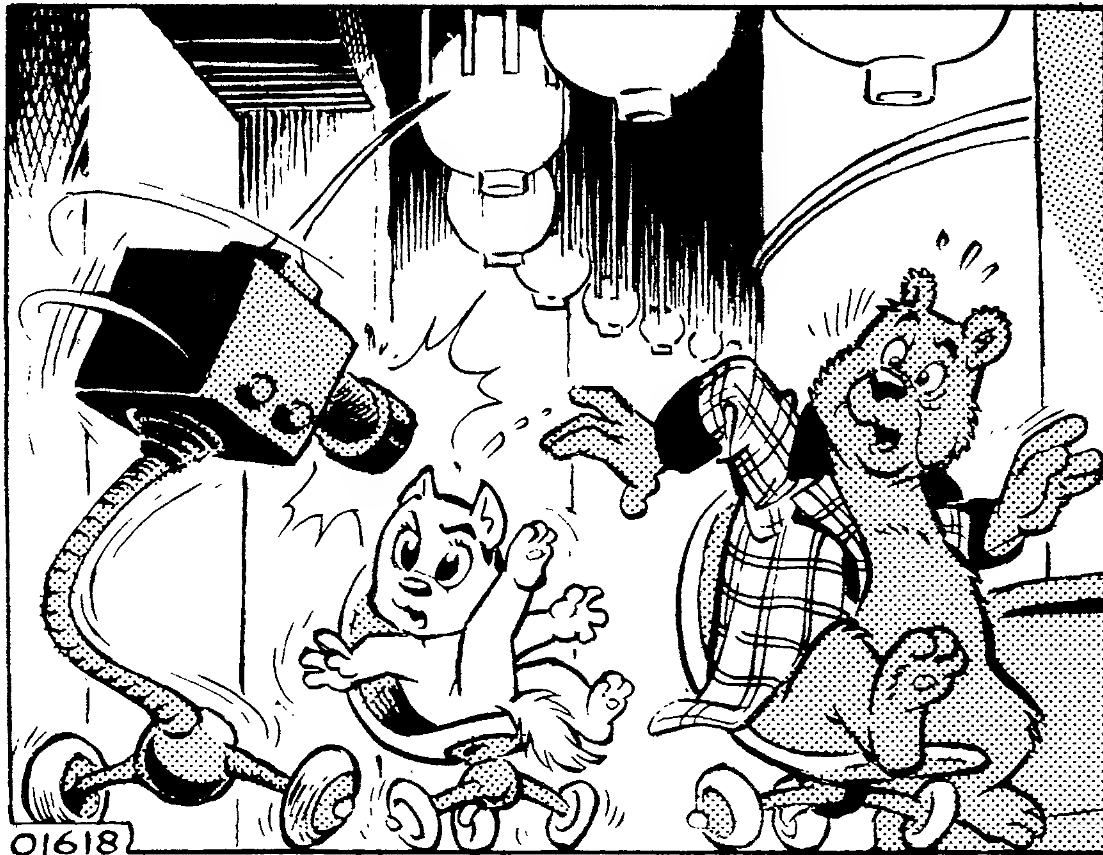

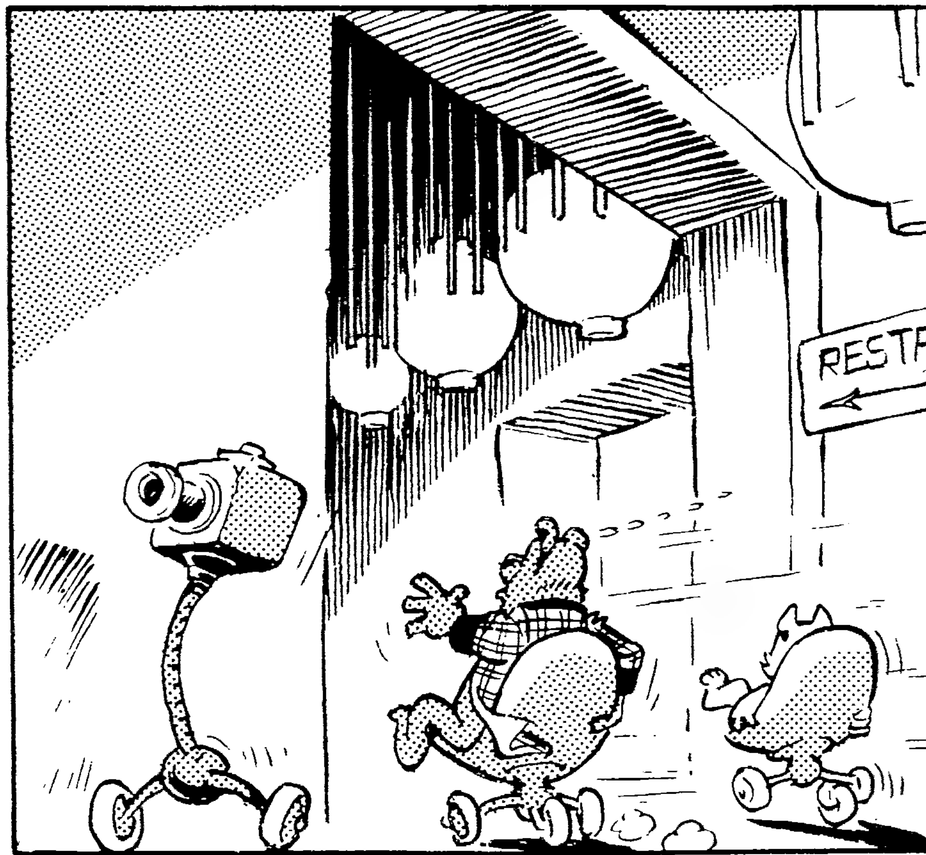
01617 ''Hier melden alsjeblief,'' herhaalde de stem uit de luidspreker. ''Maar dat doe ik toch?'' zei Heer Ollie, onaangenaam getroffen. ''Met wie spreek ik? Waar zit u, als u begrijpt wat ik bedoel? Ik wil graag...''
''Hier melden alsjeblief,'' maande de stem vriendelijk; en nu begon heer Bommel zijn geduld te verliezen.
''Ik ben bezig!'' riep hij uit. ''Dat zou u weten, als u me niet in de rede viel. Wij willen een kamer voor de nacht, en een maaltijd zou ook wel smaken. Als u nu even naar buiten komt...''
''Het deugt hier niet,'' zei Tom Poes. ''Volgens mij kunnen we beter weggaan.''

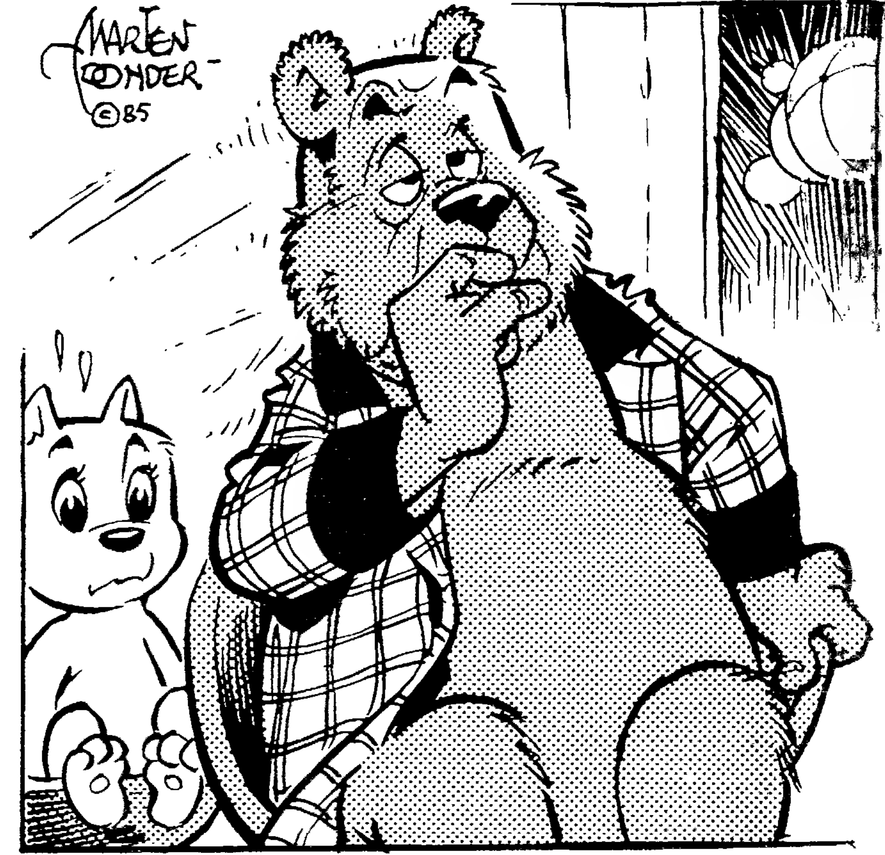
In de wand klapte een luikje open, en er schoot een buigzame stalen arm te voorschijn, die enige papieren vasthield.
''Invullen alsjeblief,'' galmde de stem, toen de papieren voor de meldende heer werden neergelegd.
''Niet doen,'' waarschuwde Tom Poes. ''Door dat invullen raken we in een computer.'' Doch heer Ollie had reeds zuchtend zijn vulpen getrokken en was aan het werk gegaan.
Nu werd in de ingevallen stilte een snel naderend gezoem hoorbaar, en uit een donkere ruimte achter de balie kwam een vlugge camera te voorschijn, die door twee stoeltjes gevolgd werd.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01618 Heer Bommel had het naderend gerief niet direct in de gaten, omdat hij de laatste hand aan de formulieren legde.

''Ik heb twee kamers besteld,'' zei hij. ''Maar er was niemand, zodat de bediening te wensen overlaat voor gasten, die een maaltijd willen...''

Op dat moment werden Tom Poes en hij door de stoeltjes in de knieholtes getroffen, zodat ze achterover op de zittingen vielen. Intussen had de camera een kleine omtrekkende beweging gemaakt en vervaardigde flitsend een momentopname van het gebeuren. Daarop haastte het toestel zich de dieptes van de hall in, terwijl de stoeltjes de opzittenden in grote vaart naar het duistere restaurant voerden.

''Hm,'' zei Tom Poes, die als eerste weer op adem kwam. ''De bediening is een beetje te goed voor mijn smaak. Ik wil hier weg.''

Het duurde even voordat heer Ollie antwoord gaf, want na de eerste schrik was hij bezig zich te bezinnen. Het viel hem op, dat de lichten in de eetzaal aanflitsten toen hij aan kwam rijden, en dat gaf hem toch wel een prettig gevoel.

''Kom, kom, jonge vriend,'' sprak hij dan ook, terwijl hij een gemakkelijker houding aannam. ''Je moet dit allemaal zien in het licht van de vooruitgang. Eenvoudige lieden zouden aan toverij denken; maar als bijdetijds heer voel ik heel fijn aan, dat dit moderne techniek is. Deze stoelen vinden hun weg met lazerstralen en automatieken en zo, als je begrijpt wat ik bedoel. Dit Verschiet is de stad van de toekomst, dat voorspel ik je! Dit is de Vooruitgang die ik zocht, en die we onder mijn leiding naar de bewoonde wereld zullen brengen.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

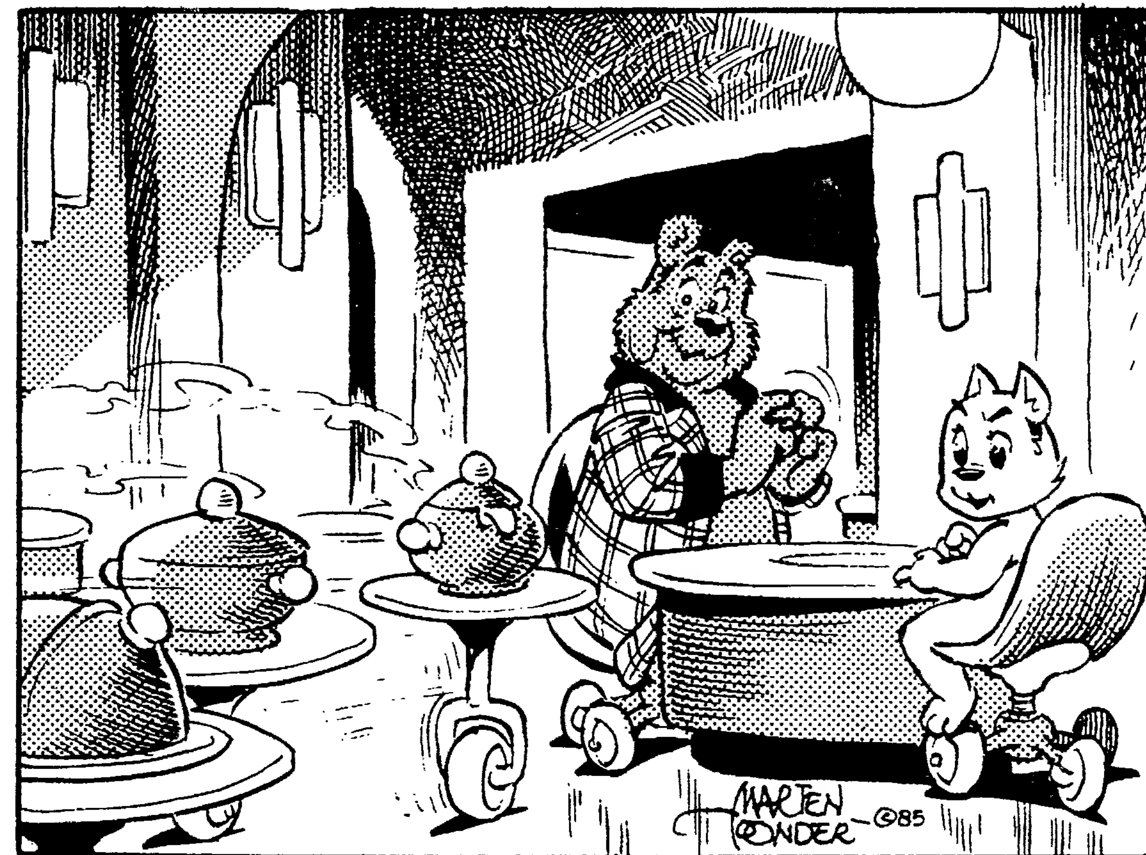
01619 Op dat uur van de avond begaf de heer Dorknoper zich met een tas vol overwerk huiswaarts, en zodoende kwam hij professor Prlwytzkofski tegen die hetzelfde doel voor ogen had.
"Praw! Der eerstklassiger hoofdbeambter zelver!" riep de geleerde uit. "Dat treft zich ja. Kunt u mij opklaring geven over ener oord dat Verschiet genaamd wordt? Ik ben daarin interesseerd, wijl ik met der ontreiniging des atmosferes dadig ben. Ik studeer der SO2 en der NOx, die het bomesleven verzuren. En daar hoor ik, dat men in Verschiet geheimnisvol der vooruitgang ter hand genomen heeft!"

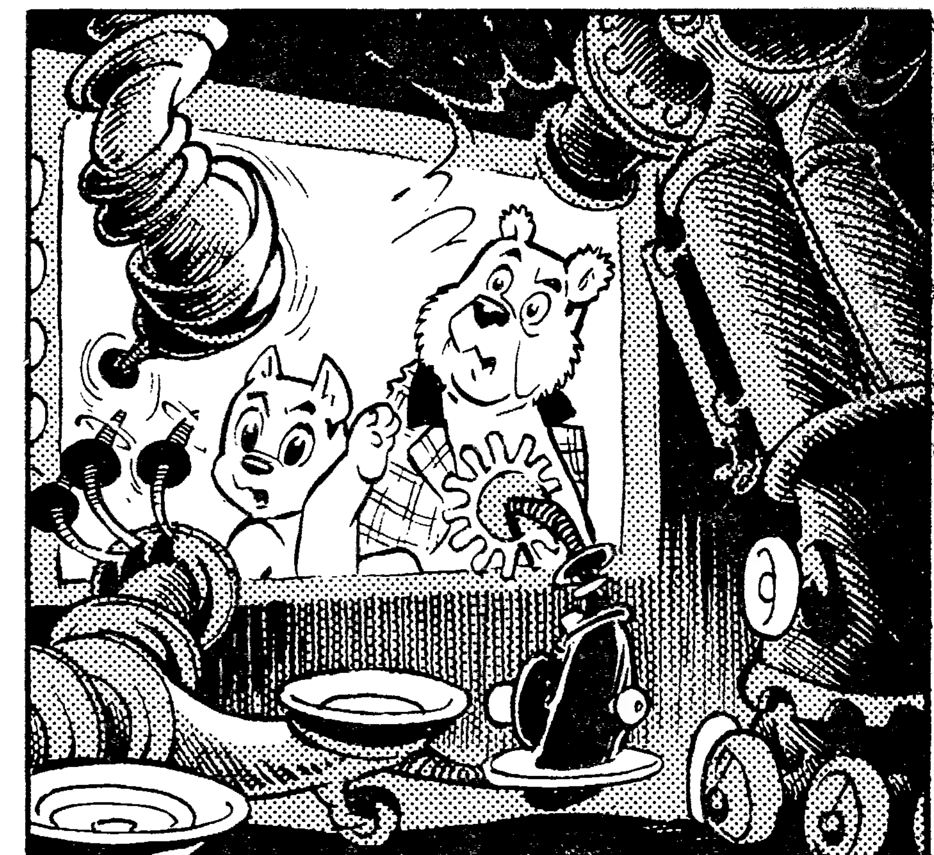
Toen de ambtenaar Dorknoper de naam Verschiet hoorde, verstrakte hij een weinig.
"Aha, juist," sprak hij met een zinloze glimlach. "Deze kwestie is gediskretiseerd, moet u weten. Met het oog op het rondkolportatiegevaar; dat aanleiding zou kunnen geven tot betogingsonlusten. Voortijdig informatiseren zou schadelijk zijn. Goede avond, professor."
De hoogleraar vervolgde verward zijn weg, maar de ambtenaar zelf bleef staan en wiste zich het voorhoofd af.
"Dit is gevaarlijk," sprak hij tot zichzelf. "Ik moet ICM waarschuwen."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

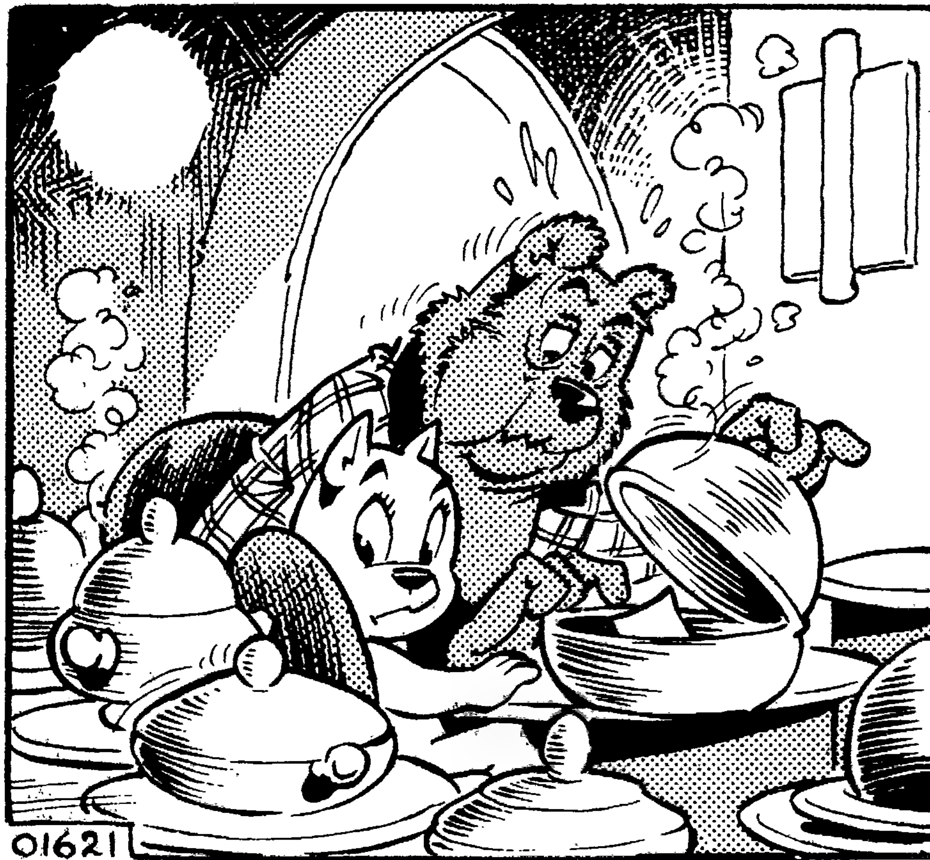

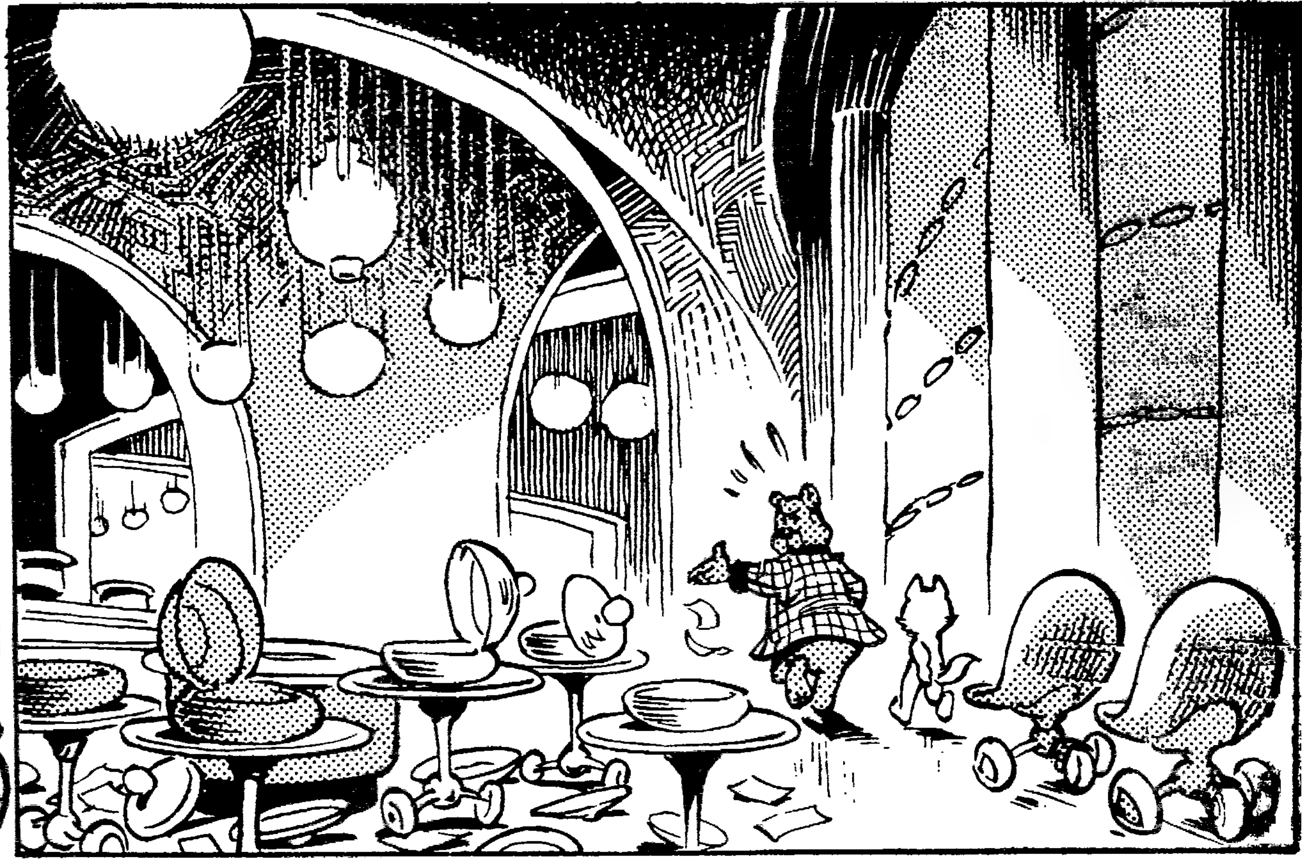
01620 Intussen waren heer Bommel en Tom Poes naar een knus plekje in het gezellig verlichte restaurant gereden, en nauwelijks zaten ze daar, of een grote spijskaart rees uit hun tafeltje op.
"Aanstrepen wat gewenst wordt," las heer Ollie, en hij toog onmiddellijk aan het werk.
"Een prachtig menu," mompelde hij, al aanstrepend. "Dat zou Joost eens moeten zien. Maar omdat hij door die stofzuiger is opgeveegd, zal hij niet zo beleefd ontvangen zijn als wij... Juist! Hmmm. Roomtaart met honing na; wat jij, jonge vriend?"
Zo sprekende duwde hij de kaart weer in de gleuf, en dit had onmiddellijk gevolgen. In plaats van het vervelende wachten, dat vele gelegenheden ontsiert, reed het bestelde spontaan uit een zijzaal te voorschijn.
"Kijk eens aan!" riep heer Bommel verrast uit. "Er is niemand, maar de bediening is geweldig, zeg nu zelf."
"Hm," zei Tom Poes. "We zijn de enige gasten. Waar dient deze tent voor, als er niemand komt? En wie houdt er toezicht? En weet u, wat ik ook erg raar vind? Dat we gefotografeerd zijn. Waarvoor was dat?
Het antwoord op die vraag had hij in kamer 3001 kunnen vinden, want daar werd de genomen foto op een groot doek geprojekteerd, terwijl allerlei onderzoek-apparaten zich er omheen bewogen. Zo kon men er een verificatiehevel, een kleurschifter en een uitpluizer waarnemen; maar ook een trilteller, een observeroscoop en een toetssteen. Nu, en iedereen weet wel, wat dat betekent. Heer Bommel en Tom Poes zullen de gevolgen dan ook gauw genoeg merken.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

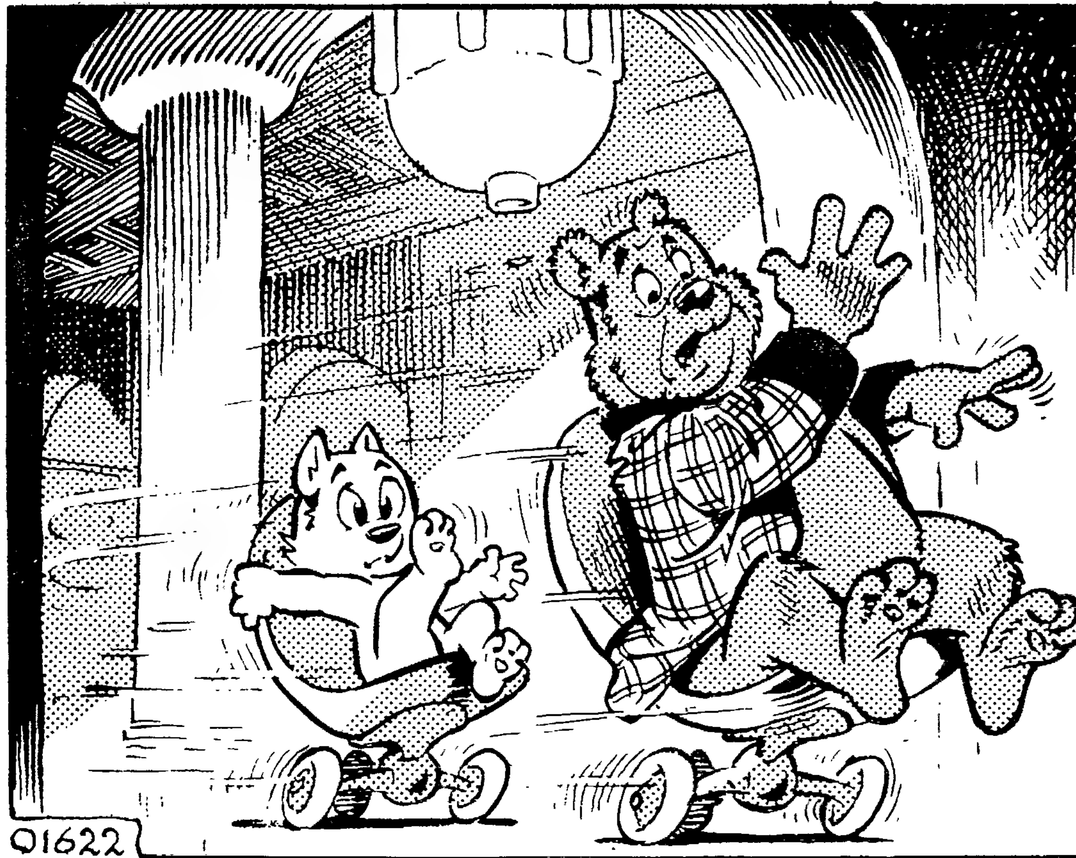

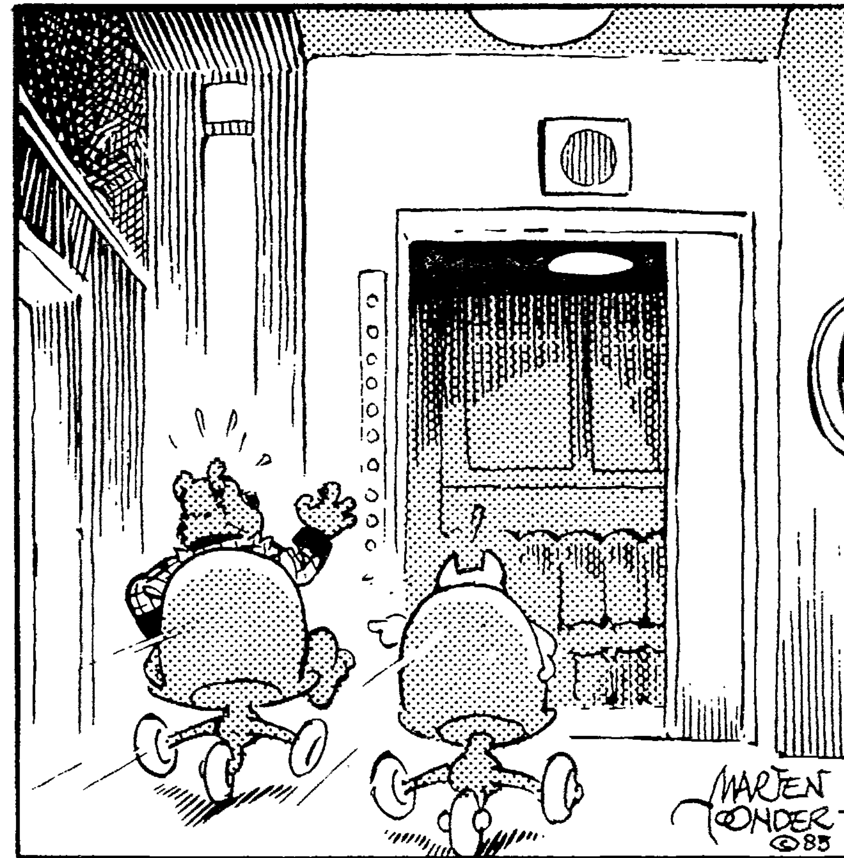

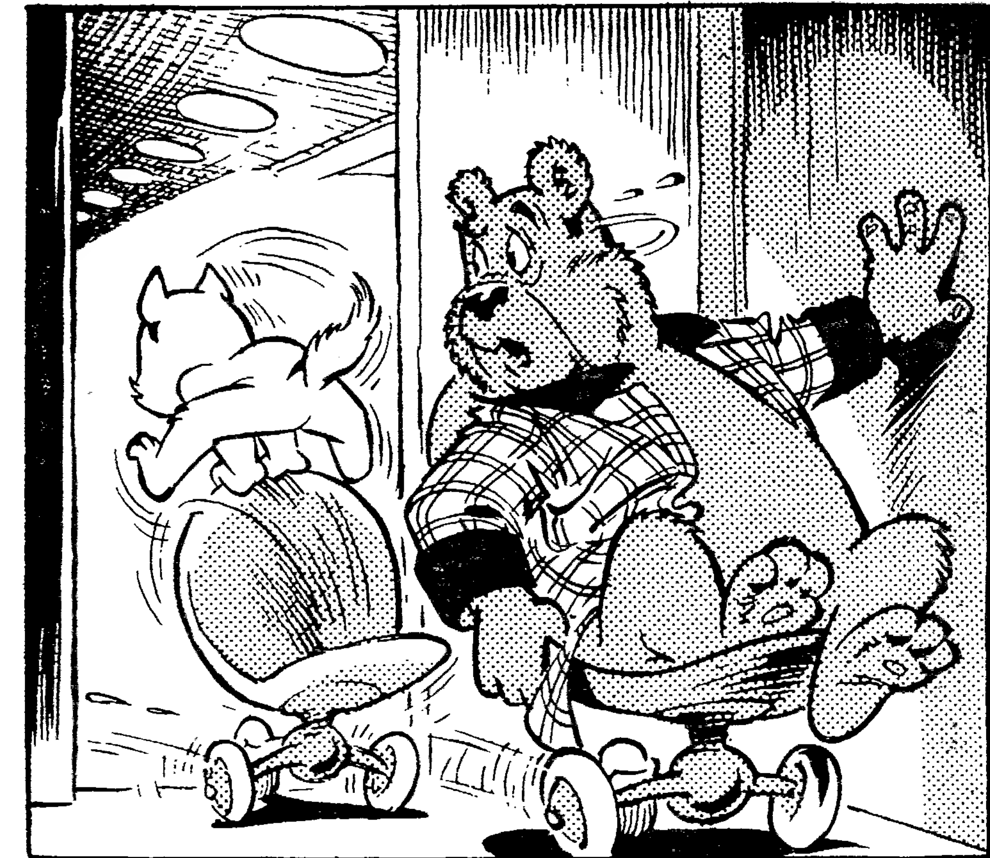
01621 De bediening in de eetzaal bleef geweldig, want al spoedig waren de gasten door een menigte tafeltjes met schalen omringd.
"Ho, stop!" riep heer Bommel tenslotte nerveus. "Zo weet ik niet meer, waar we moeten beginnen. Waar is nu de caviaar? En waar is de gebonden kippesoep?"
"Ik weet het niet," zei Tom Poes. "Maar ik vind dit een rare manier van opdienen. Alles wordt koud, trouwens."
Daar was de gastheer ook bang voor, en op goed geluk tilde hij een van de deksels op. Er ontsnapte een dampwolkje, maar verder was het serviesstuk leeg, op een stuk papier na.
Dat was natuurlijk een grote teleurstelling voor de hongerige heer, en met bange voorgevoelens nam hij het bedrukte papiertje uit de schaal.
"Het bestelde is niet langer voorradig," las hij. "Gelieve iets anders aan te strepen. Dank u."
Geheel ontstemd opende hij een andere dekschaal, waarin hij dezelfde vreugdeloze inhoud aantrof, en daarop rukte hij, geholpen door Tom Poes, de bedekkingen van alle schotels en kommen. Helaas, het mocht niet baten; het enige wat ze vonden waren de papiertjes met hun troosteloze boodschappen, zodat ze na enige minuten de moed opgaven en de eetzaal verlieten.
"Maar ik laat het er niet bij!" riep heer Ollie woedend uit. "Ik zal me beklagen bij de directie en bij de hotelbond. Dit is geen bediening!"

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

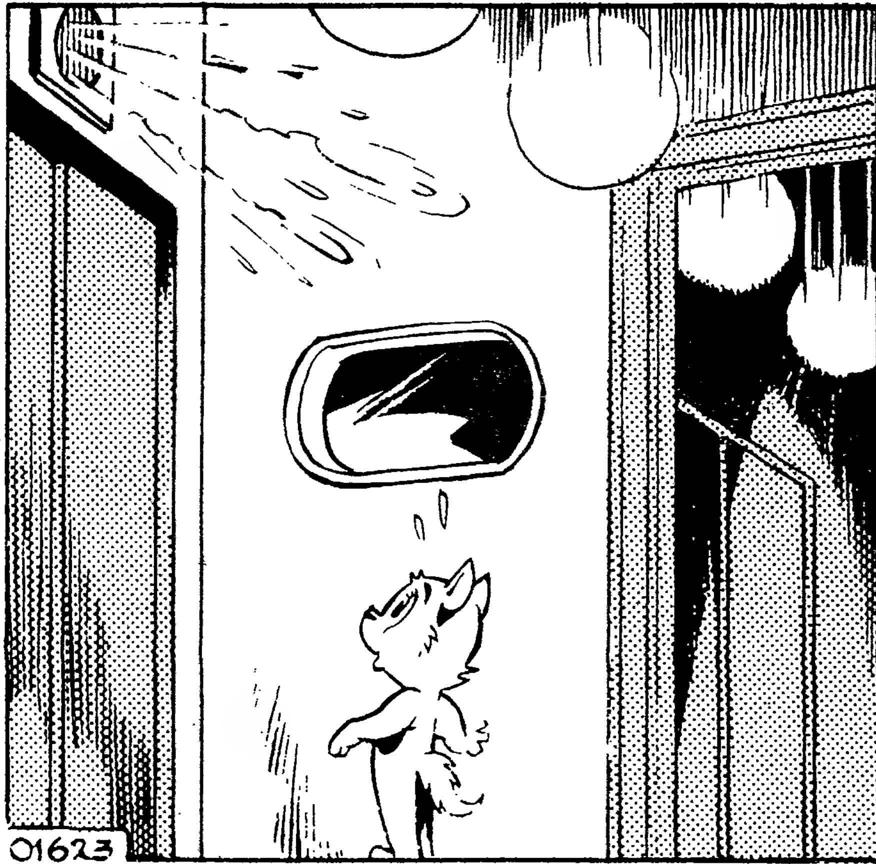

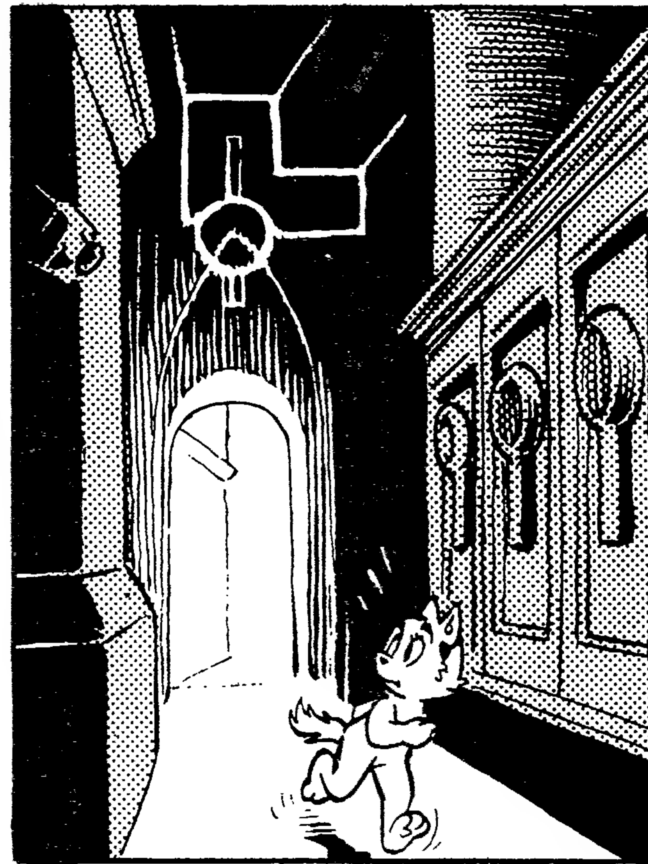
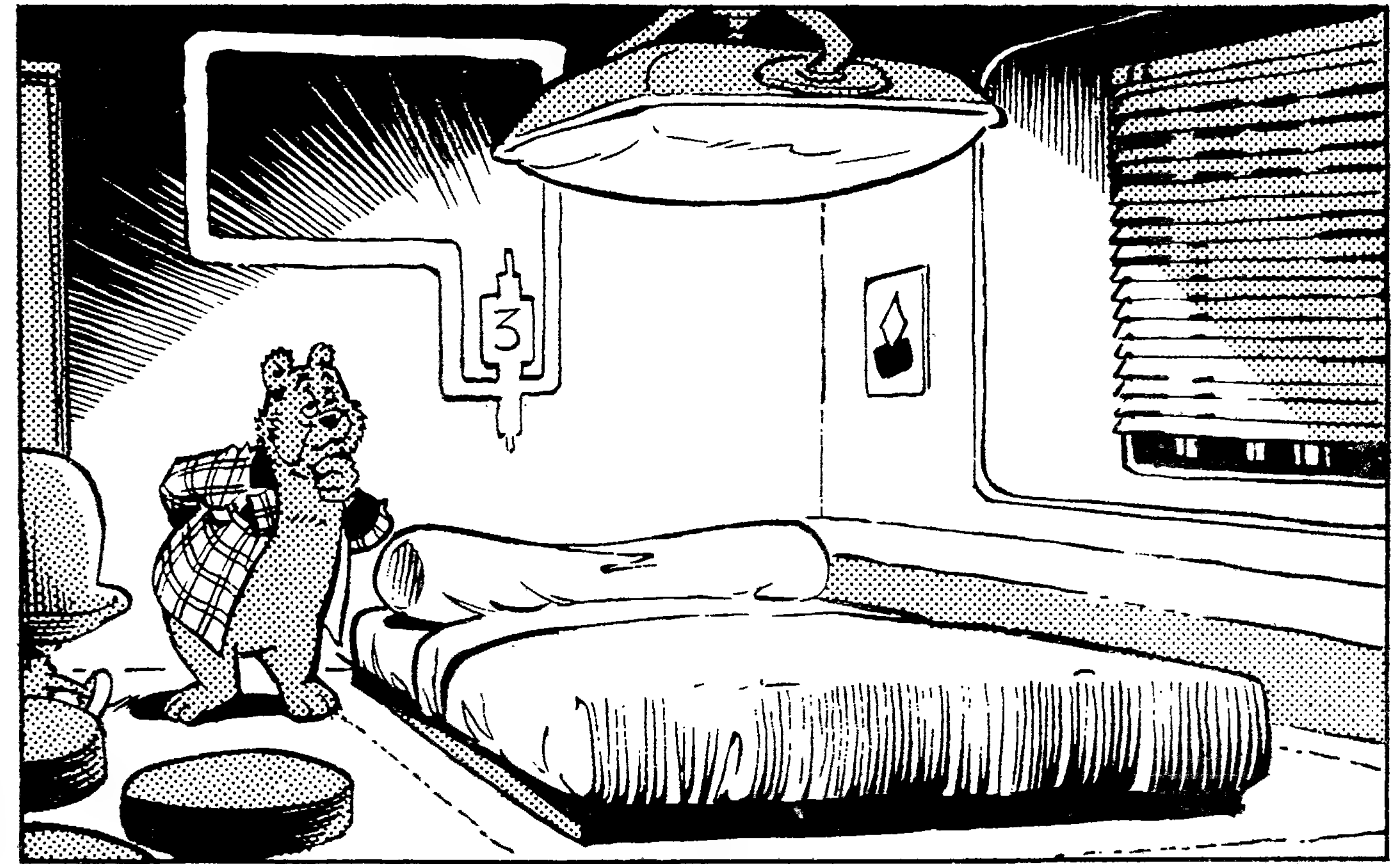
01622. Het bleek, dat er toch nog wel bediening was, want voordat heer Bommel en Tom Poes de eetzaal lopend konden verlaten werden ze al ingehaald door de rijdende stoeltjes. „Laat dat!" riep heer Ollie geprikkeld, toen hij door de voorste zitting geschept werd. „Stop! Ik wil zelf weten waar ik heen ga. Ik ga naar de directie om me te beklagen, bedoel ik. Sta stil!"

„Dat ding verstaat u niet", zei Tom Poes. „Het zal wel ergens bestuurd worden, maar het is de vraag of dat door de directie gedaan wordt. Het lijkt me dat dit een onderneming zonder baas is."
„Dat kan niet", zei heer Bommel. „Overal is leiding nodig, anders wordt het een janboel..." Hij zweeg, omdat hij door een invallende gedachte getroffen werd. „Een janboel", herhaalde hij met overslaande stem. „Dàt is het hier, zodat het tijd wordt dat ik de leiding overneem; wat jij, jonge vriend?"
„Hm", zei Tom Poes, toen de zeteltjes geruisloos een lift binnenreden. „Het deugt hier niet. We moeten weg! De enige manier is om over de leuning te springen. Dan kan de stoel niet zien waar we blijven".
„Over de leuning?" herhaalde heer Ollie ontzet. „D-dat kan ik n-niet, zonder maaltijd in mijn teer gestel. En hoe k-kan een stoel nu kijken als hij niet eens luisteren kan?" Hij kreeg geen antwoord, want Tom Poes had de daad bij het woord gevoegd en was uit de lift in de gang gesprongen. „Waar ga je naar toe?" riep heer Bommel in wanhoop. „Je kunt mij toch niet alleen laten in deze toestand, zonder slaap of eten?"
Maar het was al te laat: de deuren hadden zich gesloten, en de lift zette zich met een schokje in beweging.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

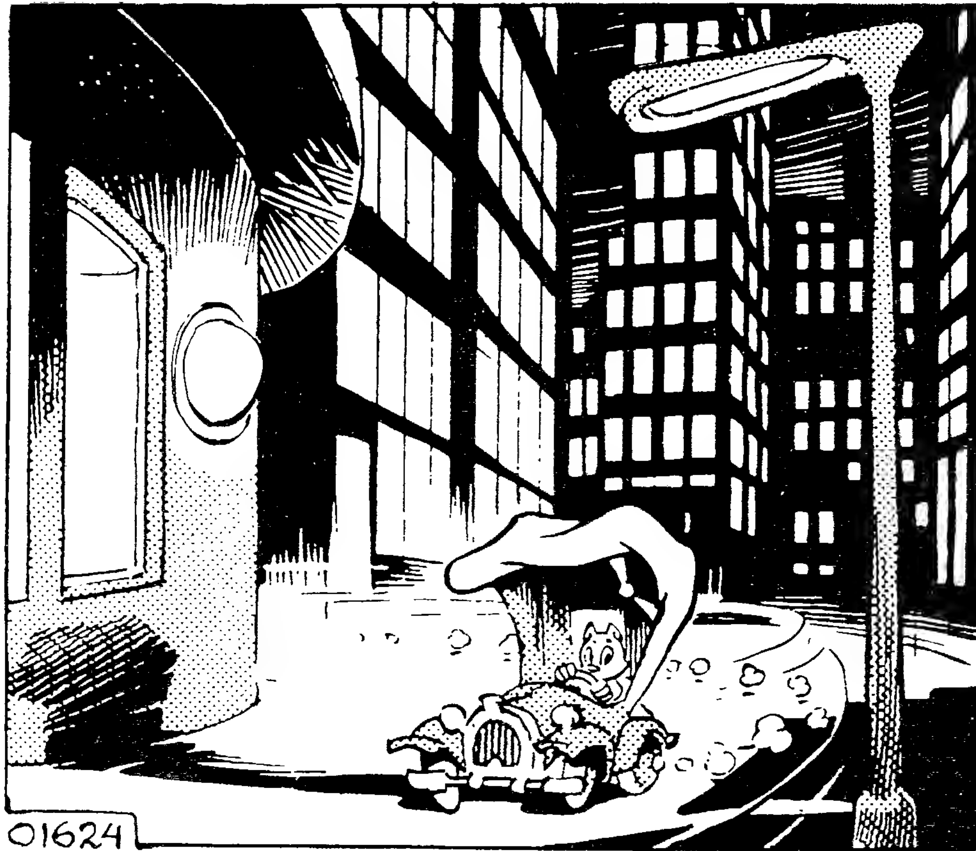

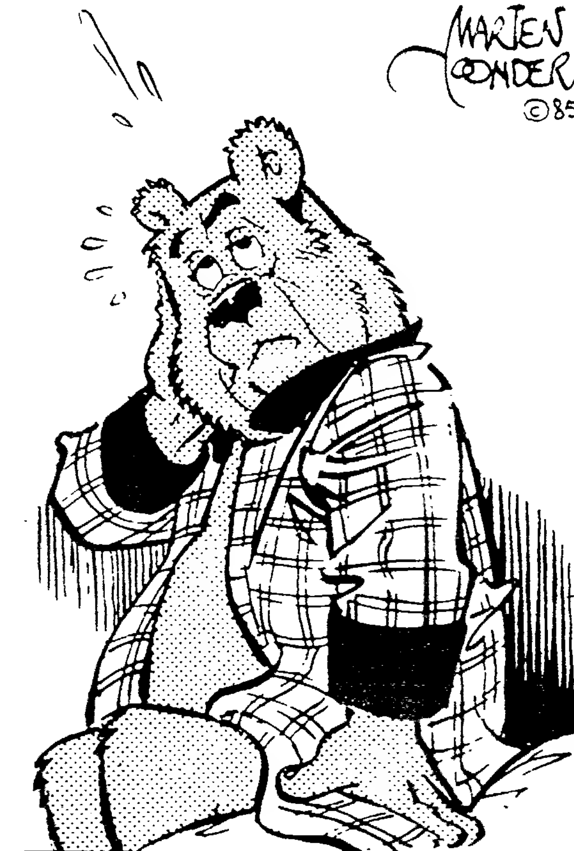

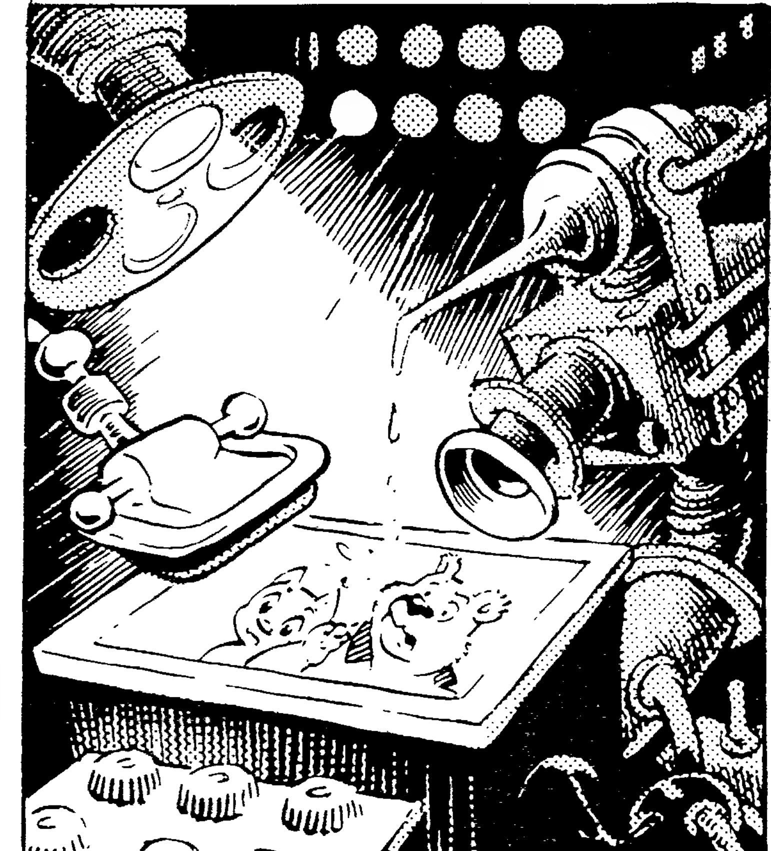
01623 Tom Poes was net op tijd naar buiten gesprongen. Toen hij omkeek naar heer Bommel, zag hij slechts gesloten liftdeuren, en hij schrok.
''Dat is niet zo mooi,'' zei hij bij zichzelf. ''Hoe kunnen we elkaar in dit dooie noodhotel ooit terugvinden? Er is nergens een levende ziel. Nee, ik...''
Op dat moment klonk er boven zijn hoofd een klikje, en een rustgevende stem sprak uit een luidspreker: ''Om twaalf uur dient de straat ontruimd te zijn. De straatreinigingsdienst begint om twaalf uur. Dank u.''
De echo's van deze mededeling galmden door de eindeloze ruimtes, maar lang voordat ze verstorven waren, was Tom Poes al op weg naar de uitgang.
''De Oude Schicht,'' mompelde hij. ''Die staat nog op straat, en ik moet zorgen dat hij niet opgepakt wordt. Dan zouden we nergens meer naar toe kunnen. Eerst de Schicht opbergen en dan heer Ollie zoeken. Het kan een drukke nacht worden.''
Heer Bommel zelf stond daar nog niet zo bij stil. Hij was ergens hoog in het gebouw uit de lift gereden en naar een keurige kamer gebracht, waar zijn stoel eindelijk tot rust kwam.
''Waar ben ik eigenlijk terechtgekomen?'' vroeg hij zich af. ''Ik zal hier proberen met een lege maag te gaan slapen, hoewel ik daar eigenlijk niet tegen kan. Maar het bed is tenminste echt, en het ziet er ook wel geriefelijk uit. Modern. Echt Vooruitgang, als iemand begrijpt wat ik bedoel, hoewel de leiding veel te wensen overlaat zodat ik het nog druk zal krijgen. Eh... Waar zou Tom Poes gebleven zijn?''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

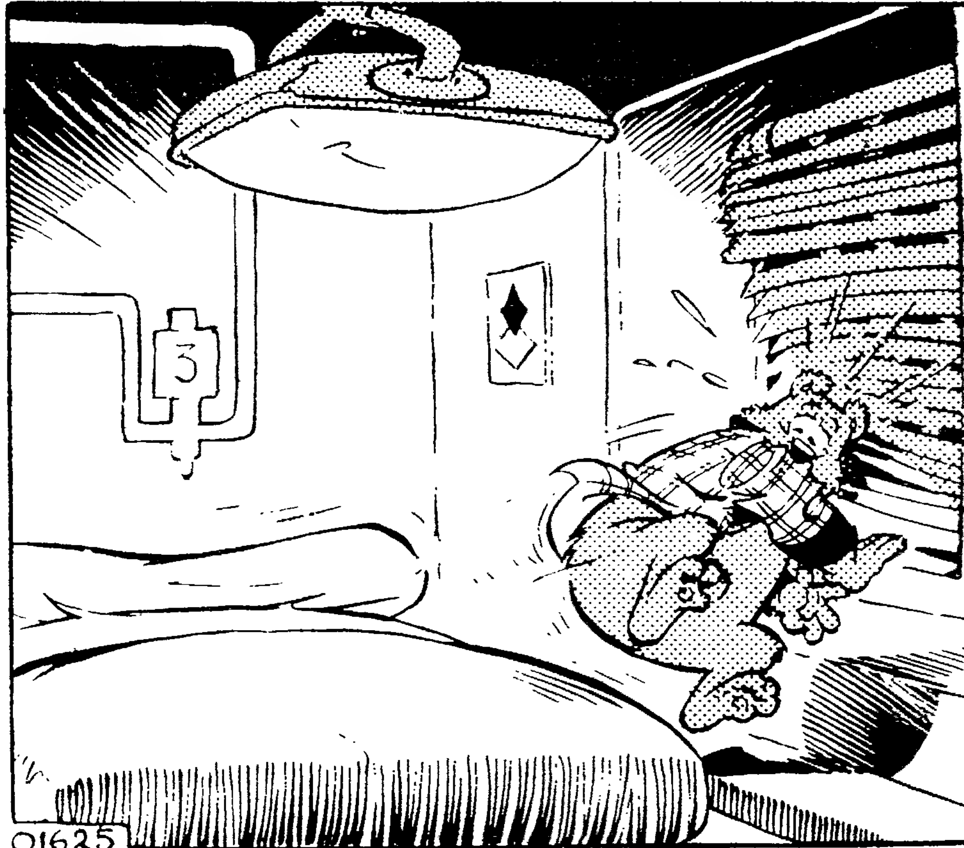
01624. Tom Poes vond de Oude Schicht op de plek waar ze hem verlaten hadden. Hij startte haastig de motor en reed weg om ergens een onopvallende schuilplaats voor het trouwe voertuig te zoeken.
''Een blokje om,'' dacht hij. ''Achter het hotel zal misschien een garage of een binnenplaats zijn. Brandtrappen zitten trouwens ook meestal aan de achterkant, en die heb ik nodig om heer Ollie te vinden. Want ik heb het gevoel dat er steeds op me geloerd wordt, en daarom moet ik vooral niet opvallen. Ik vertrouw het hier niet. We moeten weg voordat het te laat is.''
Heer Bommel dacht op dat moment niet over weggaan. Door vermoeidheid overmand was hij op de rand van het bed gaan zitten, en toen hij peinzend op het eiderdons leunde, verdween zijn hand bijna geheel in de weke massa.

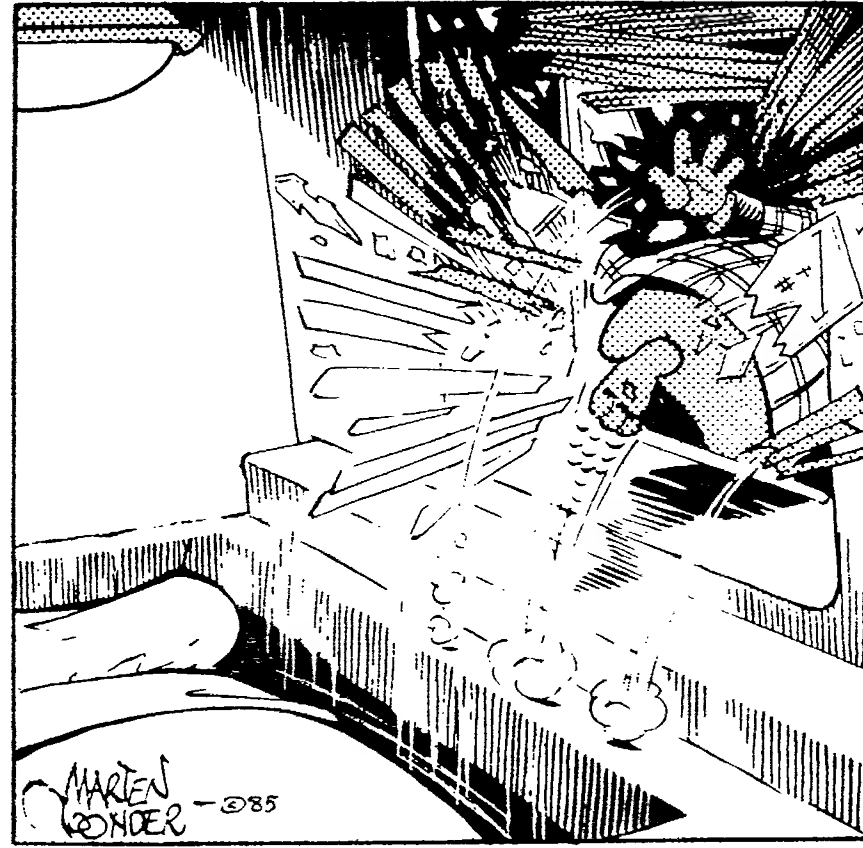
''Een ledikant voor een heer,'' mompelde hij goedkeurend. ''Hier wordt aan de toekomst gewerkt, dat is duidelijk. Heel stilletjes en onbemerkt, zodat alleen iemand met mijn ervaring en scherpe blik het in de gaten heeft. Maar wie is hier aan het werk?''
Zijn glimlach doofde, en zijn wangen verzakten enigszins.

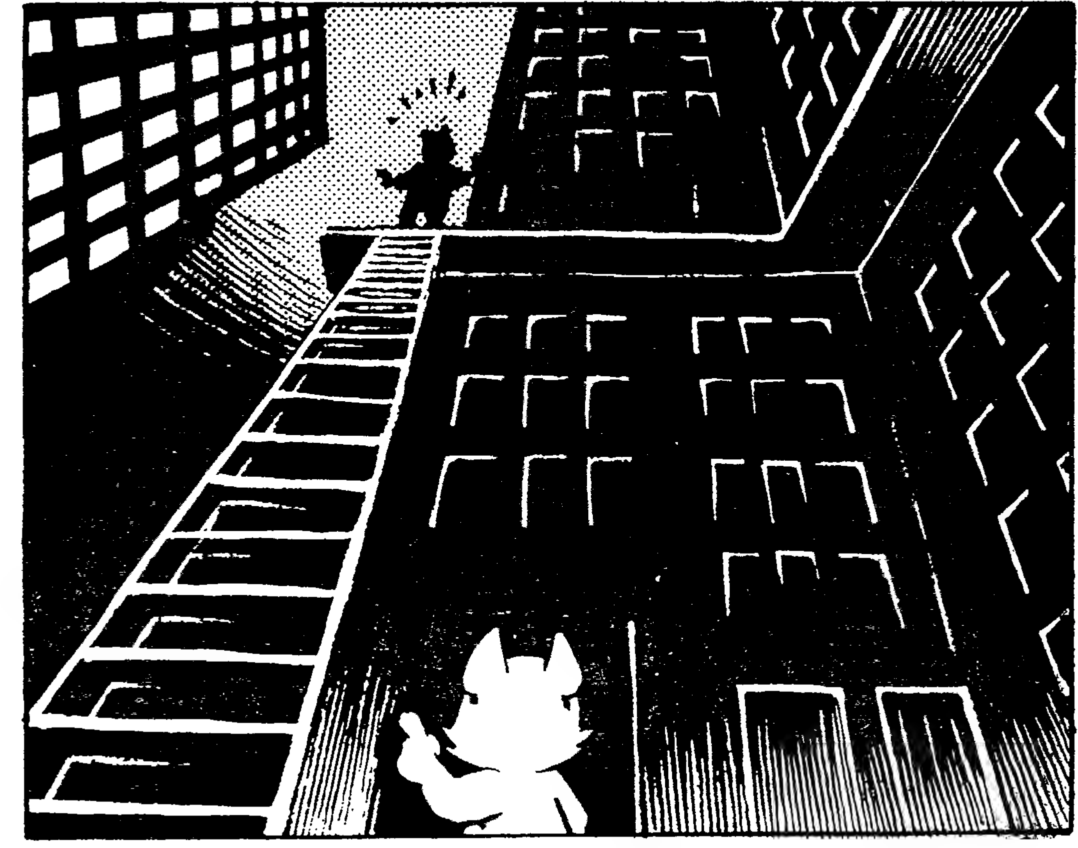
''Er is niemand te zien,'' vervolgde hij bedrukt. ''Waarom is er dan een foto van mij gemaakt, als er niemand is om hem te bekijken?''
Hij vergiste zich echter: in kamer 3001 bewoog een observeerijzer zich langzaam over de opname, terwijl een verificatiehevel er enkele druppels op liet vallen; en toen een kleurschifter het geheel in een hel licht zette, gloeide er een rood lampje aan.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

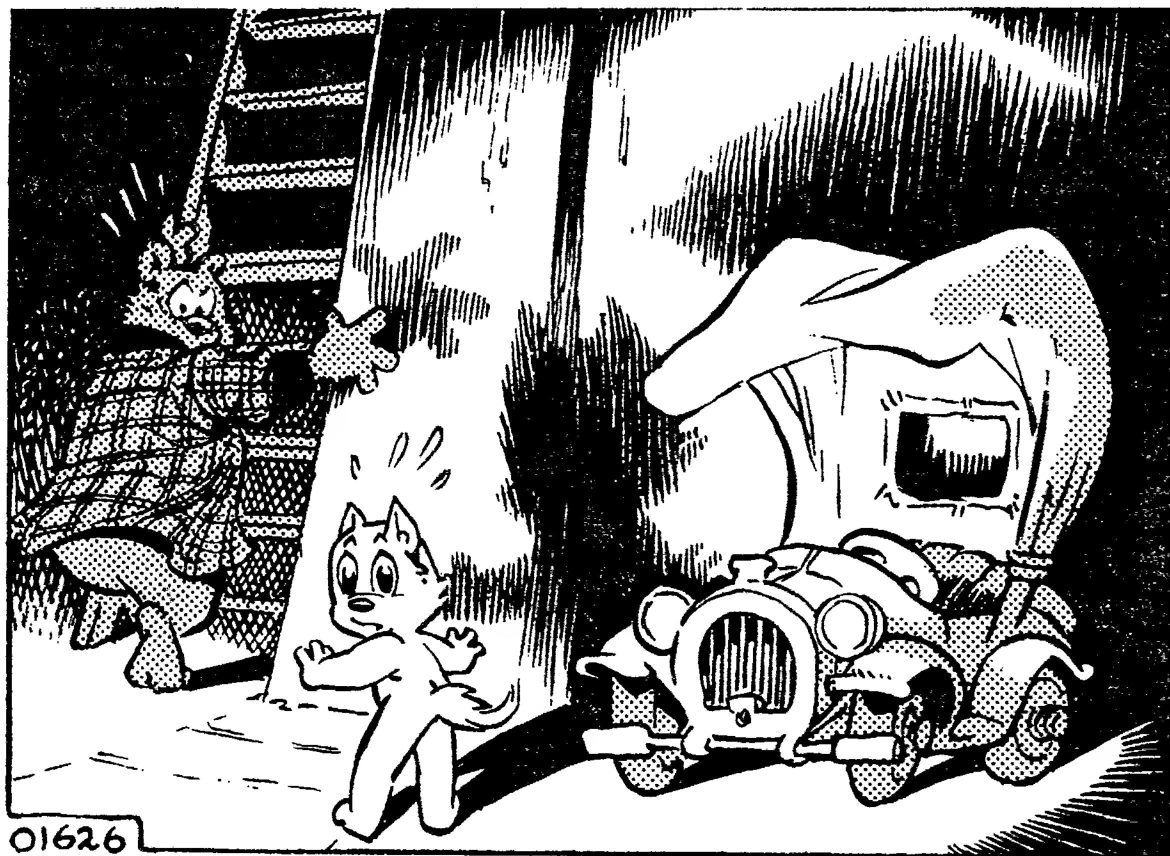

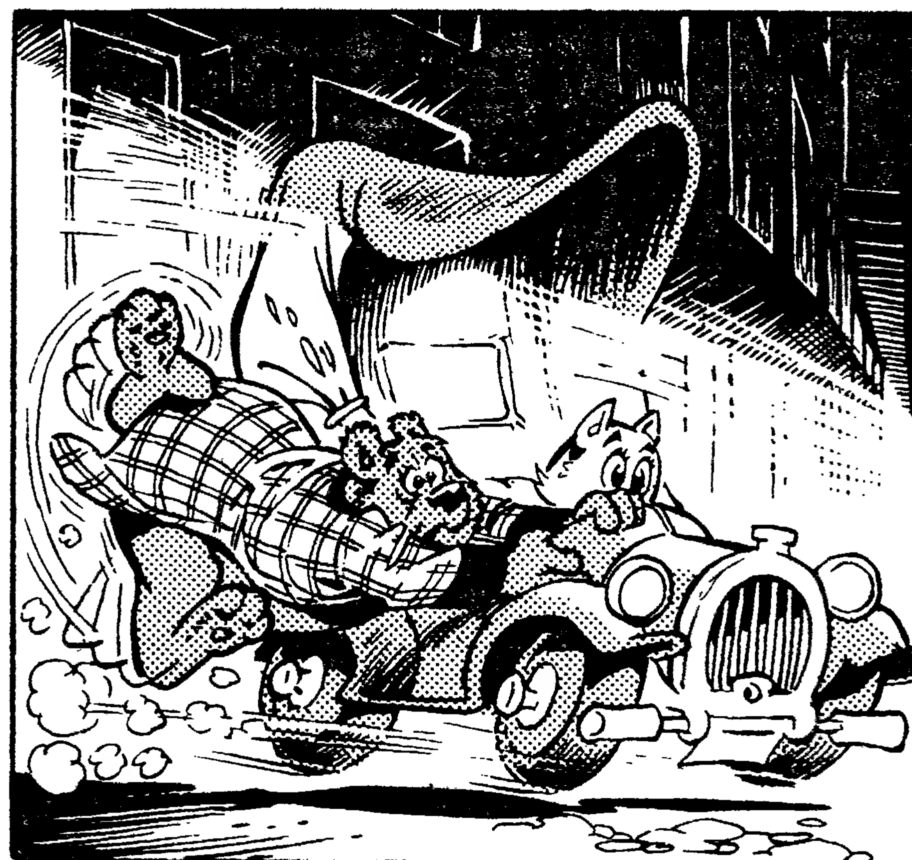

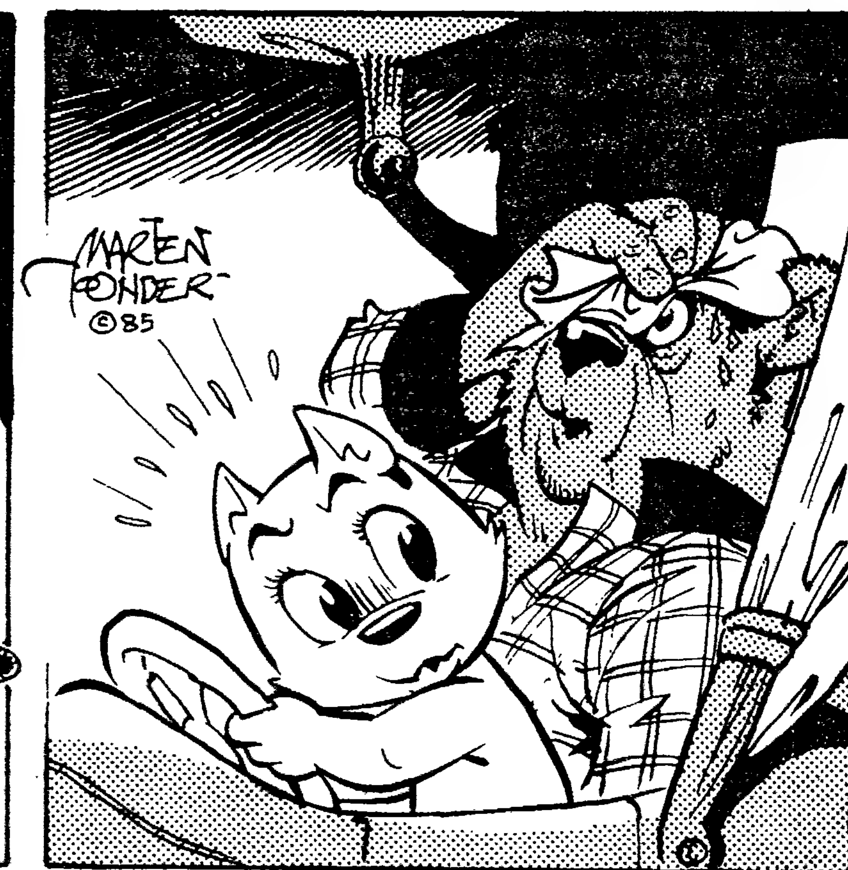
01625 ''Zou de jonge vriend gelijk hebben?'' vroeg heer Bommel zich af. ''Zou het hier niet deugen? Maar dit bed is zo geriefelijk, dat...''
Hij kwam niet verder, want op dat moment werd hij een lichte trilling in de legerstede gewaar; en ook zag hij, dat de grond er omheen heel langzaam zakte. Met grote tegenwoordigheid van geest begreep hij, dat daar best een luik zou kunnen zitten, en met een kreet sprong hij opzij. Daardoor stootte hij zijn hoofd lelijk tegen de neergelaten blinden, maar dat belette hem niet om de rustplaats met toenemende snelheid naar beneden te zien verdwijnen.
''Ik... ikkik b-ben in g-gevaar!'' riep hij uit. ''N-net als Tom Poes al z-zei. Kmoet w-weg!''
Met die woorden sprong hij verwilderd door de jaloezie het venster uit en verdween in de donkere nacht. Natuurlijk had dit heel lelijk kunnen aflopen; maar wie dat denkt, kent hem nog niet. Want onder zijn raam op de zesde verdieping bevond zich een overloop van de brandtrap, en daar kwam hij dreunend op terecht, zodat hij zich geen pijn deed. Een poosje zat hij daar, maar toen ergens boven hem een klok twaalf uur begon te slaan, stond hij voorzichtig op en keek om zich heen. In de hoge gebouwen begonnen de lichten te doven, doch toen hij een duizelige blik naar beneden wierp, zag hij daar Tom Poes in de maneschijn staan.
''Kom naar beneden, heer Ollie!'' riep die. ''Vlug. Het is twaalf uur, en dan begint de reinigingsdienst!''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

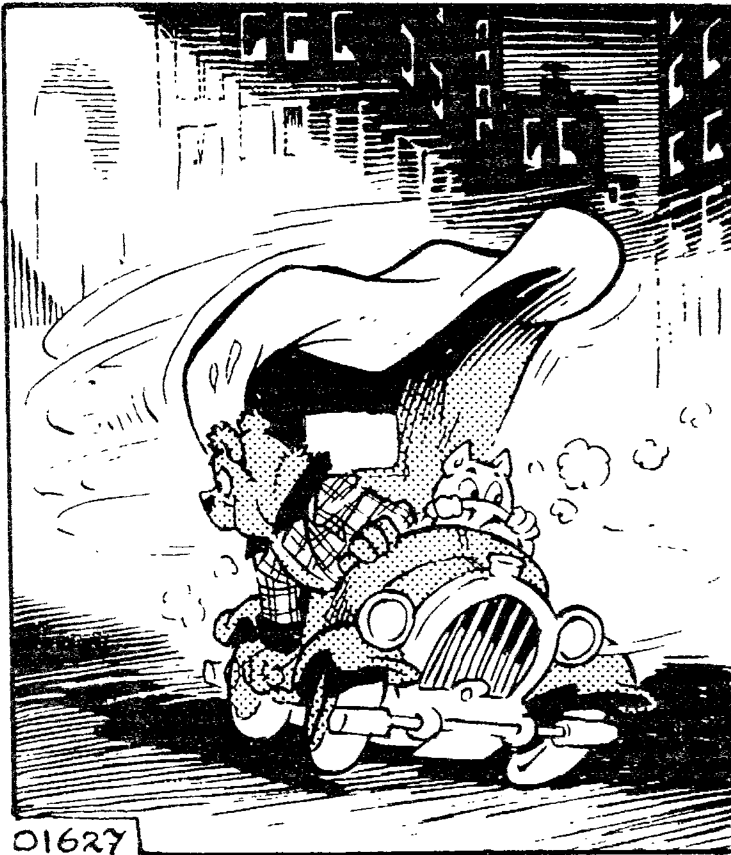

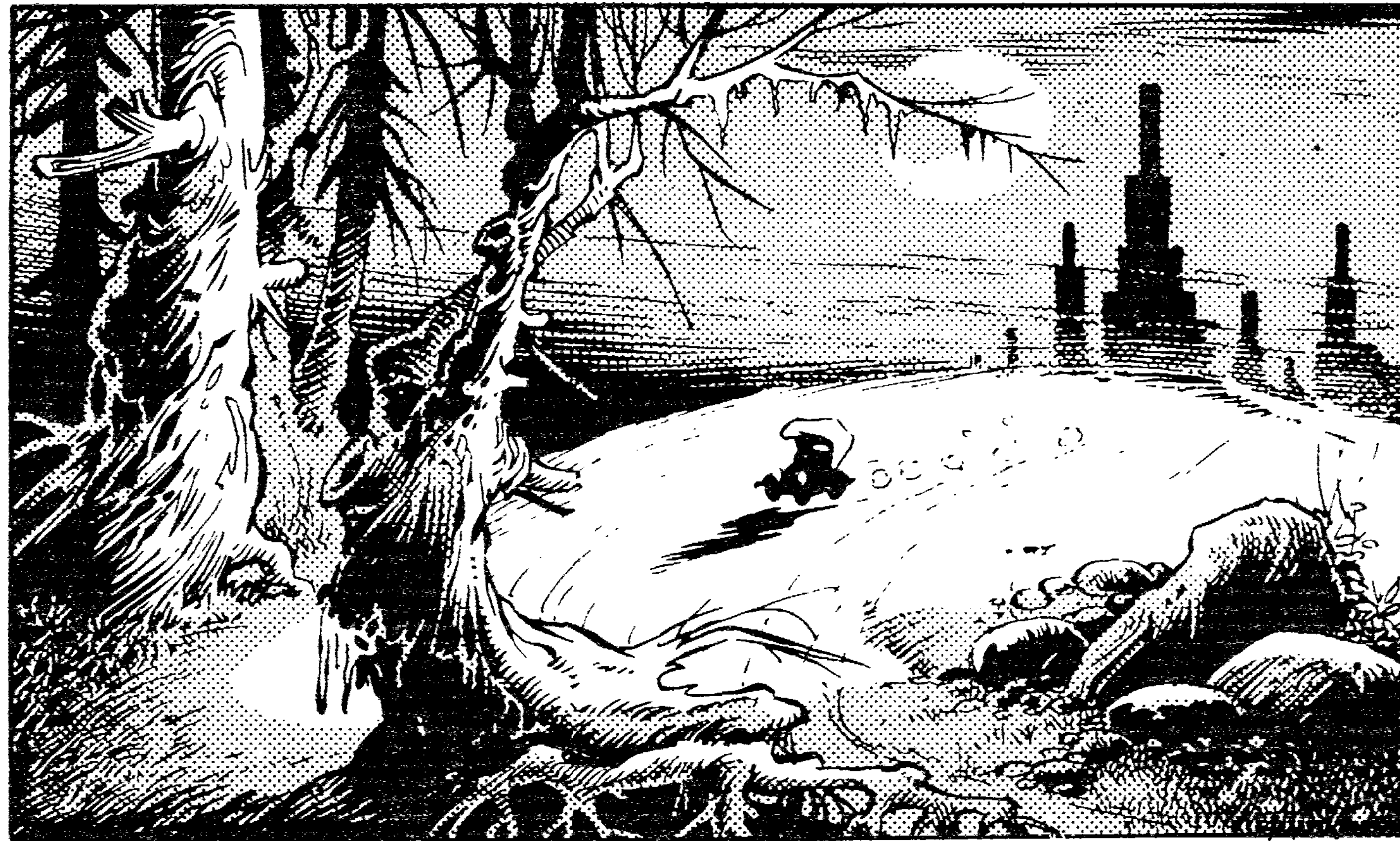
01626 Heer Bommel sloot de ogen en daalde ruggelings de brandtrap af. "Vlug," prevelde hij. "N-naar b-beneden. D-de vuilnisman komt — om twaalf uur! Hoe v-vreselijk is dit alles..."
Tom Poes keek vol ongeduld naar de langzame afdaling, terwijl om hem heen de lichtbuizen en de lantaarns uitgingen. Maar plotseling verscheen er een verblindende lichtkring op de donkere hotelmuur, die snel zakte en op de Oude Schicht tot rust kwam. De afdalende heer had juist de grond bereikt en opende schrikkend de ogen.
"W-wat istat?" riep hij met overslaande stem.
"Een zoeklicht," zei Tom Poes. "Ze hebben ons in de gaten. Gauw! In de auto!"
Hij gaf het voorbeeld door achter het stuur te springen, en omdat de motor nog aanstond reed het voertuig al voordat de eigenaar in had kunnen stijgen. Maar heer Ollie hield zich stevig vast, en omdat hij in de angst zijn teer gestel vergat, slaagde hij er in zich naar binnen te werken.
"H-heel vreselijk," stamelde hij, toen zijn gierende ademhaling enigszins tot rust was gekomen. "Vluchten. Midden in een zoeklicht. W-wie heeft ons in de gaten, jonge vriend? En wat bedoelde je met de reiniging om twaalf uur?"

"Dat weet ik allemaal niet," zei Tom Poes, bezorgd achter zich kijkend. "Maar ik weet wel, dat het niet zo best is, wat er achter ons aan zit."
"Ik weet niet wat je bedoelt," klaagde heer Bommel, het voorhoofd afwisselend. "Hier wordt heel in het geheim aan de vooruitgang gewerkt, zodat we in groot gevaar verkeren, omdat we eigenlijk in de toekomst zitten; wat niet kan, als je begrijpt wat ik bedoel."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01627 "Als dit de toekomst is, vind ik er niet veel aan," zei Tom Poes. "Er is nergens een levende ziel te zien, en ik heb geen idee, wat er achter dat zoeklicht zit. Het kan niet veel goeds zijn."

Op dat moment viel er vanaf de andere kant ook een stralenbundel op het voortjachtende voertuig, en hij gooide zo snel het stuur om, dat het in zijn voegen kraakte.

"Dat was op het nippertje," zei hij, toen ze in het donker verder reden. "Ze zijn ons even kwijt, en aan het einde van deze straat houdt de stad op, ziet u wel?"

Heer Bommel zweeg omdat de ontroering hem te machtig was geworden, maar het bleek al gauw dat Tom Poes gelijk had. Na het passeren van het laatste bouwwerk reden ze plotseling op een kale vlakte, waarover de afnemende maan een vaal licht verspreidde.

"Eigenlijk heb ik een hekel aan hoge gebouwen," mompelde heer Ollie, toen de stad achter hen begon te vervagen. "Als het geen kastelen zijn, bedoel ik. Het was daar héél akelig, vooral omdat er niemand was; zodat ik me afvraag wie er eigenlijk achter de vooruitgang zit. Als het niet om Joost was, zou ik net zo lief naar huis gaan. Ik begin in te zien, dat hier de achteruitgang de vooruitgang ingehaald heeft, als je begrijpt wat ik bedoel."

"Dat heeft hij al lang," zei Tom Poes.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

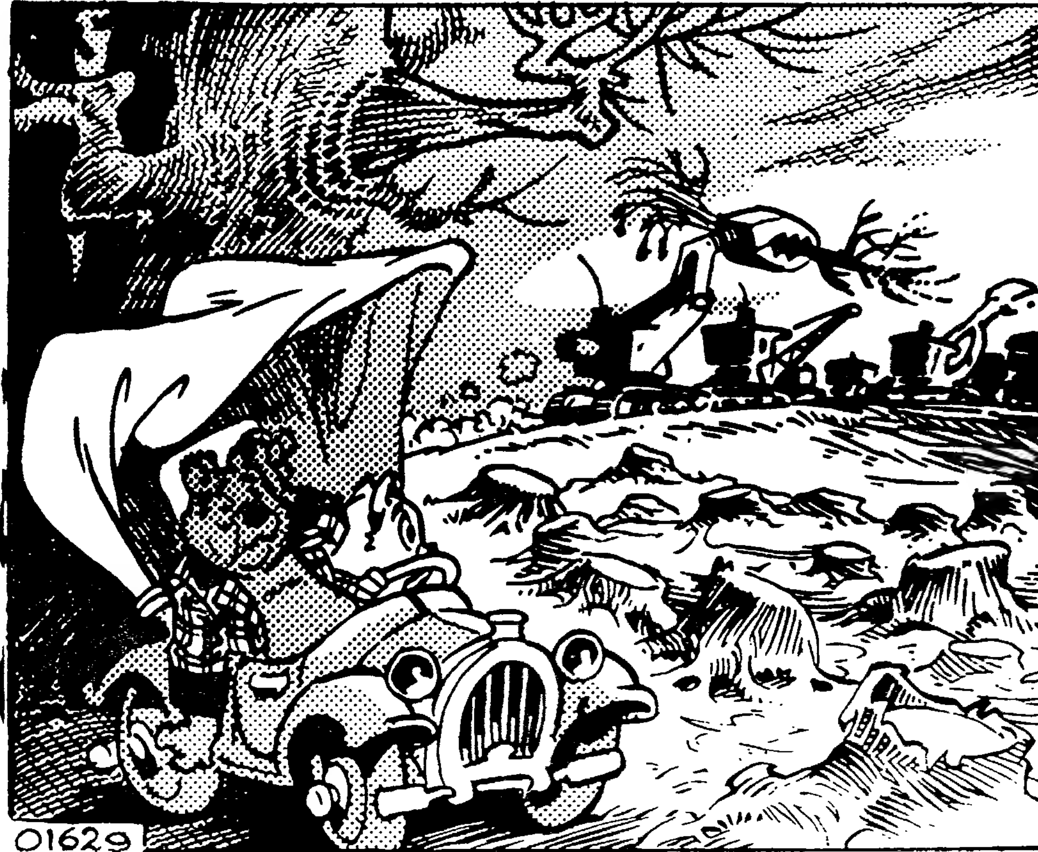

01628 Aan het einde van de kale vlakte bevond zich een dicht woud van zware bomen, die in een rechte lijn de woestijn omzoomden, alsof ze zo door een eigentijdse architect waren neergezet.
''Raar,'' zei Tom Poes. ''Maar wel modern, lijkt me. En nu we eenmaal tussen de stammen zijn, kunnen we niet zo gemakkelijk gepakt worden. Er zijn trouwens geen achtervolgers meer te zien. Maar ik zal toch een eindje doorrijden en niet bij de bosrand blijven staan.''

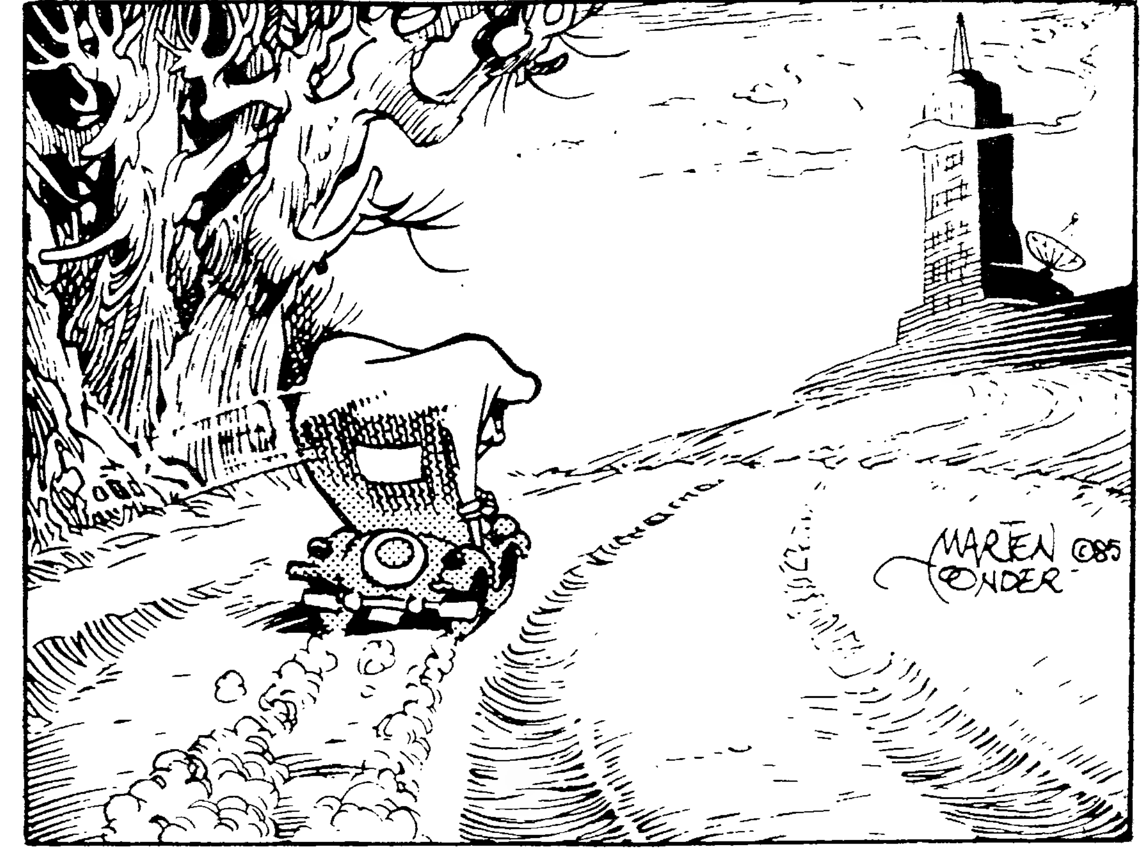
Hij kreeg geen antwoord, en toen hij naast zich keek zag hij dat heer Bommel in slaap was gevallen.
''Geen gek idee,'' dacht hij remmend. ''Het was een vermoeiend dagje.''
Hij zette de motor af en doofde de lichten, maar omdat heer Ollie al sluimerende steeds meer ruimte begon in te nemen, klom hij op de kap en maakte het zich daar gemakkelijk. Nu viel opnieuw de nachtelijke stilte over het woud, slechts verbroken door het zagen van heer Bommel en het knappen van een door nachtvorst getroffen tak. Deze rust duurde echter niet lang. Uit de richting van de stad werd een vreemd gezoem hoorbaar, dat snel in kracht toenam en in een eentonig gedreun ontaardde toen het de bosrand bereikt had. Tom Poes hoorde het niet, want hij sliep nogal diep, en bovendien vermengde het misbaar zich op harmonieuze wijze met de ademhaling van heer Ollie.
Zodoende was er niemand die de akelige optocht opmerkte, die zich langs het woud bewoog. En het zou tot de volgende morgen duren voordat het nagelaten spoor werd opgemerkt.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

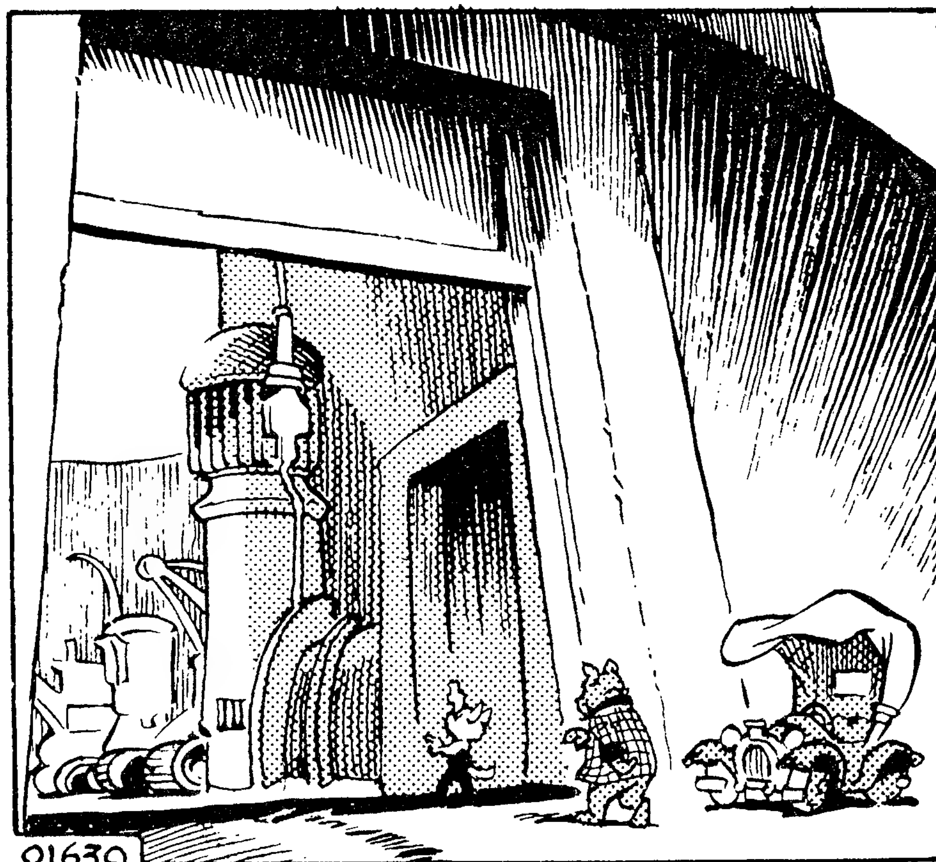
01629 Het was al licht, toen Tom Poes wakker werd en naar beneden klom om heer Bommel te wekken. Het drong tot hem door dat de omgeving geheel veranderd was, en ook werd hij zich bewust van een bulderend geluid, dat zich in de verte verwijderde.

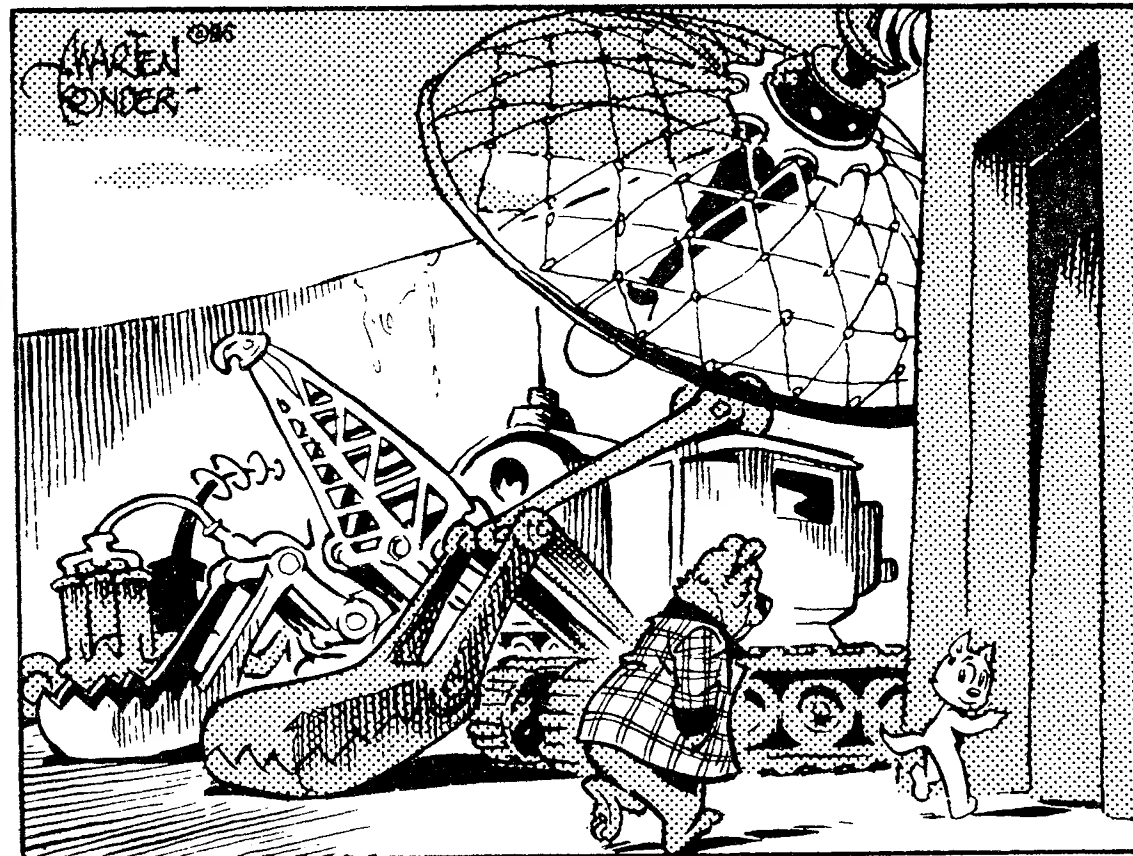
"Z-zet die wekker toch af, Joost," murmelde heer Ollie. Hij rekte zich wat uit en vervolgde opschrikkend: "Wat is er gebeurd, bedoel ik? W-waar is het bos? Kan een heer dan niet eens even de ogen sluiten, zonder dat..."
"Het is de vooruitgang, denk ik," zei Tom Poes. "Vannacht hebben ze het bos tot hier toe afgezaagd. Ze zullen ruimte nodig hebben om te bouwen of zo. Kijk, daar gaan de machines."

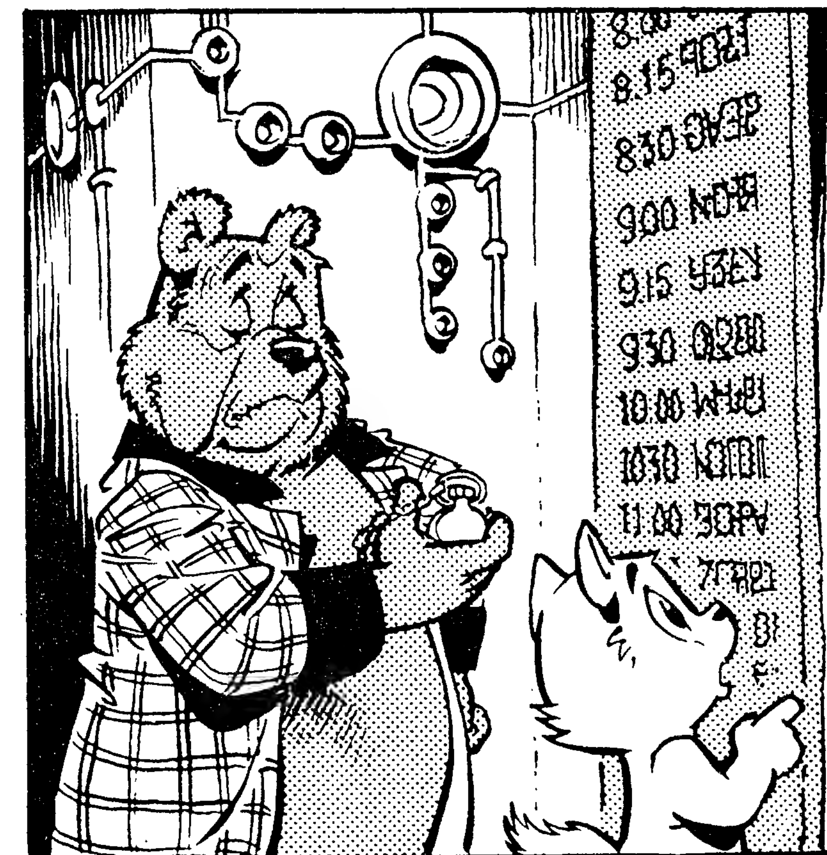
"Daar gaan de machines," herhaalde heer Bommel. "Alsof er geen vuiltje aan de lucht is. Het is vreselijk."
Hij opende het kastje in zijn dashboard en haalde er na enig zoeken een doosje uit.
"Zelfs geen ontbijt," hernam hij klagelijk. "Alleen maar deze zuurtjes. En niets te drinken; zelfs de levertraan is op. Gelukkig heeft de Oude Schicht nog benzine; we moeten zo gauw mogelijk hulp halen."
"Dan kunnen we het beste achter die machines aan gaan," zei Tom Poes. "Die zullen toch wel door een levend iemand bestuurd worden?"
Dat leek een goed idee; en zo volgden ze even later de diepe wielsporen, die naar een hoge muur voerden waarachter een toren stond.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

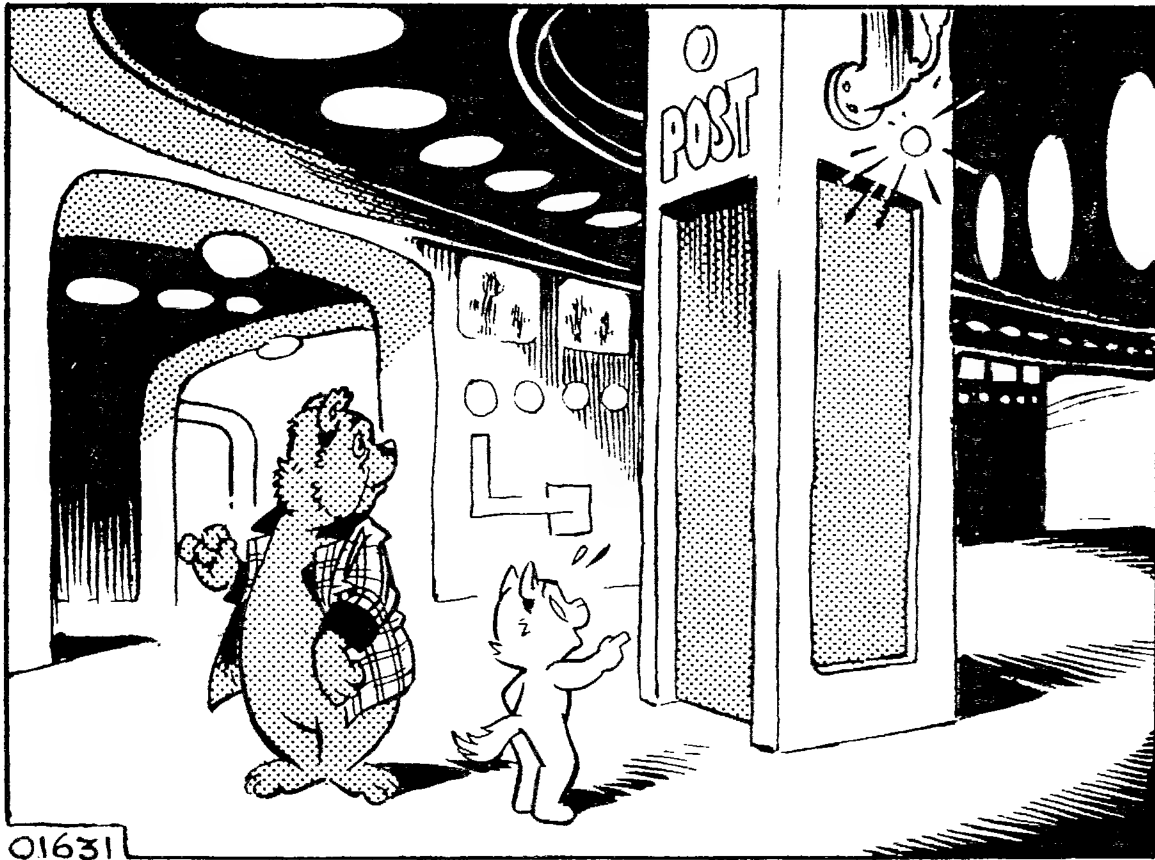

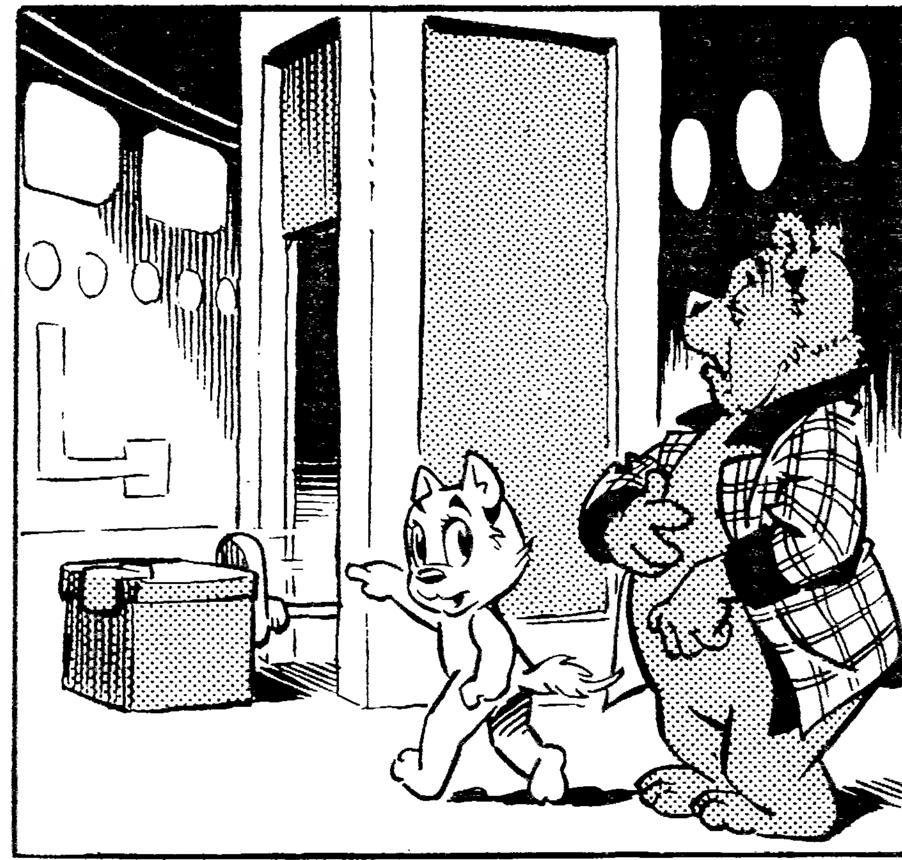
01630 Tom Poes zette de Oude Schicht naast de poort neer, en sprong op de grond.
''Hier zijn al die hakmolens naar binnen gegaan,'' riep hij. ''Kijk, daar staan ze. Kom mee, heer Ollie. Vlug! De poortdeur is al bezig naar beneden te zakken.''
''Hij gaat dicht,'' gaf heer Bommel toe. ''Hoe komen we er uit, als we eenmaal binnen zijn, vraag ik me af.''

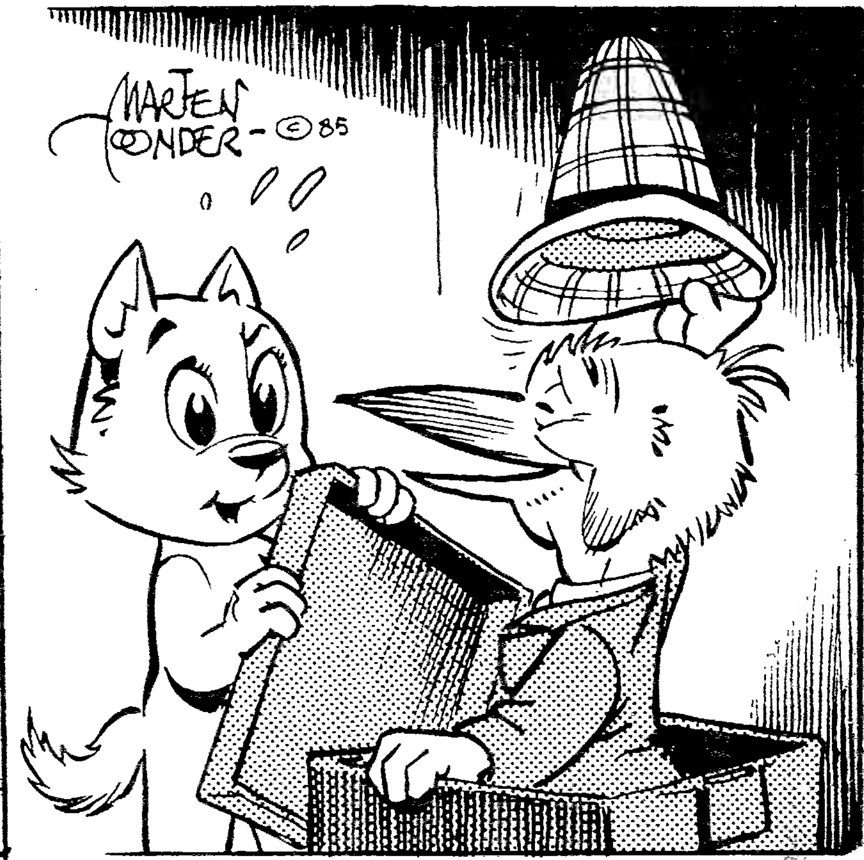
''Dat zien we wel,'' zei Tom Poes. ''Ik heb zo het idee, dat dit een soort controletoren is. Van hieruit wordt alles bestuurd, denk ik. De stad, en de machines en alles. Hier zal wel iemand zijn, die de zaak in handen heeft.''
''Dan maakt hij er een knoeiboel van,'' mopperde heer Ollie, terwijl hij zijn jonge vriend naar binnen volgde. ''Het wordt tijd dat een heer met onderscheidingsvermogen de leiding neemt; want met honger en dorst kan men dit soort vooruitgang niet naar waarde schatten. En het wordt tijd, dat we ergens navraag naar Joost gaan doen; zeg nu zelf.''
Dat was Tom Poes met hem eens, en hij liep de ingang van het torengebouw binnen. Het eerste wat hij daar zag was een hoog bord, waarop tijden stonden aangegeven.
''Negen uur: Utensiliën-controle,'' las hij. ''Negen vijftien: smeerballen in exosfeer schieten. Negen dertig: oliën...''
''Ja, ja, heel interessant,'' onderbrak heer Bommel ongeduldig, terwijl hij zijn horloge tevoorschijn haalde. ''Het is nu acht uur. Tijd voor de post, zie ik op dat bord. Maar wanneer is het etenstijd? En is er nergens een inlichtingenloket? Of een pijltje naar de directie? Het is een rommel, jonge vriend. Hier moet worden ingegrepen!''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

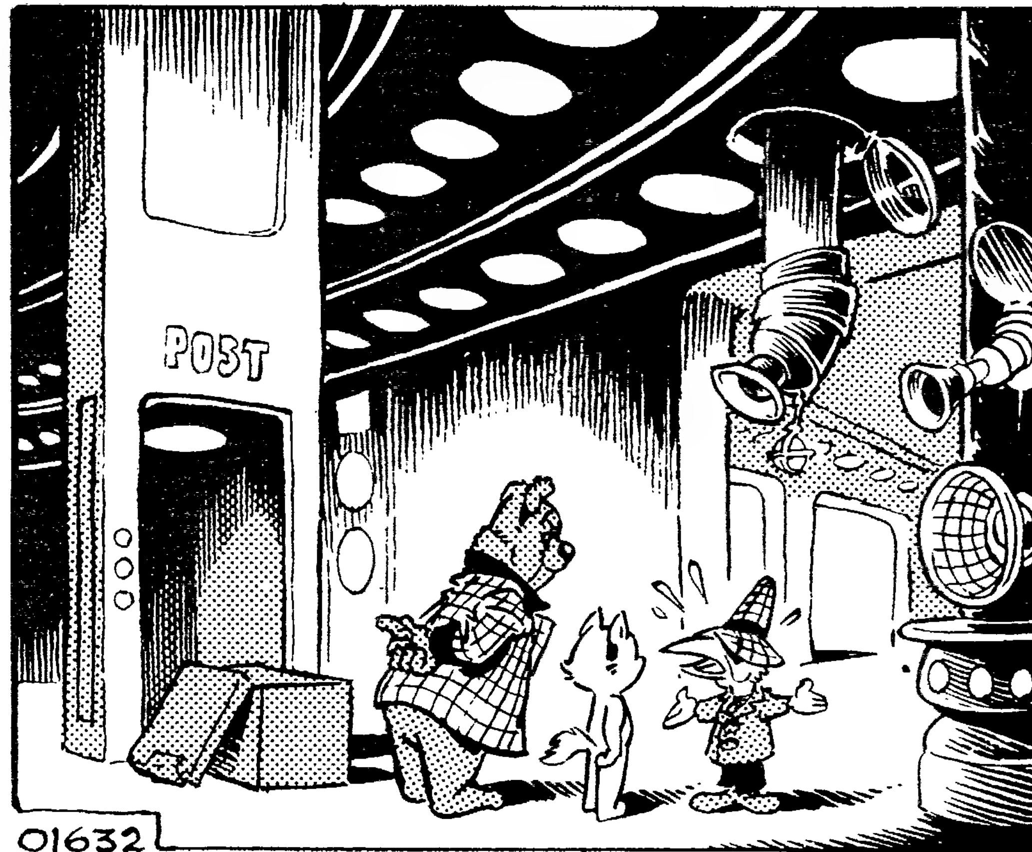
01631 ''Acht uur: Post,'' mompelde Tom Poes, die zijn eigen gedachtengang volgde. ''Die krijgen ze hier dus. Dat is een bewijs, dat hier leven is. Waar is die post?''
Hij keek de grote hall rond, en toen zag hij vlakbij een soort liftkoker waarop duidelijk 'post' te lezen stond. ''Daar!'' riep hij uit. ''Er brandt een lampje, ziet u wel? Uw horloge gaat goed; het is acht uur.''
Uit de liftkoker klonk een zoemend geluid, gevolgd door een bons. Daarop schoof de deur omhoog en werd er door een metalen arm een doos naar buiten geschoven.
''Hm,'' zei Tom Poes, er naar toe lopend. ''Ik wil wel eens zien wat het voor post is, die ze hier krijgen.''

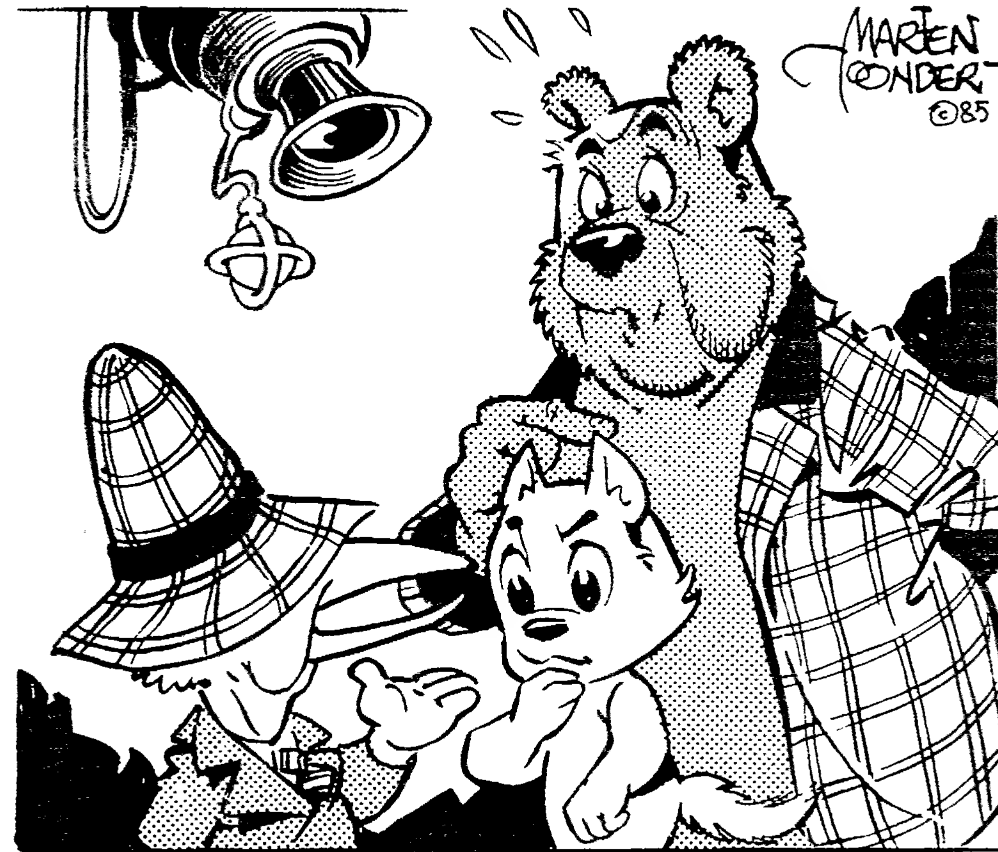
''Wat hebben we daar nu aan?'' riep heer Bommel uit. ''Ik zou eerst wel eens iets willen eten. Maar jij denkt nooit aan een ander. Trouwens: het openen van andermans post is heel onbehoorlijk, als je begrijpt wat ik bedoel.''

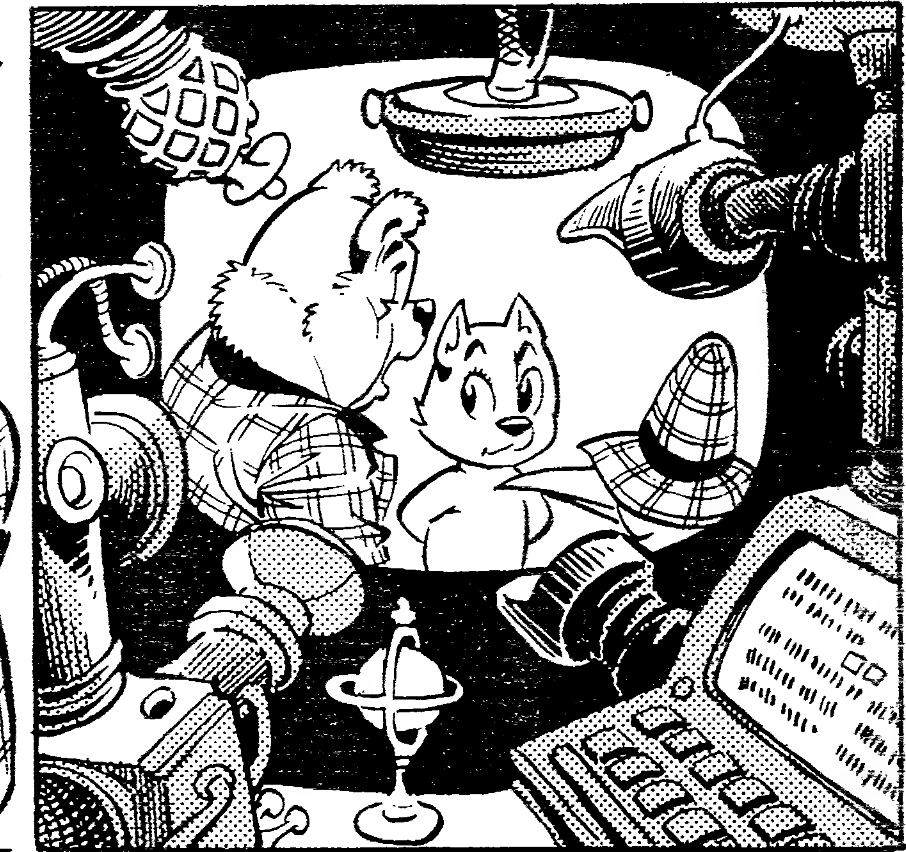
Er werd echter weinig aandacht aan zijn woorden geschonken. De doos was al open voordat hij uitgesproken was, en uit het inwendige schoot de tengere gestalte van doctor Ibbe Drip omhoog.
''Goede morgen!'' sprak deze, de hoed lichtend. ''Ik ben heel verheugd u te zien. Want ik had op andere maatregelen gerekend. Iedereen, die hier per post bezorgd wordt, is op het ergste voorbereid, zie?''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01632 ''W-waarom is iedereen hier op het ergste voorbereid?'' vroeg heer Bommel met onzekere stem.

''Omdat het hier gevaarlijk is,'' verklaarde de geleerde. ''Gisteravond ben ik door de ICM hiernaartoe verbannen, omdat ik Verschiet aan u beiden verraden had, zie? Ik heb een heel nare nacht gehad. Maar gelukkig heeft dit ventje me uit de postdoos gelaten die alleen van buiten geopend kan worden. Ahum. Hoe komt het eigenlijk dat u beiden nog vrij bent?''

''Dat is een heel verhaal,'' zei Tom Poes. ''Maar wat zou er gebeurd zijn, wanneer u in die doos gebleven was?''

''Ik weet het niet,'' prevelde doctor Drip bevangen. ''Iets ergs, denk ik. Ik zou waarschijnlijk zijn afgevoerd. Soms denk ik.... Maar nee, dat is een geheim.''

''Wat denkt u soms?'' vroeg heer Ollie dringend. ''Wij kunnen heus wel een geheim bewaren; wat jij, jonge vriend?''

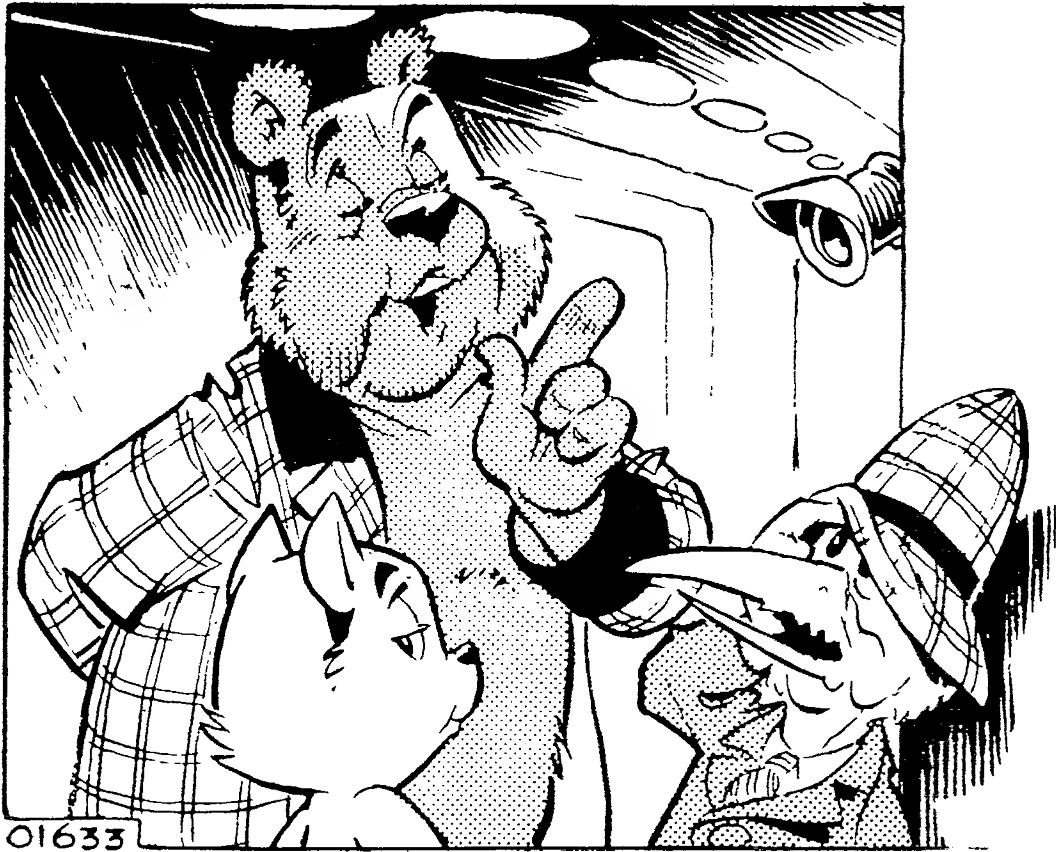
''Soms denk ik, dat de vooruitgang hier zó groot is, dat er niemand meer nodig is,'' verklaarde de geleerde na een lichte aarzeling. ''Hebben jullie hier iemand gezien? Nou dan. Misschien is iedereen afgevoerd!''

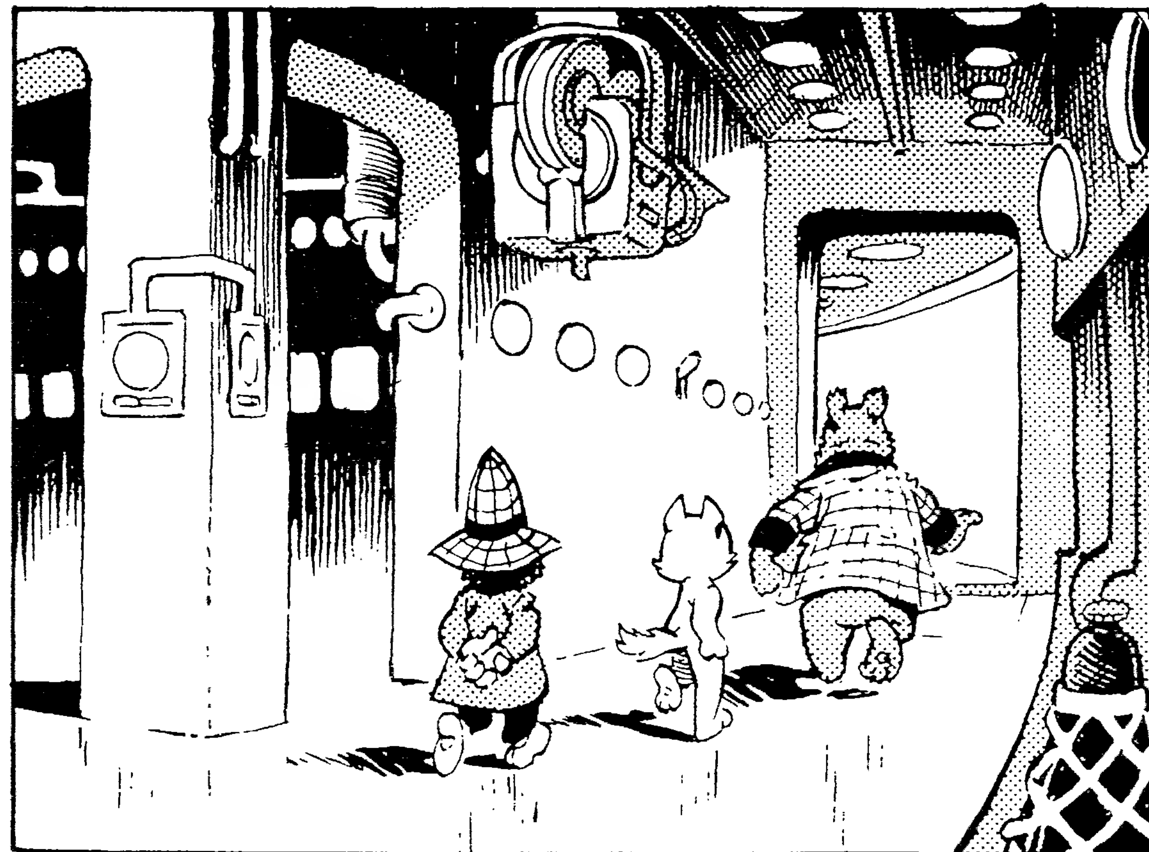
''Onzin!'' riep heer Bommel uit. ''Er is altijd iemand nodig. Iemand, die met vaste hand leiding kan geven in moeilijke tijden, als u begrijpt wat ik bedoel!''

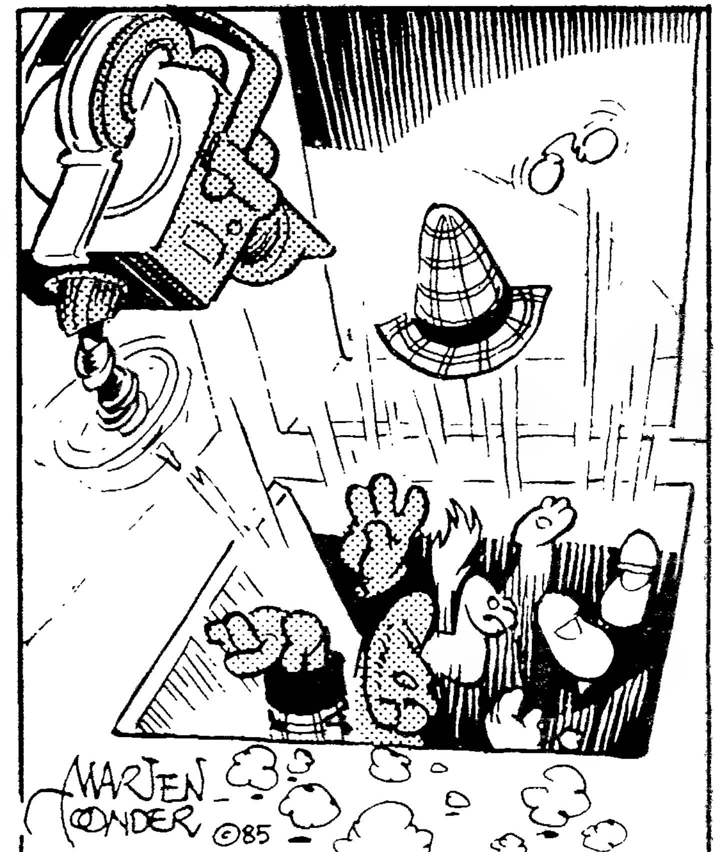
Ze waren alle drie zo verdiept in het gesprek, dat ze het uit een lamp zakkende toestel niet opmerkten. Het gevolg was dat hun stralingstempe-ratuur, hun volume en hun vibratie in kamer 3001 op een scherm onder-zocht konden worden; en de gevolgen bleven niet uit.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

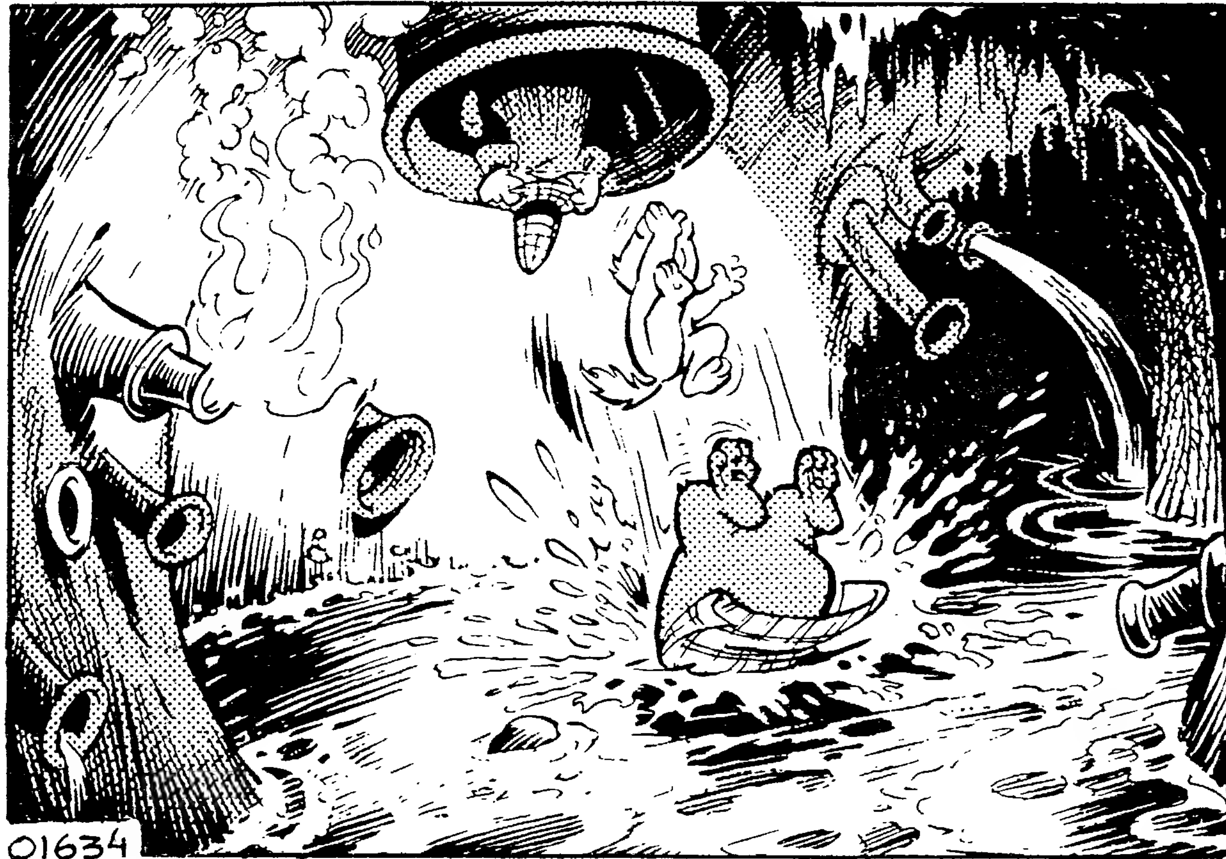
Door Marten Toonder

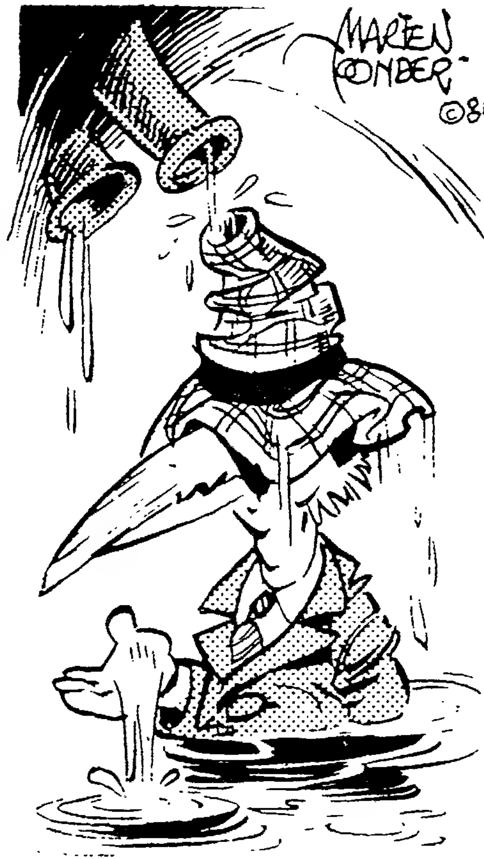

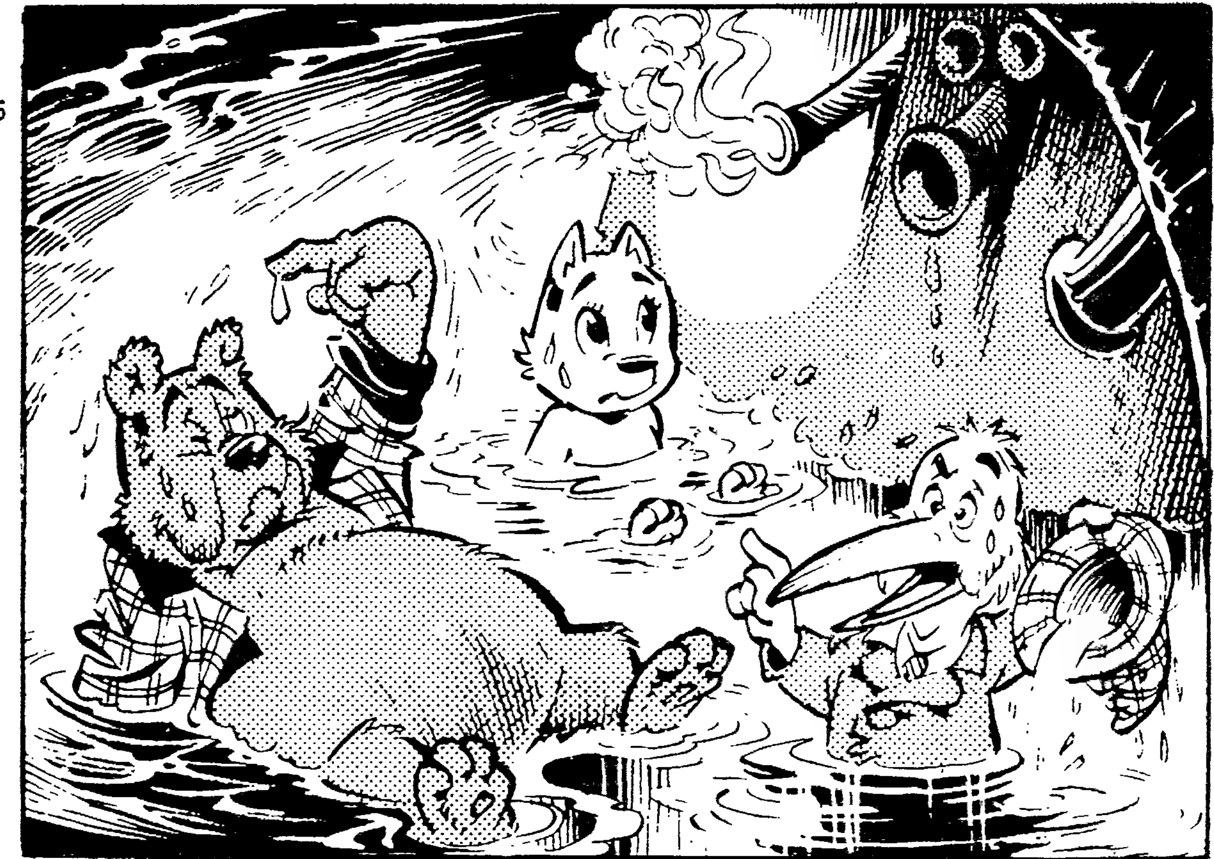

01633 Heer Ollie bemerkte, dat het tijd werd om een verstandig woord te laten horen.
"Als iedereen hier wordt afgevoerd, is Joost dus ook afgevoerd," sprak hij. "En omdat ik hier kom om hem te redden, zou ik wel eens willen weten waarheen men afgevoerd wordt; terwijl ik het niet geloof omdat dit immers het gebied van de Vooruitgang is. Dit is Verschiet, niet waar? Welnu: het wordt tijd dat ik hier de leiding neem!"
Doctor Drip zette een groot oog op, en Tom Poes schudde het hoofd.
"Men kan de vooruitgang niet leiden," zei hij. "Die gaat vanzelf, als iedereen zijn best doet."
"Oho!" riep heer Bommel, alle schroom opzij zettend. "Niets gaat vanzelf. Alles moet geleid worden. Volg me; we gaan de controle in deze toren overnemen."
Zo sprekende marcheerde hij naar een gang waar hij mogelijkheden in zag, en de anderen liepen achter hem aan, zonder erg in de verschieter te hebben, die hen stilletjes volgde.
"Alleen de achteruitgang wordt geleid," zei Tom Poes; maar dat was de geleerde niet met hem eens. "Dat zou erg zijn!" riep deze geschrokken uit. "Dan zou de hele ICM..."
Verder kwam hij niet, want op dat moment richtte de verschieter zich op de grond, zodat zich daar een luik opende waarin het hele groepje in een warreling van ledematen verdween.

01634 Onder Verschiet bevond zich een ingewikkeld buizenstelsel, waarin alle afval werd geloosd, die bij het bouwen van zo'n groot project ontstaat. Een voortdurende stroom van grond- en koelwater zorgde voor de afvoer. De onderaardse ruimte was dan ook gevuld met klaterende en ruisende geluiden, die soms verrijkt werden door een plons als er een groot voorwerp afgevoerd werd. Er klonken zelfs drie plonzen, toen heer Bommel, Tom Poes en dokter Drip op deze wijze geloosd werden, maar behalve wat gespartel en geplas bleef het daarna enige tijd rustig. De geleerde was de eerste die zijn stem liet horen.

''Het riool,'' sprak hij moedeloos, nadat hij wat water geschept had. ''Het was te verwachten; een machtig rioolstelsel is de grondslag voor de toekomst-maatschappij. Alle afval moet doorgespoeld worden.''

Heer Ollie richtte zich klotsend op en keek vol afkeer naar de druppel die aan zijn vinger hing.

''Rio-riool?'' herhaalde hij. ''Afval? B-bedoelt u, dat ik als afval d-doorgespoeld ben?''

''Alle koolstoffen en zwavels dienen als afval beschouwd te worden,'' verklaarde de doctor. ''Dat is een van de stellingen van de ICM. Vandaar.''

''Hm,'' zei Tom Poes. ''Hoe komt het dat hier lichten branden?''

''Biogassen, vermoedelijk,'' zei de heer Drip. ''Ik denk, dat de oorsprong...''

''Daar gaat het niet om'', onderbrak Tom Poes. ''Wie heeft ze aangestoken? Zouden hier nog meer levende wezens in de riolen wonen?''

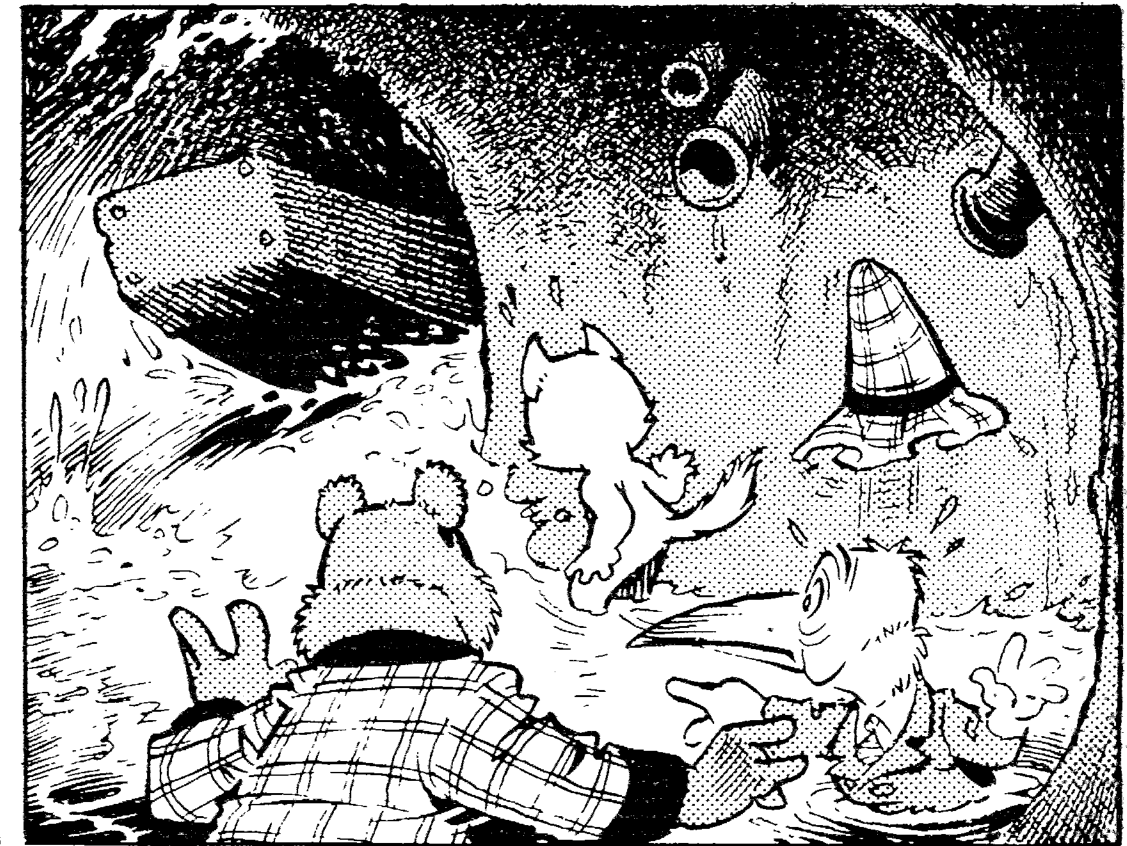
''Ik woon niet in een riool!'' riep heer Ollie uit. ''Ik protesteer tegen deze behandeling, die het toppunt is van alle laagheden die ik heb meegemaakt!''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

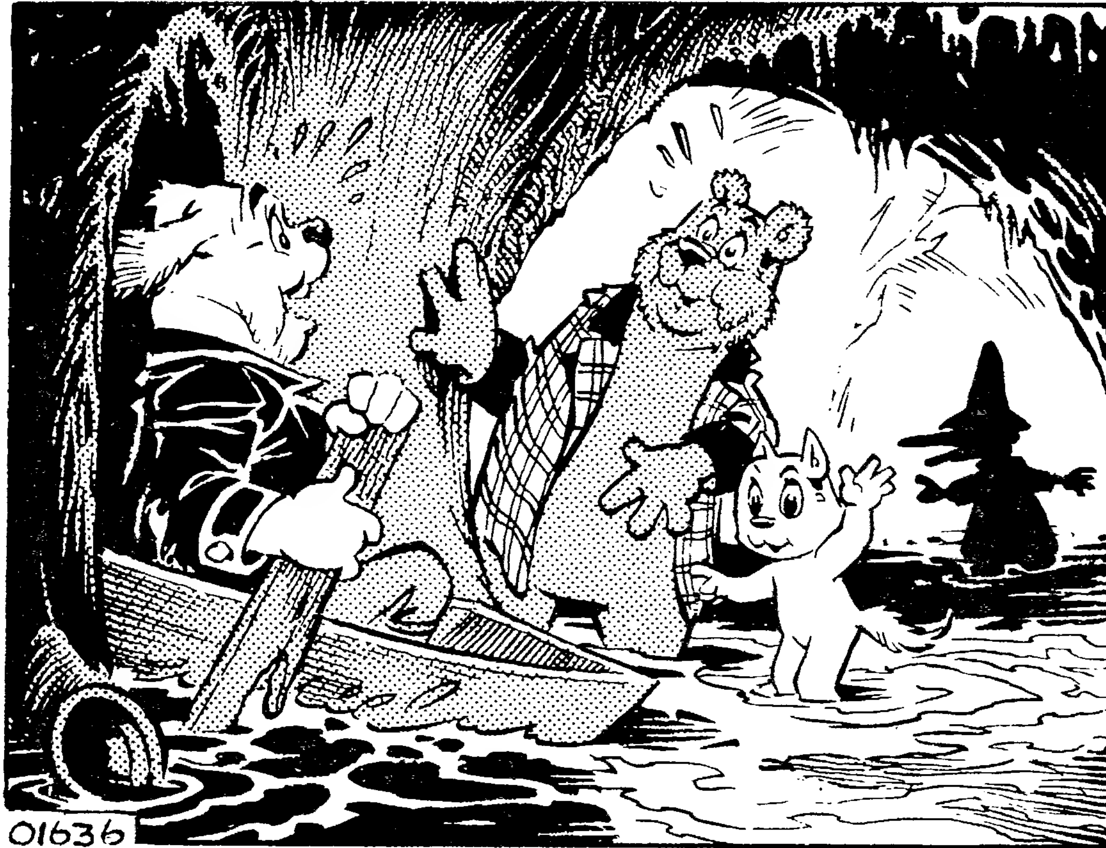

01635 "Blijf vooral kalm," maande Ibbe Drip. "U moet bedenken, dat hier proeven voor de toekomst genomen worden. Ook tegen de vervuiling, zie? Olieresiduen en andere smeerballen worden in de ruimte geschoten. Grovere afval verdwijnt in de riolering."
"Nu is het uit!" sprak heer Bommel, een zittende houding aannemend. "Ik verdwijn niet in de riolering; integendeel: ik stijg op uit de riolering om de leiding van de vooruitgang op me te nemen. Ik zit hier alleen maar zonder eten in het water een lelijke kou te vatten, om Joost te zoeken, zodat ik dit hoog opneem. Onthoudt u dat!"
"Maar de wetten van Verschiet zijn ontworpen door de denktank van de ICM," hernam doctor Drip. "Nobelprijswinnaars..."
Tom Poes luisterde niet verder naar het gesprek; hij was een eindje verder gelopen totdat hij bij een zijbuis kwam waar geen gaslicht brandde. Het was er erg donker, en uit de duisternis klonk een aanzwellend geruis, dat de gewone watergeluiden overstemde.
"Daar komt wat aan," dacht hij, terwijl hij zich tegen de wand van de hoofdbuis drukte om houvast tegen de sterker wordende stroom te hebben.

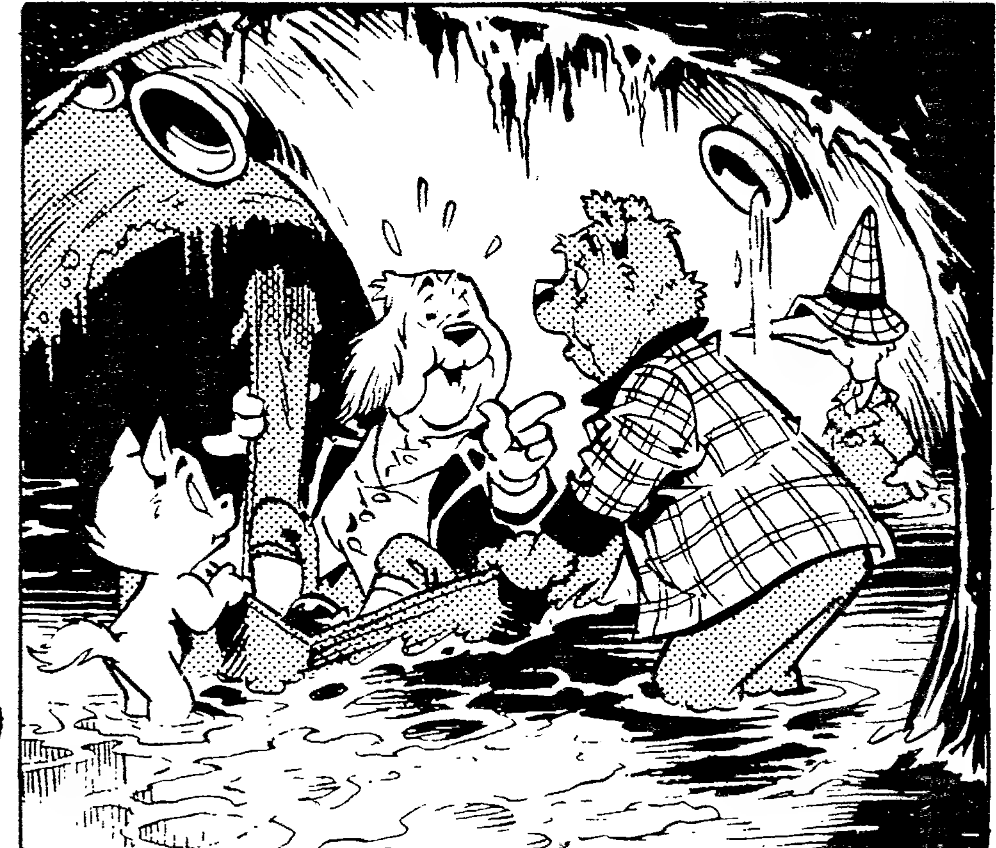
"...mestvoorraad," hoorde hij Drip zeggen. "Die wordt via buizen verpompt naar een zuurstofloze vergasser..."
De rest van de geleerde woorden gingen echter ten onder in het geraas van een grote watergolf, die plotseling uit de zijbuis naar binnen spoelde. En op deze golf was de voorkant van een primitief vaartuig zichtbaar.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01636 Dokter Drip en heer Bommel staakten hun gesprek en de laatste haastte zich plompend nader toen hij zag, wie er in het bootje zat.

"Joost!" riep hij ontroerd. "We hadden het net over je... Ik heb overal gezocht, bedoel ik. Wat ben ik blij, dat... Ik bedoel, eh... Waar is iemand, die smartelijk door een stofzuiger is opgezogen, dacht ik. En zodoende vind ik je in het riool."

"Ik wist het, als ik zo vrij mag zijn," zei Joost met vochtige stem. "Ik wist, dat u me niet in de steek zou laten, heer Olivier! Hoe maakt u het?"

Heer Bommel wilde een duidelijk verslag geven, maar Tom Poes was hem gelukkig voor.

"Waarom vaar je hier in een bootje?" vroeg hij.

"Ik ben op zoek naar cantarellen en eetbare zwammen," legde de bediende uit. "Die groeien hier en daar op de buizen. Heel onbevredigend voedsel. Maar ja, de heren hebben niets anders; en toen ik doorgespoeld werd, hadden sommige in geen dagen te eten gehad. Mijn kennis van eetbare paddestoelen heeft menigeen het leven gered, als ik zo vrij mag zijn."

Zo pratende hield hij zijn vaartuigje tegen met behulp van een plank, maar Tom Poes en heer Ollie moesten hem helpen omdat de stroom nogal sterk was.

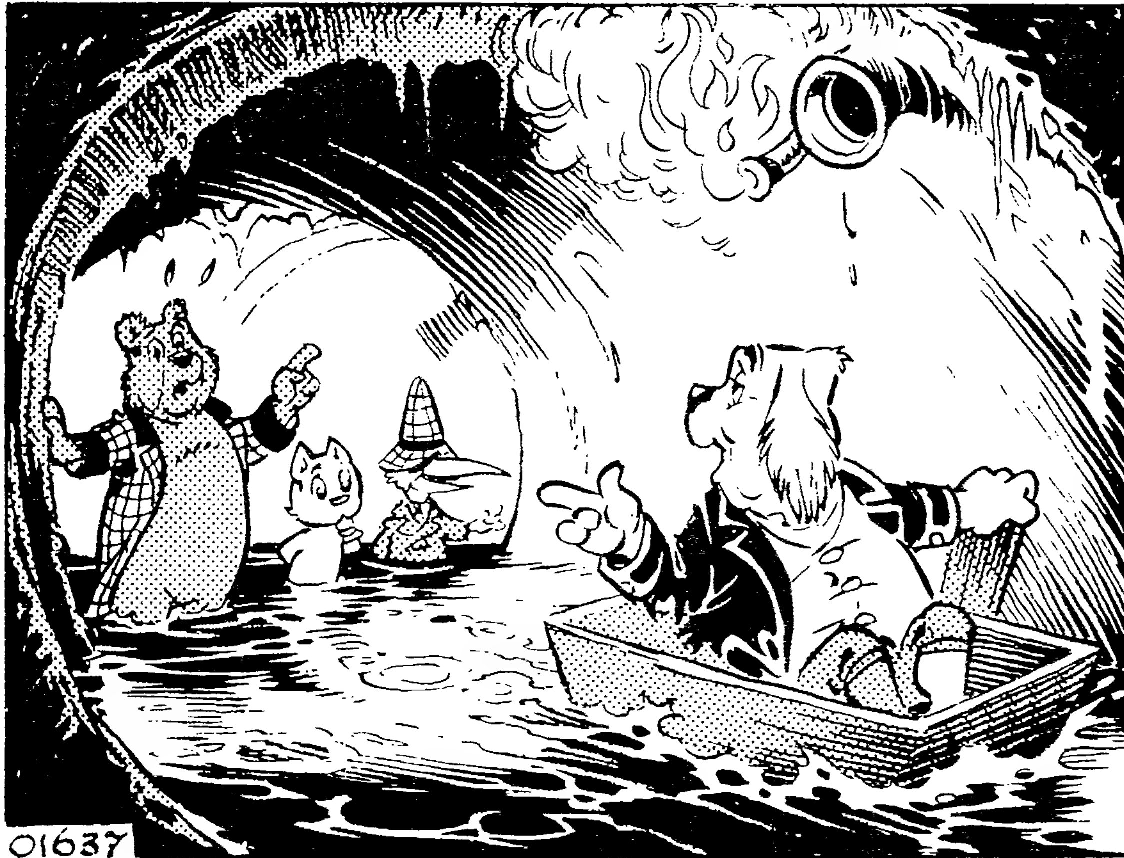
"Om elf uur vijftien is er altijd een golfbeweging," vervolgde Joost. "Dan wordt er boven doorgespoeld, en op de vloed pleeg ik me voort te bewegen, met uw goedvinden. Om twaalf uur wordt het water afgevoerd of zo, zodat ik dan vanzelf weer bij de heren terugkeer."

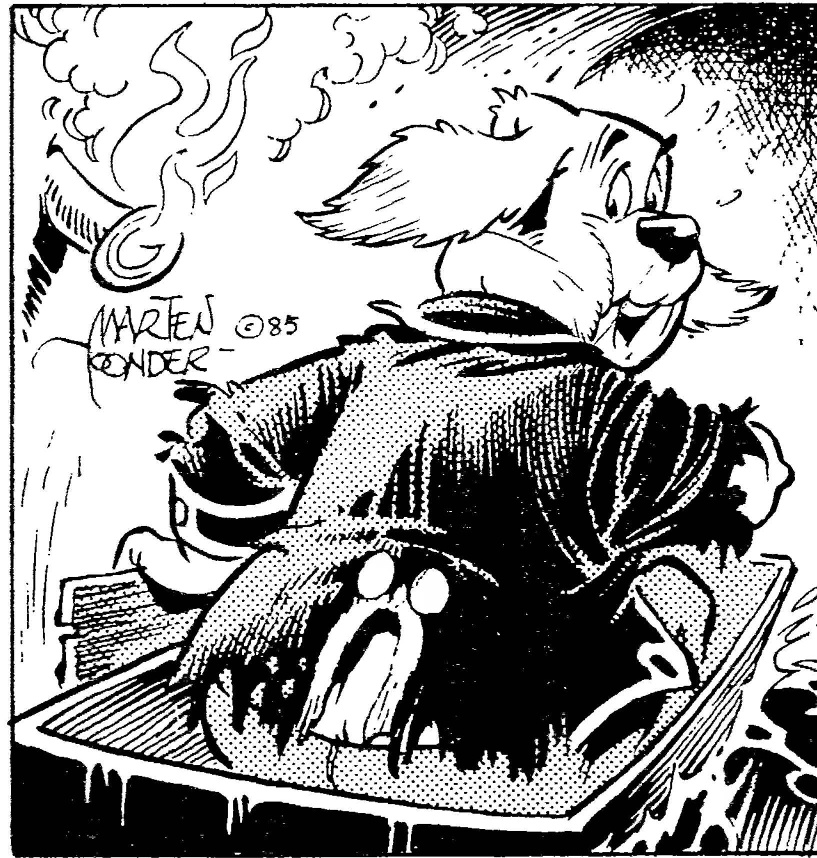
Heer Bommel had aandachtig geluisterd, en nu werd het hem te veel.

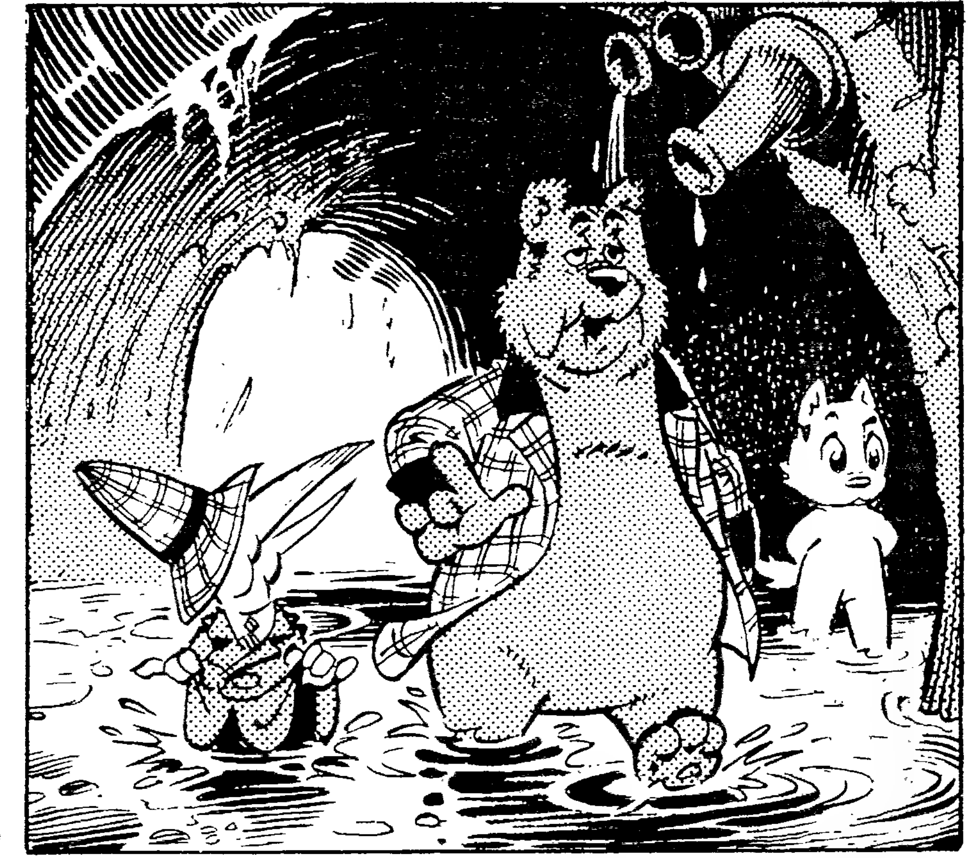
"Welke heren bedoel je?" vroeg hij.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

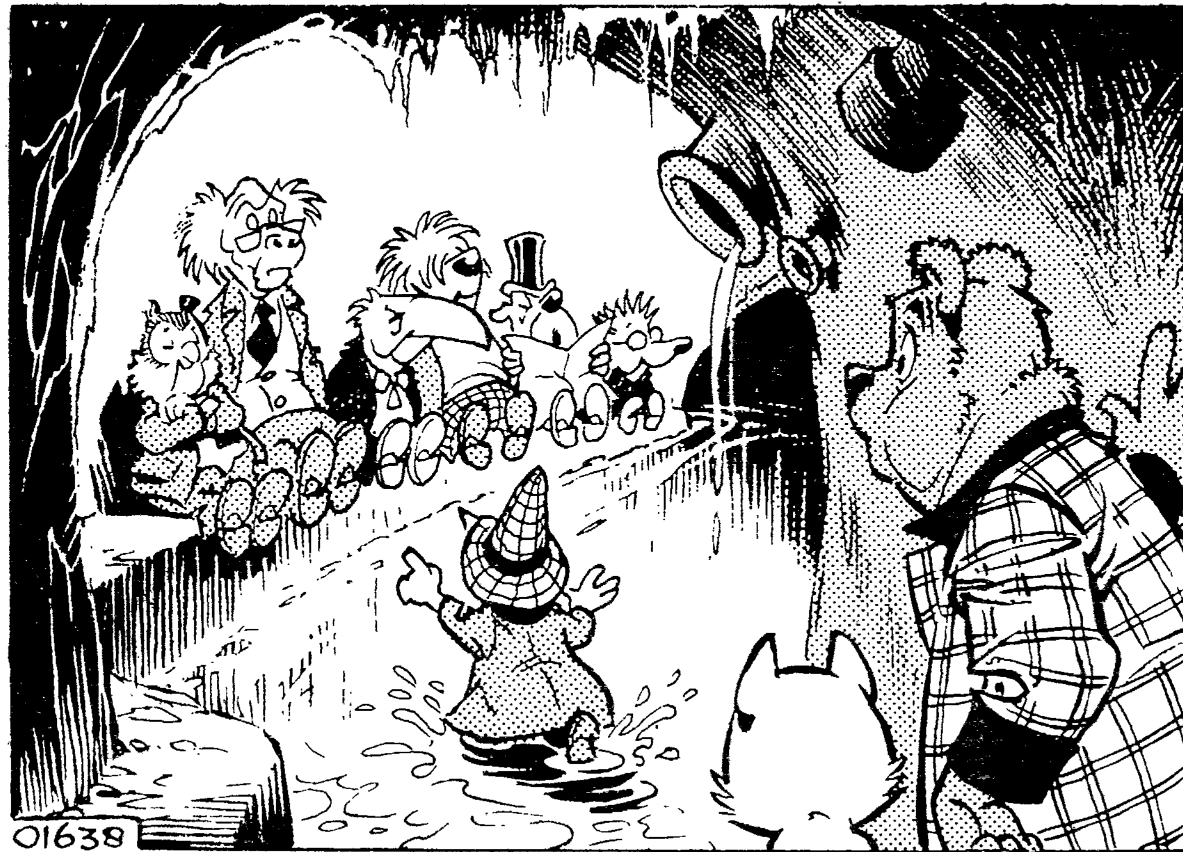

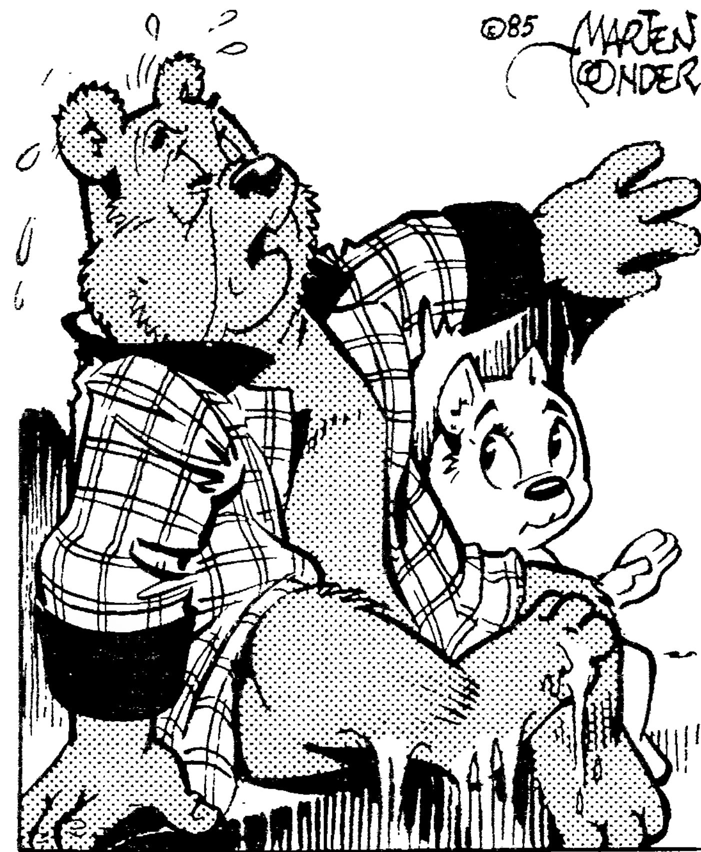

01637 ''Wat zijn dat toch voor heren, waar je over praat?'' vroeg heer Bommel.
''Allemaal doorgespoelde geleerden,'' verklaarde Joost. ''Knappe koppen, als u me permitteert. Ze hebben hier de lichten aangestoken en dit bootje gemaakt.''
''Ik ben dus niet de enige,'' zei doctor Drip blij. Maar er was niemand die daar belang in stelde; door de kracht van het water was het vaartuig losgeschoten en voer snel de hoofbuis in.
''Ik moet nu verder!'' riep de bediende over zijn schouder. ''Anders is er straks niets te eten. en de heren zitten in de buis waar ik uitgekomen ben. Een eindje lopen, totdat het licht wordt, dan ziet u ze vanzelf.''
''Iets te eten,'' mompelde heer Ollie, toen de trouwe knecht om een bocht verdwenen was. ''Dat is nu net wat ik nodig heb, want ik ben geheel verzwakt, en zo kan ik niet aan het werk gaan.''
Hij begon in de aangewezen richting te lopen, en de anderen volgden hem.
''Aan het werk?'' herhaalde Ibbe Drip verbaast. ''Welk werk wilt u hier doen?''
''De leiding van de vooruitgang op me nemen,'' zei heer Bommel eenvoudig. ''Dat wordt hoog tijd, want degene die het nu doet, spoelt geleerden in het riool, en dat kan niet goed zijn.''
''Ik ben benieuwd wie het is,'' mompelde Tom Poes.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

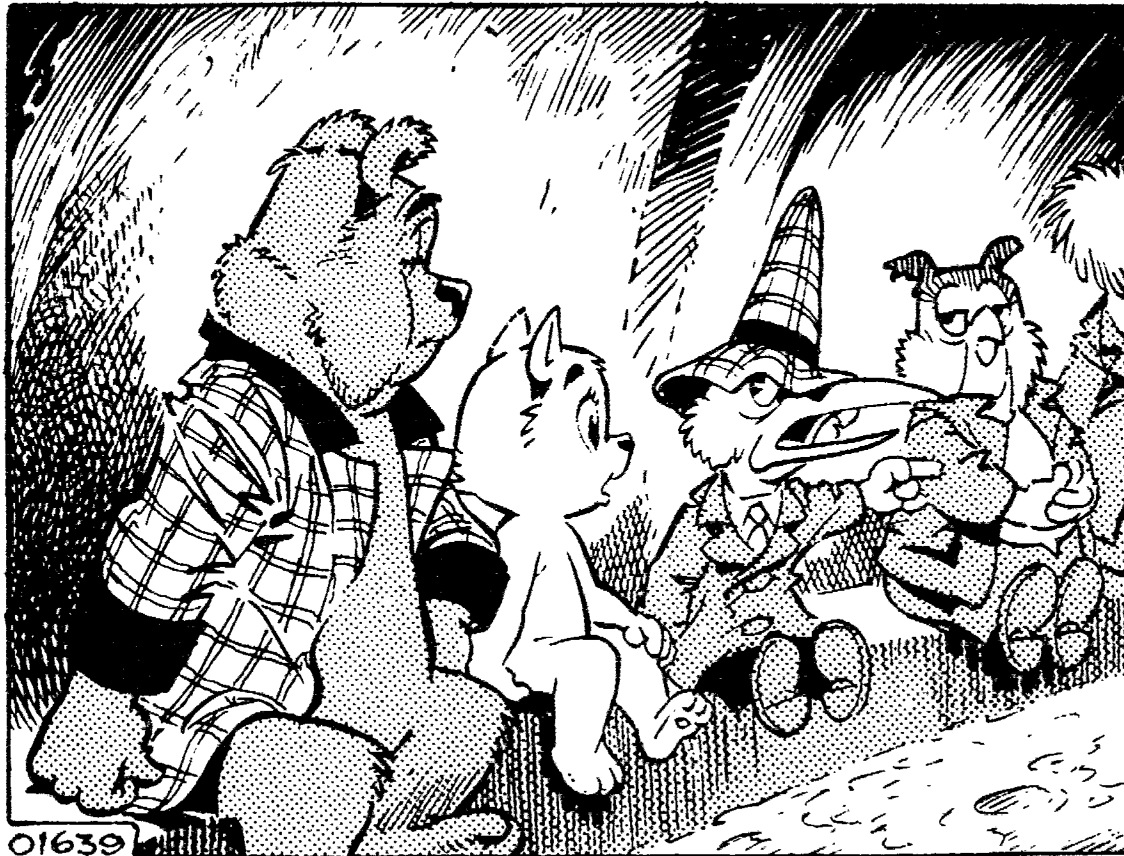

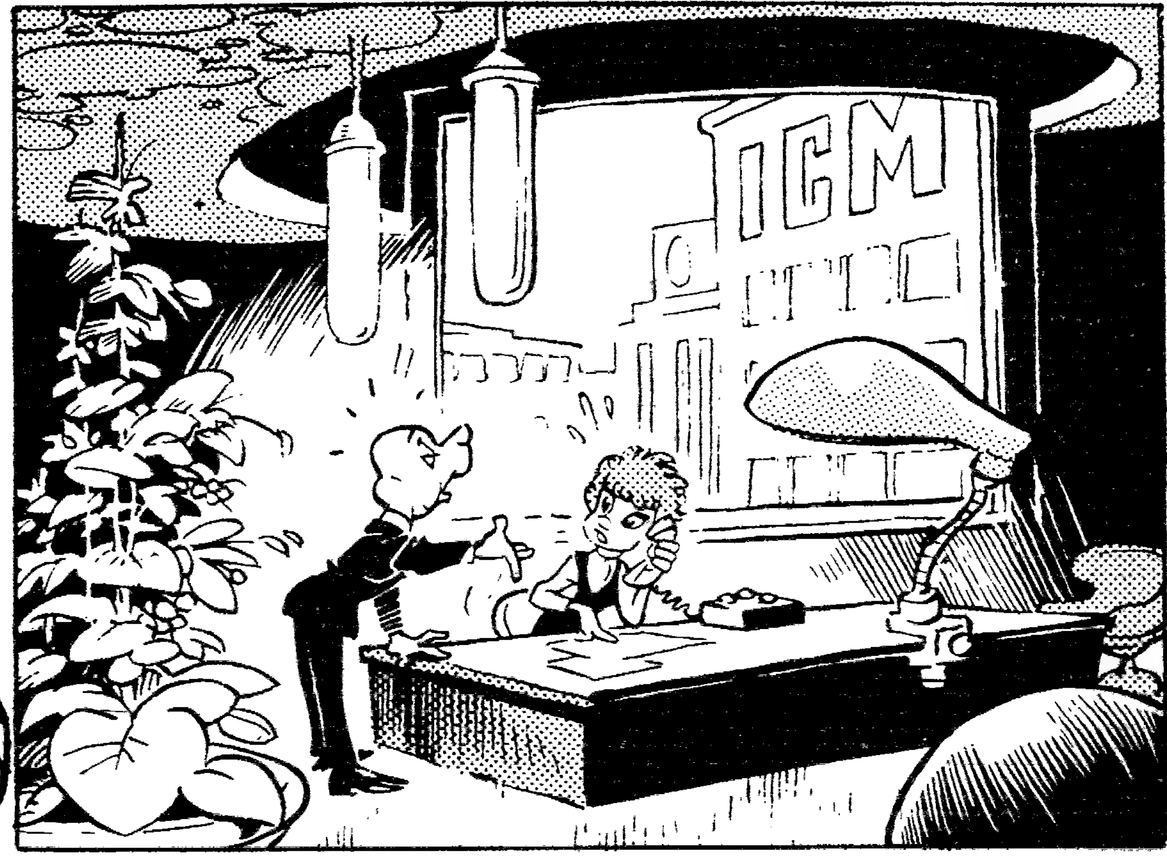
De donkere tunnel kwam uit op een bredere, die aan de ene kant door een gasvlam vrolijk verlicht werd. Aan de andere kant liep een richel langs de wand, waarop een aantal zwijgende figuren zat.
"Mijn collega's!" riep doctor Drip, terwijl hij zich opgetogen door het nat spoedde. "Wat fijn jullie te zien! Hoe komt het dat jullie hier zitten? Werken jullie niet meer aan het project?"
Het groepje beantwoordde deze vragen met lusteloos gemompel, dat door het geruis van de waterspoeling moeilijk te volgen was.
"Ze zijn niet erg blij hem te zien," zei Tom Poes. "Ze vinden hem natuurlijk een verrader."
Heer Bommel hees zich met druipende benen op de richel, en knikte. "Ja," beaamde hij. "En nu zitten ze allemaal in hetzelfde bootje. Wij ook, trouwens. Ik bedoel: ik wilde, dat wij in een bootje zaten; dan konden we naar buiten varen."
"Joost had een soort bootje," zei Tom Poes. "Maar hij kon toch niet naar buiten. Anders had hij het wel gedaan."
Heer Ollie's zorgelijke trekkenv erdiepten zich.
"Wat dan te doen?" vroeg hij. "Hoe kan ik in de afvoer de vooruitgang ter hand nemen? We moeten hier uit! Kan je geen list verzinnen, jonge vriend? Of zouden die geleerden daar iets verzonnen hebben?"
Maar dat bleek niet het geval te zijn.
"Hier zitten alle specialisten, die aan het Verschiet-Project werkten," verklaarde Ibbe Drip, die hen door het water naderde. "De toestand is ernstig, want er is geen manier om uit deze afvoerbuizen te komen."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

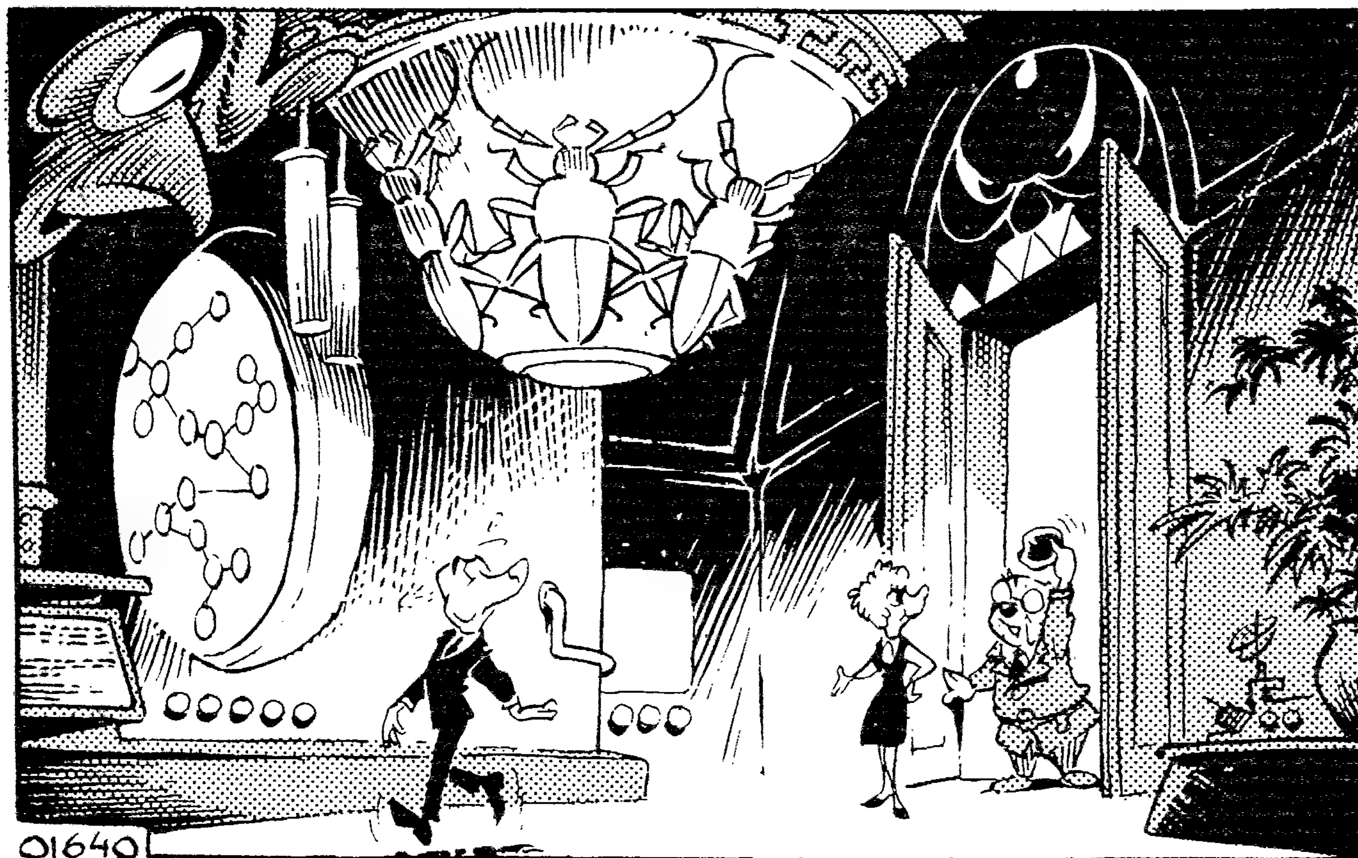
01639 ''Die geleerden hebben Verschiet toch zelf gemaakt?'' vroeg Tom Poes. ''Waarom kunnen ze dan niet uit deze afvoerbuizen komen?''
''Er zitten zware traliehekken voor,'' verklaarde Drip mismoedig. ''En die kunnen alleen in de controlekamer geopend worden, door project-leider Leip, die ook is doorgespoeld. Daar zit hij.''
''Hoe kan dat, als hij de leider is?'' riep Tom Poes uit. ''Wie doet dat doorspoelen dan?''

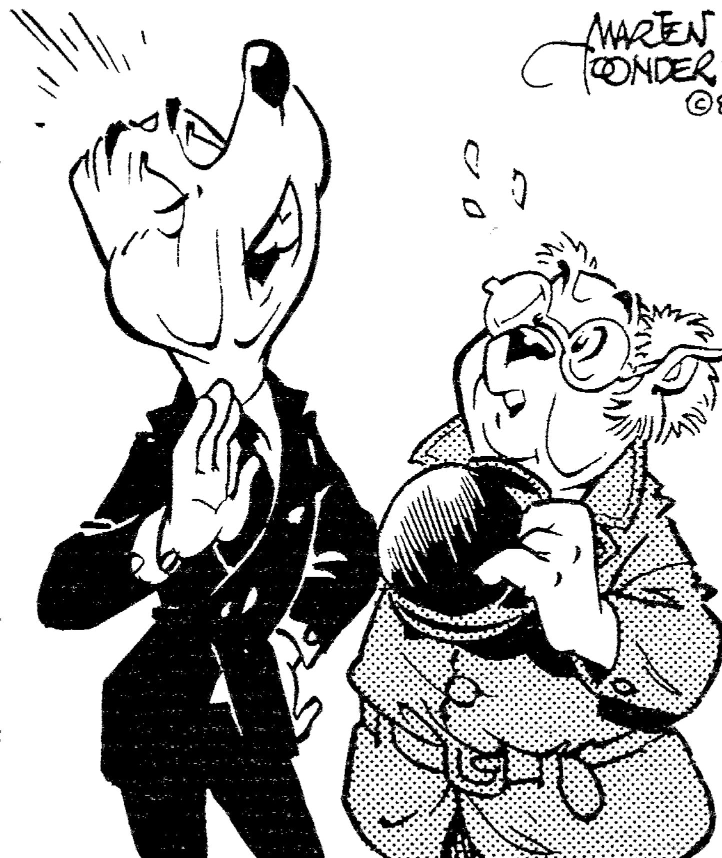
''Dat is niet bekend,'' zei Ibbe Drip dof. ''Kijk, de Verschiet-machines zijn geprogrammeerd om alle vuil en schadelijke stoffen te verwijderen. En nu denkt doctor Leip, dat het computer-brein uitgerekend heeft...''

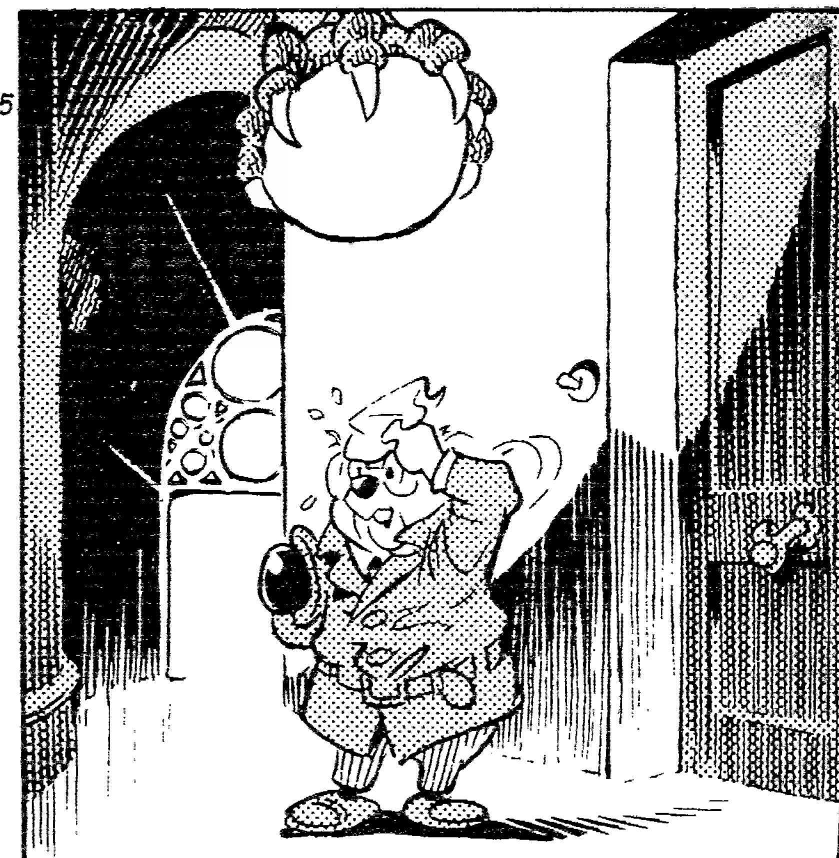
''Ik hoor het al,'' onderbrak heer Bommel afkeurend. ''Het is een janboel! De zaak is helemaal uit de hand gelopen. Er is geen leiding, bedoel ik. Daarom moet ik onmiddellijk naar boven. Verzin toch een list, jonge vriend!''
Heer Ollie was niet de enige, die over een janboel sprak. Ook op het hoofdkantoor van de ICM maakte directeur Steenbreek zich zorgen.
''Het is een janboel,'' sprak hij. ''Hoelang heb ik nu al om verbinding met Verschiet gevraagd? En ik hoor niets!''
''Ik kan niet toveren,'' zei zijn secretaresse verontwaardigd. ''Dagen lang zit ik al te proberen, zonder antwoord te krijgen. Er moet daar iets gebeurd zijn!''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

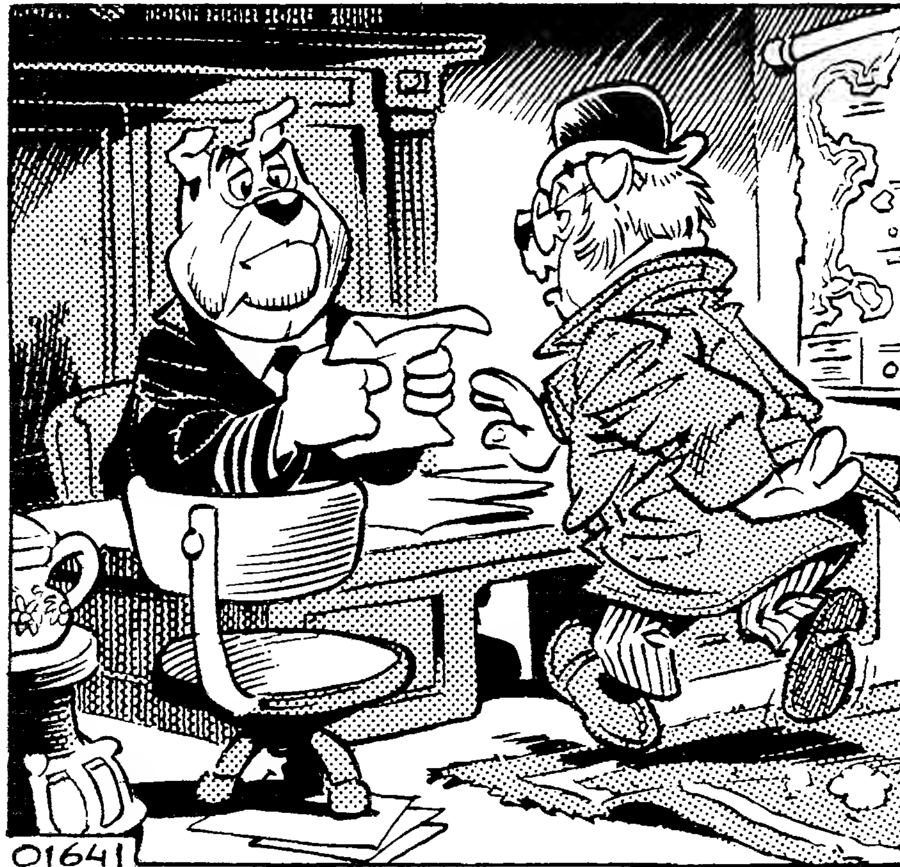

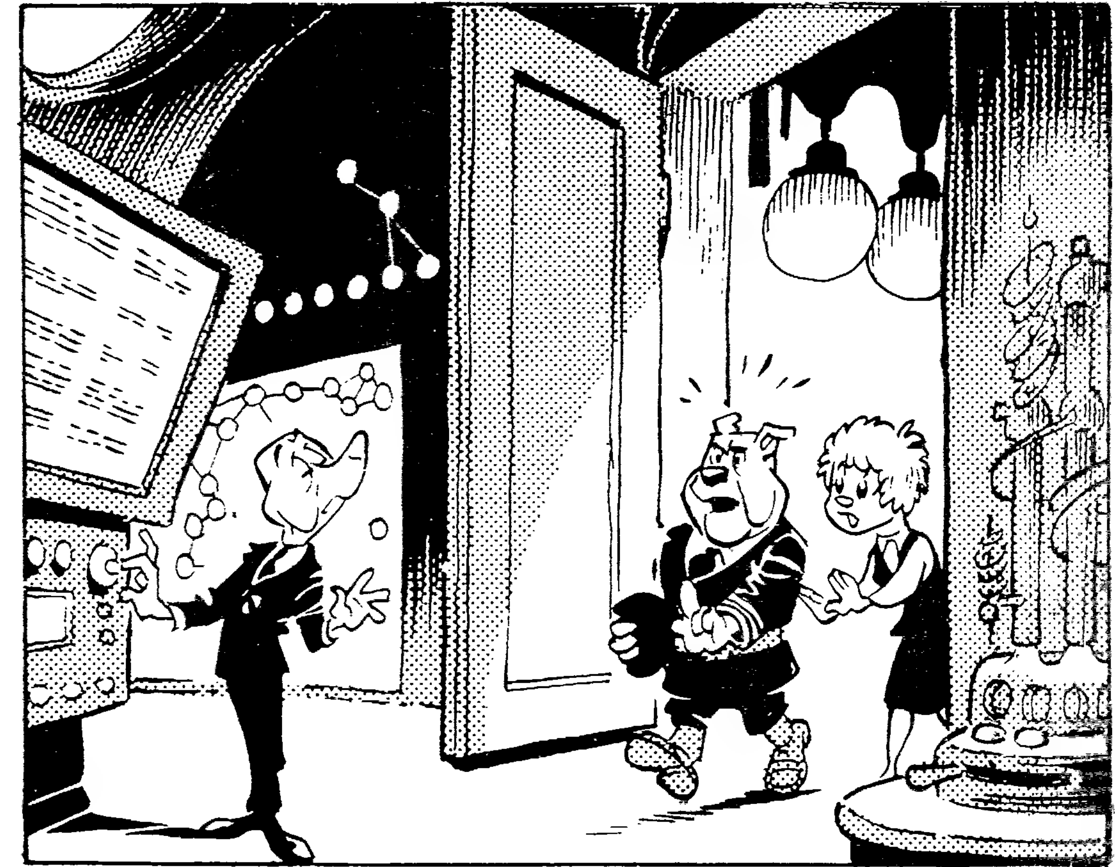
01640 De heer Steenbreek verliet het wachtkamertje om zich naar zijn werkvertrek te begeven.
''Hoe kan er in Verschiet iets verkeerd gaan?'' vroeg hij zich af. ''Daar zitten de knapste koppen, die er te koop zijn! Maar het is lastig, dat er alleen maar een telefonische draadverbinding met dat project is. Electronische stralingen zijn te gevaarlijk, met het oog op de geheimstatus. Maar ik moet verbinding hebben...''
Hij keek gehinderd om, want achter hem werd de deur geopend door de secretaresse.
''Hier is de ambtenaar eerste klasse Dorknoper,'' zei ze. ''Hij moet u spreken over een dringende zaak.''
''Zo is het,'' sprak de beambte binnentredend. ''het betreft Verschiet; dat geheime project, u weet wel. Welnu, het is uitgelekt. De stadsfenomenoloog Prlwytzkofski waarschuwde me, en ik meende...''
''Ik weet er alles van,'' zei de heer Steenbreek uit de hoogte. ''Een zekere doctor Drip heeft verraad gepleegd. Maar wees gerust: Verschiet is beveiligd met de modernste bezoekbrekers en gastgrijpers. En wat Dirp betreft: die heb ik naar Verschiet gestuurd om gezuiverd te worden. Daar bestaan heel verfijnde instrumenten voor. Goede dag, meneer eh... hm.''
De heer Dorknoper verliet het vertrek en veegde zich het voorhoofd af.
''Pah,'' prevelde hij. ''Dat klinkt me allemaal heel onaangenaam in de oren. Een ambtenaar heeft ook gevoel, al weet niet iedereen dat. Maar aan de andere kant is het allemaal voor een goed doel. Er wordt aan de Vooruitgang gewerkt — en tegen de Vervuiling. Ach, de verantwoordelijkheid voor zo'n geheimproject is zwaar. Ik zal er eens met commissaris Bas over praten.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

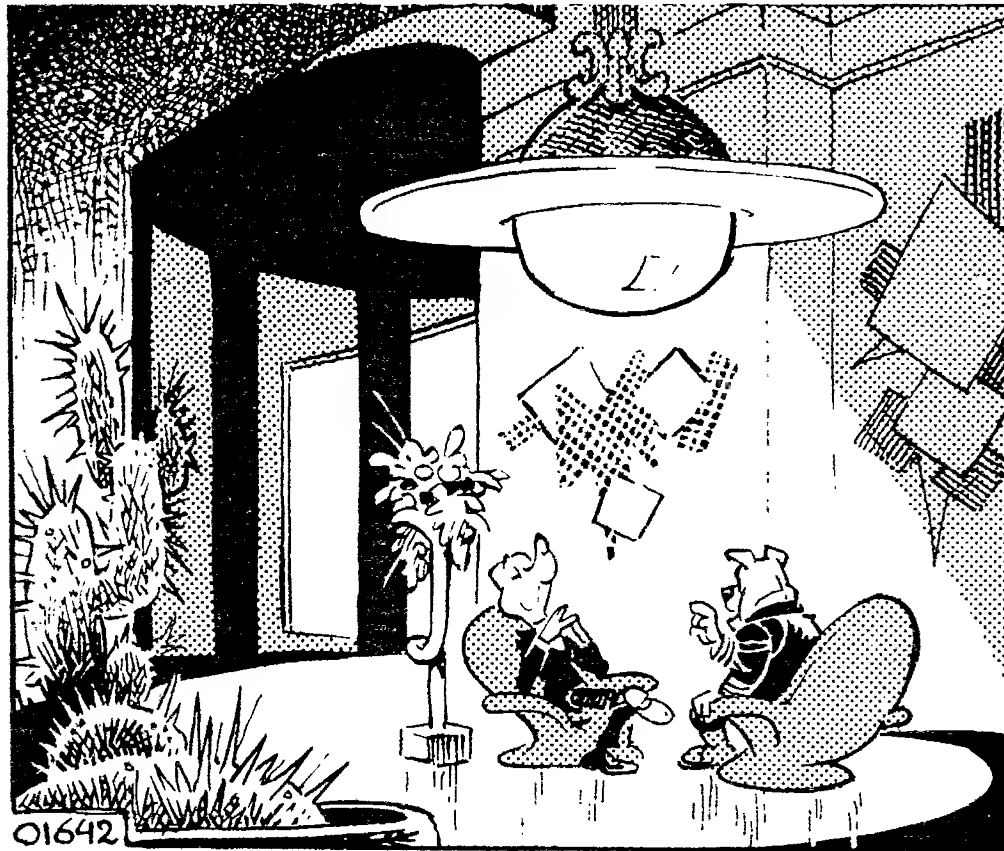

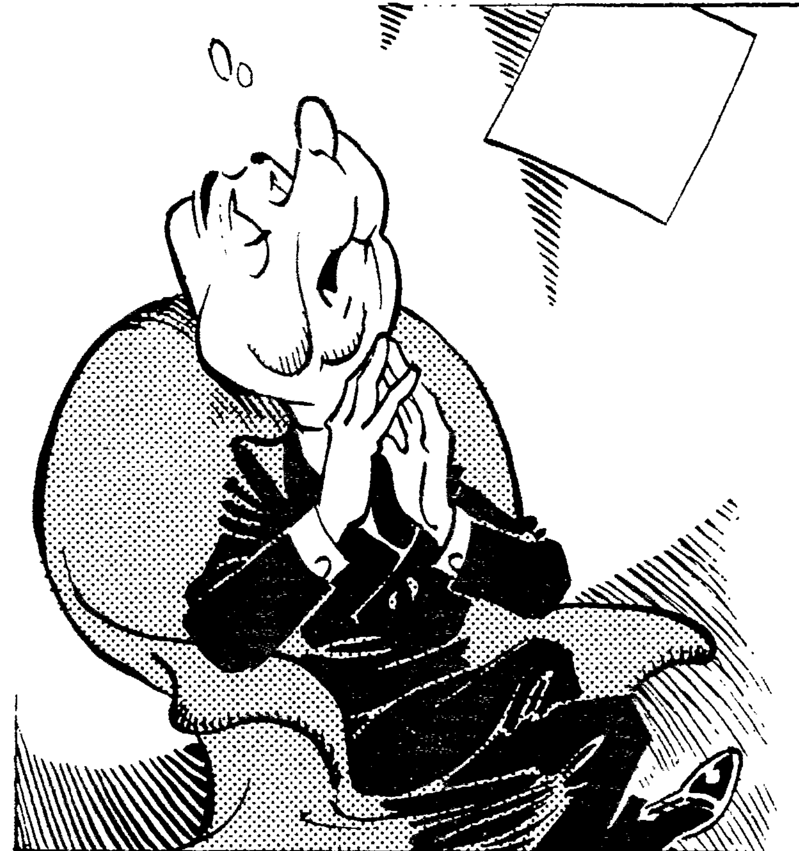
01641 Het Verschiet-geheim begon te zwaar te worden voor de ambtenaar Dorknoper, en hij besloot er met de commissaris van politie over te gaan praten.
''Ik kan niet langer zwijgen,'' zei hij, het bureau binnenstappend. ''Het wordt me te veel; vooral nu doctor Drip verdwenen is, en er over zuiveringen gesproken wordt. Zuiveringen en bezoekbrekers — daar hou ik niet van. Die dingen horen in het buitenland.''
Daarop vertelde hij de politiechef wat hij van Verschiet wist, en dat was niet veel. Maar het was genoeg voor de heer Bas om overeind te komen.
''Verdwijnende geleerden zijn politioneel niet toelaatbaar,'' sprak hij. ''En geheime projecten kan ik alleen onder strenge politiebewaking toelaten. Het wordt tijd, dat hier wordt aangepakt!''
''Voorzichtig toch!'' maande de beambte. ''Er staan grote internationale belangen op het spel. En voor de gemeente betekent het een milioenenobject. Kijk, ik ben hier in het geheim komen...''
''Niks geheim!'' riep de onkreukbare commissaris uit. ''Ontvoeringen, verdwijningen en zuiveringen zijn tegen de wet. Ik laat me niet tegenhouden.''

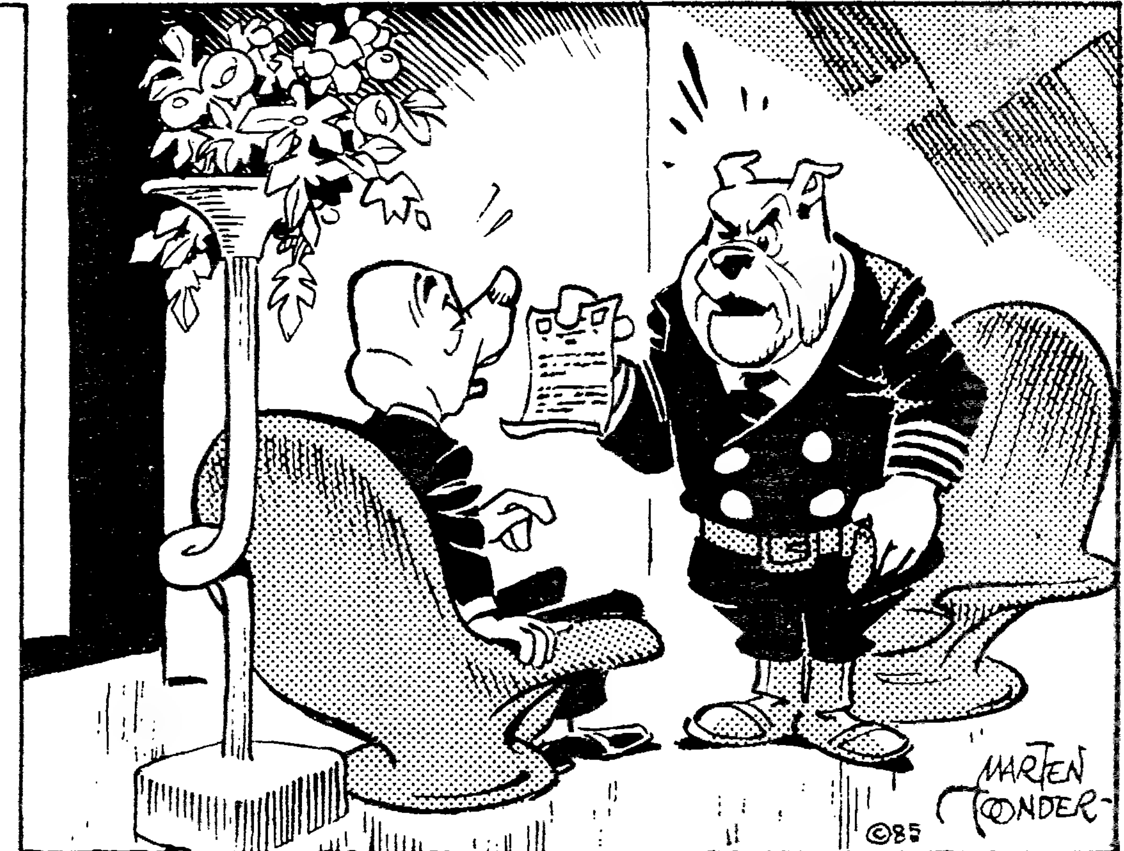
Dat bleek, want niet veel later stapte hij het hoofdkantoor van de ICM binnen, zonder zich aan de secretaresse te storen.
''We moeten eens even rustig praten,'' zei hij, toen hij de directeur bij een electronisch geheugen zag staan. ''Het gaat over een geheim-project, waar ik alles over wil weten.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01642 De heer Steenbreek ging de commissaris voor naar een spreekkamertje, en nodigde hem uit om plaats te nemen.

"De koffie komt direct,' begon hij, maar de politiechef liet zich niet afleiden.

"Ik wil iets weten over dat geheime Verschiet-object," sprak hij. "Waar is dat? Wat is het voor iets?"

"Het is een edel plan," verklaarde de ander. "Een ontwerp voor een betere wereld, waar kostenvrij geproduceerd kan worden. Een wereld zonder vervuiling, zonder ordeloosheid en zonder woningnood, terwijl werken er niet langer nodig is. Natuurlijk is het nog maar een proef, en daarom houden we het strikt geheim, dat zult u begrijpen. Waar het precies is, kan ik u dan ook niet zeggen. Gevaarlijk voor Rommeldam is het niet, want het ligt ver van de stad af. Moeilijk te bereiken zelfs. Tja, het is daarom hinderlijk, dat de telefoonverbinding even verbroken is..."

Commissaris Bas schudde afkeurend het hoofd.

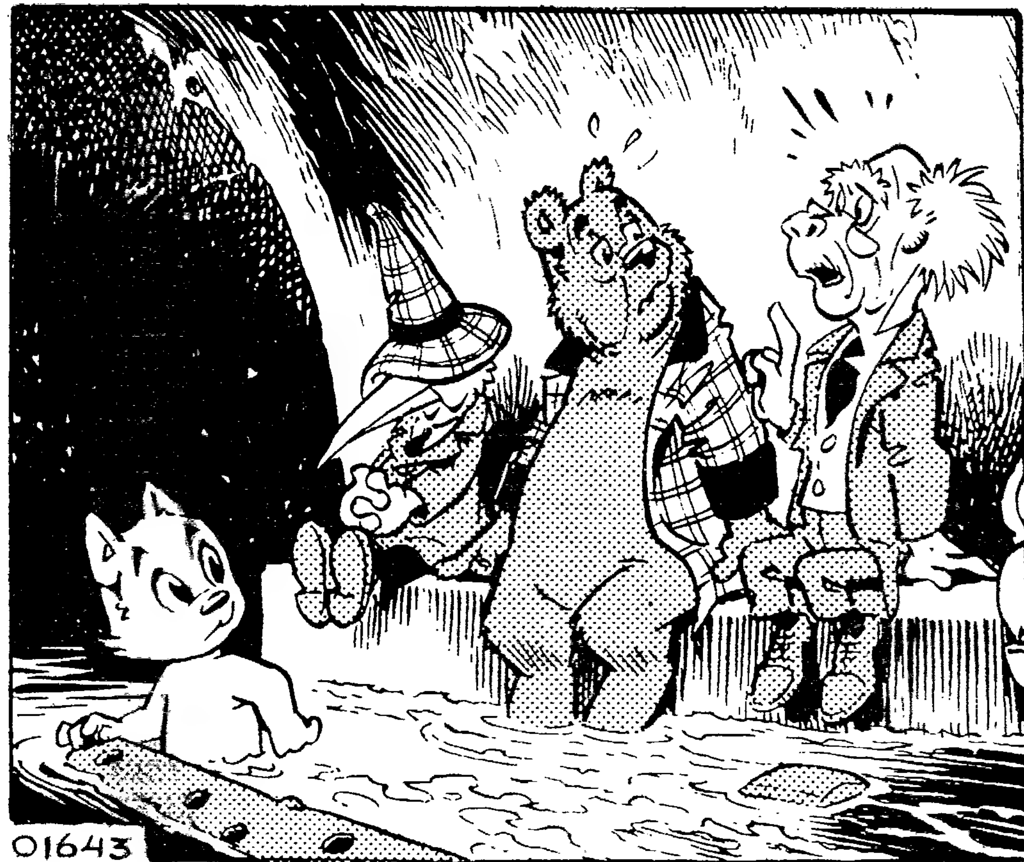
"Dat is niet genoeg," zei hij. "Ik moet weten waar het precies gevestigd is. Er wordt hier een zekere doctor Drip vermist, en er gaan geruchten dat hij naar Verschiet is ontvoerd."

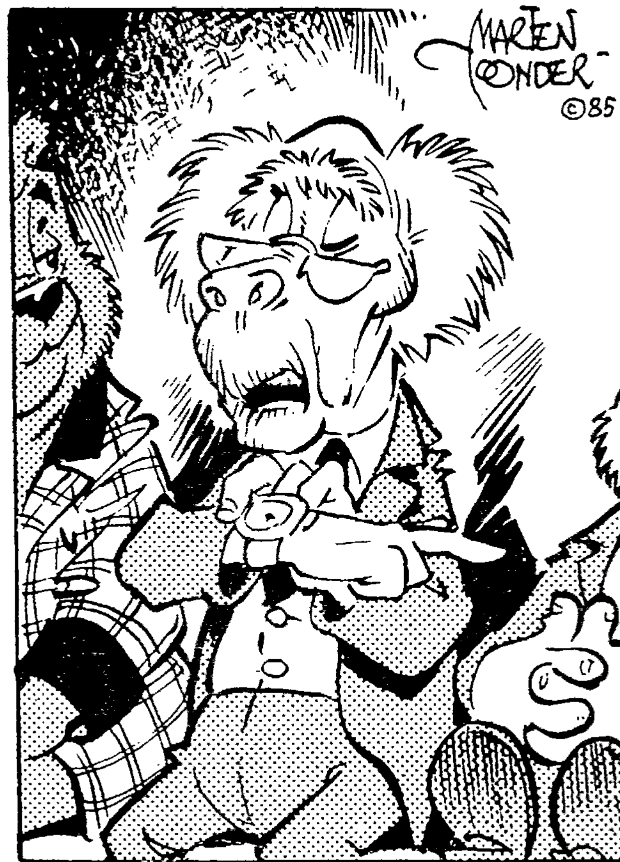
"Het is ver weg," herhaalde de heer Steenbreek vermoeid. "Laat u dat genoeg zijn. Ik begrijp niet waar de koffie blijft."

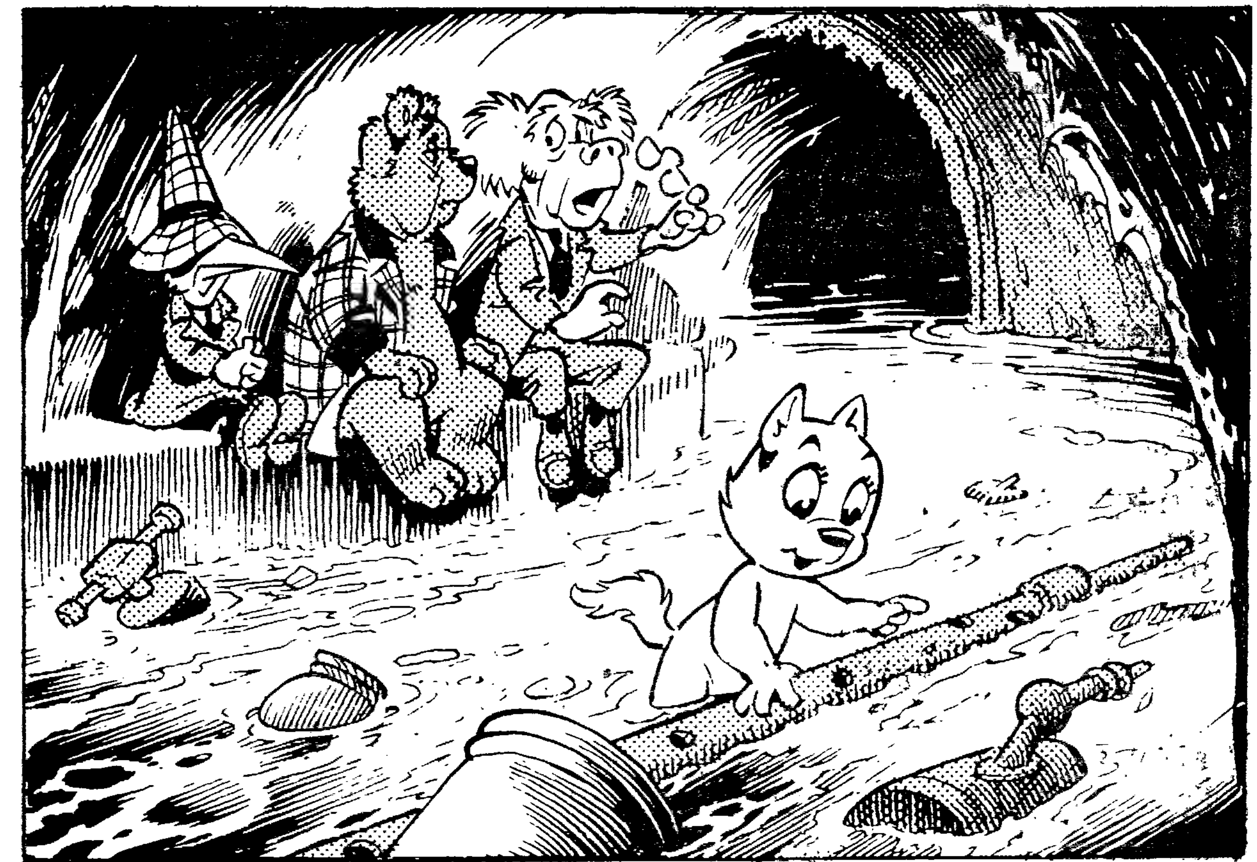
"Het is niet genoeg!" riep de politiechef uit, terwijl hij zo krachtig op stond, dat zijn gastheer geschrokken terugdeinsde. "Ver weg, huh? Maar die Drip is een Rommeldamse geleerde, en die valt onder onze bescherming. Ik wil weten waar Verschiet ligt; desnoods met een huiszoeking!"

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

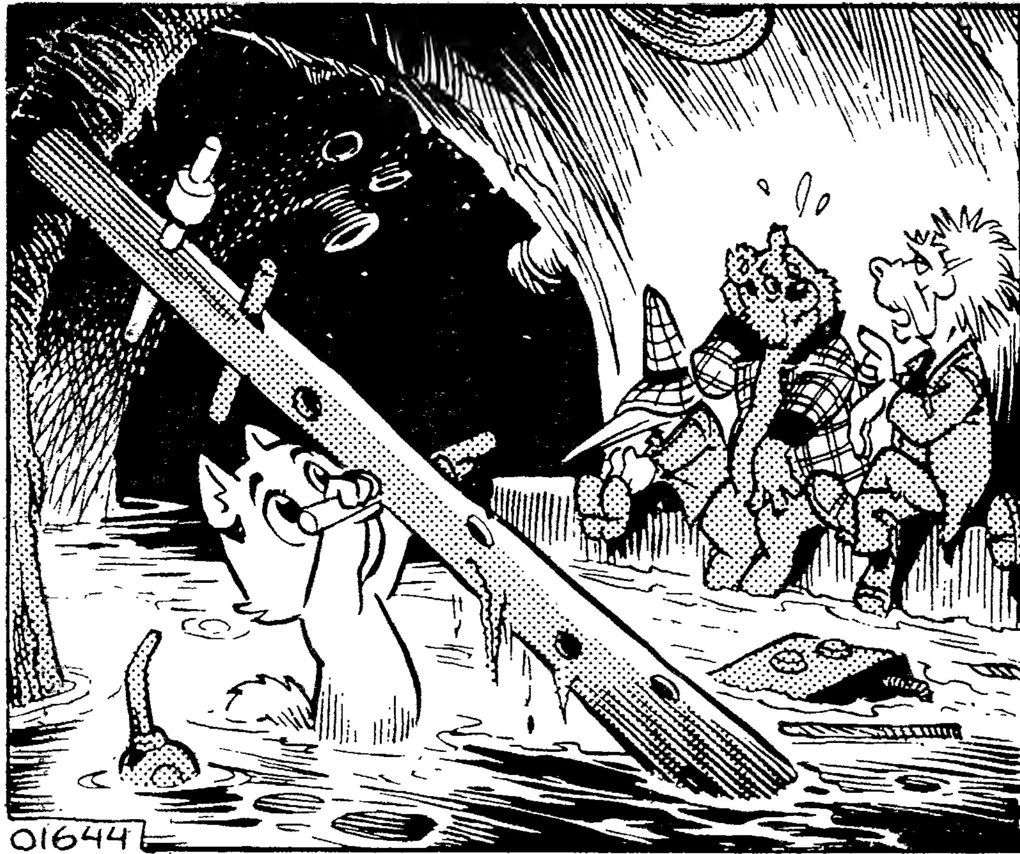

01643 In de Verschietse riolering had heer Bommel het zich intussen gemakkelijk gemaakt tussen de geleerden op de richel.
''Boven ons bevindt zich de ideale stad van de toekomst,'' verklaarde doctor Leip, die naast hem zat. ''Ik heb persoonlijk alle computers geprogrammeerd, die het leven daar regelen. Alles is ordelijk en netjes. Om zes uur 's morgens gaan de bouwmachines aan het werk op het land, dat bouwrijp gemaakt is door schoonmaakmachines, die van een tot vijf gewerkt hebben.''

''Schoonmaakmachines?'' vroeg Tom Poes. ''Zijn dat die monsters, die 's nachts de bomen omkappen?''
Maar omdat hij beneden in het water stond, werd er niet naar hem geluisterd. De geleerde Leip ging voort zijn tijdschema voor te dragen, totdat heer Ollie hem in de rede viel.
''Erg mooi,'' zei hij. ''Maar wanneer is het etenstijd? In het hotel waar we waren, was niets; en hier is ook niets, terwijl ik niet begrijp waarom we hier zitten, als u alles zo mooi geregeld hebt. Ik heb honger, als u begrijpt wat ik bedoel.''
De heer Leip wierp een blik op zijn horloge. ''Inderdaad,'' gaf hij toe. ''De etenhaler is laat, nu u het zegt. Het is reeds 10 uur dertig. Tijd voor het afvuren van smeerballen.''
Tom Poes had onderwijl het voorbijdrijvende afval in de gaten gehouden, en toen hij een holle paal vol gaten gewaar werd, kreeg hij plotseling een idee.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01644 In het rioolwater dreven heel wat spinten, sprangen en andere stokvormige afvalstukken, die Tom Poes gebuiken kon. Hij viste ze op en stak ze in de gaten van de paal, terwijl heer Bommel zijn wetenschappelijk gesprek met doctor Leip voortzette.

,,Hebt u de hele stad Verschiet gebouwd?'' vroeg hij. ,,Met het hotel en alles?''

,,Hotel?'' herhaalde de geleerde enigszins bevreemd. ,,Zover waren we nog niet. We hebben een ontwerp voor een toekomststad gemaakt, en natuurlijk waren daar allerlei ontspanningselementen in. Ikzelf heb de bouw van de eerste automatische eetgelegenheid nog meegemaakt. Vanuit de controletoren natuurlijk, want ik had het te druk met het samenstellen van het ultimatief mandaatprecept voor kolom 9, in kamer 3001...''

,,Ja, natuurlijk,'' onderbrak heer Ollie. ,,Maar werkt die eetgelegenheid nog?''

,,Natuurlijk,'' zei doctor Leip. ,,Alles werkt. Maar door een kleine misconceptie van het precept kunnen we dat alleen zien aan de afval, die hier drijft. Het is mogelijk, dat er inmiddels een hotel gebouwd is.''

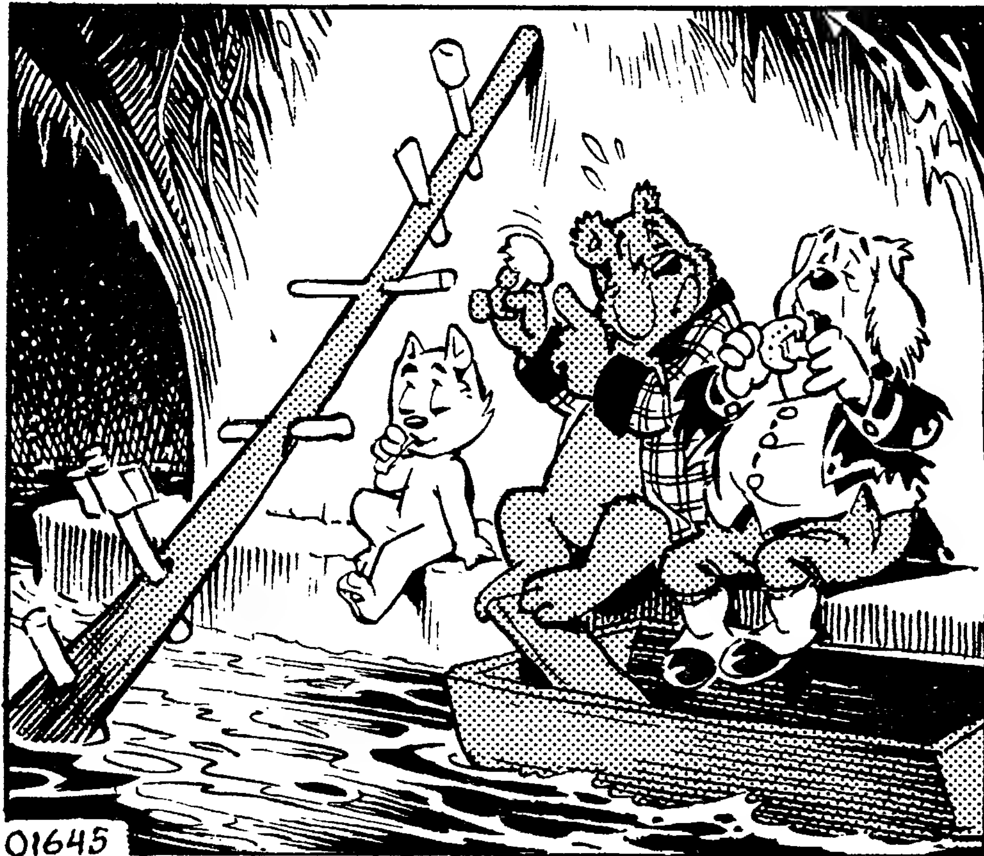
,,Een hotel zonder eetgelegenheid,'' mompelde heer Bommel bitter. ,,En een leider in de afval. Het is tijd, dat hier ingegrepen wordt, want ik voel me lang niet goed.''

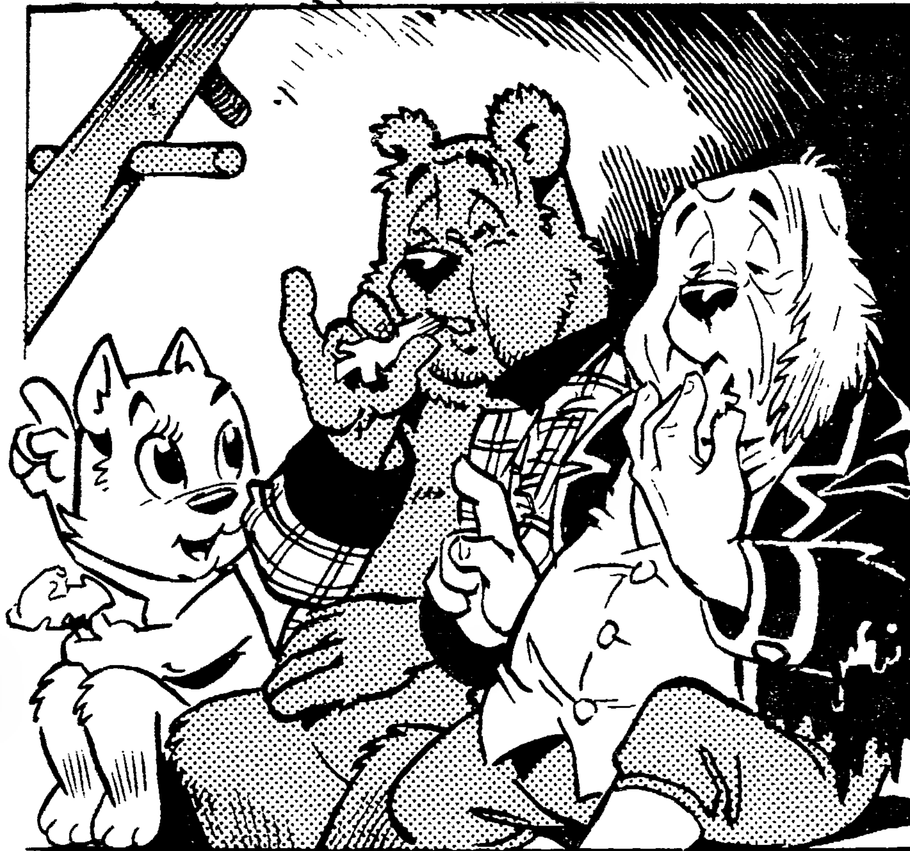
Gelukkig was er voedsel onderweg.

,,Het is niet veel, jonge heer,'' zei Joost, toen hij in zijn schuitje Tom Poes passeerde. ,,Ik heb maar tien paddestoelen gevonden, als ik zo vrij mag zijn.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

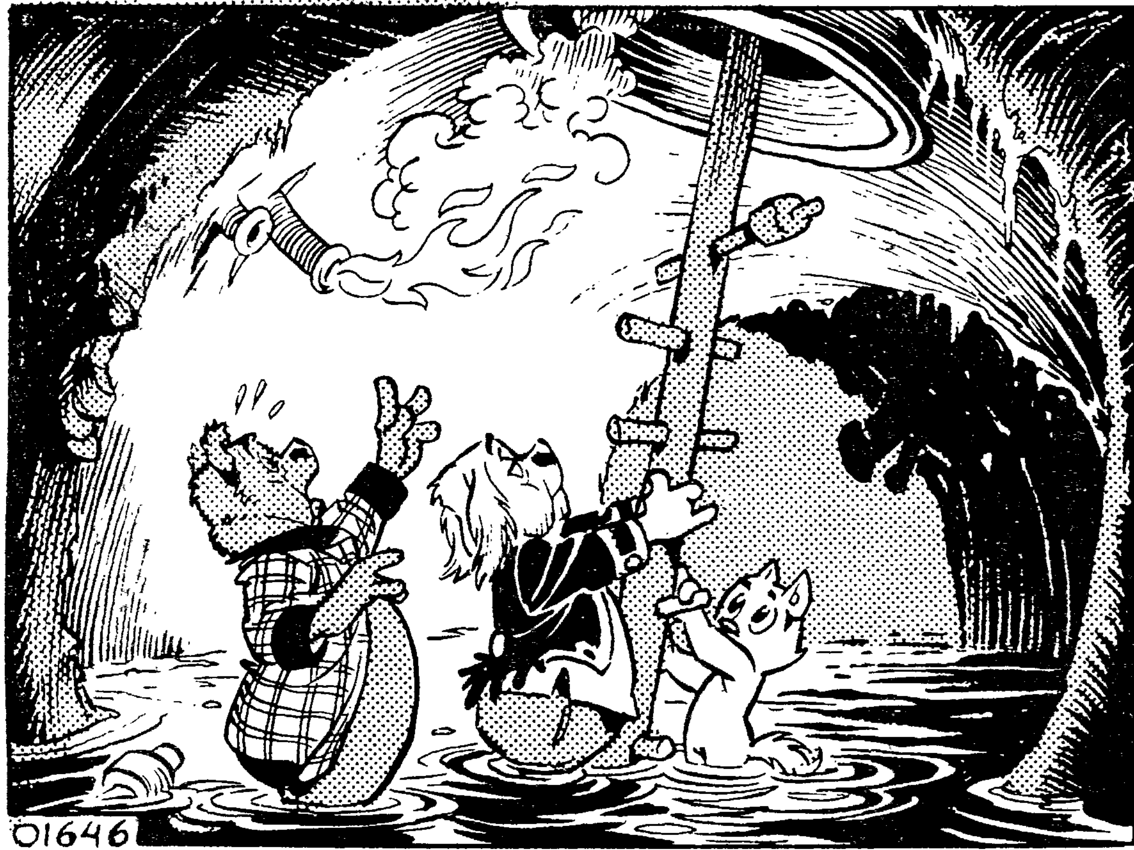

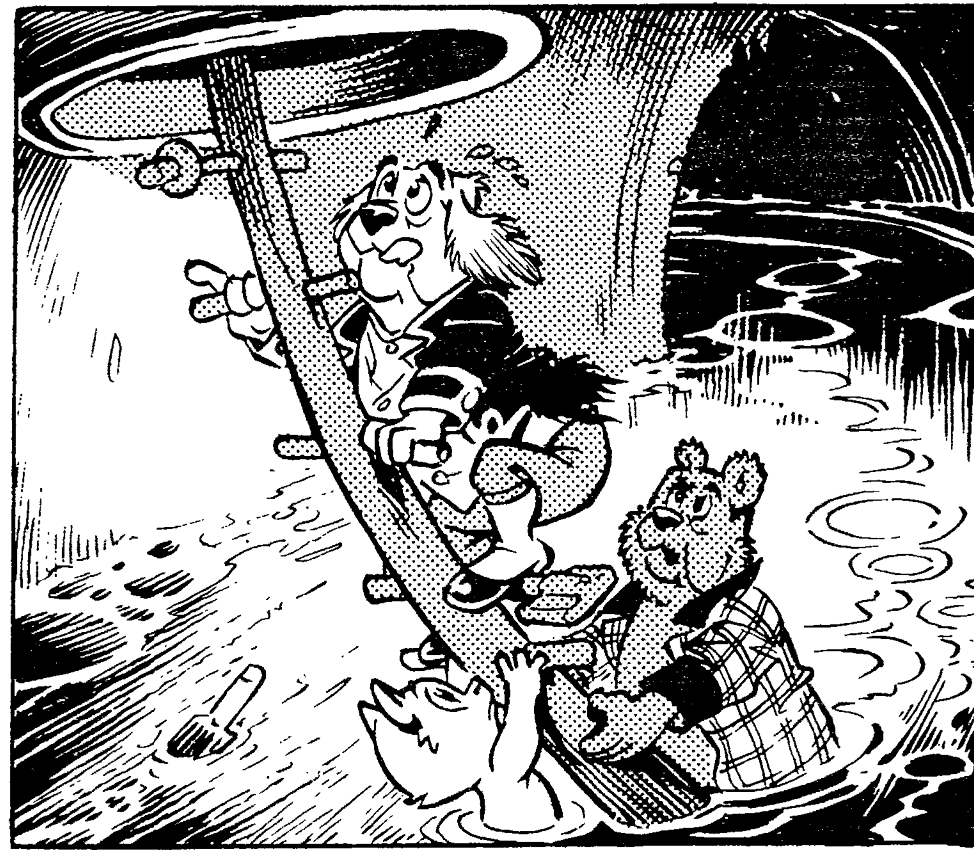

01645 Joost verdeelde zijn oogst eerlijk onder de aanwezigen, en klom toen naast heer Ollie op de richel.
,,Excuseer, heer Olivier,'' sprak hij. ,,Sta me toe, dat ik mijn maaltijd aan uw zijde nuttig. Nood breekt wet.''

,,Maaltijd?'' herhaalde heer Bommel, zijn paddestoel omhoog stekend. ,,Noem je dit een maaltijd? Hier kan ik toch niet op leven? Waarom kunnen we niet naar buiten roeien, Joost?''
,,De in- en uitgangen zijn door zware tralievensters afgesloten,'' zei de bediende happend. ,,Die kunnen alleen in de controletoren worden geopend, met uw goedvinden. De heren hebben hier niets aan hun geleerdheid, deelde men mij mede.''
,,Daarom heb ik die ladder gemaakt,'' zei Tom Poes, naar de balk wijzend.
,,Een ladder?'' vroeg heer Ollie verbaasd. ,,Ik dacht al: wat maakt de jonge vriend daar toch? Wat wil je met een ladder, bedoel ik?''
,,Er gaan overal buizen naar boven,'' legde Tom Poes uit. ,,En daar kunnen we inklimmen.''
,,Aha, juist!'' riep Joost uit. ,,De buizen waaruit de afval komt. En ook wel eens een geleerde of een heer, als ik mij zo mag uitdrukken.''
Deze woorden gaven heer Bommel te denken. Hij slikte met tegenzin de resten van zijn maal door en begaf zich te water.
,,Als er iets naar beneden komt, kan er ook iets naar boven gaan,'' sprak hij. ,,Ik had het zelf kunnen bedenken! Volg me, vrienden!''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

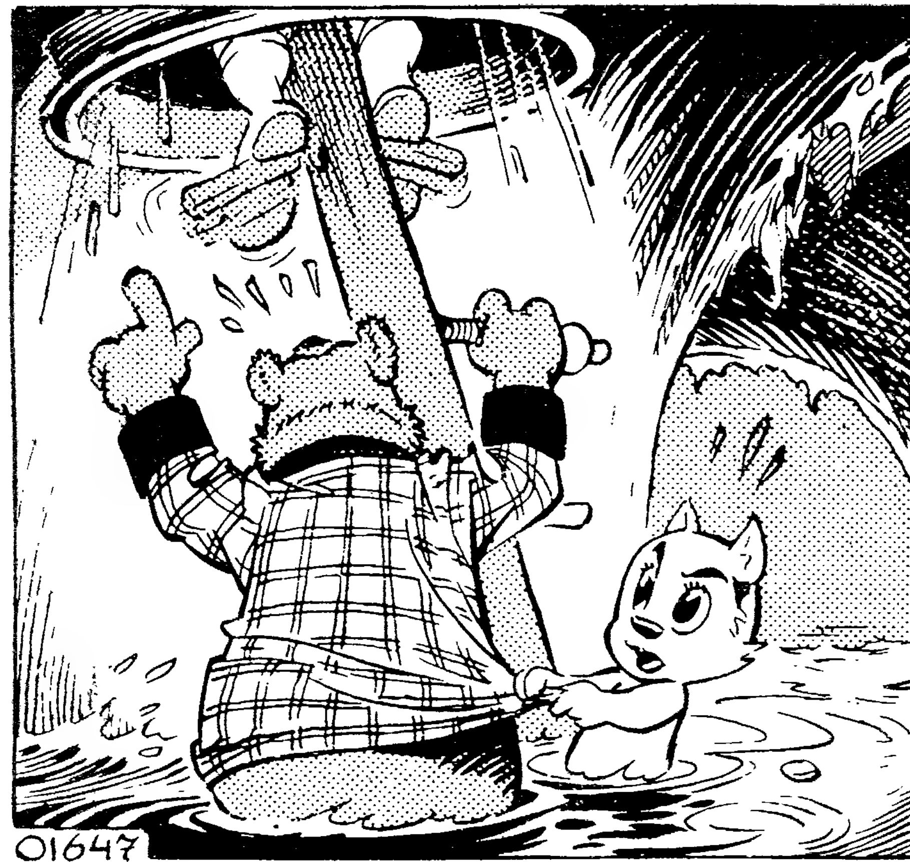

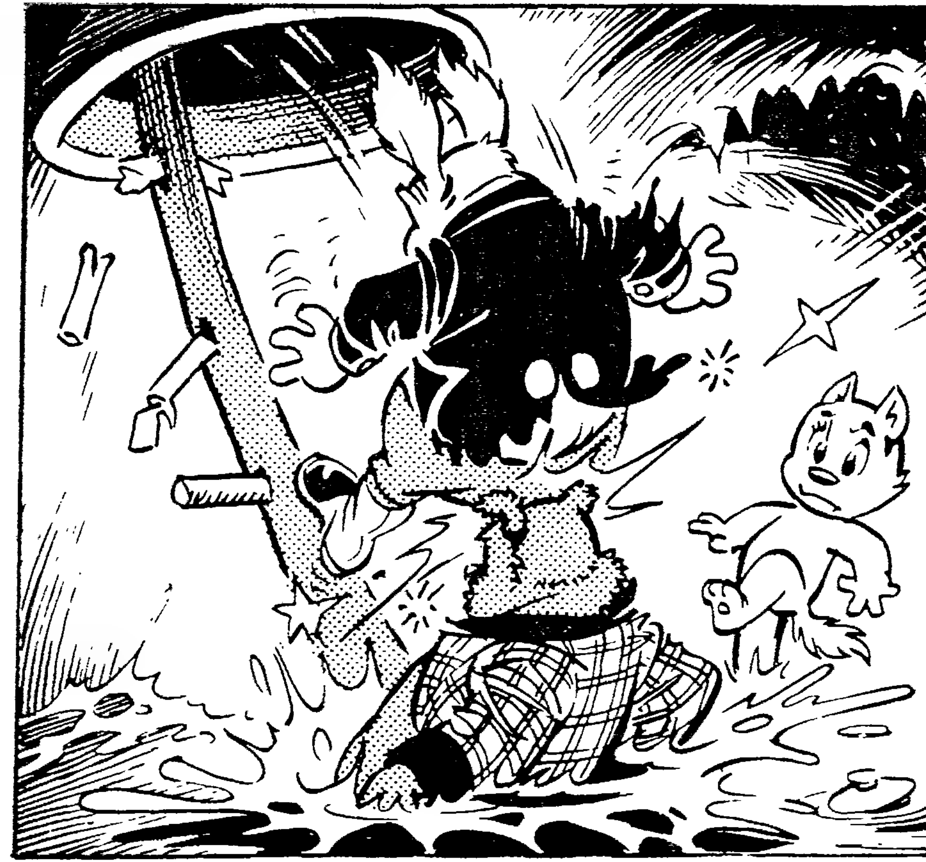
01646 Heer Ollie stond stil bij de eerste afvoerbuis, die hij boven zich zag.
"Net als ik dacht," sprak hij. "Hier is een van die kokers waaruit afval gestort wordt. Kijk, als jullie hier nu die ladder tegenop zetten... Juist, ja. Trekken, Joost. Duwen, Tom Poes... Zo, en nu een beetje rechterop..."
Het was duidelijk dat hij eindelijk de leiding van het Verschiet-project op zich genomen had, en het was dan ook geen wonder dat de paal al spoedig stond waar hij staan moest.
"Dat is dat," hernam heer Bommel. "Het lijkt me het beste, dat de sterkste nu maar boven klimt. Joost bedoel ik; die heeft de meeste ervaring."
"Met permissie, heer Olivier," begon de brave knecht, maar hij kwam niet verder.
"Waar wacht je op?" vroeg de leider streng. "Voorwaarts! Wees voorzichtig, want de spaken zijn maar dun, zodat wij dit toestel goed vast zullen houden. Hou vast, bedoel ik, jonge vriend. Waarom heb je zulk dun houtwerk genomen? Zie je niet dat alles doorbuigt, als Joost er op stapt? Goed zo, Joost; nog een klein eindje, totdat je een luik boven je ziet. Ik bedoel: als je onder zo'n luik komt moet je flink drukken. Ze gaan gemakkelijk open; dat heb ik gemerkt, met mijn teer gestel."

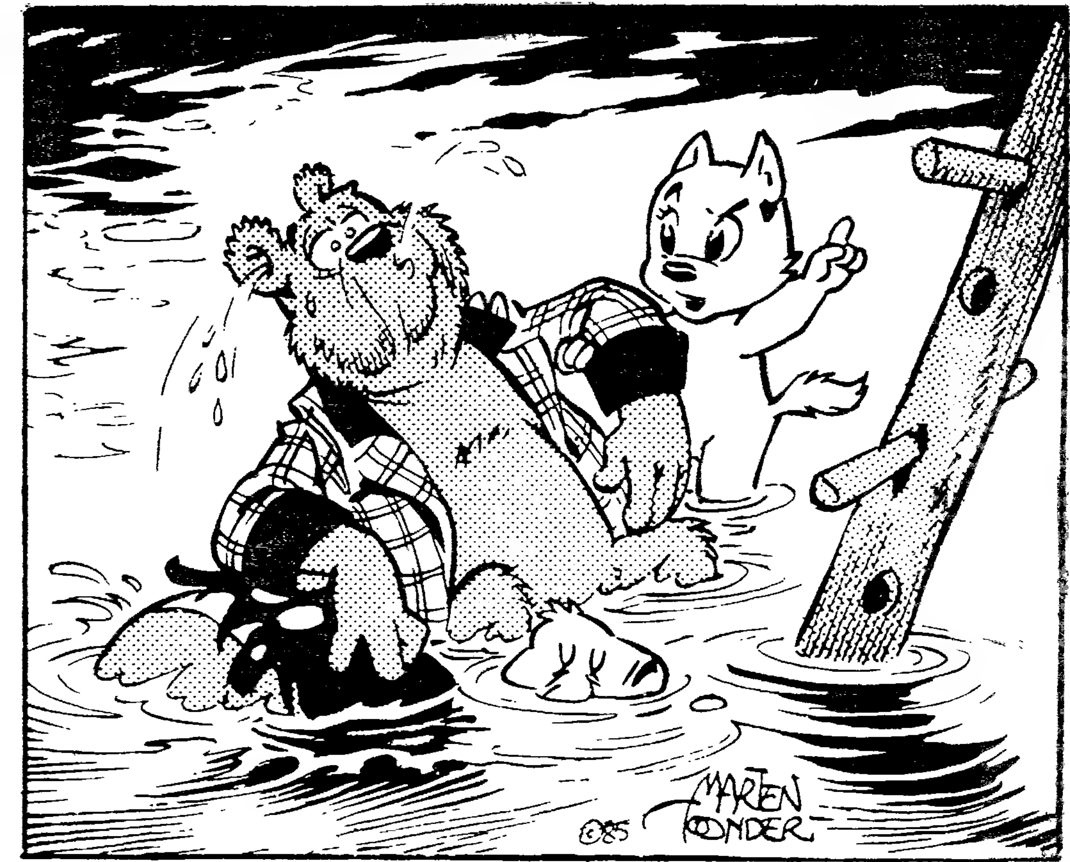
De bediende was inmiddels in de afvoerbuis aangekomen, zodat het stemgerucht onder hem slechts gedempt tot hem doordrong. Hij had trouwens geen verdere orders nodig, want het ronde luik boven hem was duidelijk zichtbaar. Hij zette zich schrap op de doorbuigende spaken, en plaatste de schouders er met al zijn kracht onder.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

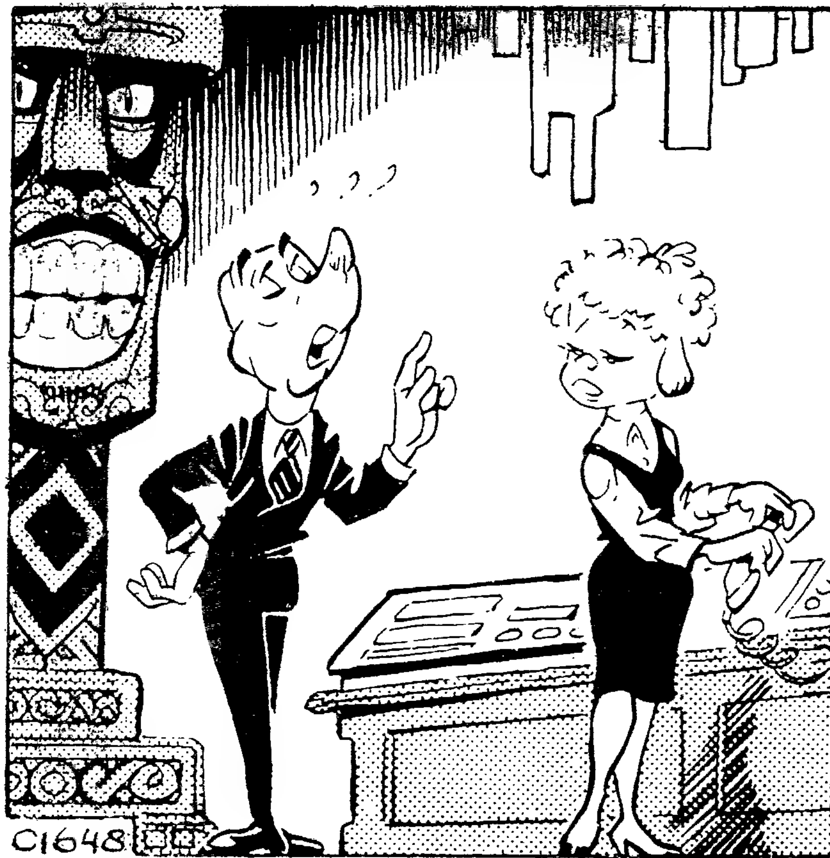

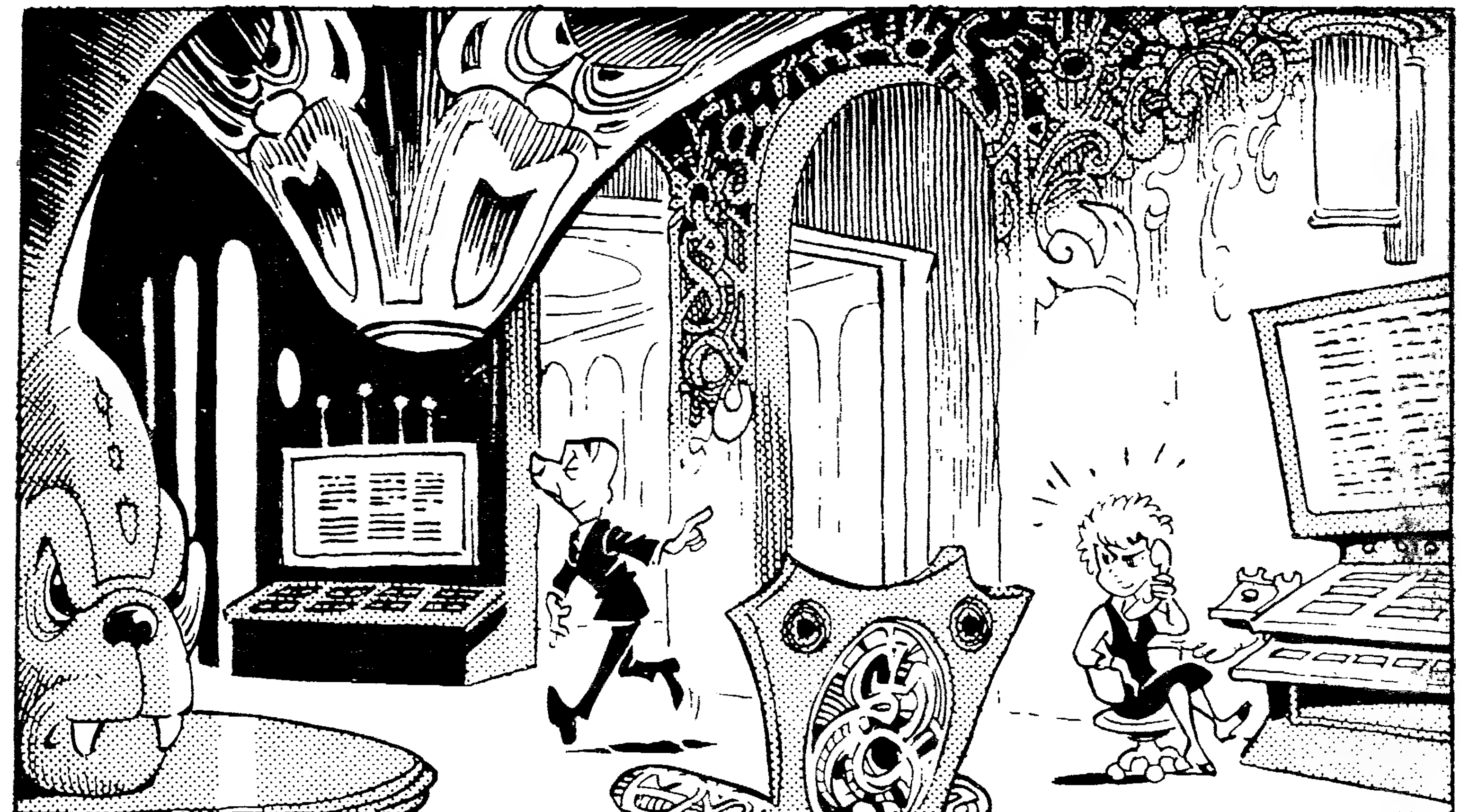
01647 Joost stond met gebogen knieën op de vreemde ladder en drukte met zoveel kracht tegen het luik boven zijn hoofd, dat de spaken begonnen te buigen.
"Duwen!" riep heer Bommel, die het gebeuren met straffe hand leidde. "Harder! Die dingen gaan gemakkelijk open!"
"Wacht even!" riep Tom Poes, die al een poosje had geprobeerd de aandacht te trekken. "Zo gaan ze niet! Het moet..."
Verder kwam hij niet, want op dat moment knapten de treden waarop de bediende zijn zware taak uitoefende. Hij stortte langs de paal naar beneden, zodat hij op het hoofd van zijn werkgever terecht kwam, en een einde aan de aanwijzingen maakte. Heer en knecht plonsden in het water, maar gelukkig nam de eerste al spoedig weer een zittende houding aan.
"Blah!" sprak hij. "Moet ajtijd ajjes ajjeen toen..."
"Het is Joost zijn schuld niet," zei Tom Poes. "Deze luiken gaan niet omhoog, want ze gaan naar beneden open. Dat weet u toch nog wel? Duwen is onzin, hoor. Je moet trekken."
Heer Ollie blies gorgelend een straal water uit, maar voordat hij iets had kunnen zeggen besloot Tom Poes: "Ik zal wel eens gaan kijken. Er zit aan zo'n luik vast wel een soort schuif die automatisch werkt."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01648 Op het hoofdkantoor van de ICM begon de heer Steenbreek zich intussen meer en meer bezorgd te maken. Naar buiten toe liet de bekwame directeur niet zo gauw iets blijken, maar van binnen kookte het.
„Ik MOET verbinding met Verschiet hebben", sprak hij dan ook gespannen. „Hoe dan ook. Het MOET, juffrouw Nopper! Er is daar iets niet in orde"
„Ik kan niet toveren", zei de secretaresse koeltjes. „Ik doe niets anders dan draaien en bellen en ik word er ibbel van. Er is daar niemand".
„Natuurlijk is daar iemand", hernam Steenbreek met verhoogde stem. „De zaak wordt steeds klemmender, want er is een lek. De politie is er in gemengd en Prlwytzkofski is er heen gestuurd. We kunnen alleen maar sussen als project-leider Leip persoonlijk het gemeentehuis belt. Probeer de Rode Lijn; dit is een nood-geval".

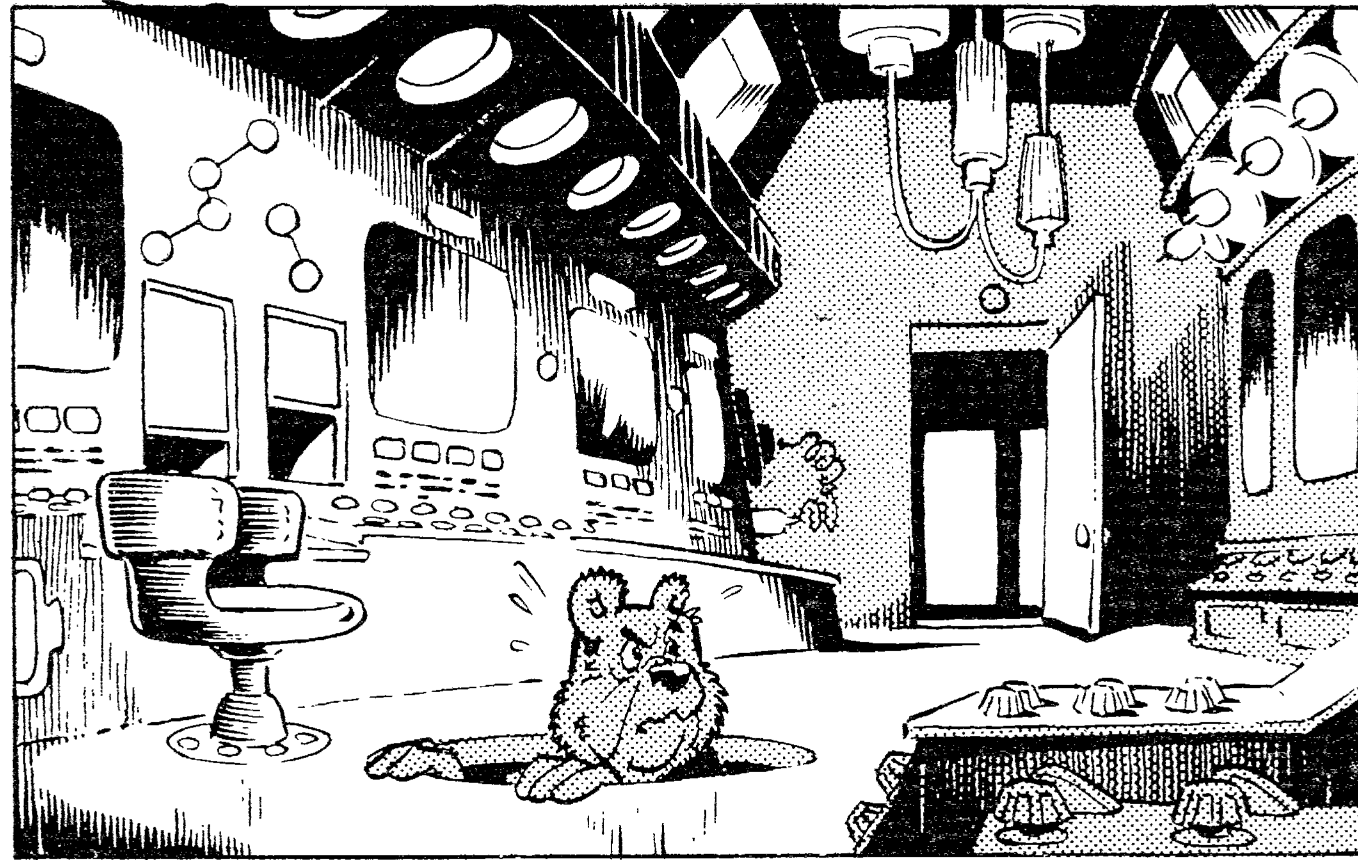
Juffrouw Nopper begaf zich naar de isolatie-kamer waar de geheime verbinding was aangebracht, en nam de hoorn van de haak.
„Ik krijg nog steeds geen gehoor", zei ze, na een lange tijd geluisterd te hebben.

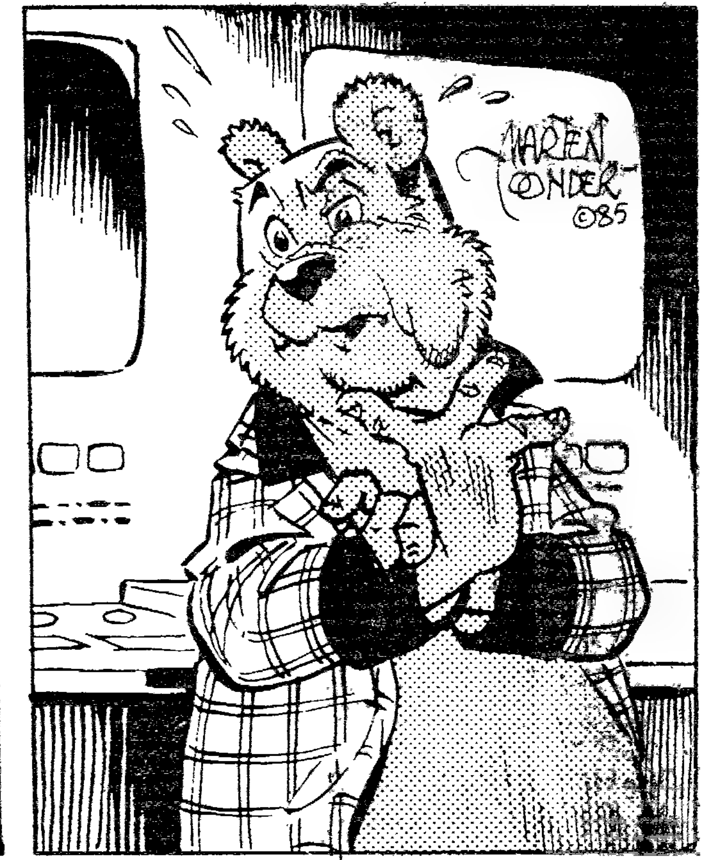
Directeur Steenbreek staakte zijn rusteloos gedribbel, en beheerste zich met grote wilskracht.
„Blijf bellen", beval hij. „Al zou het de hele dag duren. Leip is natuurlijk niet altijd in de controle-toren, juffrouw! Hij heeft heel wat meer aan zijn hoofd. Op het programma staat zelfs een te bouwen hotel, dat geheel automatisch werkt. Blijf aan de lijn!"
De secretaresse ging betrekkend zitten en de directeur hervatte het ijsberen.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

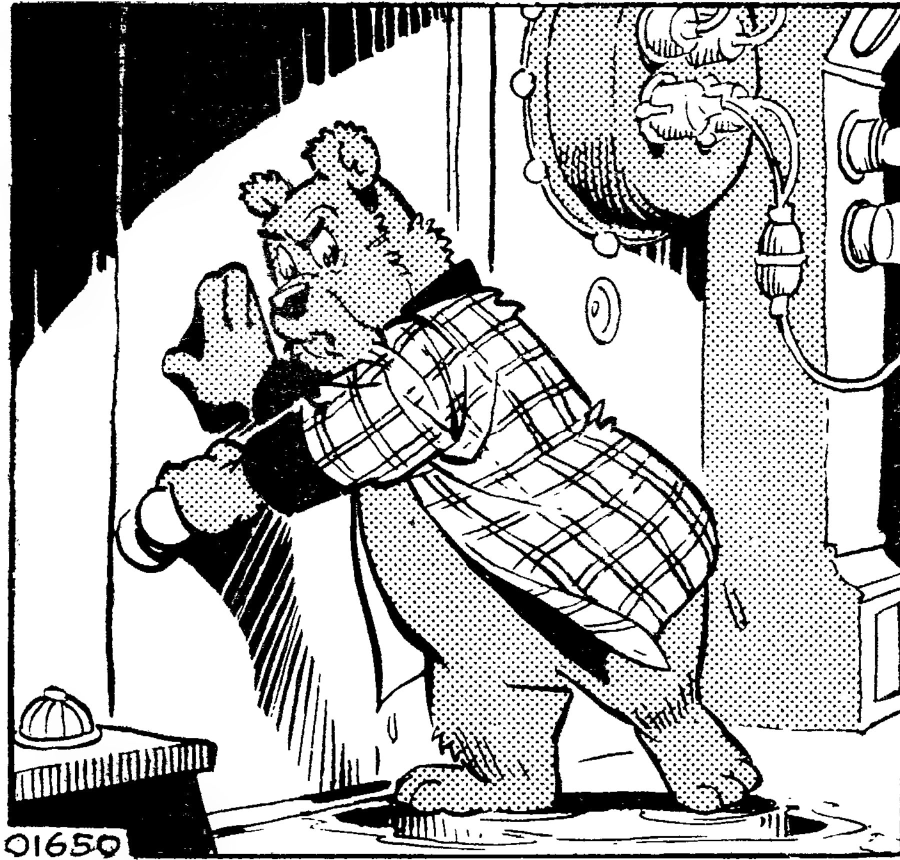

01649 Heer Bommel had Tom Poes naar boven zien klimmen, en hij stond moeilijk op.
,,De luiken klappen naar beneden open,'' mompelde hij stil voor zich heen. ,,Hoewel, aan de andere kant...''
Wat er aan de andere kant was weet ik niet, want op dat moment klonk de stem van Tom Poes uit de buis.

,,Het luik is open, heer Ollie!'' riep die. ,,U kunt naar boven komen. Ik ga vast verder kijken.''
Heer Bommel aarzelde niet. Moedig beklom hij de wankele ladder, en hoewel die nu door niemand werd vastgehouden stak hij niet lang daarna het hoofd door de luikopening in een goed verlichte ruimte, vol knoppen en schermen. Het was een groot verschil met de akelige omgeving waar hij uit oprees, maar toch was hij niet helemaal tevreden.
,,Waar is de jonge vriend naar toe gegaan?'' vroeg hij zich af. ,,Moet ik dan altijd alles alleen doen? Die geleerden hebben ons ook al laten tobben met die ladder, zonder een hand uit te steken, zodat ik nu eenzaam in de controle-kamer terecht kom...''
Zo mopperende klom hij het vertrek binnen, en liet zijn blikken over het inwendige glijden.
,,Aan de andere kant,'' prevelde hij, terwijl er een zenuwtrekje om zijn linkeroog begon te spelen, ,,kan men hiervandaan àlles besturen. Bij die knoppen staan zelfs lettertjes, zodat een onderlegd heer de leiding van Verschiet in handen kan nemen; zonder pottekijkers...''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

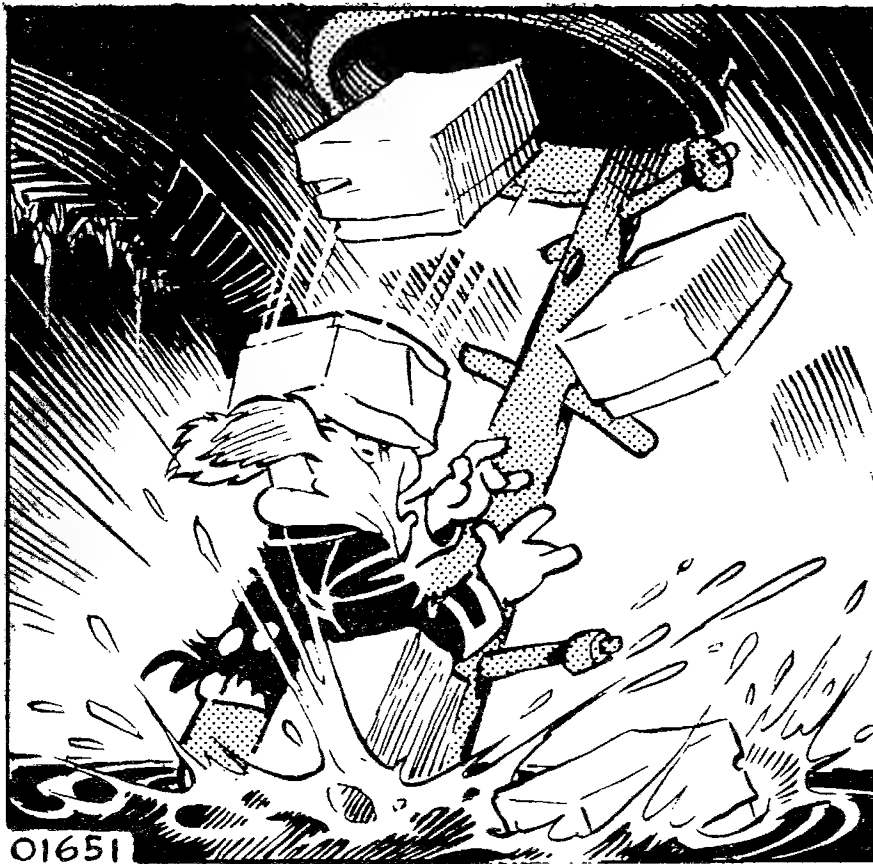

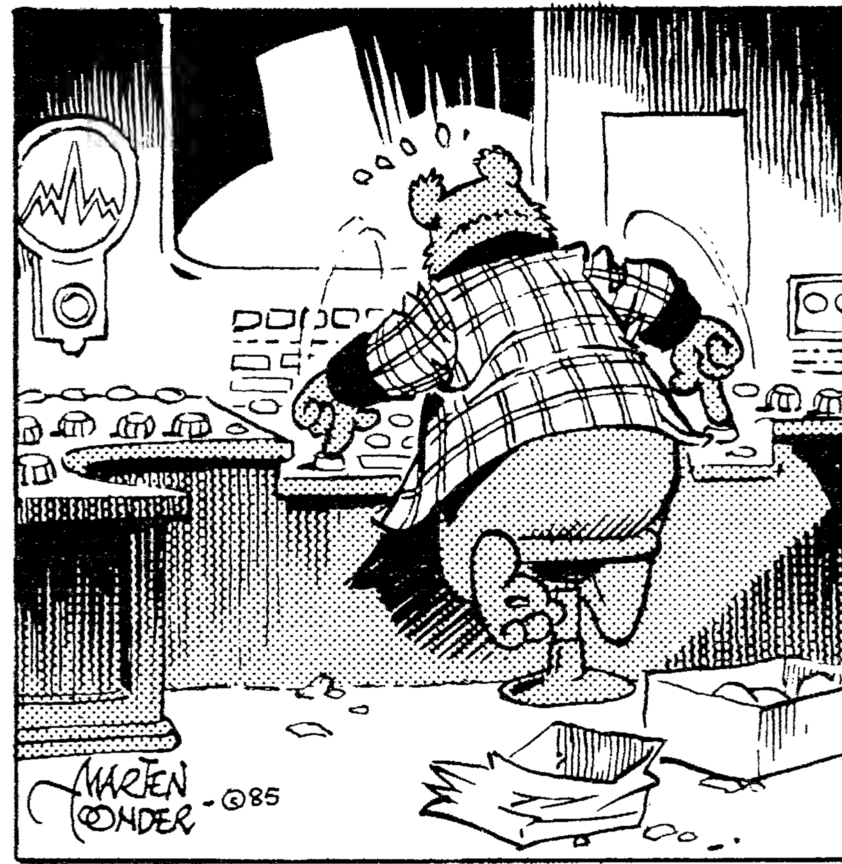

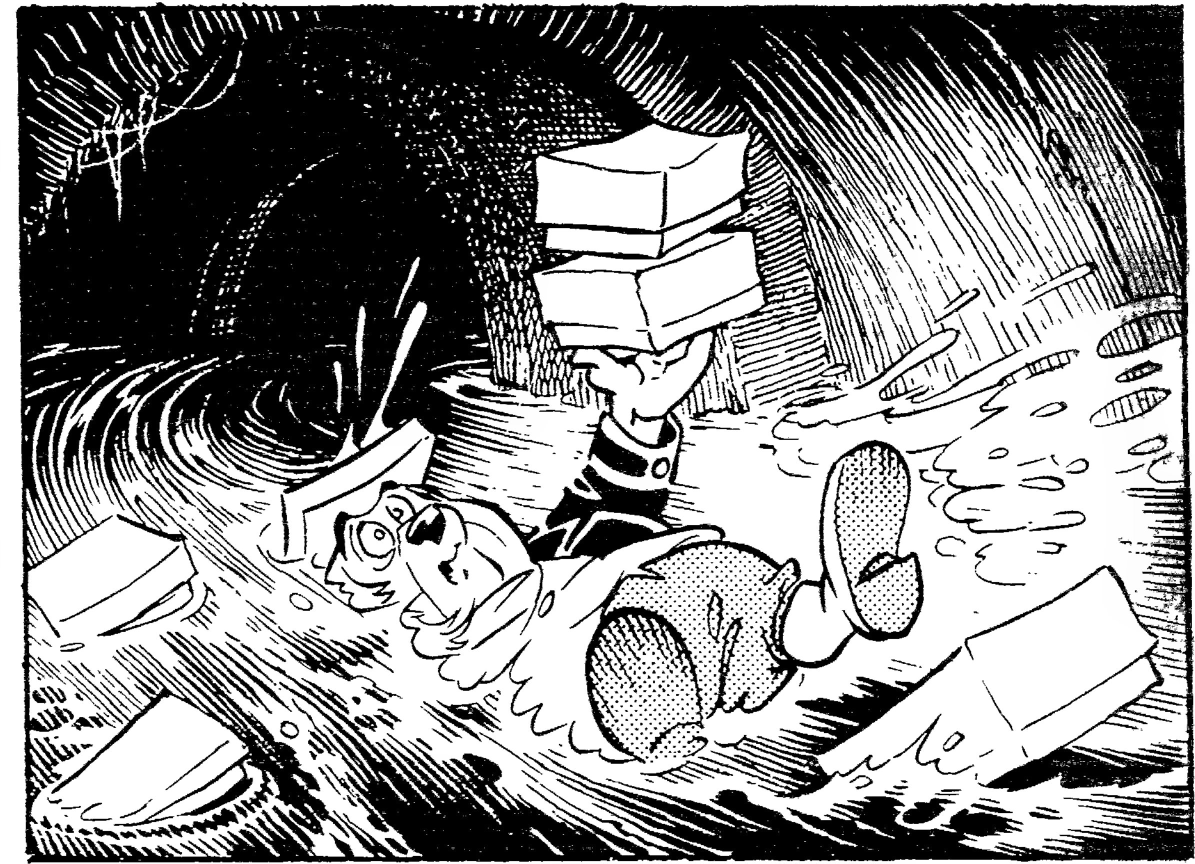
01650. Heer Bommel liep naar de deur, die Tom Poes open had gelaten, en sloot hem met stevige hand.
"Storingen van buitenaf kan ik niet gebruiken," mompelde hij. "Als men zoiets belangrijks als de toekomst gaat bestuderen, moet men niet op de vingers gekeken worden. Om te beginnen zal ik de gebruiksaanwijzingen maar eens lezen. Er zal best een etensknop zijn of zo."
Hij ging zitten, en na enig zoeken vond hij onder één van de schakelaars een plaatje, waarop met duidelijke letters "Voeding; dag, portie" stond.
Voldaan drukte hij op de knop en voor hem viel een klep in de wand open, waarop een vierkante doos stond. Een gevoel van grote tevredenheid beving hem, maar voordat hij daarvan kon genieten, werd hij gestoord door een dof geroep uit de luikopening achter hem. Het schoot hem te binnen dat Joost nog steeds daaronder in het riool wachtte, en hij stond vlug op, terwijl hij de doos opende.
"Ja, Joost!" riep hij, een dubbele boterham met ham uitzoekend. "Is er iets?"
"Is alles in orde?" wilde de trouwe knecht weten. "Hebt u iets gevonden, heer Olivier? Kan ik soms van dienst zijn?"
Heer Ollie dacht bliksemsnel na, want zijn vlugge geest begreep dat de stakkers daar beneden ook voedsel moesten hebben.
"Maar ik moet zorgen, dat ik niet in mijn taak gehinderd word," sprak hij al kauwende tot zichzelf. "Tenslotte hebben die geleerden de zaak hier helemaal uit de hand laten lopen. Heer Leip en zijn kornuiten moeten vertrekken, voordat ze weer roet in het eten kunnen gooien."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

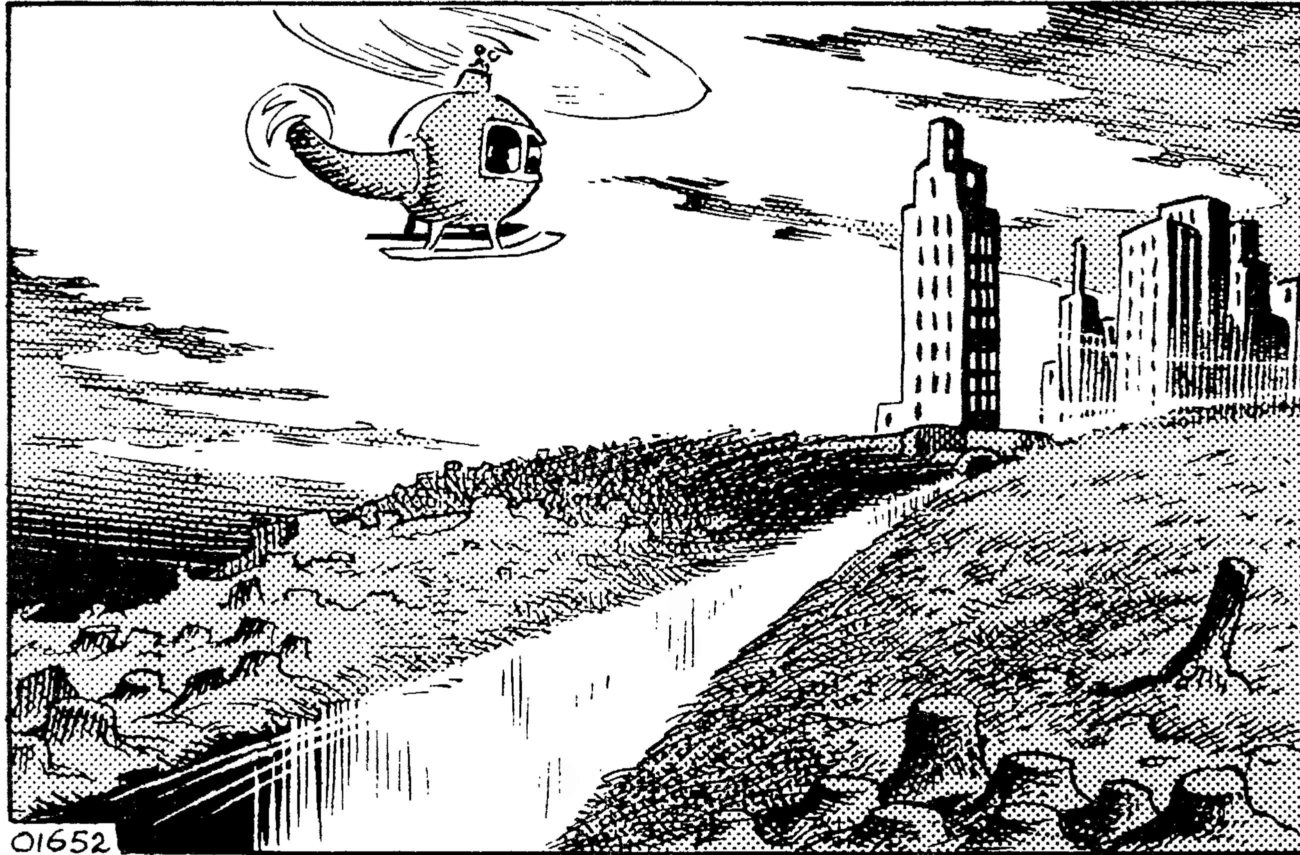

01651 Heer Bommel ging aan het werk met de voedselknop, en Joost hoefde niet lang op de gevolgen daarvan te wachten.
''Hier is voedsel voor jou en de heren!'' hoorde hij zjn werkgever roepen, voordat de eerste doos hem trof. ''Ik ga nu de uitgang opendrukken; de traliehekken, bedoel ik. Dan kunnen ze op waardige wijze aan het daglicht treden. Maar hier wil ik ze niet meer zien. Zeg hun dat, Joost.''
Uit de luikopening klonk geplons, vermengd met gesmoorde uitroepen, maar de leidinggevende heer wachtte niet op een duidelijker antwoord. Snel en doelmatig liep hij het instrumentenbord langs, en toen hij dat drie keer gedaan had, viel zijn oog op enkele knoppen, die van de gezochte naambordjes voorzien waren.
''Rioolbuizenstelsel,'' las hij. ''Afwatering. Openen. Ontwateren. Sluiten.''
Voldaan zette hij zich op de kruk en begon het toetsenbord te bedienen. Wat er precies gebeurde kon hij niet zien, omdat hij jammer genoeg het beeldscherm niet had aangezet; maar de bediende ondervond het aan den lijve.
''Zeer betreurenswaardig,'' prevelde deze toen een krachtige vloedgolf hem van de voeten wierp en hem tussen de dozen door het riool spoelde.
''Gelukkig zijn deze voedselmanden van degelijk plastic. Maar dit is niet de manier om een maaltijd op te dienen, als men mij toestaat.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01652 Terwijl heer Bommel in de controletoren het bestuur van Verschiet op zich had genomen, en Joost zich met dozen vol voedsel naar de dienstdoende geleerden spoedde, kon men in de lucht een naderende helikopter waarnemen. Het toestel vloog laag over de kaalgezaagde vlakte, en het minderde snelheid toen het de stad naderde.

"Blitsdonderweder!" sprak professor Prlwytzkofski, die aan het raam zat om de omgeving goed waar te kunnen nemen. "Wat is dit voor een nederdrachtig landesschap?"

"Hieronder ligt het Olmenwoud," zei de assistent Pieps, die de kaart bestudeerde. "Een uitloper van het Donkere Bomenbos."

"Nah," hernam de hoogleraar. "En wat is dat daar voor ener stenenstapeling voor ons?"

"Dat moet het lab zijn, dat ze Verschiet noemen," meldde de assistent.

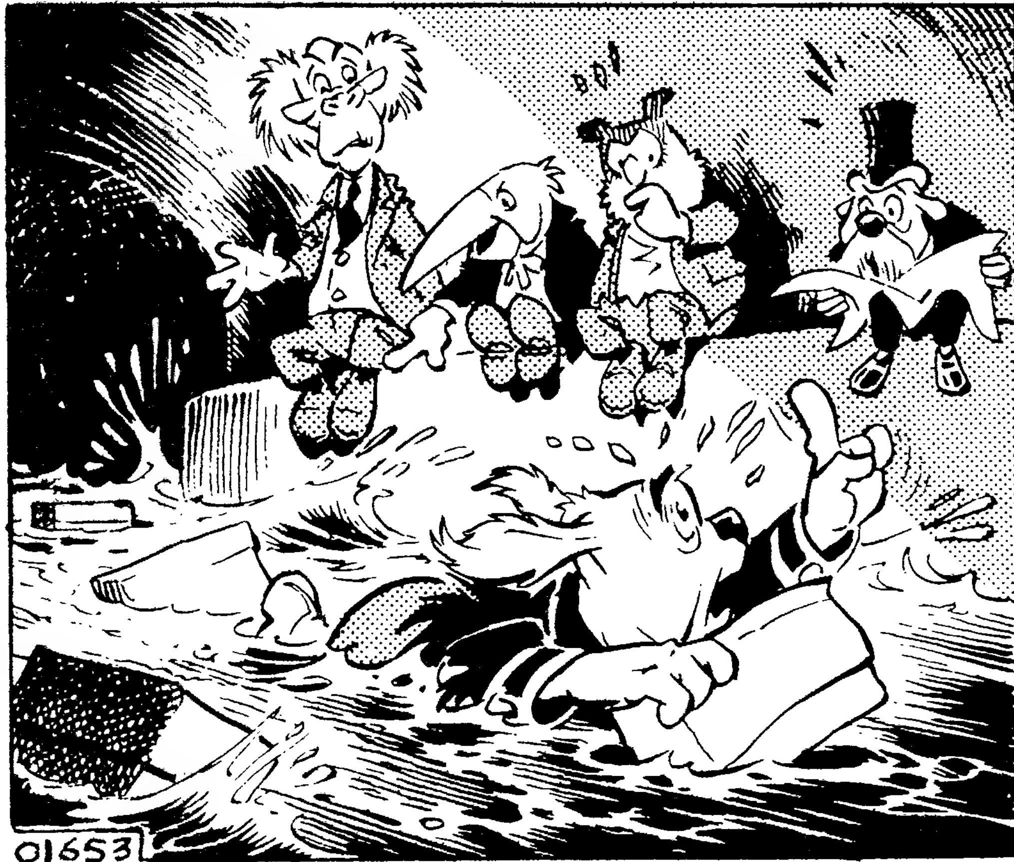
"Het is me ja teweder!" riep de professor bewogen uit. "We zijn hierheer geschikt om ener woud en ener laboratorium aan te schouwen. En wat zien wij? Een woestenij waarin zich ener hooggewassen stad bevindt. Dit klapt doch gans niet, mijnheer Pieps! Dit is ener dolheid. Wat draagt zich hier dan toe?"

"Tja," mompelde Alexander Pieps, een blik naar buiten werpend. "Als u het mij vraagt is het gewoon de Derde wereld, die oprukt."

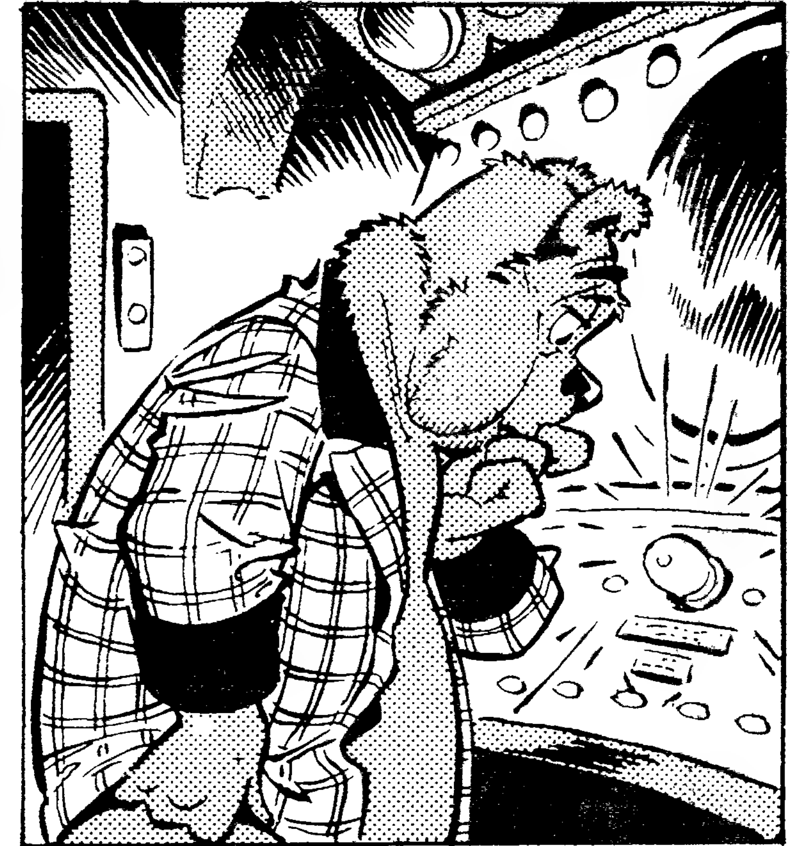
"Onwetenschappelijker kwatsj!" riep de geleerde gramstorig. "Eerstens geeft het geen drie werelden, doch slechts ene! En tweedens zou ik weten willen wat voor zwindel het hier geeft. Maar wij durven niet nederdalen van der behoorde! Dat is verboden! Wij durven hier allene rondschouwen! Pah! Ik gevoel mij zeer grim, mijnheer Pieps. Ik ga ener rapport tezamenstellen waarvan men wonderend opblikken zal."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01653 Het eentonige kabbelen van het Verschietse rioolwater maakte plotseling plaats voor een golf, die met grote kracht door het buizenstelsel bruiste. Het verschijnsel werd natuurlijk veroorzaakt door heer Bommel, die de afvoer had geopend, doch dat wisten de geleerden op de richel niet. Ze sloegen het gebeuren verontrust gade, maar toen de bediende Joost temidden van een aantal dozen naderspoelde, geraakten ze in grote opwinding.

,,Dat zijn de dagelijkse voedingsporties die ik ontworpen heb!'' riep doctor Leip.

,,Maaltijden!'' riep Joost boven het geklater uit. ,,In deze dozen. Met complimenten van heer Olivier. Hij wil niet gestoord worden, omdat hij zo vrij is geweest de leiding op zich te nemen.''

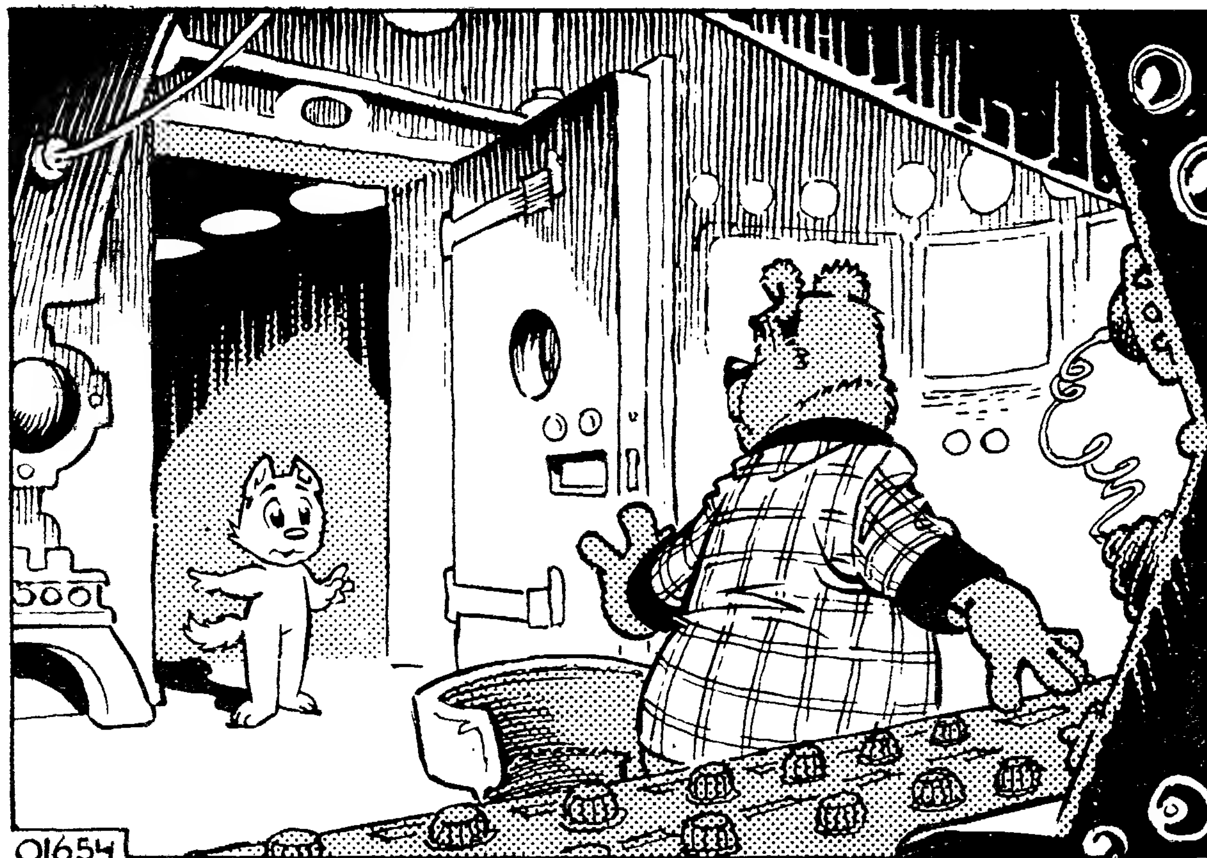
Er was niemand die dit laatste verstond, want de voortdrijvende knecht was reeds om een bocht verdwenen, en bovendien hadden doctor Leip en zijn medewerkers zich spontaan op het voedsel gestort. Eten gaat nu eenmaal boven bestuurszaken.

Heer Ollie dacht daar niet over na, want zijn aandacht was getrokken door een lamp, die op het paneel stond te knipperen.

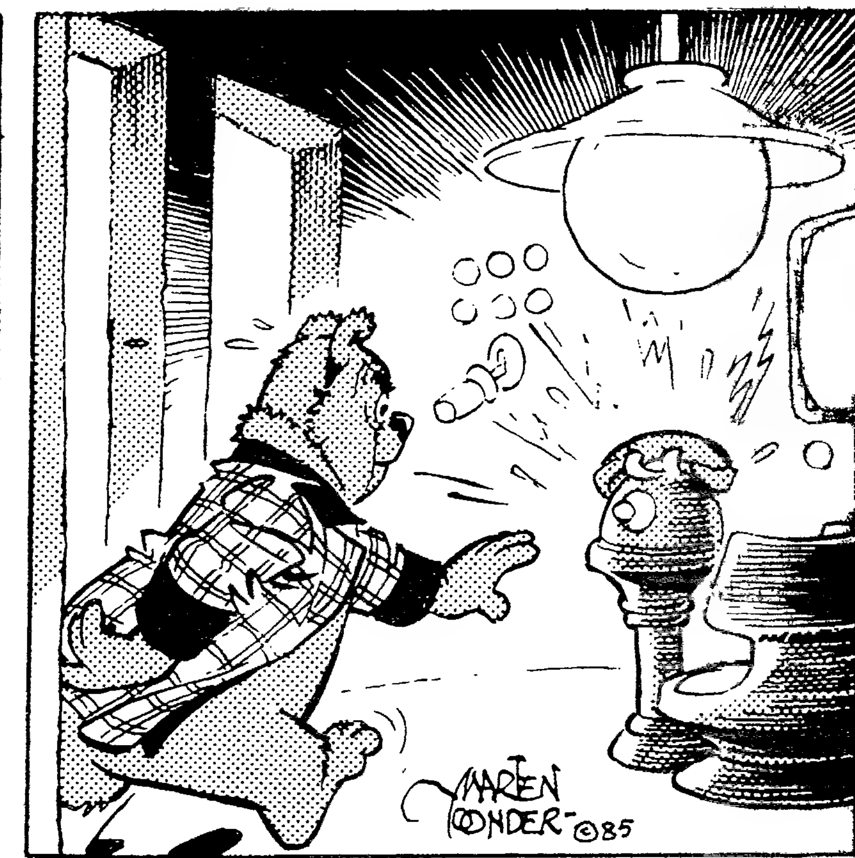
,,Dat betekent, dat er iets is,'' sprak hij tot zichzelf, en hij boog zich zorgelijk over de lettertjes die er onder waren aangebracht. ,,Rode lijn,'' las hij mompelend. ,,Wat betekent dat? Wat is een rode lijn? Het valt niet mee om de leiding te hebben. Men staat overal zo alleen voor, als men begrijpt wat ik bedoel.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01654 Heer Bommel stond tobberig bij het paneel naar het knipperende lampje te kijken, toen er achter hem een deur open ging en Tom Poes naar binnen stapte.

"Hier tegenover is een kamertje..." begon die, maar heer Ollie liet hem niet uitspreken.

"Ben je daar eindelijk?" riep hij uit. "Waar heb je gezeten? Moet ik dan altijd alles alleen doen? Hier brandt een lamp bij een bordje waarop 'Rode Lijn' staat, en daar word ik erg nerveus van. Wat is een rode lijn?"

"Dat treft," zei Tom Poes. "Hier tegenover is een kamertje waarin een telefoon staat te bellen. Er staat 'Rode Lijn' op, maar het is gesloten. Is er hier soms een knop voor?"

"Juist; dat bedoel ik," sprak heer Bommel goedkeurend. "Onder dat lampje is een knop en die ga ik nu indrukken, zodat dat kamertje opengaat. Ik moet daar onmiddellijk naar toe, want er is altijd iets dringends als er rode lijn op staat; al zou ik niet weten wat er mee bedoeld wordt."

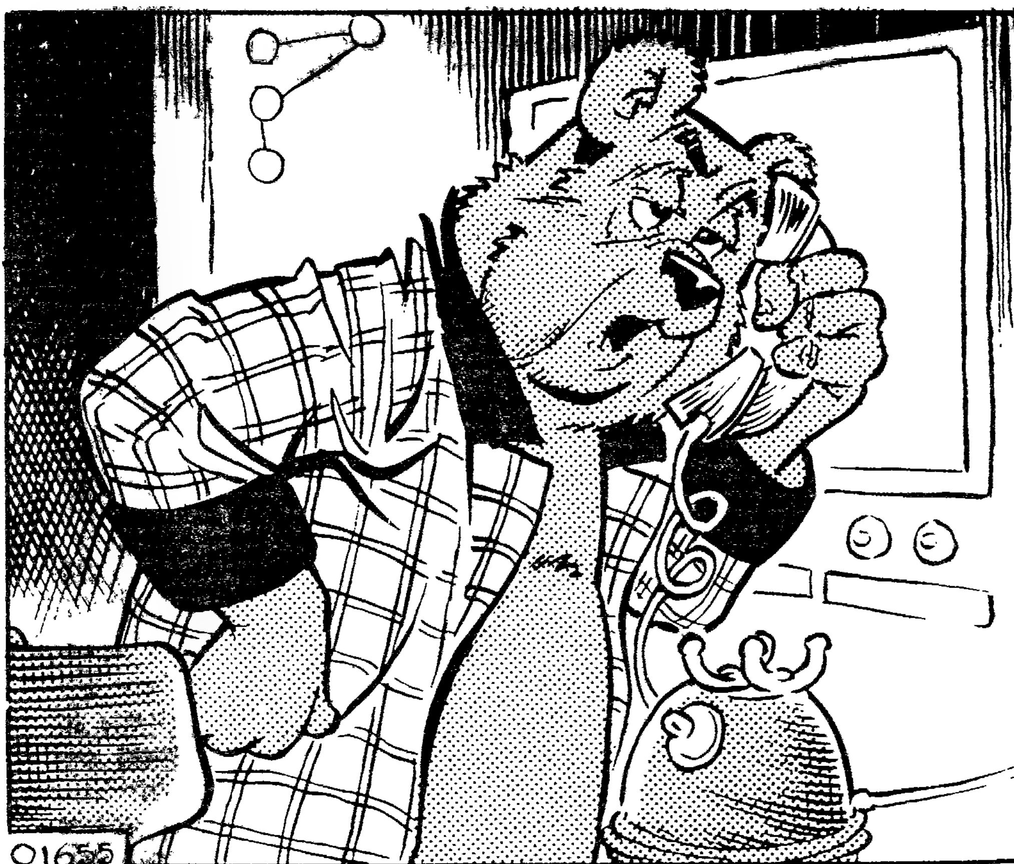
"Een telefoon," verklaarde Tom Poes. "Dat lampje waarschuwde alleen maar, dat..."

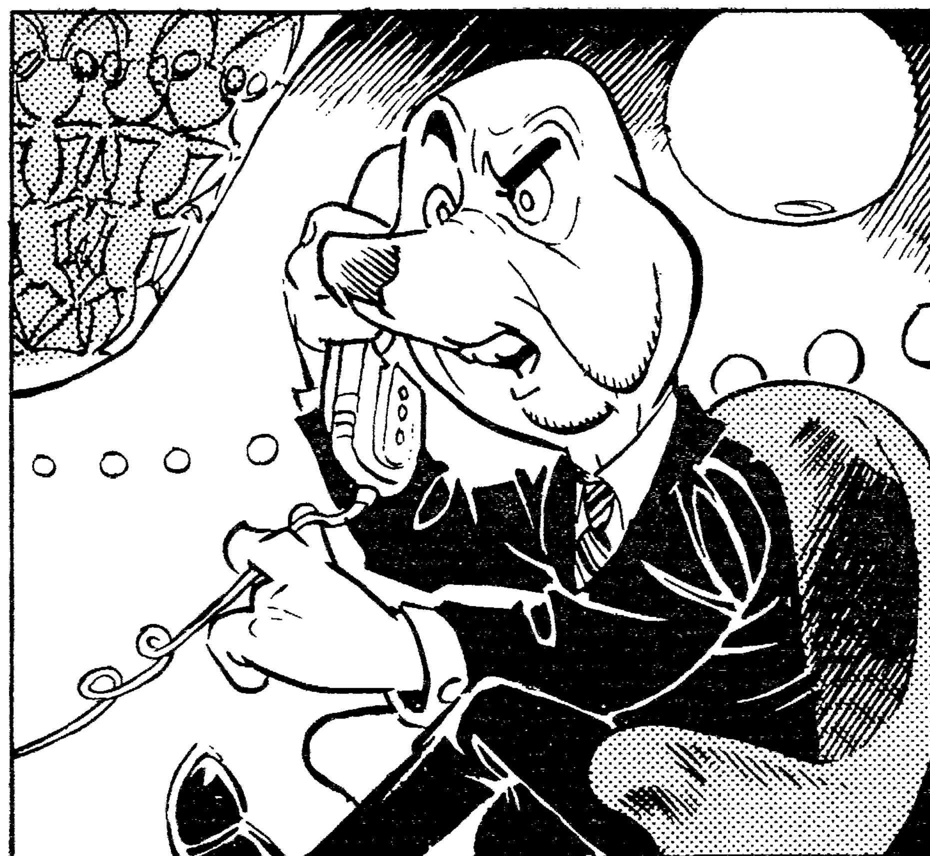
Heer Ollie wachtte niet op verdere uitleg, want al pratende had hij op de knop gedrukt en nu draafde hij de controlekamer uit, naar het tegenoverliggende vertrekje. De deuren daarvan stonden wijd open, zodat de rinkelende telefoon duidelijk te zien was.

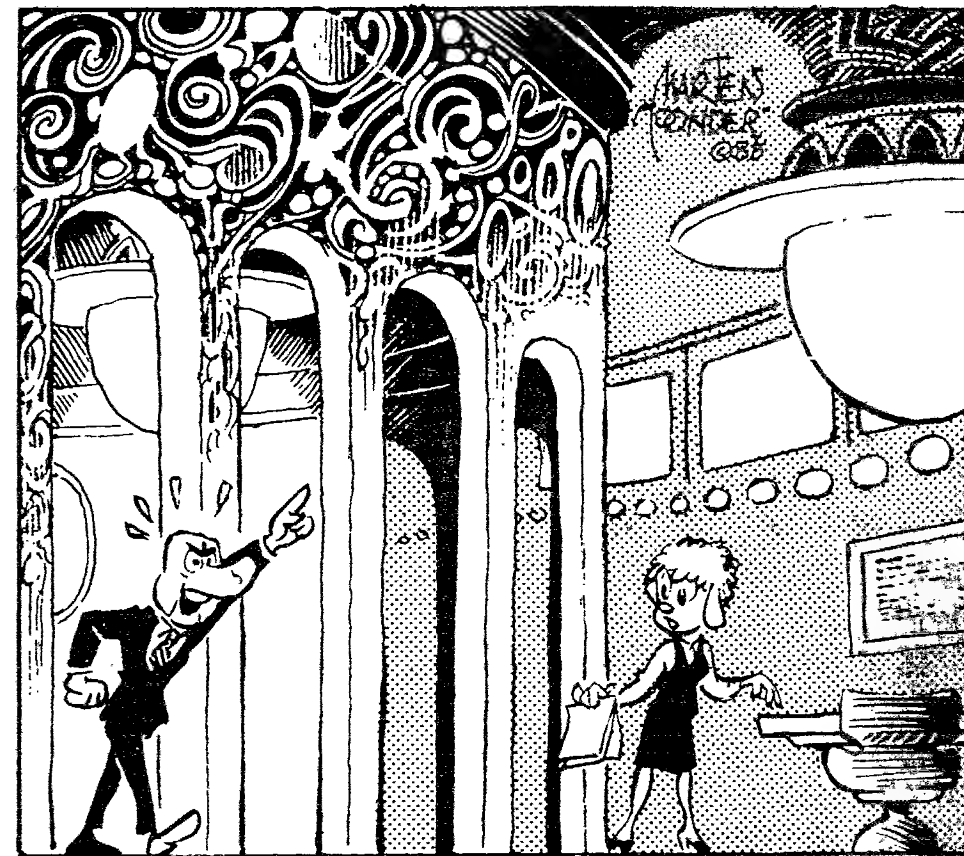
"Net wat ik dacht," mompelde hij. "Misschien krijg ik nu wel de figuur aan de lijn, die iedereen doorspoelt. Maar ik zal hem uitleggen dat het daarmee uit is. Er is hier maar één baas, en dat ben ik!"

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

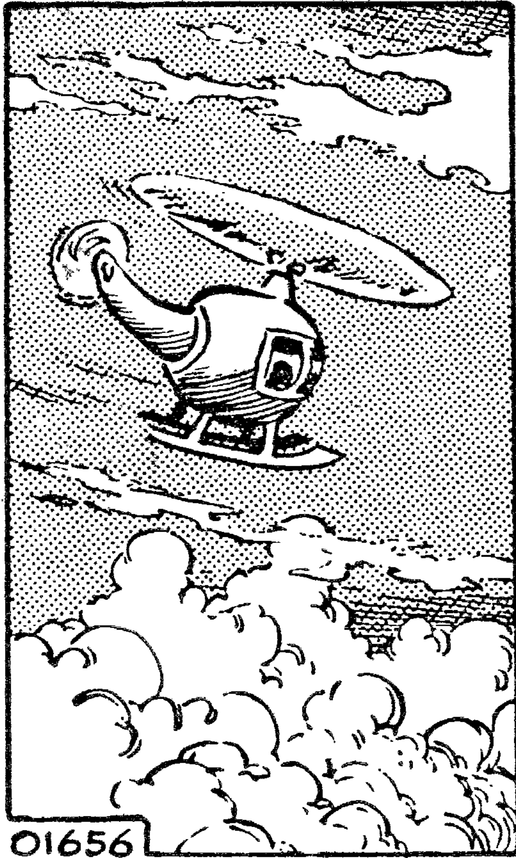

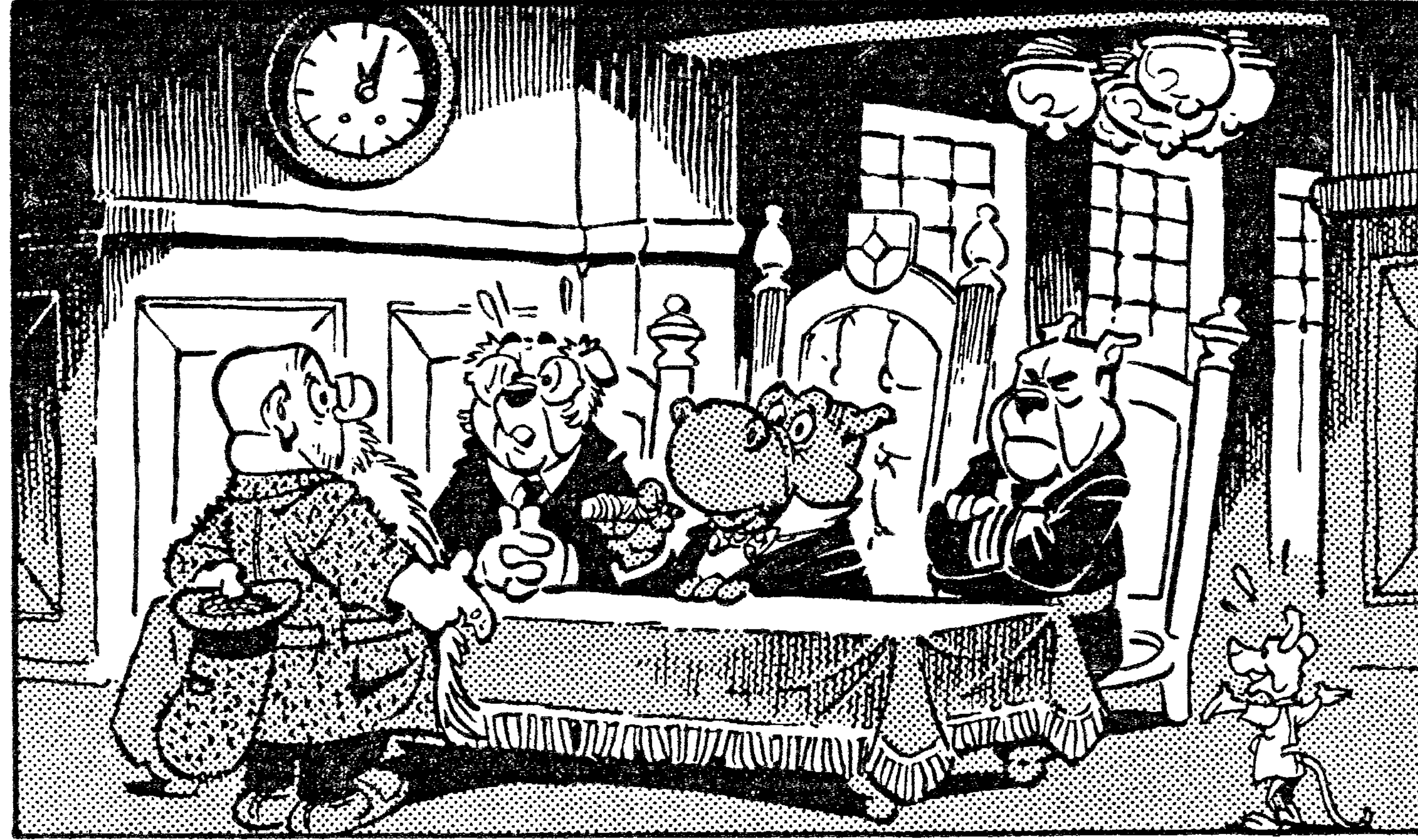
01655. Heer Bommel greep de hoorn en nam een krachtige houding aan. ,,Hallo!'' riep hij. ,,Met wie spreek ik?''
,,Eindelijk,'' zei een verveelde vrouwenstem. ,,Een ogenblikje; ik zal u doorverbinden.''

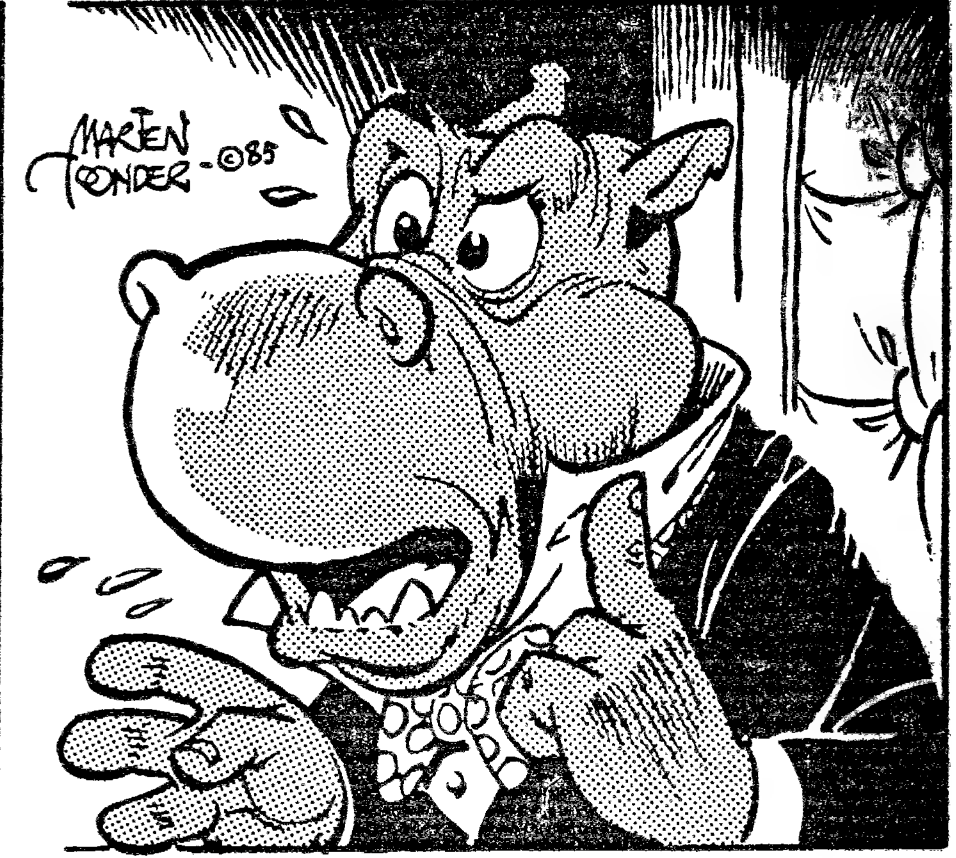
,,Dat is het toppunt,'' mompelde heer Ollie, toen hij een klikje hoorde. ,,De schurk is dus niet alleen; er is een dame bij. Toe maar! Maar daardoor zal ik me niet week laten maken. Er is hier maar één baas . . .''
,,Hallo!'' sprak de telefoon. ,,Wat zegt u? Kunt u wat harder praten? Spreek ik met doctor Leip?''
,,Nee, nee,'' zei heer Bommel. ,,Heer Leip is doorgespoeld. Die zit in het riool te eten. Eigen schuld: hij heeft de zaak lelijk uit de hand laten lopen. Een janboel; dat was het, zodat ik persoonlijk de leiding heb overgenomen. Met wie spreek ik?''
,,Met de ICM,'' antwoordde de heer Steenbreek afgemeten. ,,Er wordt al dagen contact met u gezocht. Wat gebeurt daar in Verschiet? Wat bedoelt u met het doorspoelen van projectleider Leip? De toestand is ernstig, want het project is uitgelekt en de politie is gewaarschuwd. Met wie spreek ik eigenlijk?''
Hij kreeg geen antwoord, want aan de andere kant van de lijn werd de hoorn op de haak gelegd, zodat hij vol duistere gevoelens het telefoonhokje verliet.
,,Het deugt daar niet!'' riep hij tegen juffrouw Nopper. ,,Er moet onmiddellijk worden ingegrepen; met de zwaarste middelen!''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01656 Professor Prlwytzkofski was al gauw klaar met de bestudering van de Verschiet-vlakte, zodat de helicopter weer koers zette naar Rommeldam waar de geleerde om twaalf uur op het stadhuis verwacht werd om rapport uit te brengen.

„En?" vroeg de burgemeester, toen hij binnentrad. „Hebt u iets kunnen ontdekken, dat niet door de beugel kon? Nee, hè? Dat dacht ik al. De ICM is een keurige onderneming, wat jij, Dorknoper? Een laboratorium waarin aan de toekomst gesleuteld wordt..."

„Praw!" onderbrak de hoogleraar raspend. „Gener laboratorium, mijne heerschappen! Der Olmenwoud is verzwonden. Gene spoor meer van gebome of groenigheid. Alles is ener woestenij, met een dolzinniger stad vol wolkenkrabbels in der middel. En nergens ene levensspoor."

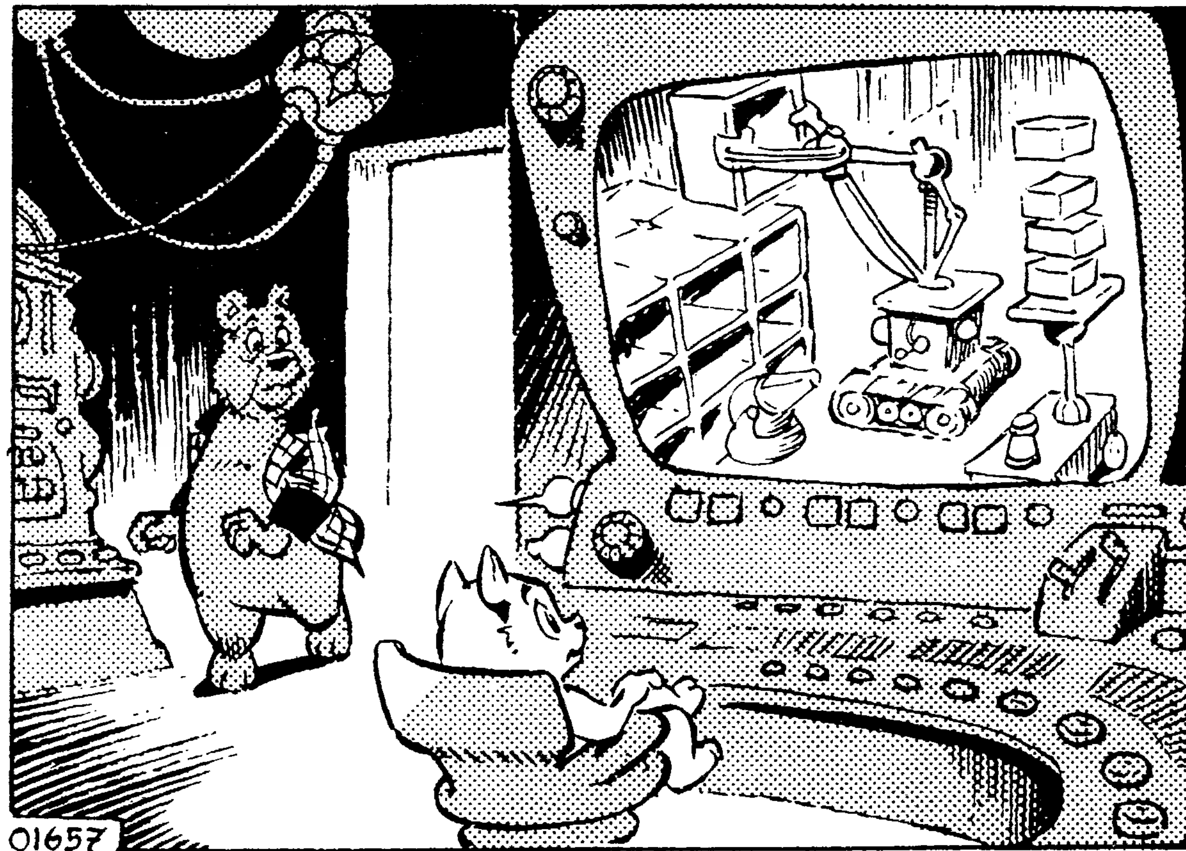
„Een beeld van de toekomst!" vulde de assistent Pieps aan, maar de heren waren te ontsteld om daar op in te gaan. „Het Olmenbos weg?" vroeg de ambtenaar eerste klasse ontdaan. „Pollutering? Regenverzuring?"

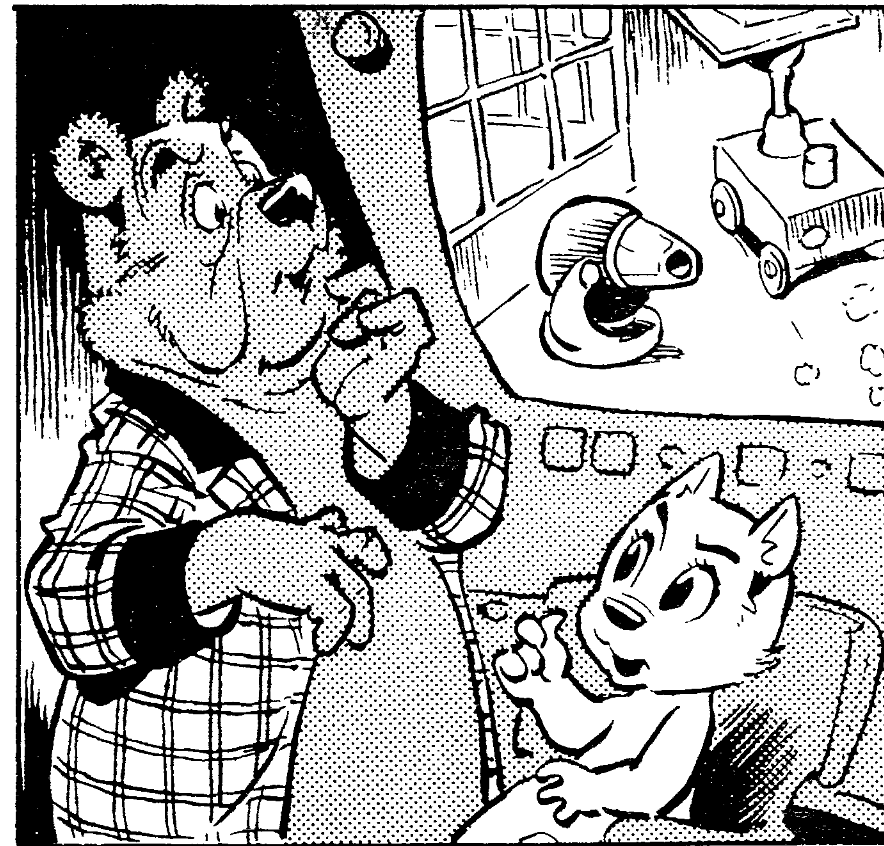
„Kwatsj!" riep de geleerde uit. „Der gewas is erbarmingloos afgezaagd geworden! Ik gevoel mij zeer grim. Ik ga zovoort ener rapport tezamenstellen waarvan men wonderend opblikken zal!"

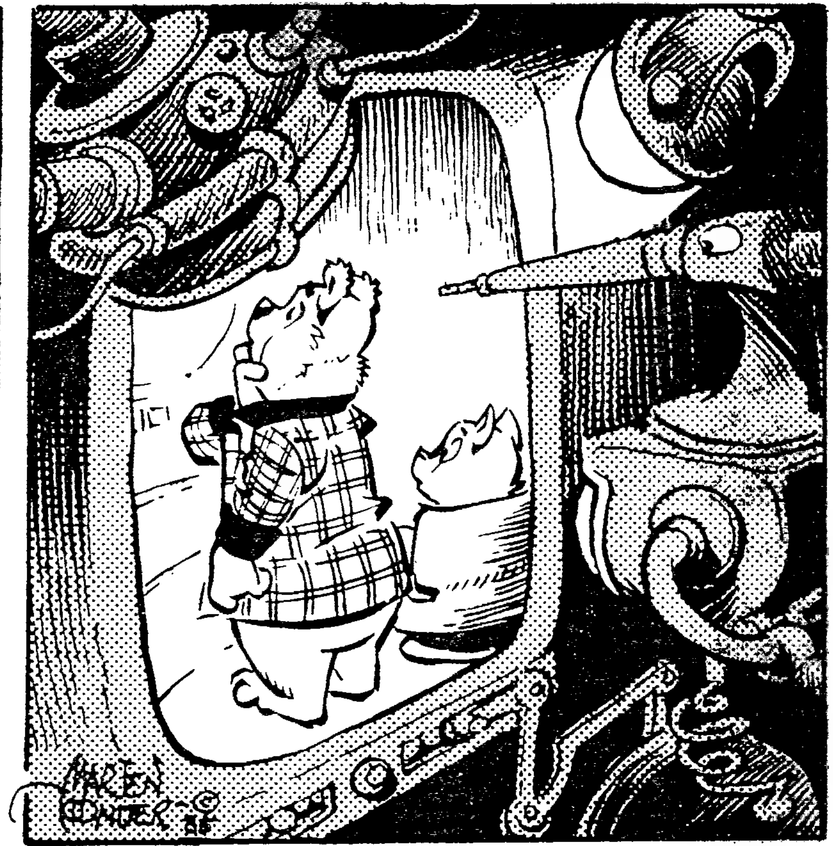
„Niet doen!" riep de burgemeester gejaagd. „Dat kan niet! Dat zou tot ekologische onlusten en sociale spanningen leiden. Het is gevaarlijk om de toekomst zo openlijk te laten zien. Die moet geheim blijven totdat men er rijp voor is. Zorg daarvoor, Bas! Met harde hand als het moet. Onmiddellijk!"

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01657 Na zijn telefoongesprek met Steenbreek keerde heer Bommel terug naar de controle-kamer, waar Tom Poes op zijn gemak naar een groot scherm zat te kijken. „Hier kan je precies zien wat er op het terrein gebeurt, heer Ollie", zei hij. „Er wordt al gebouwd op de plek, waar gisteren nog bos was. En het gaat hard, hoor. Het is allemaal erg goed geregeld. Wie was er aan de telefoon?"

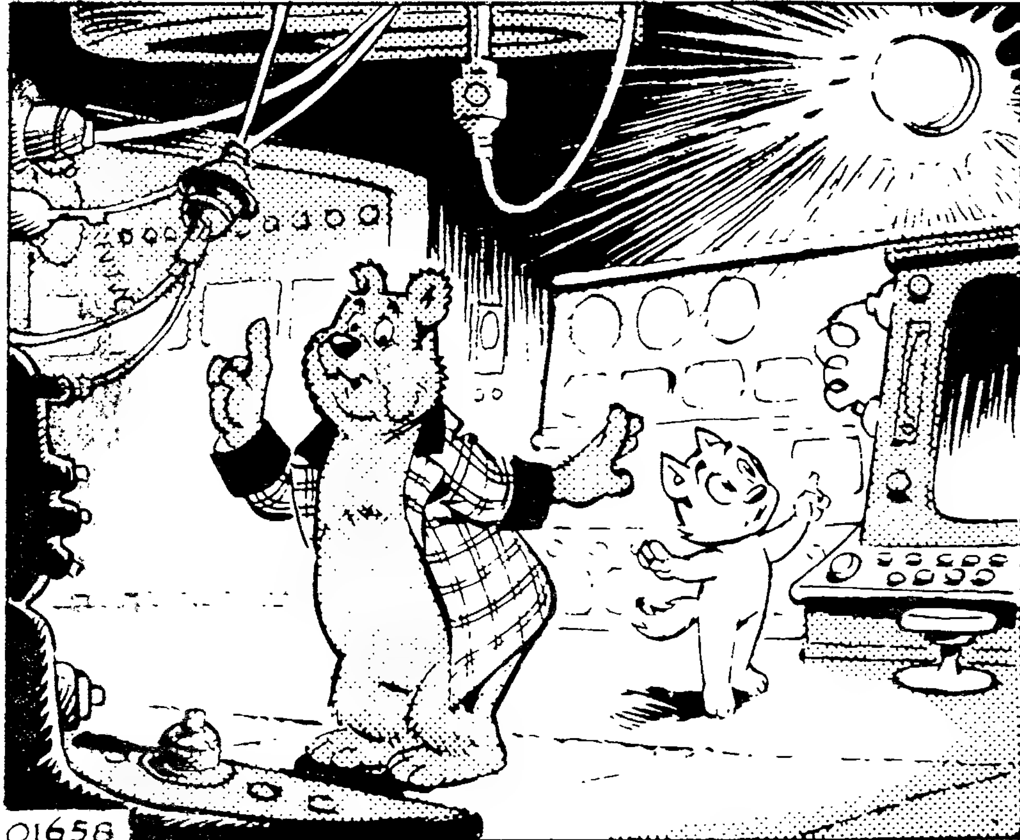
„De ICM, of zo iemand", zei heer Bommel, verbaasd naar de druk bewegende machines op het scherm kijkend. „Ze maakten zich bezorgd, dat het project lekt. Maar de politie is al gewaarschuwd, zodat het wel gemaakt zal worden. Maar waarom wordt daar gebouwd, jonge vriend? Dat is toch helemaal niet nodig? En ik heb er niet eens opdracht voor gegeven".

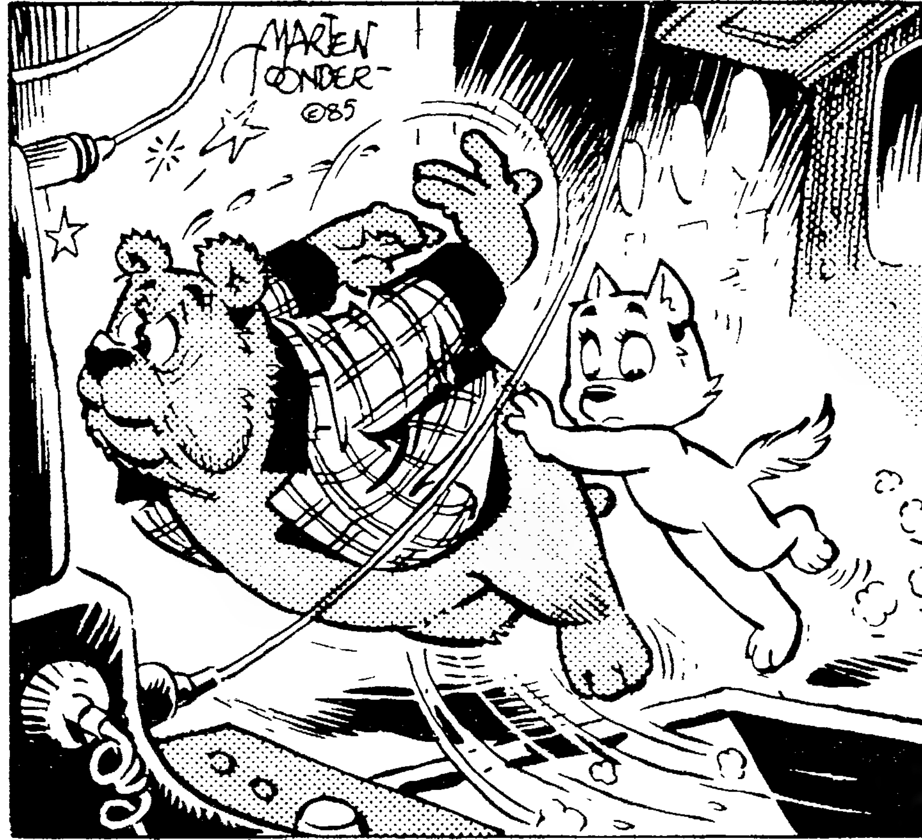
„Ik ben bang dat dat ook niet hoeft", zei Tom Poes, zijn stoel weer omdraaiend. „De machines zijn hierop afgesteld, en ik heb niet kunnen vinden hoe je ze weer uit kan schakelen. Ze gaan door tot Sint Juttemis, en dat lijkt me eigenlijk nogal gevaarlijk".

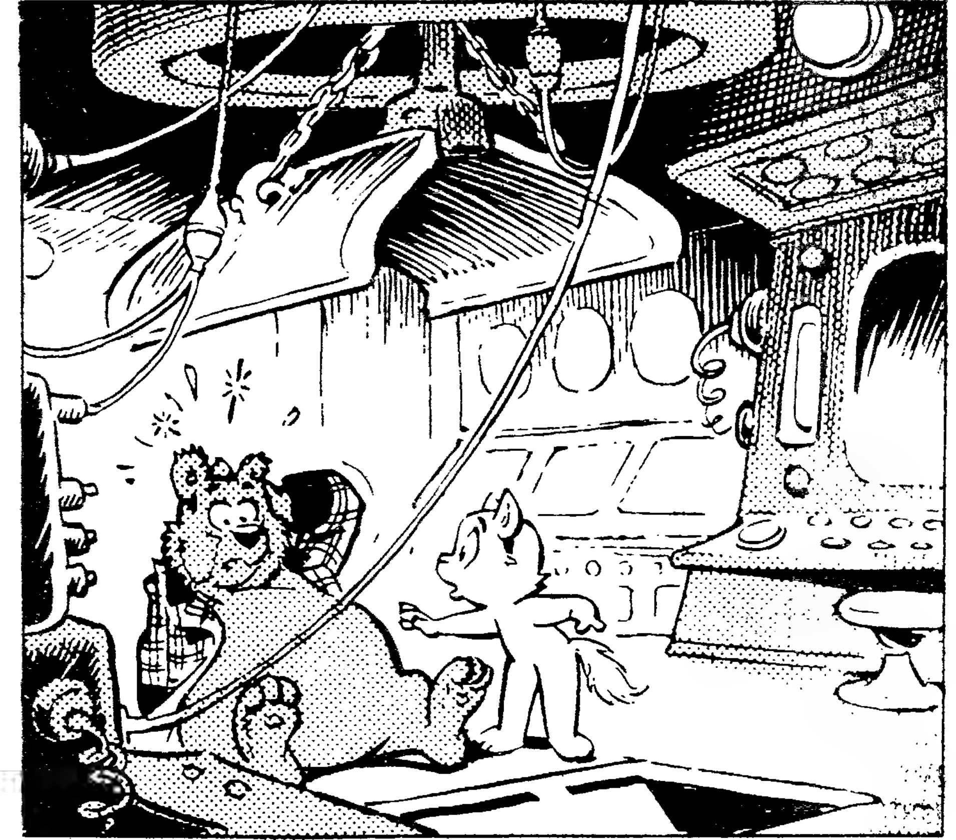
Daar had hij natuurlijk gelijk in, want werkende machines die niet stilgezet kunnen worden, zijn altijd gevaarlijk. Vooral de apparaten, die zich in kamer 3001 automatisch afstemden op het beeldscherm, waren dat. Ze hielden zich bezig met de bezoekers in de controle-kamer, en er waren dit keer een armageddor, een terminator en een mik bij. Nu, dan weet men het wel

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

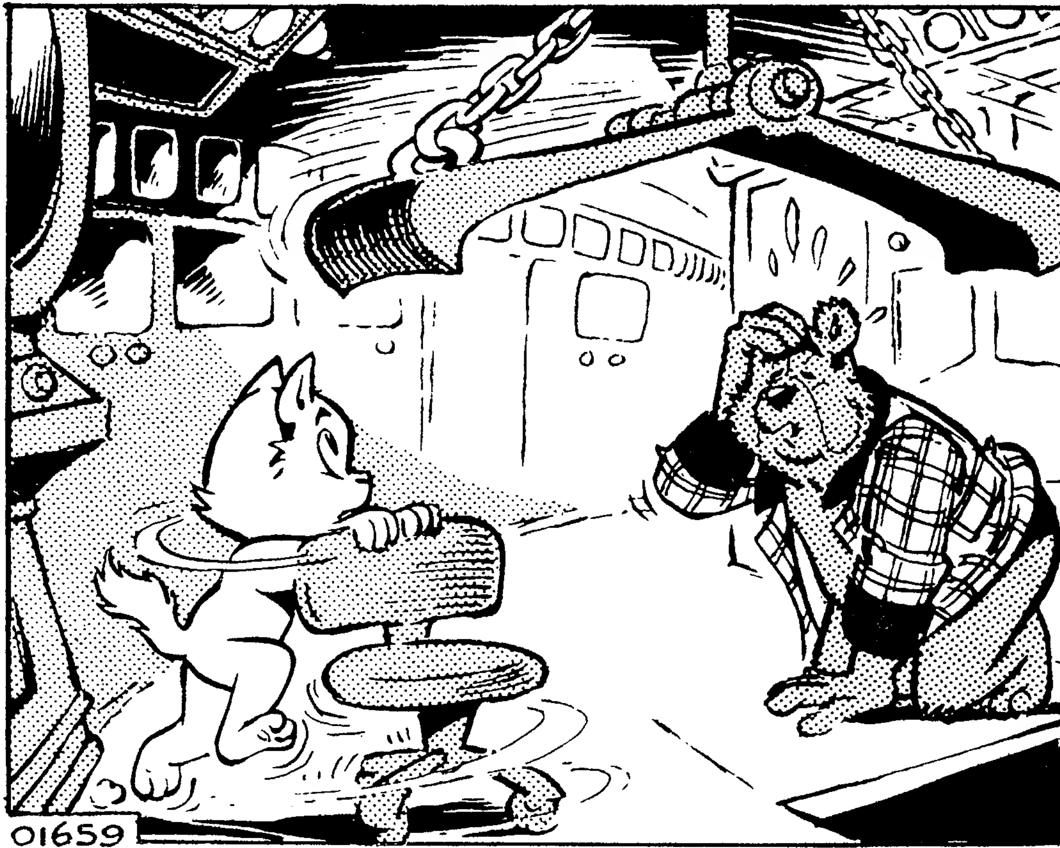
01658 Het kijken naar de werkende bouwmachines ging heer Bommel al gauw vermoeien en hij begon zich zoekend langs de panelen te bewegen. ,,Tenslotte heb ik wel wat beters te doen'', mompelde hij. ,,Het wordt tijd dat hier leiding gegeven wordt, en daarom heb ik een paar leidersknoppen nodig...''
Zo prevelende bereikte hij een bedieningspaneel, dat een opvallende kleur vertoonde, en hij bleef getroffen staan.

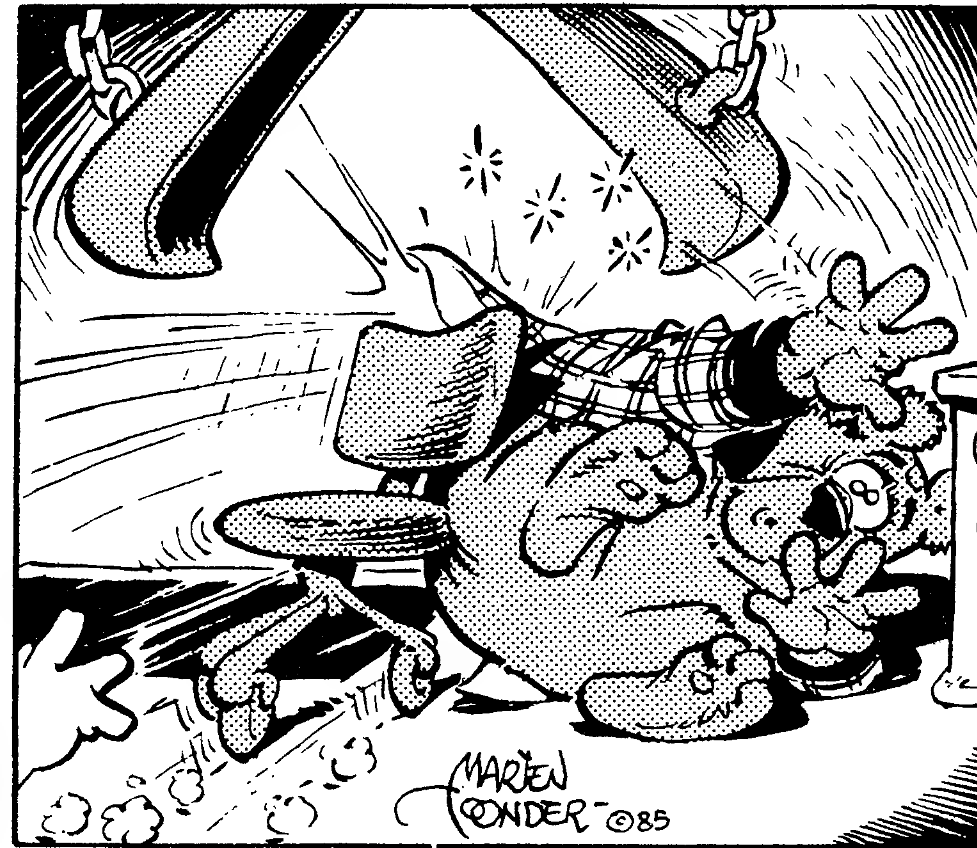
,,Manipulator'', las hij. ,,Dat zal wel belangrijk zijn, want de letters zijn rood, al weet ik zo gauw niet wat ze betekenen. En ernaast staat 'computervoeding'. Daar zitten vast de warme maaltijden...''
,,Hier staat een rode lamp te flitsen!'' riep Tom Poes.
,,Dat betekent gevaar!''

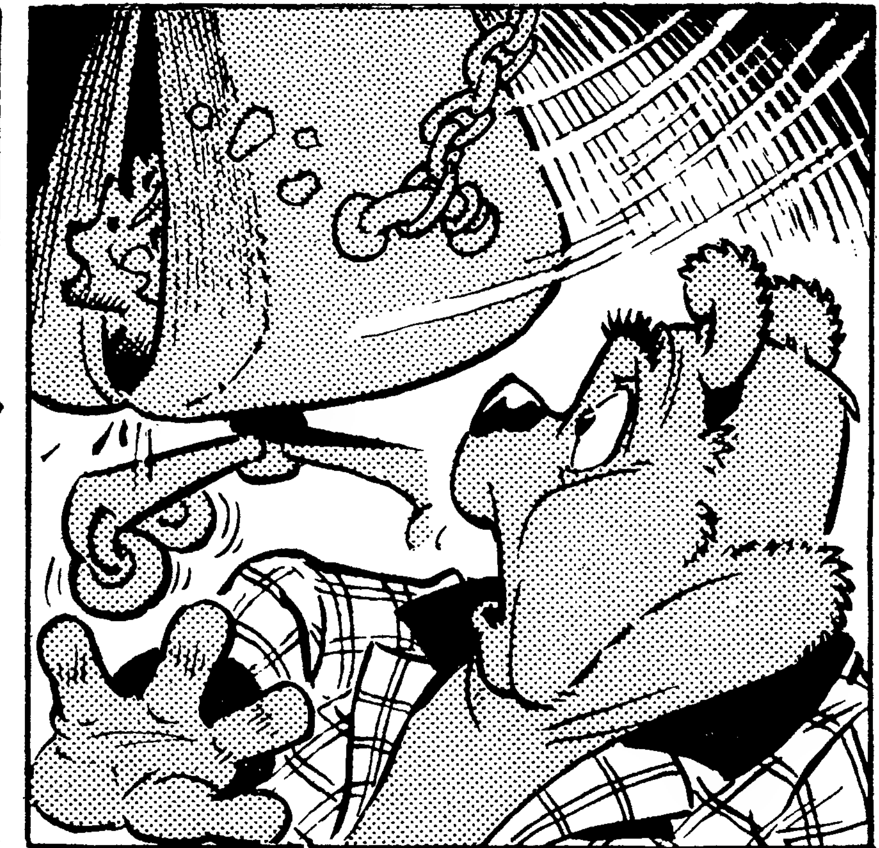
,,Onzin'', sprak heer Ollie afwenkend. ,,Ik heb net de hoofdknoppen gevonden, zodat ik vanaf deze plaats het hoofddrukwerk kan verrichten. Hier beheers ik...''
Verder kwam hij niet, want Tom Poes sprong op hem af en gaf hem zo'n duw, dat hij het evenwicht verloor en dreunend op de grond belandde.
,,Umpfs...'' stamelde hij, terwijl hij voorzichtig zijn schedel betastte om te voelen of er iets gebroken was. ,,Wietoettattat? W-wat...''
,,Ik moest dat wel doen'', zei Tom Poes. ,,Als ik u niet geduwd had zou u in dat gat gevallen zijn. De machines laten zich niet uitschakelen, en u kunt niet ongehinderd bij de manipulatorknop komen!''
Heer Bommel staarde glazig naar het luik waar hij op gestaan had, en dat nu opengeklapt voor hem hing. Maar helaas zag hij niet, wat er uit de zoldering naar beneden kwam.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01659 „Mooi is dat", klaagde de heer Bommel terwijl hij langzaam overeind kwam. „Zo wordt iemand, die met levensgevaar de toekomst in goede banen wil leiden, dus behandeld. Zijn beste vriend. . ."

Tom Poes zag boven zich iets bewegen, en sprong naar de andere kant van de zaal, waar hij met al zijn kracht een bureaustoeltje naar de klagende Verschiet-leider duwde. Het meubel had soepel werkende wieltjes zodat het heer Ollie met grote snelheid raakte en hem terzijde wierp. Het was maar net op tijd, want op het moment dat hij opnieuw tegen het parket sloeg, vernietigde de grijper het stoeltje met een metalen hap, die akelig door het vertrek galmde.

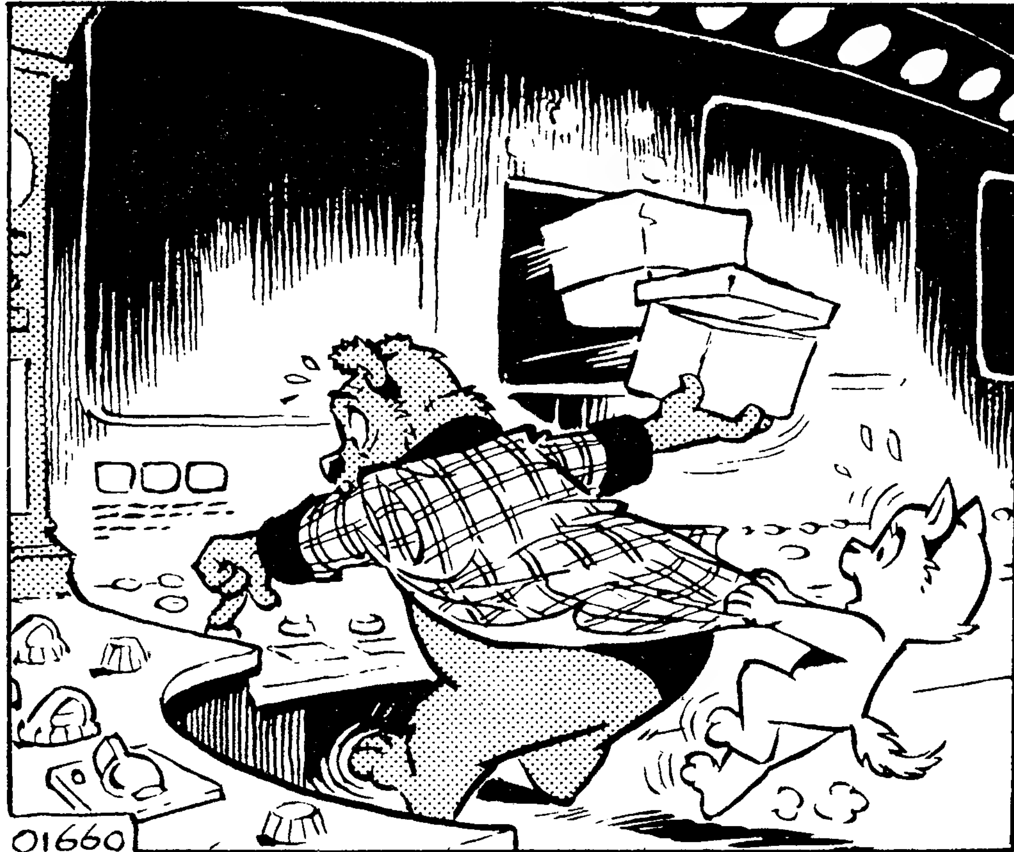
Heer Bommel rees verblekend overeind, en zijn gevoelig gelaat verried dat de ernst van de toestand plotseling helder tot hem doordrong.

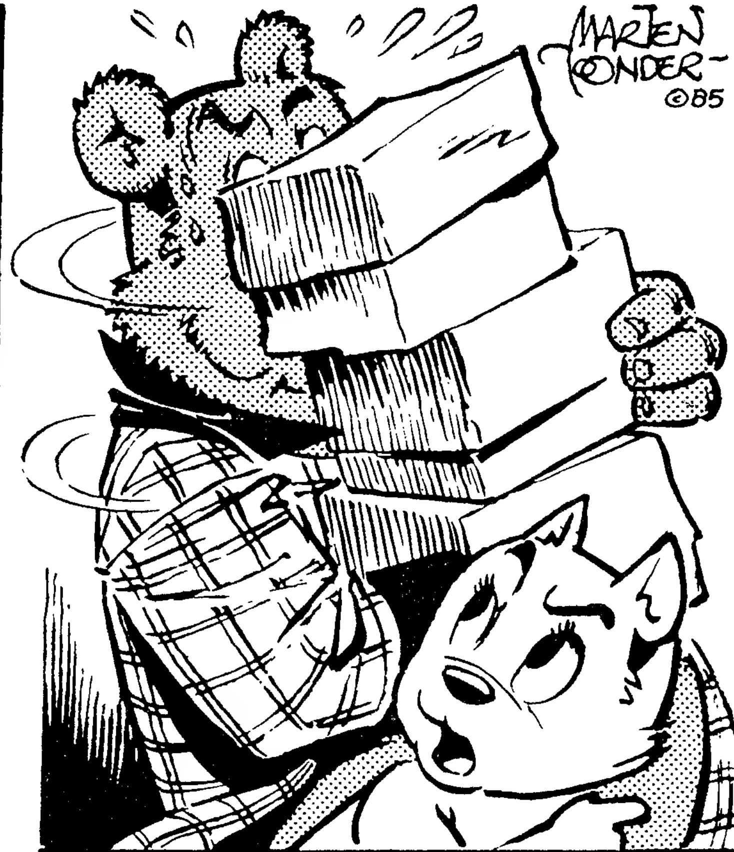
„D-dit. . . dit is heel v-vreselijk. . ." stamelde hij. „Ik eh. . . ik had me lelijk kunnen be-bezeren! Het is misdadig, bedoel ik. W-wie. . ."

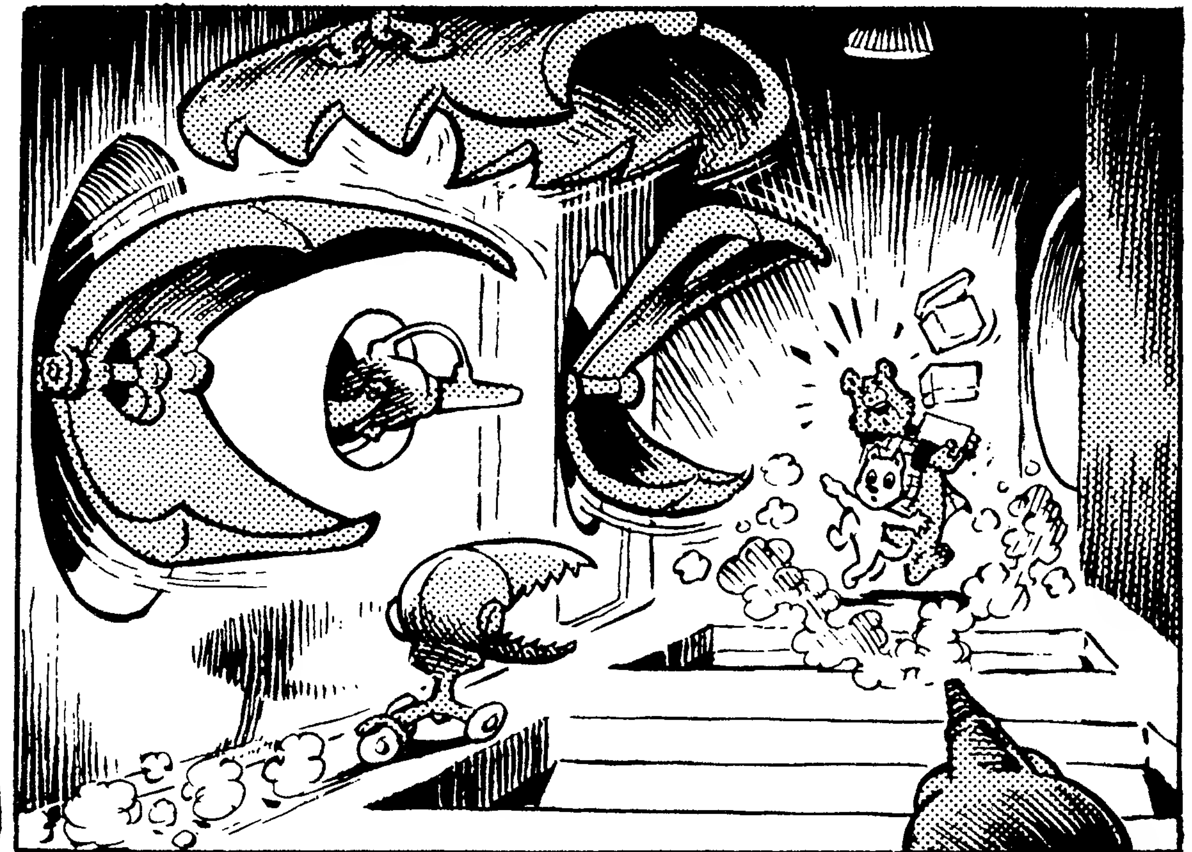
„Wie dat doet, weet ik niet," zei Tom Poes. „Maar het is wel duidelijk, dat niemand ongehinderd bij de hoofdknoppen kan komen. We moeten hier weg, want we zijn ons leven niet zeker."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

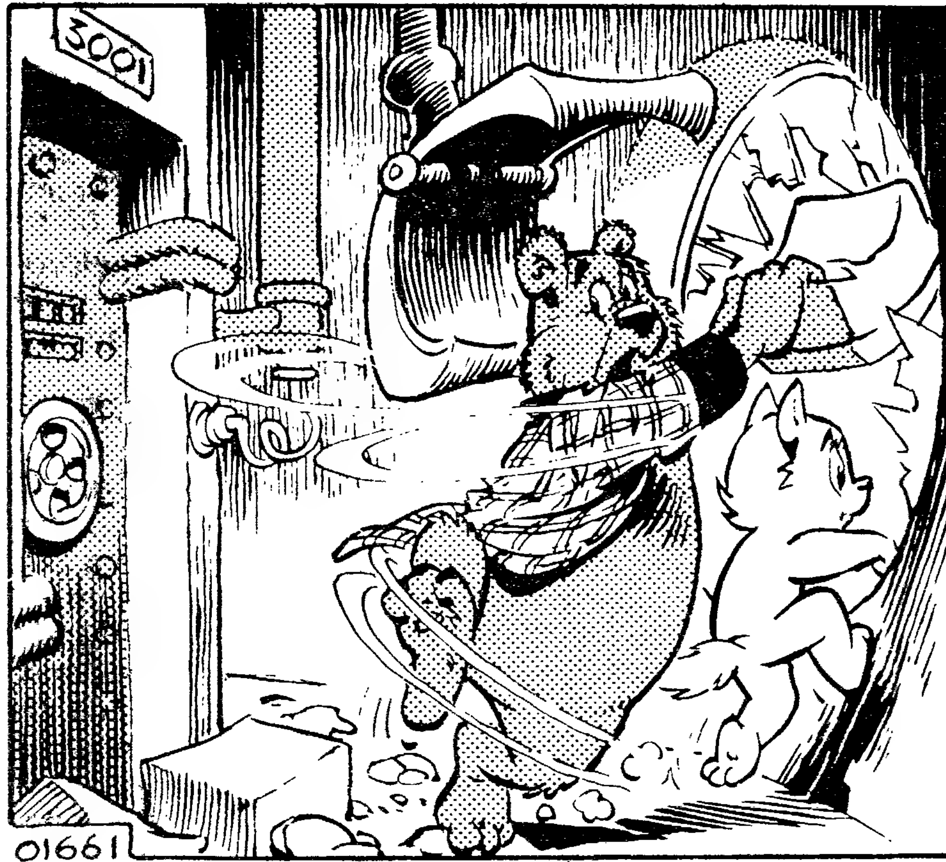

01660 „We moeten hier weg", herhaalde heer Bommel nerveus. „Maar eerst. . ."
Hij beëindigde zijn zin niet, maar begon met snelle pas langs de wanden te lopen, totdat hij bij een bekend gedeelte kwam.
„We kunnen niet met lege handen gaan", mompelde hij, terwijl hij op een knop drukte.

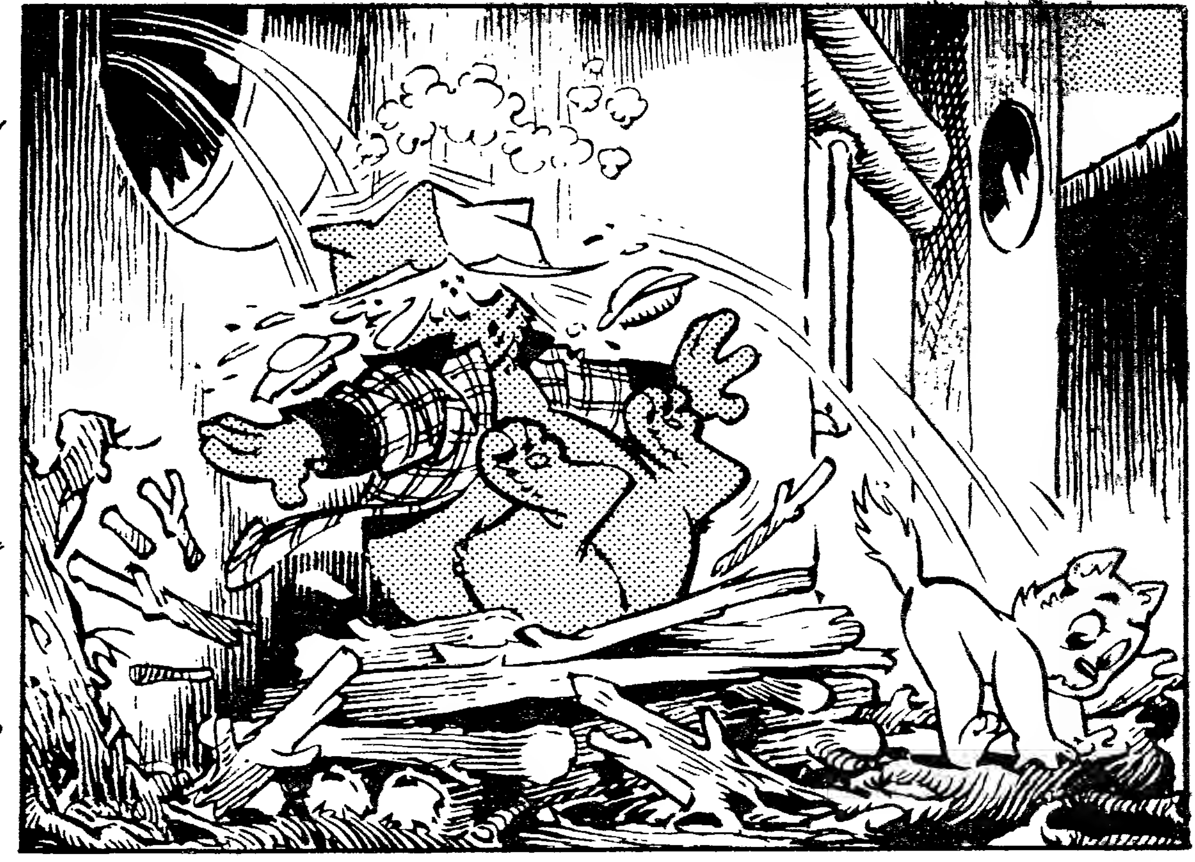
„We moeten hier weg!" riep Tom Poes, hem krachtig aan de jas trekkend. „Alles wordt door monitors in de gaten gehouden, en we zijn ons leven niet zeker!"
Heer Ollie zag dat wel in, maar het luik in de muur was inmiddels opengeklapt, en hij hield stand totdat hij een paar naar buiten schuivende dozen had opgevangen.

„Niemand kan zonder eten", vervolgde hij, achter zijn jonge vriend aandravend. „Zelfs ik niet. . . Met mijn ijzersterk. . . leidersgestel. . . Niet zo vlug. . ."
„Weg hier!" riep Tom Poes. „De gang op!"
Hij opende de eerste de beste deur en rende het vertrek uit, zodat hij op de omloop terecht kwam. Maar het werd onmiddellijk duidelijk, dat het daar nog minder deugde. Uit de zoldering zakten grijpers naar beneden, en uit de wanden schoven opengesperde happers te voorschijn. En terwijl in de vloer op regelmatige afstanden luiken openklapten, schoot er over het gangpad een bargel nader met zo'n snelheid, dat het de bezoekers bang te moede werd.
„Terug!" riep Tom Poes nog, maar het was al te laat. Achter hem werd de deur met een automatische glij-grendel gesloten.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

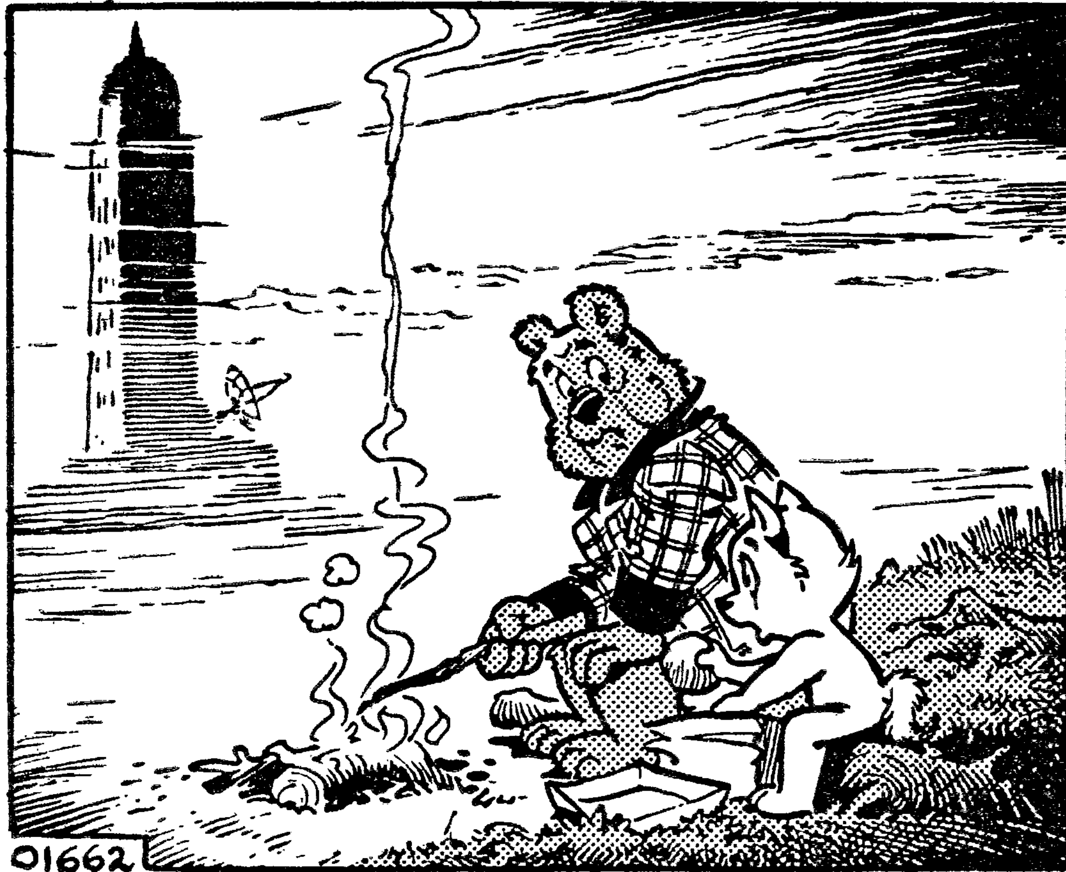

01661 Door de omringende gevaren verloor heer Bommel een paar van zijn voedseldozen, zodat hij een onbelemmerd uitzicht op het gebeuren had. Dat maakte hem niet vrolijker; integendeel. Terwijl hij een akelige kreet uitstiet, beukte hij met de overgebleven proviandvoorraad het raam kapot waar ze voor stonden.

„Voorzichtig!" riep Tom Poes. „Niet springen. We weten niet hoe hoog we zijn. En buiten zijn er misschien. . ."
Doch nu bleek de kracht van een heer in de ure des gevaars. Zonder zich aan de waarschuwingen van zijn jonge vriend te storen, en zonder aanloop zette heer Ollie zich af en suisde door het venster; omgeven door glasscherven en Tom Poes, die door deze daad meegerukt werd.
Het had natuurlijk af kunnen lopen zoals Tom Poes vreesde, maar waarschijnlijk had heer Bommel met zijn vlug verstand uitgerekend, dat ze zich niet ver boven het riool bevonden, en dus nooit erg hoog konden zijn. Hij liet zich tenminste met groot vertrouwen en in doodsangst vallen, en kwam vlak onder het raam op de houtstapel terecht, die de kapmachines daar hadden aangelegd.
Het was geen zachte plek, maar het meegebrachte voedsel gaf gelukkig enige troost.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

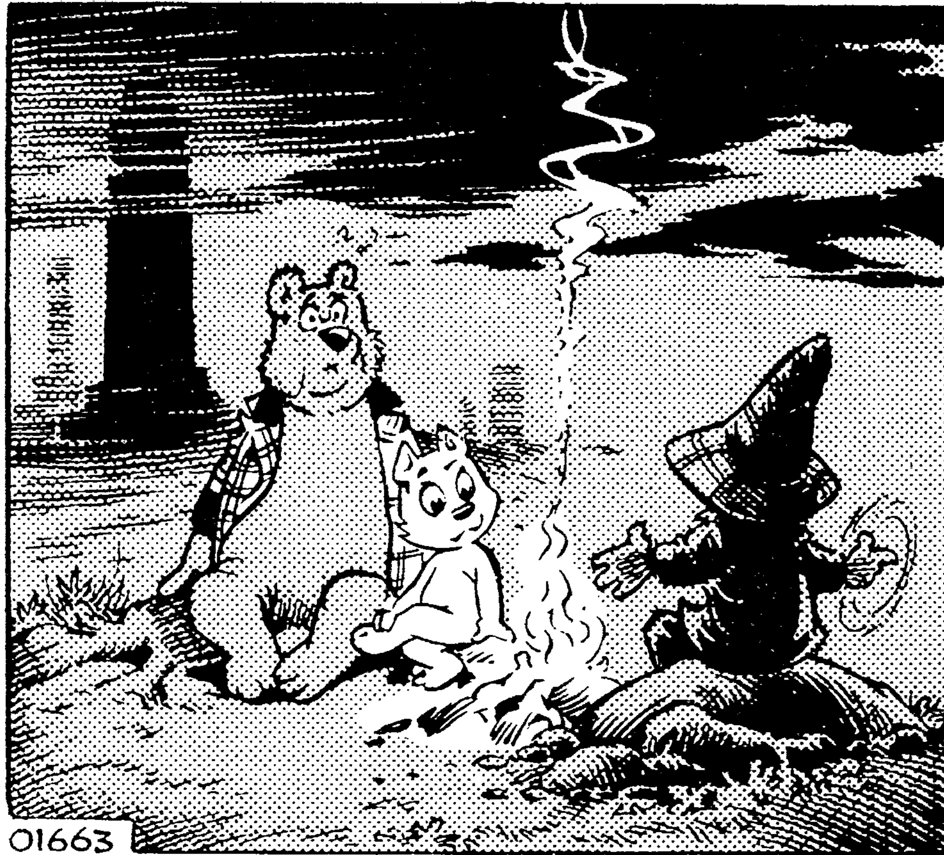

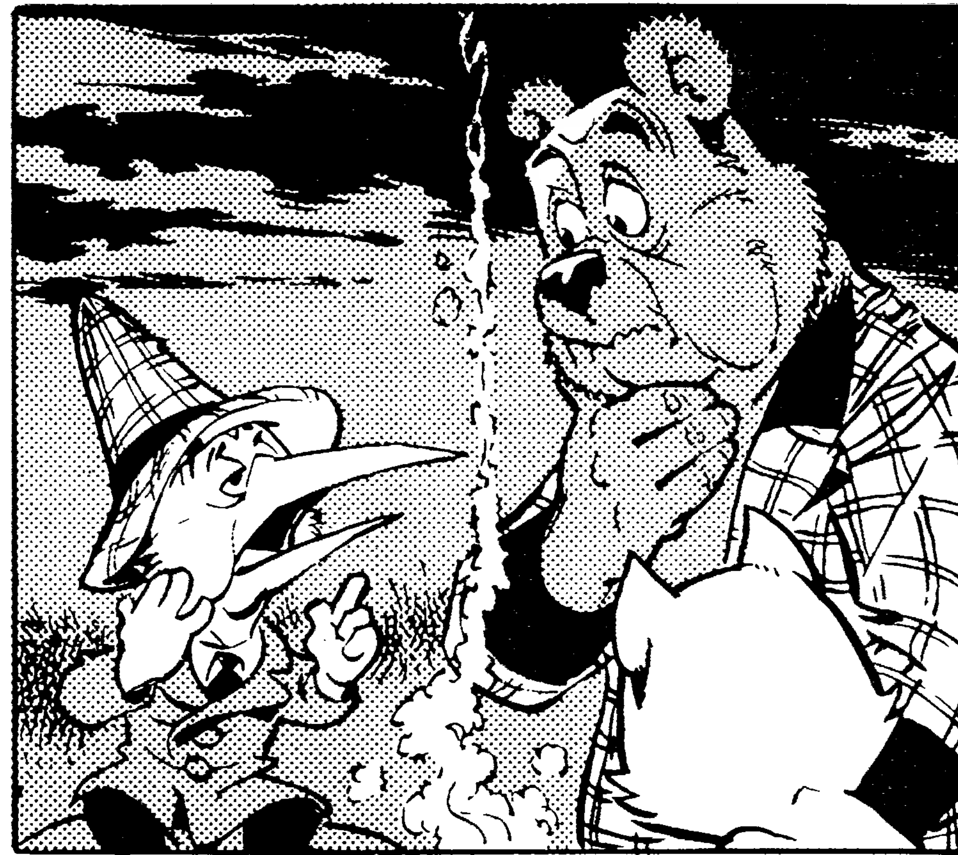

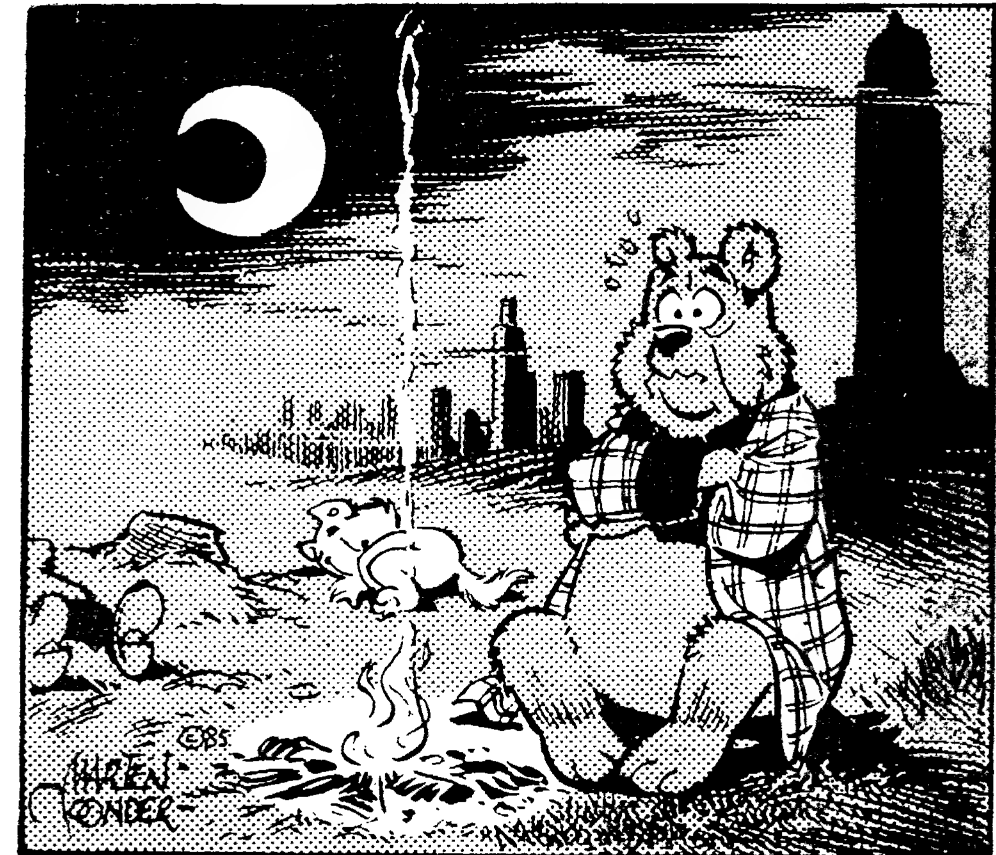
01662 Het is te begrijpen, dat heer Bommel en Tom Poes liever niet bij de toren bleven. Gelukkig stond de poort open om de bouwmachines door te laten die met het vallen van de avond terugkeerden, en daardoor konden ze ongehinderd de vlakte bereiken.
„Zo is het wel genoeg", hijgde heer Ollie, nadat ze een eindje gedraafd hadden. Hij liet zich uitgeput op een boomtak vallen en opende de proviand-doos die hij meegenomen had. „Als jij nu een vuurtje maakt, kunnen we wat eten. Het is hier tenminste veilig."
Tom Poes gehoorzaamde, maar het was duidelijk dat hij niet gerust was.
„Veilig?" herhaalde hij. „Eventjes misschien. Maar hoe komen we hier weg? Deze plek is een heel eind van de bewoonde wereld af, en de Oude Schicht staat nog steeds aan de rand van het bos. Straks, om twaalf uur, komen de rooimachines en hakken hem kapot."
Heer Ollie greep ontsteld een leverburger.
„Hoe v-vreselijk is dit alles", mompelde hij, een grote hap nemend. „De Oude Schicht! Ik moet... Als heer is het mijn plicht om een einde aan deze vreselijke vooruitgang te maken, bedoel ik. Maar hoe? Ach, ik had me alles heel anders voorgesteld."
Geruime tijd at hij broedend voort, maar toen de maan door de wolken brak hernam hij: „Als ik nu maar wist wie er achter zat. Wie hakt de bossen om en bouwt een stad waarin alleen maar machines kunnen wonen? Welke schurk spoelt onschuldige lieden door het riool?"
„De Vooruitgang," zei Tom Poes.
Heer Bommel keek vreemd op, maar voordat hij navraag had kunnen doen, knapte er een tak, en uit de duisternis doemde een bekende gedaante op.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01663 ,,Dokter Drip!'' riep heer Ollie uit. ,,Hoe eh... Waar komt u vandaan?''
,,We zijn met z'n allen uit het riool gespoeld'', verklaarde de geleerde, terwijl hij bij het vuurtje ging zitten. ,,Iemand heeft de traliehekken open gemaakt. Wie daar achter zit, weet ik niet; maar toen konden we eindelijk naar buiten. Mijn collega's zijn de andere kant opgegaan. Ze mogen mij niet, want ik weet, welke vergissing er is gemaakt met Verschiet, zie?''
,,Weet u dat?'' vroeg heer Bommel onthutst. ,,Weet u welke schurk...''
,,Geen schurk'', verbeterde Drip. ,,Het zit in de machine en de computers. Die spoelen alle koolstoffen als schadelijk door, en daardoor ook alle levende wezens. Leven is vervuiling, zie? De machines nemen het over; zo zijn ze geprogrammeerd.''
Na deze woorden strekte hij zich uit en viel in slaap, door vermoeidheid overmand. Maar heer Ollie zat recht overeind en staarde met bolle ogen voor zich uit. Het gehoorde had hem diep getroffen, en hij voelde zich lang niet prettig nu hij de waarheid wist.

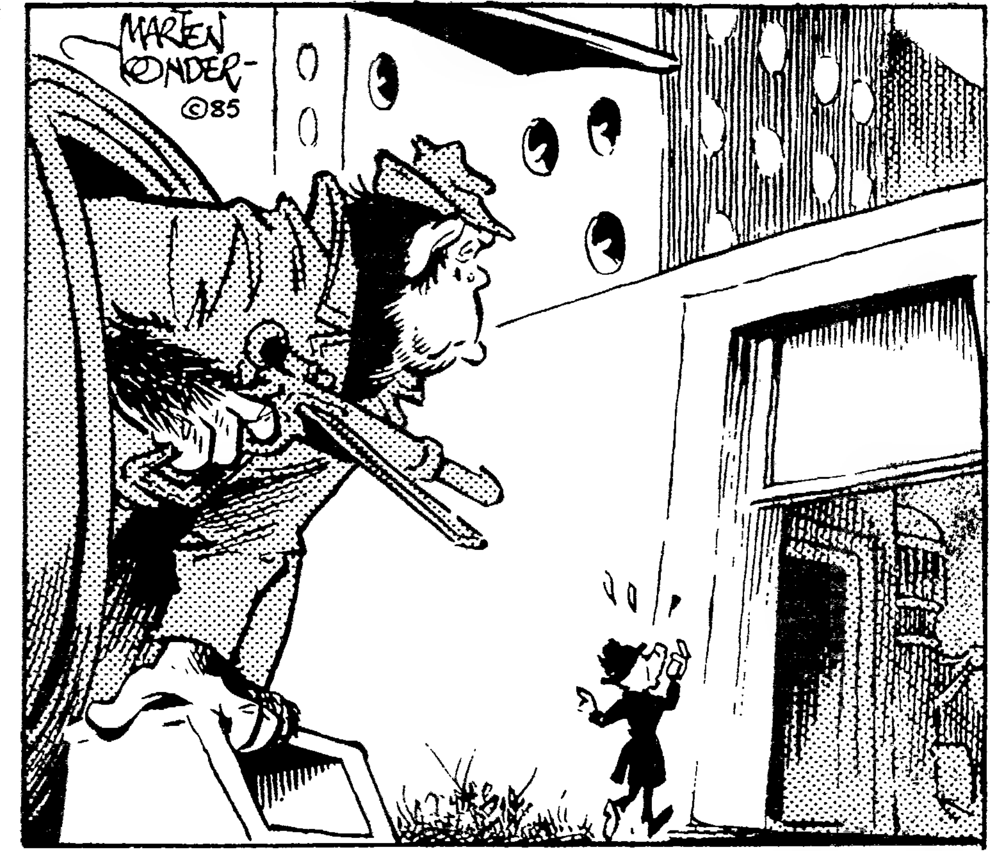
,,Hier moet iets aan worden gedaan'', prevelde hij in de nacht. ,,Maar wat? Ach, ik sta overal alleen voor! Tom Poes is ook gaan slapen, en waar is Joost? Zeker met die knoeiende geleerden meegegaan.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01664 Bij het ochtendkrieken verscheurde een aanzwellend geratel de stilte die over de Verschiet-vlakte hing. Het werd veroorzaakt door een gepantserde ICM-helicopter die door de morgenstond naderde met directeur Steenbreek aan boord. Deze staarde met opgetrokken wenkbrauwen naar het vreemde landschap en zocht toen verbinding met de piloot.

,,Wat ben je aan het doen, Hoeter?'' vroeg hij. ,,Waarom ben je niet op je koers? Wat is dit voor een stad?''

,,Precies op koers'', zei de vlieger. ,,Die stad moet Verschiet zijn. De toren is het laboratorium, dat op de kaart staat.''

,,Verschiet? Is dat Verschiet?'' riep Steenbreek ontsteld. ,,Is professor Leip op het achterhoofd gevallen? Wat is hier gebeurd? Daal bij de toren, Hoeter. Onmiddellijk!''

De piloot gehoorzaamde, en niet lang daarna nam het geratel een einde, toen het toestel voor de poort stond. De directeur zette zijn hoed op want de wind was fris, en begaf zich naar buiten met zijn portofoon.

,,Volg me op een afstand'', sprak hij tot de veiligheidsagenten. ,,Er is hier iets niet in orde, maar voordat we zwaar geschut gaan gebruiken wil ik weten wat het is. Ik moet Leip spreken. Houdt me gedekt met je schiettuig.''

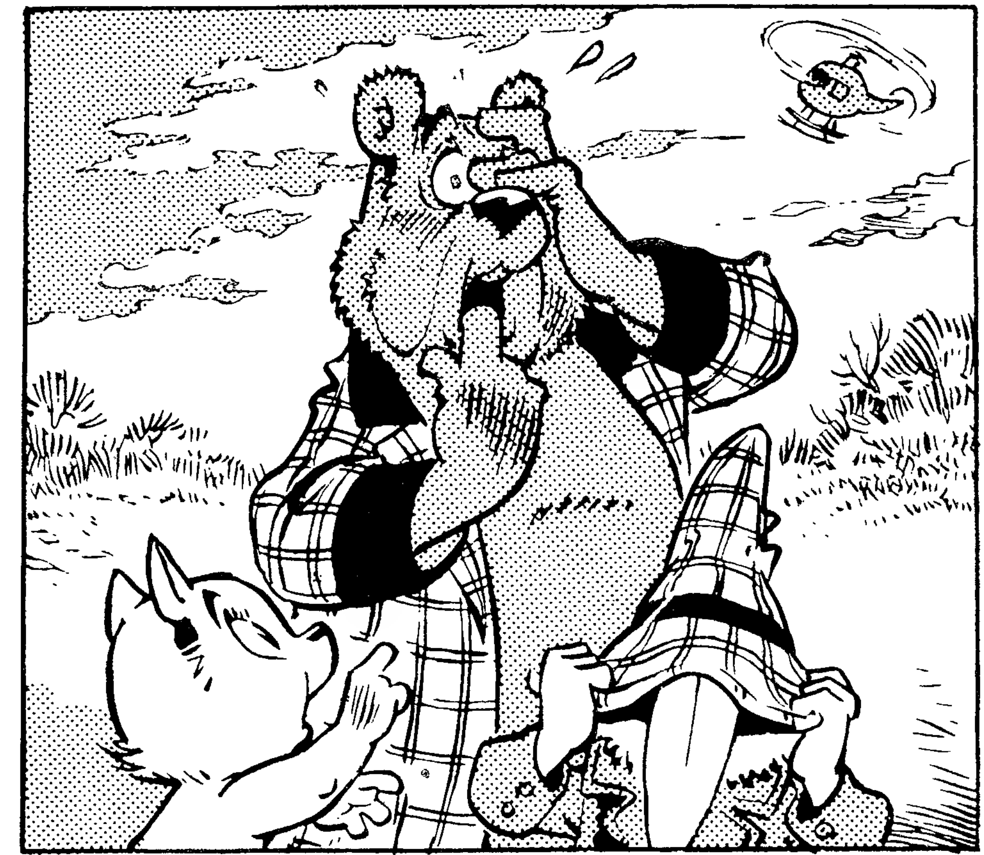
Met die woorden verdween hij door de poort, die net weer geopend werd omdat het zes uur was.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

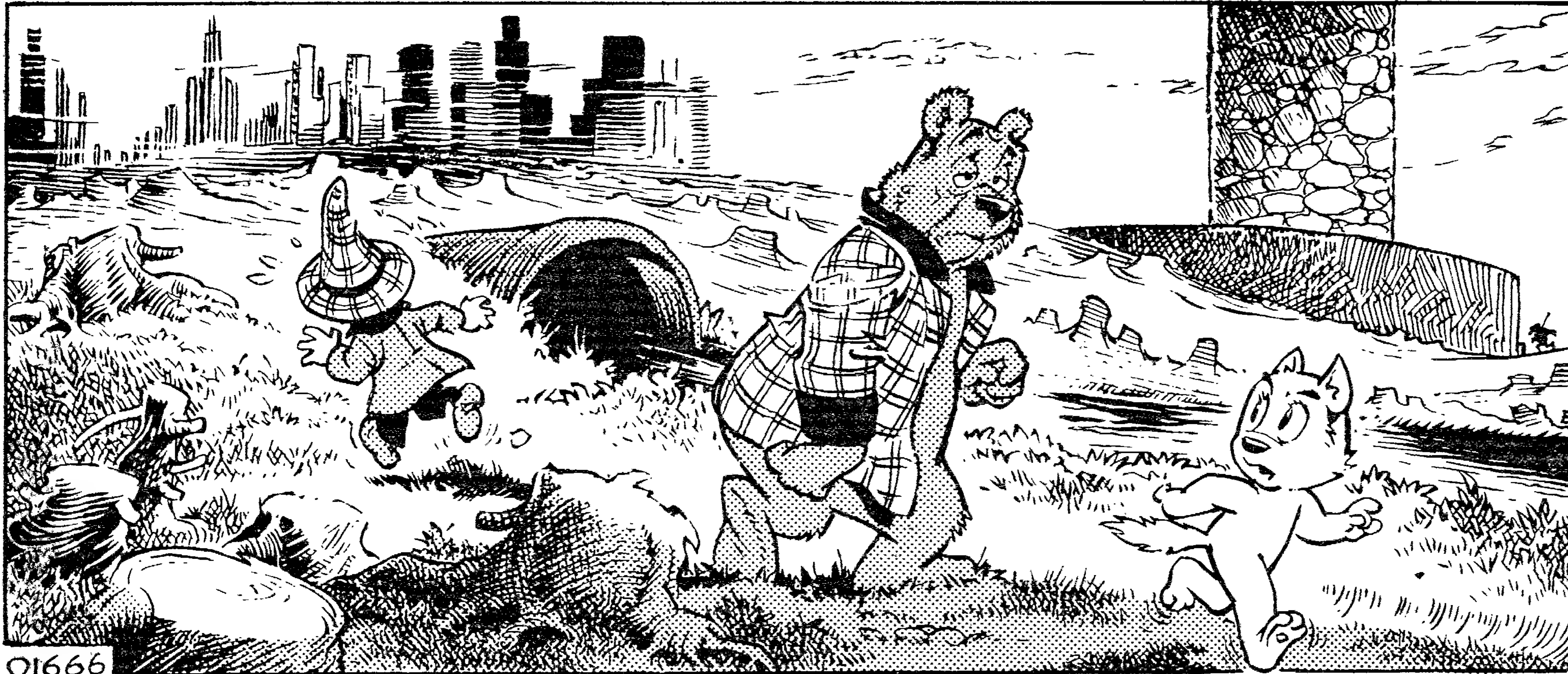

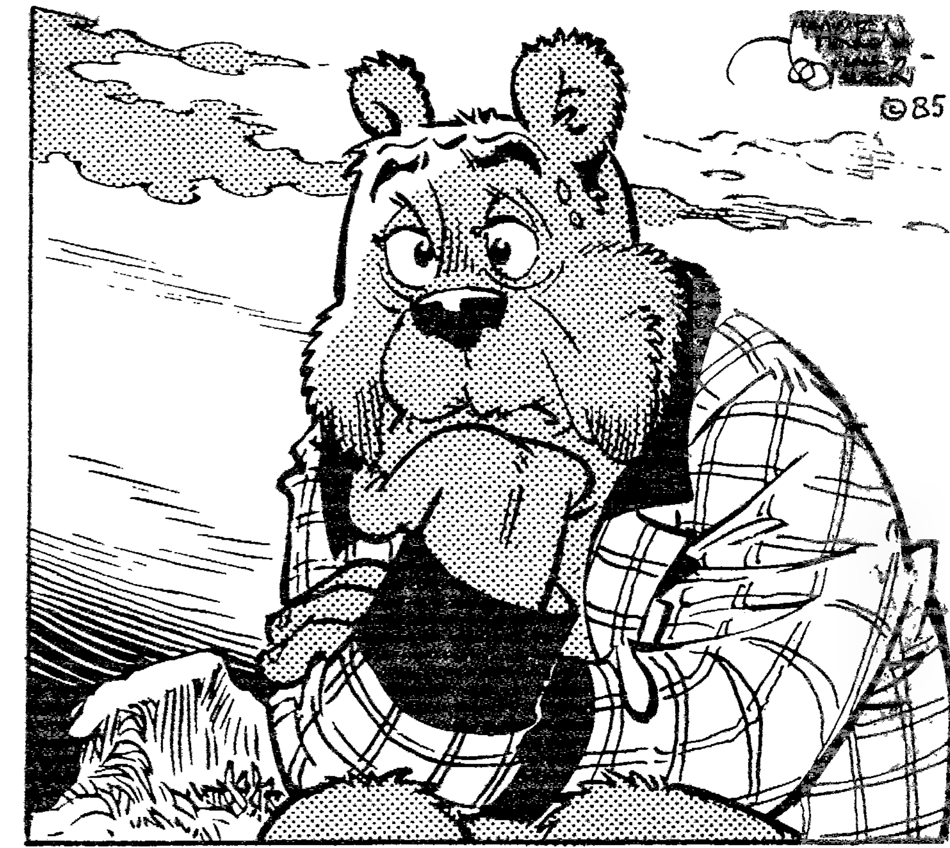

01665 Toen heer Bommel door een vreemd geratel wakker schrok, wekte hij doctor Drip om te vragen waar deze uit het riool gespoeld was.
„Het was een vreselijke nacht", legde hij uit, toen de geleerde slaperig op weg ging om hem de plek te wijzen. „Ik heb geen oog dicht gedaan, zodat die op hol geslagen machines me een nachtmerrie bezorgd hebben, waar ik uit gered ben door het afgaan van mijn wekker, die er niet is."
„Dat was geen wekker", zei Tom Poes, die ook meeging. „Het was een grote helicopter."
Ibbe Drip was echter nog te suf om deze mededeling te verwerken, en hij bleef staan bij een smal kanaal dat door het vervallen landschap liep.
„Hier was het", sprak hij. „Het traliehek dat voor die buis zat, is naar beneden gezakt, zodat we er uit konden. Nat en koud, maar... eh... Wàt was een helicopter?"
„Daar staat hij!" riep Tom Poes. „Die grote daar. En de figuren die er uit komen, gaan naar de toren toe!"
De geleerde keek schichtig om, en toen zijn blik op het vliegtuig viel, schrok hij vreselijk.
„Maar d-dat is d-de heli van de ICM!" stamelde hij. „Dat is m-meneer St-Steenbreek! Ik ben in gevaar! We zijn allemaal in gevaar. Dit is een geheim project, dat fout gegaan is, en dat is verboden!"
Hij trok haastig zijn hoed over de ogen, en heer Ollie sloeg zich voor het hoofd. Maar voordat hij iets zeggen kon, slaakte Tom Poes een uitroep.
„Daar komt nòg een helicopter aan!" riep hij.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01666 Ibbe Drip vluchtte in paniek naar de uitgang van het riool om zich daar te verbergen.
,,Niet zo best, dat Steenbreek nu in de controletoren zit'', zei Tom Poes. ,,Hij heeft een paar gewapende lijfwachten bij zich. Ik ben trouwens benieuwd wat die andere helicopter er voor een is. Ook ICM? Of zou het hulp kunnen zijn? Die zullen we nodig hebben; want wie weet wat Steenbreek gaat doen, als hij merkt dat de machines hier de baas zijn. Ik ga kijken.''

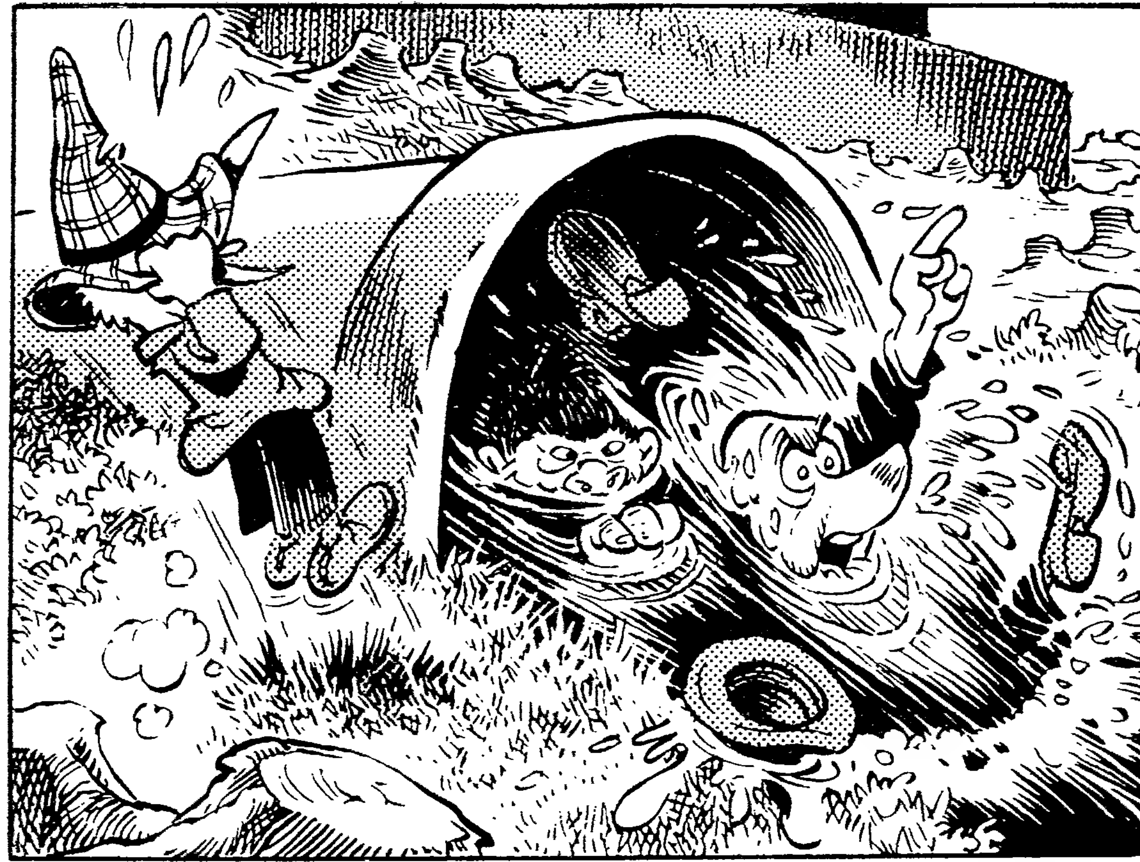
Hij draafde weg in de richting waar hij de laatste helicopter had zien dalen, en heer Bommel begon doelloos door het vreugdeloze landschap te sloffen.

,,De machines de baas. . .'' herhaalde hij bij zichzelf. ,,Het is wat moois. Het is ver met mij gekomen, bedoel ik. Als heer wilde ik de vooruitgang in goede banen leiden, en nu - nu doen de machines het.''
Hij ging op een boomstomp zitten en steunde de kin in de handen.
,,Het is heel vreselijk'', stelde hij vast. ,,Ik ben machteloos. Terwijl die Steenbreek dit project heeft laten maken, zodat hij misschien nog beter dan ik weet, hoe hij er mee om moet gaan. En het is juist zijn soort lieden, die van de vooruitgang een janboel maakt. . .''
Hij staarde met een lege blik voor zich uit en schudde het hoofd.
,,Niemand meer te zien'', prevelde hij. ,,Niet eens Joost, die natuurlijk met heer Leip is meegegaan. En ik zit hier alleen met een vreselijke verantwoordelijkheid voor de toekomst.''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01667 Doctor Drip had zich verborgen achter de uitmonding van het riool, en gluurde om een hoekje naar de controletoren die niet ver vandaar ten hemel rees.

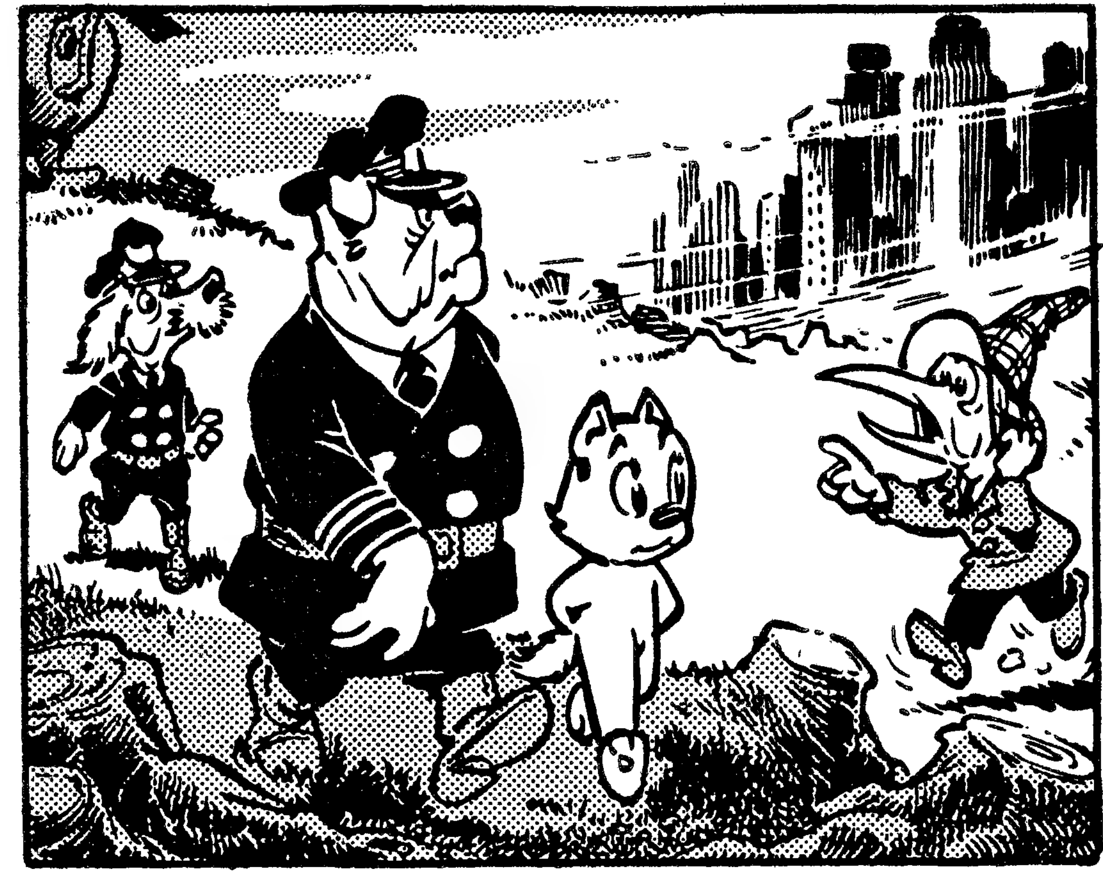
„Het was Steenbreek", sprak hij huiverend tot zichzelf. „Dat heb ik duidelijk gezien, want ik ken hem. En hij weet alles van het Verschiet-project. Hij zal daarbinnen wel maatregelen nemen; hij met z'n geld en z'n hulpmiddelen. Leip en de anderen worden natuurlijk ontslagen, of hij laat ze gewoon verdwijnen in een of ander regeringsbaantje. En ik... Ik mag er niet aan denken!"
Er liep een rilling langs zijn rug, zodat hij wat makkelijker ging zitten.
„Maar zolang ze in de toren bezig zijn, ben ik hier veilig", mompelde hij geruststellend. Nauwelijks had hij dat echter vastgesteld, of de rioolbuis begon te dreunen; en voordat hij wist wat dat beduidde spoelde er een krachtige watermassa naar buiten, die directeur Steenbreek en zijn lijfwachten met zich voerde.
Het is te begrijpen dat de tengere geleerde vreselijk schrok. Geheel verstijfd veerde hij overeind, en toen hij weer vaste grond onder zich voelde zette hij het verwilderd op een lopen.
„Pakken?" vroeg een van de veiligheidsagenten, die zich in de stroom hadden opgericht om hun werkgever steun te verschaffen. Maar deze wenkte af.
„Laattie maar lopen!" snauwde hij vochtig. „We moeten terug. Ik wil weten wie ons dit geleverd heeft."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01668 — Tom Poes was intussen de plek genaderd waar de tweede helicopter geland was, en tot zijn geruststelling zag hij commissaris Bas en brigadier Snuf er naast staan.

„Dit is dus Verschiet", hoorde hij de eerste zeggen. "Mooie boel. Hier is gerooid en gebouwd, dunkt me".

"En zonder vergunning", vulde de brigadier aan. "Dit beantwoordt niet aan de voorschriften. Zullen we ze op de bon slingeren?"

"Hum", zei de politiechef, en hij krabde zich onder de pet. "Dit is de toekomst, en die moet geheim blijven, zegt de burgemeester. Maar er is iets anders. Er is een zekere dokter Drip naar dit Verschiet ontvoerd; en dat gaat te ver. We moeten contact zoeken met de politie hier".

"Die is er niet!" riep Tom Poes naderdravend. "Hier woont niemand. Maar de figuur die dit heeft laten bouwen, is net aangekomen, en hij heeft zijn bewakingsdienst bij zich. Hij is naar de controle-toren gegaan, en daar kan hij de hele stad besturen".

Het krabben van de commissaris verdiepte zich.

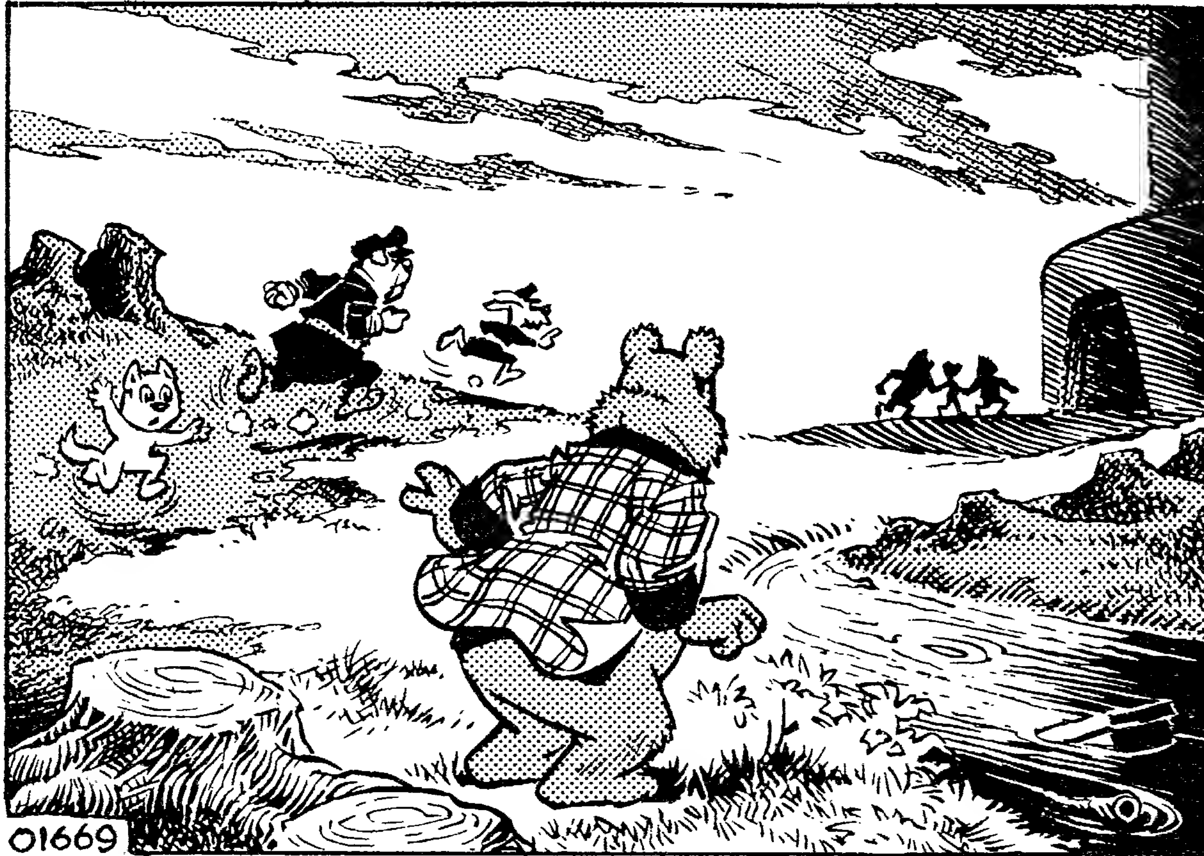
"Ik kan je niet volgen, ventje", gromde hij. "Als er niemand woont, is er ook niks te besturen. En politie of bewakingsdienst is hetzelfde, zou ik zeggen. Het gaat mij om Drip, want ontvoeringen kan ik niet toelaten, ook al is de toekomst geheim. Waar zit die dokter? Dat moet ik weten!"

Hij zweeg, want zijn aandacht werd getrokken door de gezochte, die verwilderd op hen af rende.

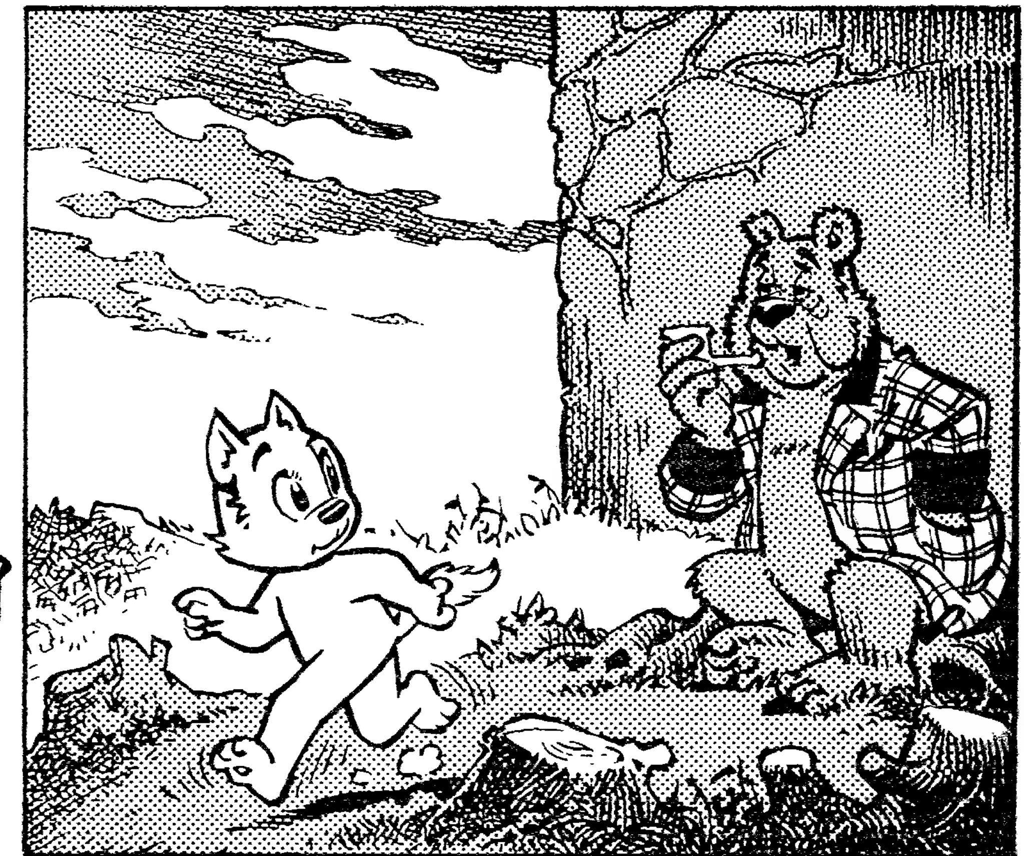
"Help! Politie!" riep de geleerde, zich aan zijn hoed vastklemmend. "Steenbreek en zijn lijfwachten zijn ook doorgespoeld! Help!"

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

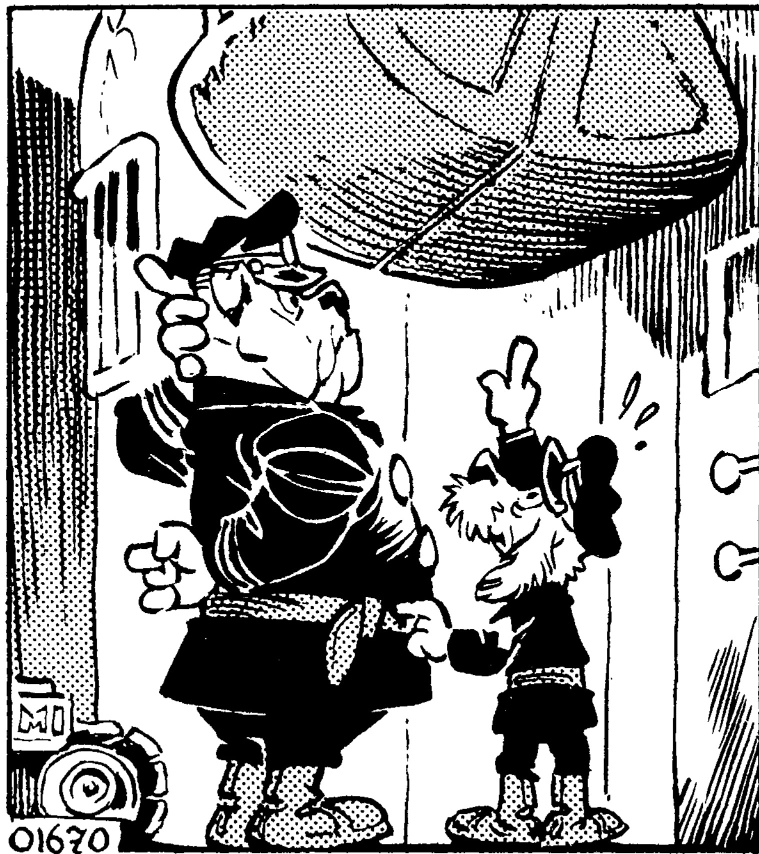

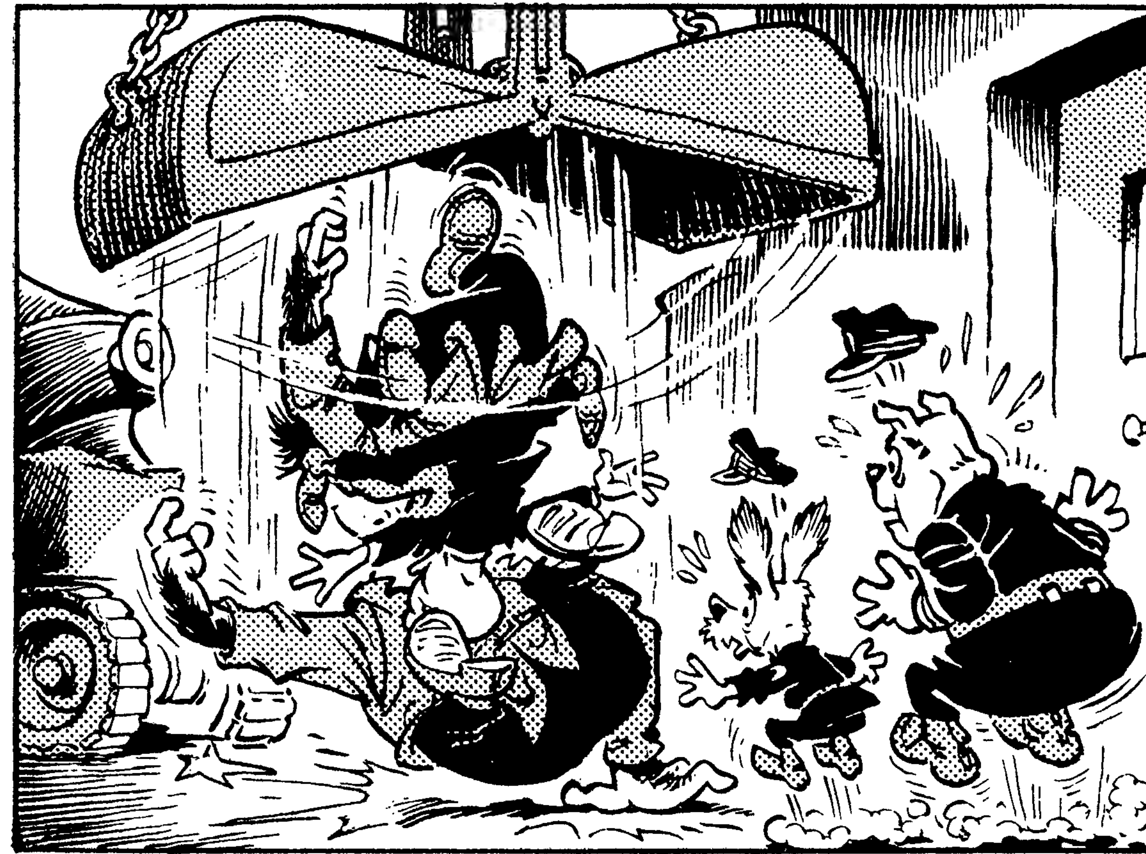
01669 Het duurde even voordat commissaris Bas begreep wat er precies aan de hand was; maar toen ging hij onmiddellijk tot daden over.
"Steenbreek, huh?" snauwde hij. "Vertrouwde hem direct al niet. Kom Snuf, we gaan hem zoeken."

"Daar gaat-ie!" riep de scherpe brigadier, en hij zette het op een lopen, gevolgd door zijn chef. Tom Poes volgde hen een eindje, totdat hij heer Bommel in het landschap zag staan.
"Heer Ollie!" riep hij uit. "We hebben hulp. De politie zit al achter Steenbreek aan."
"Ja, dat zie ik," zei heer Bommel zonder veel geestdrift. "Hij schijnt trouwens te water geraakt te zijn. Ook doorgespoeld natuurlijk. Hij en zijn vrienden."
"Dat zijn geen vrienden," verbeterde Tom Poes. "Dat zijn lijfwachten waar Drip nogal bang voor is. Hij is tenminste in de helicopter van de politie gaan zitten."
"Dit is allemaal heel vreselijk," hernam heer Ollie. "Nu vechten de wet en het grootkapitaal in de toren, waar de computers de baas zijn, zonder dat ik de hand op de vooruitgang heb kunnen leggen..."
Zo pratende was hij achter de politiechef aan naar de toren geschuifeld, en daar ging hij uitgeput op een stronk zitten om een pijp op te steken.
"We moeten hier weg," zei Tom Poes. "Ik ga kijken, of de Oude Schicht er nog is."
"We kunnen hier niet weg, voordat ik een einde aan de misstanden heb gemaakt," mompelde heer Bommel, lusteloos naar lucifers zoekend. Maar Tom Poes was al verdwenen.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01670 — De commissaris en de brigadier waren door de poort gelopen en stonden nu een beetje besluiteloos voor de toren. ''Hier zijn ze binnengegaan,'' mompelde Bulle Bas. ''Eigenlijk zouden we versterking moeten hebben. Gebouw omsingelen en gewapend invallen. Maar vooruit. Naar binnen, Snuf!''

''Wacht even,'' fluisterde de brigadier, naar boven wijzend. ''Daar zakt een bak omlaag. Ik vertrouw dat ding niet.''

''Daar heb je het al!'' gaf zijn chef geschokt toe. ''Beter een paar passen terug!''

Op dat moment opende het stalen gevaarte zich met een brede zwaai, en uit het inwendige tuimelden de directeur van het Verschiet-project met zijn veiligheidsagenten in een kluwen ter aarde. Het gaf een zware dreun en in de stilte die hierop volgde verdween de grijper geruisloos weer naar boven, terwijl de politiechef voorwaarts trad.

''Meneer Steenbreek!'' sprak hij zwaar.''Er zijn hier heel wat overtredingen gaande. Geeft u toe, dat u de leider van deze onderneming bent?''

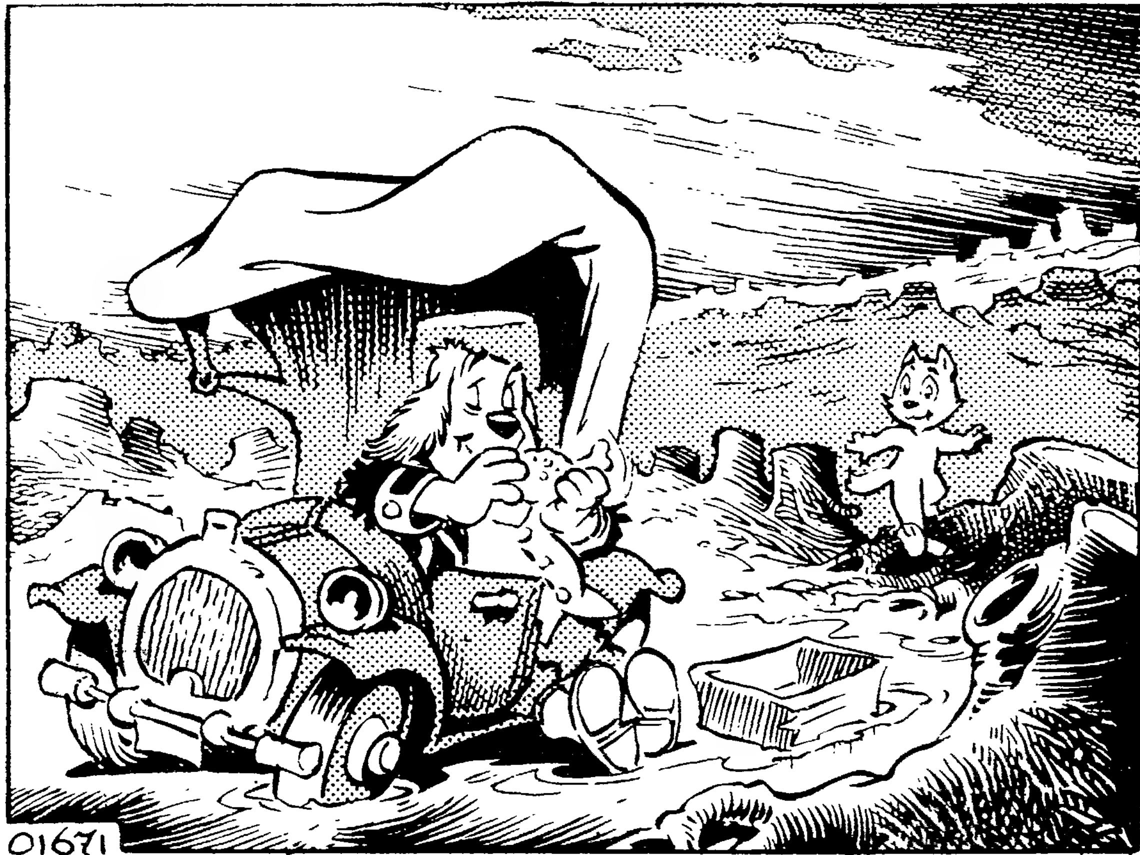
''Leider?'' riep de directeur, terwijl hij trachtte zich uit de ledematen los te maken. ''Ik? Dit is de tweede keer, dat ik uit dit project gegooid word! De leider is het ultimatief mandaatprecept...''

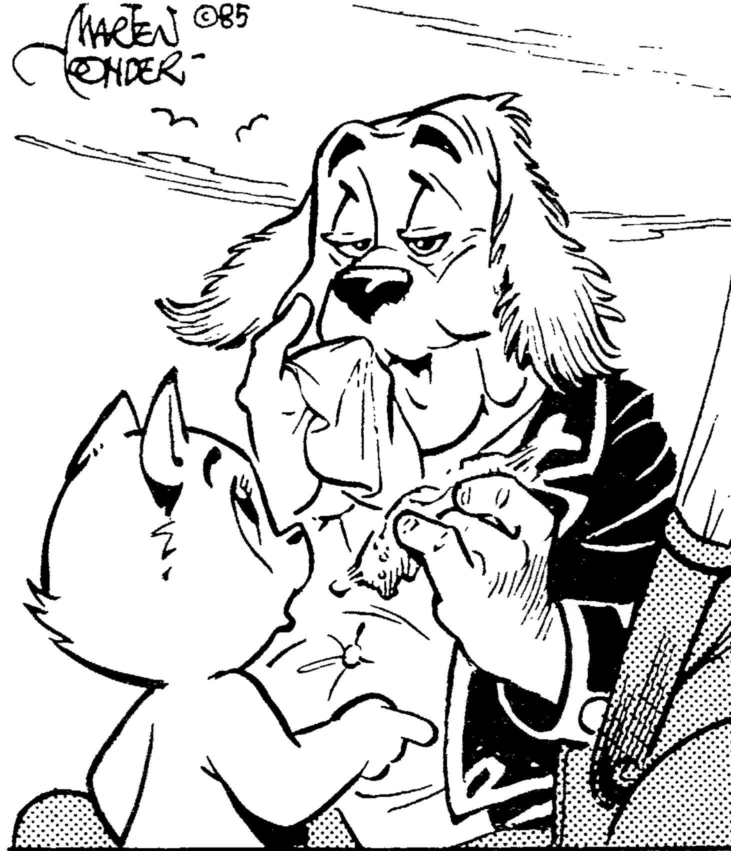
''Genoeg!'' onderbrak de commissaris. ''Er is hier sprake van ontvoering, mitsgaders klandestiene bouw en overtreding van kapverbod. U gaat mee voor een rustig gesprek op het bureau.''

''Belachelijk!'' riep de heer Steenbreek met geperste stem. ''Ik heb met jou niets te maken! Ik wil mijn advocaat spreken!''

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

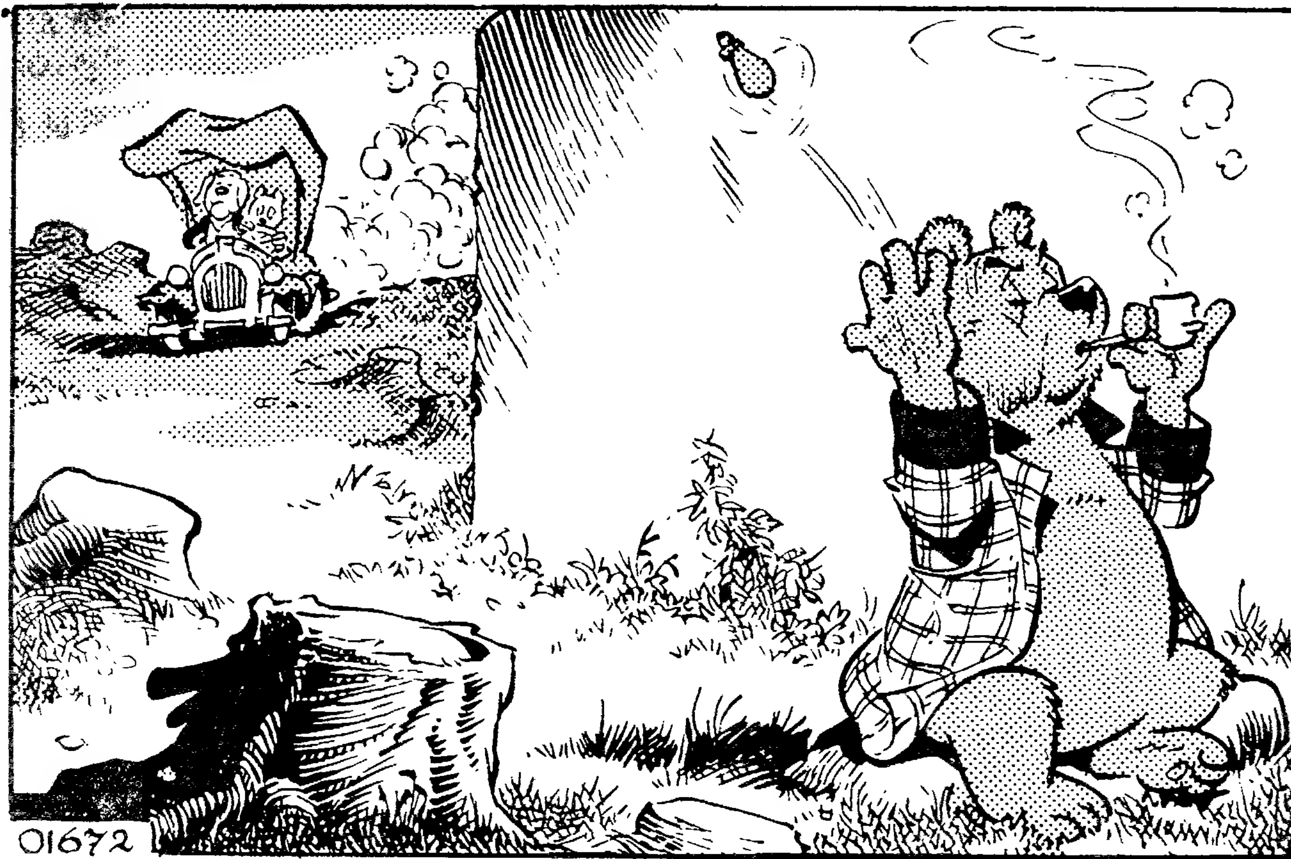
01671 Toen Tom Poes de plek bereikte waar de Oud Schicht geparkeerd stond, was er van het bos niets meer over dan wat boomstompen, want de rooimachines hadden die nacht flink gewerkt. Het trouwe voertuig was echter niet alleen. Op de bestuurdersplaats had de bediende Joost het zich gemakkelijk gemaakt, terwijl hij zich tegoed deed aan de inhoud van zijn voedseldoos.
"Jij hier?" riep Tom Poes uit. "Hoe..."
"De doos was erg drijfkrachtig," legde Joost uit. "Zodoende was ik zo vrij het riool uit en het kanaal in te drijven. Maar het kanaal vermodderde en toen ik opstond zag ik heer Oliviers auto op de vlakte staan. Tot mijn genoegen, mag ik wel zeggen. Hier kan ik rustig op heer Olivier wachten, dacht ik."

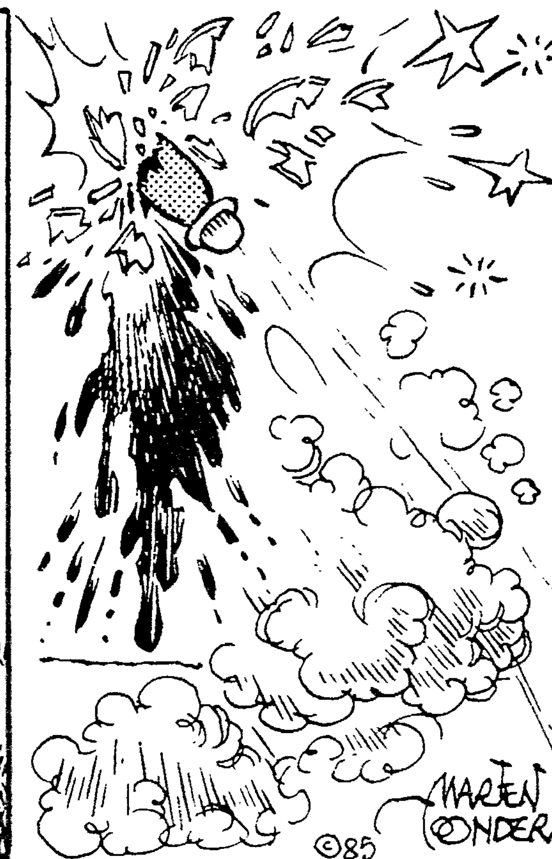
"Ja, ja," zei Tom Poes. "Het is een wonder, dat de wagen nog heel is. Ik denk, dat de ene machine de andere geen kwaad doet, of zoiets. Hm; laten we gauw naar heer Ollie gaan. We moeten hier weg."

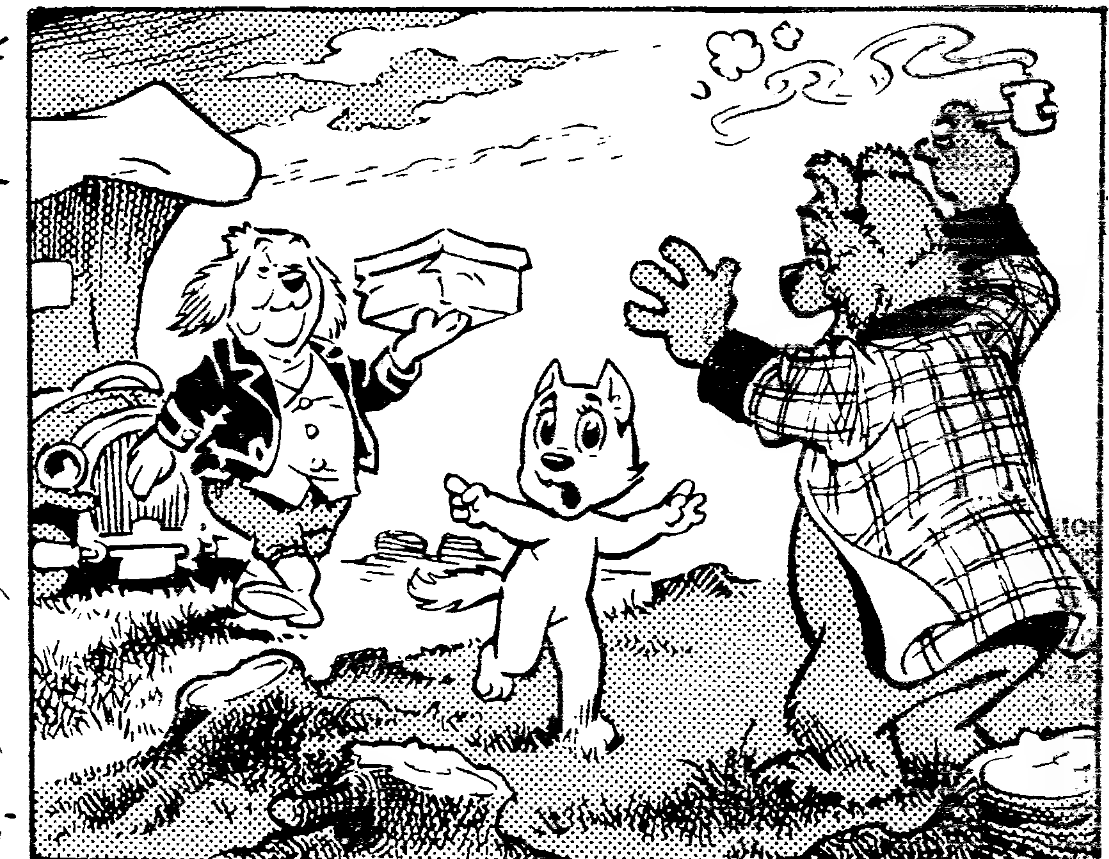
Heer Bommel zat intussen nog steeds bij de muur. Zijn tobberige gedachten werden verstoord door het geroep dat bij de toren opsteeg, en ook kon hij geen lucifers voor zijn pijp vinden. Terwijl hij traag zijn zakken doorzocht, stiet hij op een vreemd voorwerp, dat een klein flesje bleek te zijn.
"Wat is dat?" vroeg hij zich af. "Ik heb het van Tom Poes gekregen geloof ik."

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

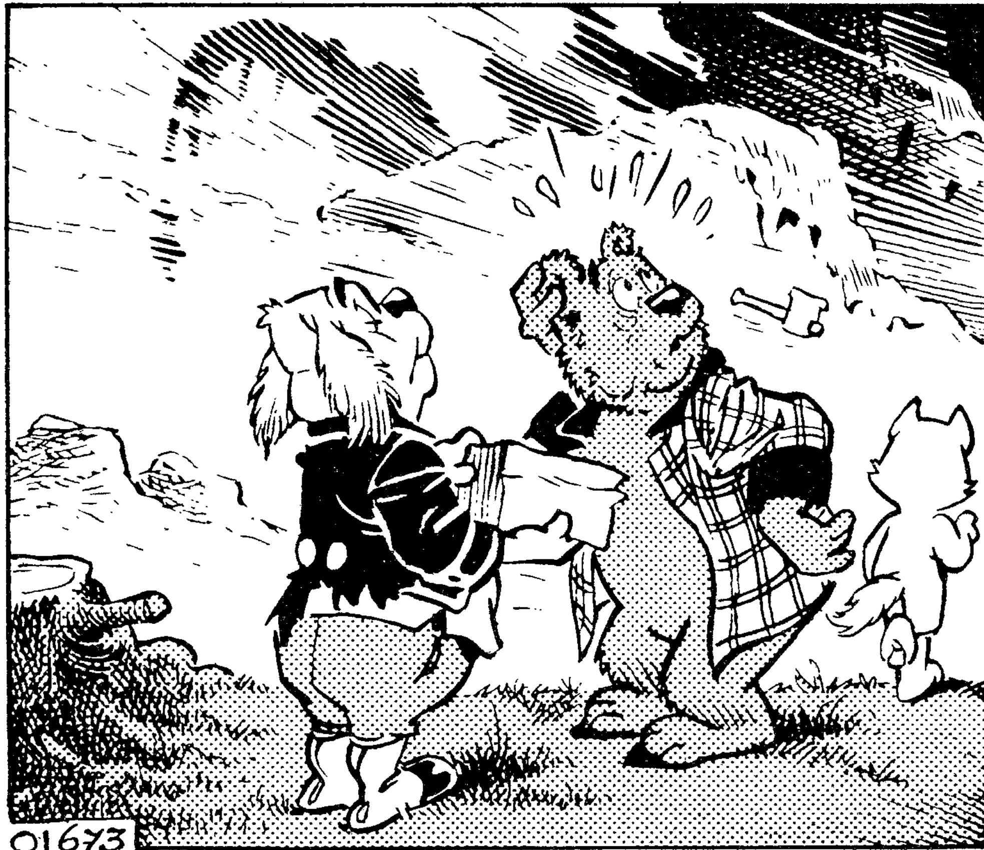

01672 Heer Bommel keek een poosje peinzend naar het flesje. „Juist, ja; nu weet ik het weer'', sprak hij tot zichzelf. „Ik kreeg het van Tom Poes toen we aan het piknikken waren, terwijl Joost werd opgezogen zodat we nu hier zijn om hem te zoeken. Ach, onzin. Ik zit hier om een einde aan deze toekomst te maken, want dàt is mijn plicht als heer zijnde. Maar hoe ik het doen moet, weet ik nog steeds niet''.
Gelukkig vond hij op dat moment zijn lucifers, zodat hij zijn pijp op kon steken om beter te kunnen denken; en hij wierp het vreemde flesje met kracht over zijn schouder. Het was maar licht, zodat het over de muur vloog en tegen de toren uit elkaar spatte.
Er droop een dikke, donkere vloeistof uit, maar heer Ollie had dat niet in de gaten. Zijn aandacht werd afgeleid door het gerammel van een naderende auto, en omdat hij het geluid herkende sprong hij verheugd op en keerde zich om.
„De Schicht!'' riep hij uit. „En Joost! Ik zocht je net. Ik bedoel: Ik dacht aan je, toen ik een manier zocht om Verschiet weer schoon te maken, als je begrijpt wat ik bedoel. Heb je al wat kunnen verzinnen, Tom Poes?''
Maar Tom Poes gaf geen antwoord. Hij keek met grote ogen naar de muur waarachter nog steeds het geluid van boze stemmen opsteeg, en begon er naar toe te hollen.
„Wat is daar aan de hand?'' riep hij. „Wat hebt u met Verschiet gedaan?''
Heer Bommel wilde uitleggen, dat hij nog niets gedaan had, maar toen hij omkeek zag hij, dat hij zich vergiste.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

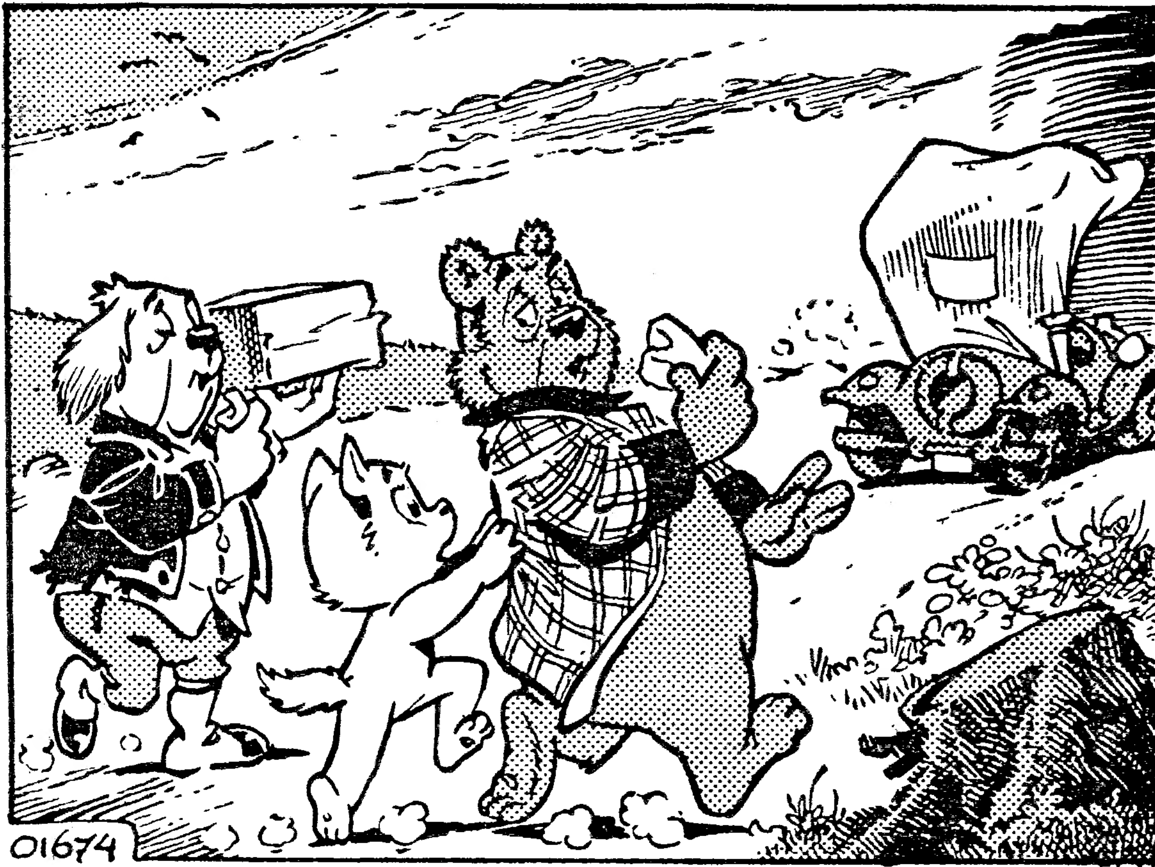

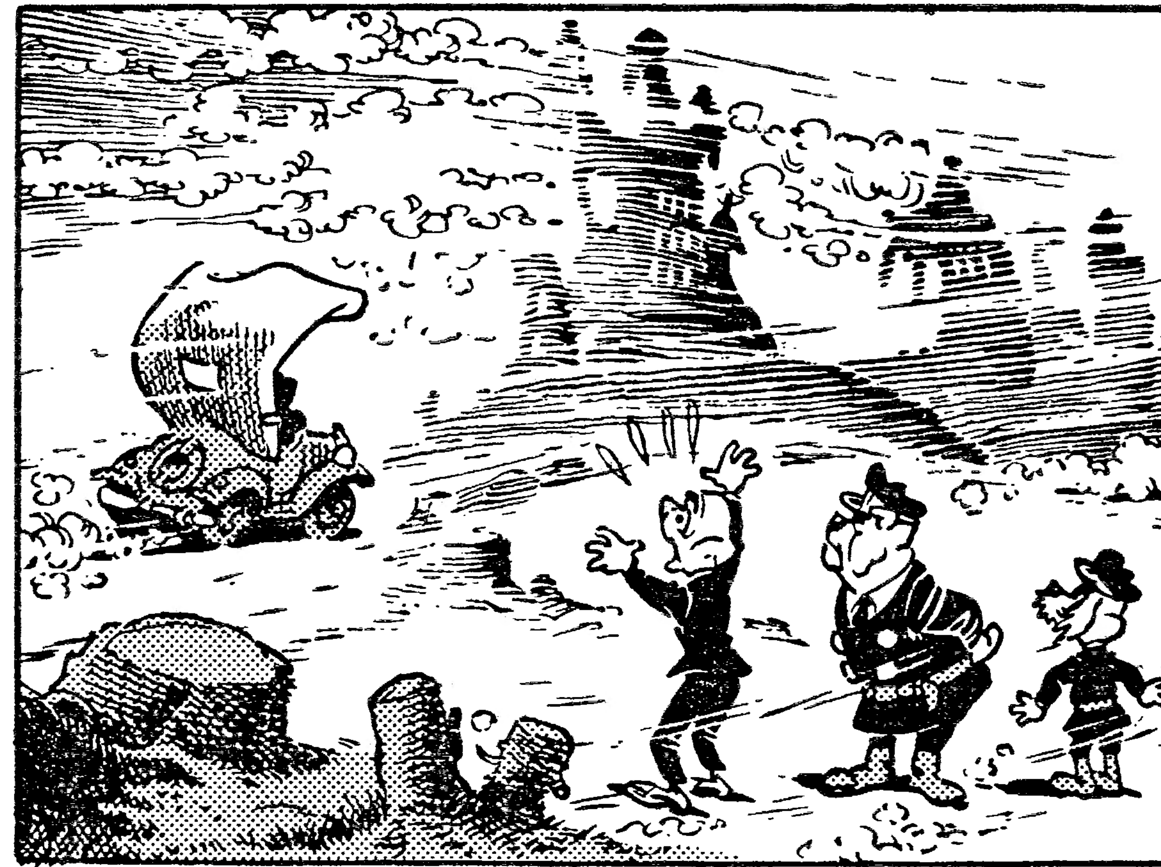
01673 "W-wat heb ik m-met Verschiet gedaan?" vroeg heer Bommel zich af, terwijl hij met verglaasde ogen naar de wegsmeltende toren achter zich keek.
"Ik heb nog een lekkere taartpunt in de doos," zei Joost. "Ik heb hem expres voor u gespaard, met uw welnemen."

"Dit lijkt op het verhaal van Kwetal," riep Tom Poes op de achtergrond. "Hij had een flesje met een vloeistof die alles weg maakt. Ontdoezel noemde hij het... Wacht eens; dat heeft hij aan mij gegeven. En toen heb ik het aan u gegeven heer Ollie. Wat hebt u er mee gedaan?"
"Weg-weggegooid," stamelde heer Bommel. "Ik wist niet... Het brak tegen de toren aan. Ik bedoel: het spatte uit elkaar, maar ik wist echt niet..."
"Neemt u hem gerust," drong Joost aan. "Het is roomtaart, en daar houdt u van."
Zijn woorden gingen verloren in het gefluit van een opstekende wind en het geroep van boze stemmen aan de andere kant van de inzakkende muur, waar de ICM-directeur en de politie zich bevonden.
"Daar loopt mijn veiligheidsdienst weg!" riep de heer Steenbreek. "Houdt ze tegen. Ze vluchten!"
"Ik zou ze maar ontslaan," gromde de commissaris. "Waardeloos als lijfwacht. Amateurgedoe. U kunt beter op de politie vertrouwen. Trouwens — het gaat hier om klandestiene bouw..."
"Vertrouwen?" riep de directeur uit. "Niemand is te vertrouwen. Ook de geleerden niet, die een stad hebben gebouwd waar leven als vuil wordt beschouwd. Alles zal ontslagen worden. Dit is het einde van de ICM en van mij."
"Een ogenblikje," sprak brigadier Snuf. "Er is iets eigenaardigs aan de hand met uw gebouwen, en ook met de landbouwwerktuigen die hier stonden. Door de wind weggewaaid, lijkt me."
De heren keken om, en hun schrik was zo groot, dat ze hun geschillen vergaten.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

01674 De aanzwellende wind huilde klagend om de eens zo rijzige gebouwen van Verschiet. Die waren bezig te ontbinden, en het bovenste gedeelte woei reeds weg als stof. Nu Tom Poes de oorzaak van het verschijnsel kende, begreep hij dat er haast geboden was, en hij begon heer Ollie naar de Oude Schicht te dringen.

"Die loopt ook gevaar!" riep hij al drukkend uit. "De inhoud van Kwetals flesje laat alles verdwijnen, behalve leven en stof. Het is een natuurelement, lijkt me."

Heer Bommel keek niet-begrijpend om, maar toen hij aan het gezicht van zijn jonge vriend zag dat het ernst was, liet hij zich gewillig naar zijn voertuig duwen en klom achter het stuur.

Het geluid van de motor trok natuurlijk de aandacht van het groepje dat ontdaan achter de weggewaaide muur naar het natuurverschijnsel stond te kijken.

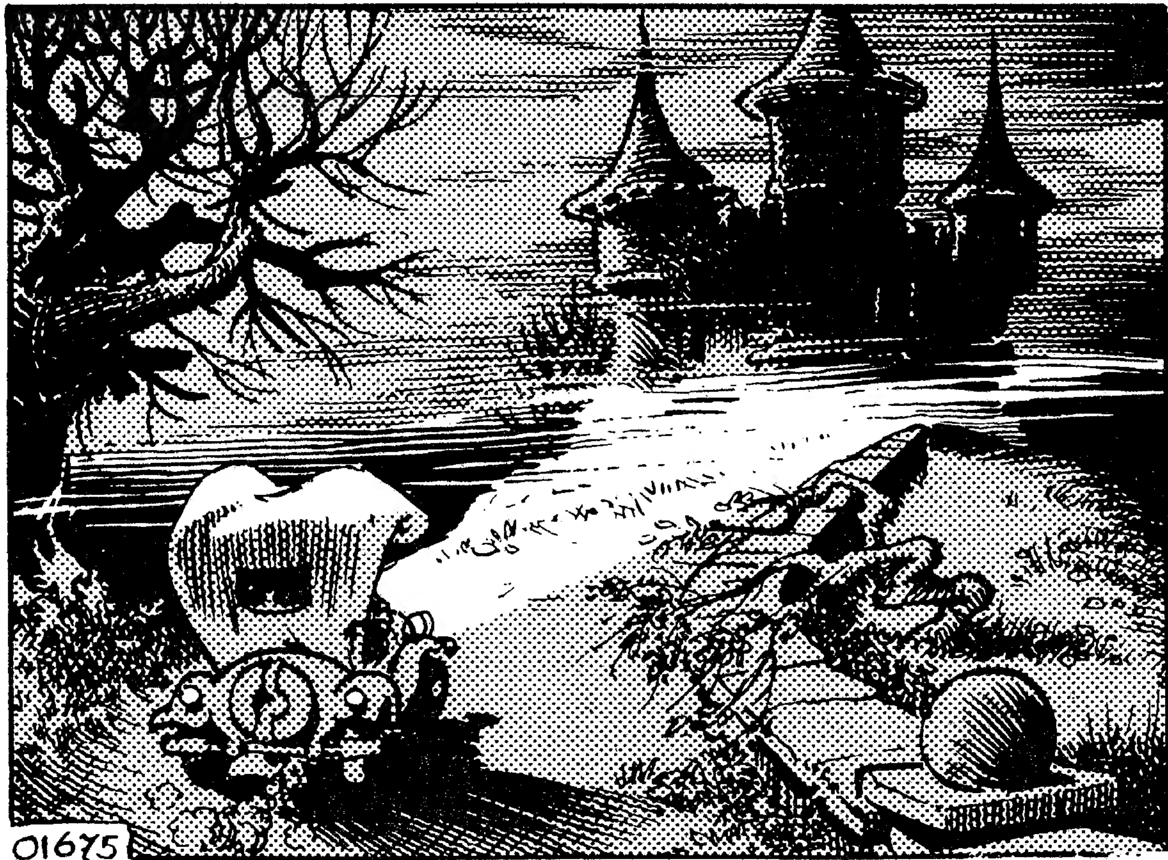
"Daar gaat OBB!" riep de heer Steenbroek knerpend. "Het is OBB, die hier achter zit! Ik had het kunnen weten; dit is een van zijn ragfijne spelen!"

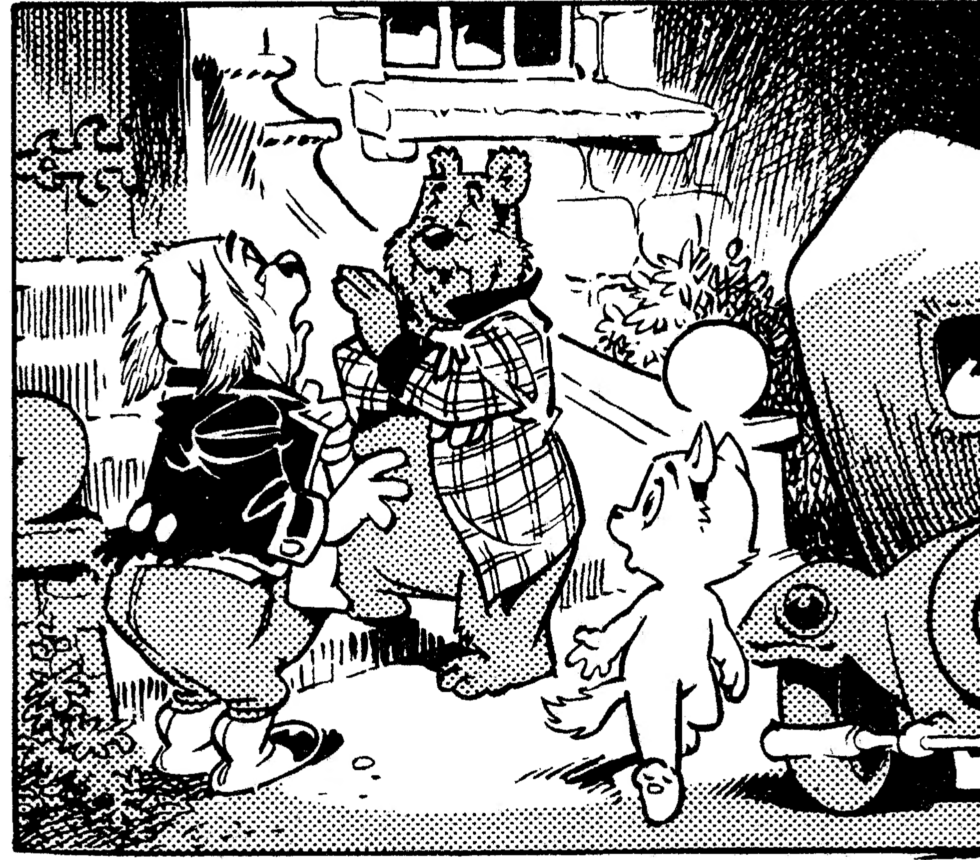
"Zo ragfijn vind ik het niet," gromde de politiechef.

"Een hele stad naar de vaantjes. Nu is mijn bewijsmateriaal weg; want die stad was een ernstige overtreding, net als het kappen van het bos. Maar wat kan ik nu nog bewijzen?"

"Niks" gaf zijn brigadier toe. "Stof is alles wat er overblijft. We kunnen beter naar huis gaan, chef. De lijfwachten van meneer hier zijn er ook al vandoor. Daar gaan ze; in meneers mooie helicopter."

Door Marten Toonder

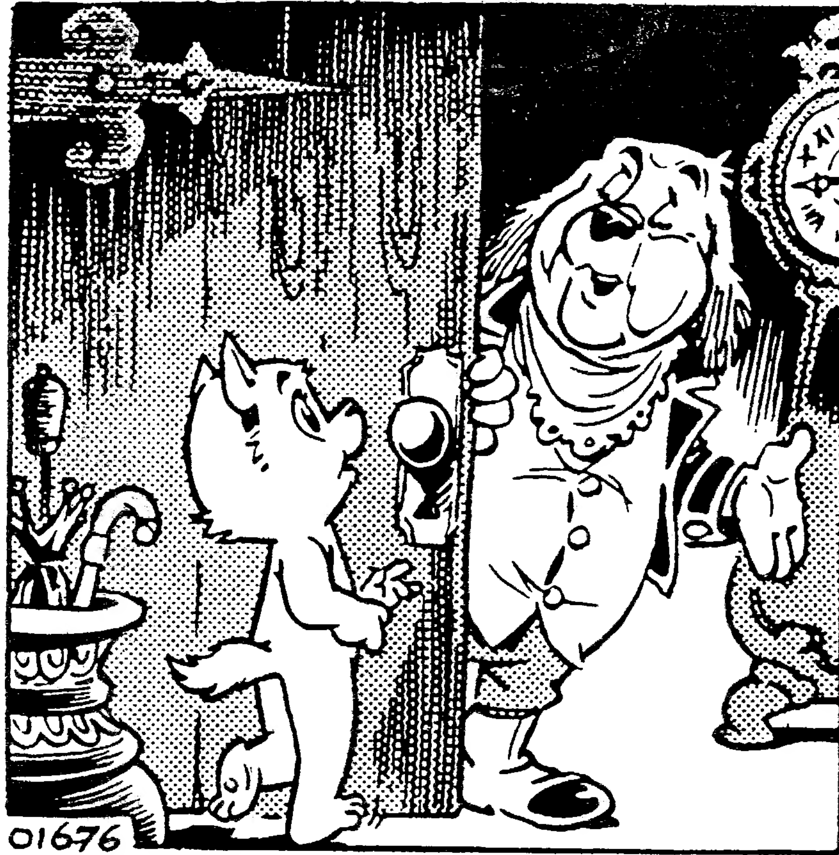

01675 Het was al diep in de nacht, toen de Oude Schicht slot Bommelstein naderde.
"Gelukkig," sprak heer Ollie, een lange stilte onderbrekend. "Willen jullie wel geloven, dat ik slaap heb? Dag en nacht heb ik zonder rust of voedsel de toekomst in juiste banen geleid, maar nu wordt het zelfs mijn ijzersterk gestel te veel; zeg nu zelf."

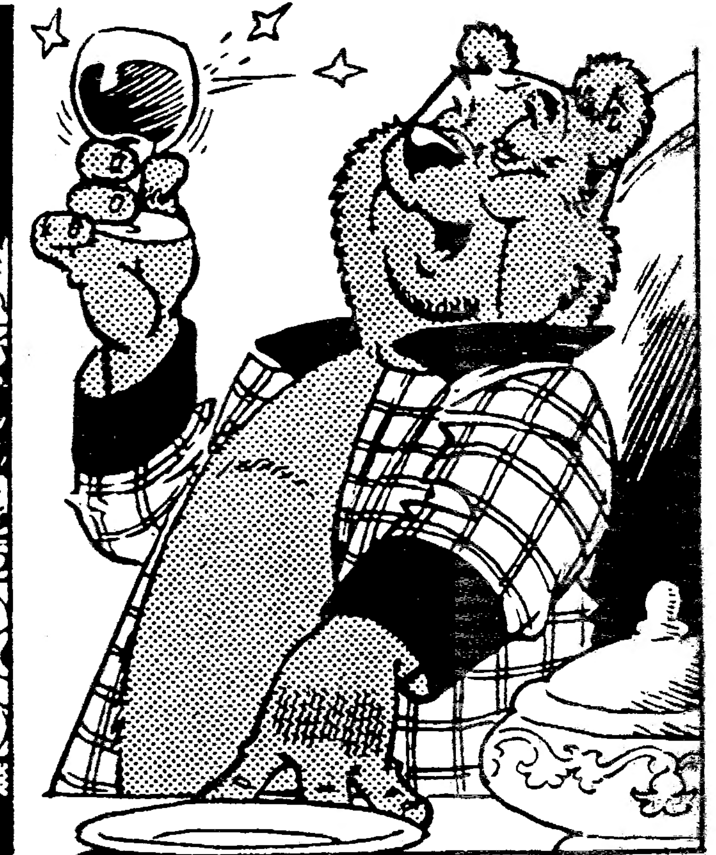
"Het mijne ook, met uw goedvinden," zei Joost toen ze waren uitgestapt. "Ik heb meer gedaan dan mijn professie eist, als ik daar even op mag wijzen. Niemand kan in de toekomst van me vragen om in het riool naar voedsel te zoeken voor doorgespoelde geleerden. Zonder zoveel als een dankje, wanneer men mij toestaat. Ik overweeg dan ook..."
"Laten we vooral geen overijlde dingen doen," onderbrak heer Bommel haastig. "We zijn nu een beetje moe, omdat we heel stilletjes een einde aan Verschiet hebben gemaakt."
"Het Verschiet heeft geen einde," zei Tom Poes, terwijl hij zich omdraaide om naar huis te gaan. "Voor eventjes lijkt dat misschien zo, maar de toekomst komt."
"O," zei heer Ollie. Een ogenblik was hij verslagen, maar toen trok er een slaperige glimlach over zijn vermoeide trekken.
"Ach, jullie zijn nog jong," zei hij. "Daardoor denken jullie te veel aan jezelf, terwijl ik altijd aan anderen denk, zodat ik je morgen uitnodig voor een eenvoudige, doch voedzame maaltijd, jonge vriend. Ik weet zeker dat Joost er weer zin in heeft, en ik ga slapen."
Hij beklom de stoep, en de overspannen bediende sloot de mond, die hij geopend had om te zeggen wat hij overwoog.

Tom Poes en het Bommel-Verschiet

Door Marten Toonder

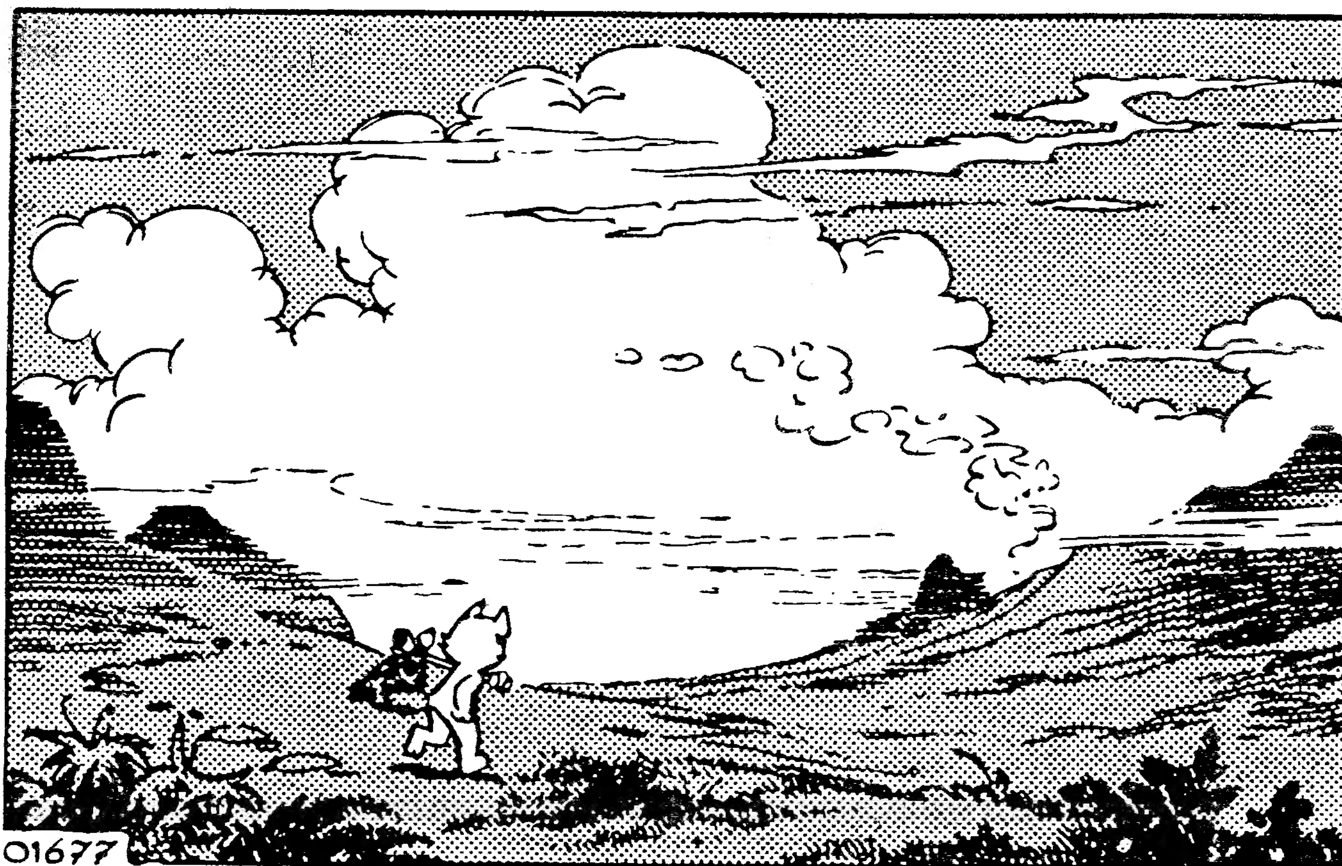
01676 Toen Tom Poes de volgende avond bij Bommelstein aanbelde, opende Joost opgewekt de deur.
''U treft het, jonge heer,'' sprak hij. ''Ik ben er in geslaagd heer Oliviers lievelingsmaal naar mijn genoegen te bereiden. Een gebonden kippesoepje gevolgd door truffels, met Bergerac, dat spreekt; en daarna...''
''Reuze lekker,'' zei Tom Poes haastig. ''Maar gisteravond was je aan het overwegen!''
''Heer Olivier was zo goed mijn salaris aan te passen aan de eisen des tijds,'' verklaarde de toegewijde knecht. ''Dus u begrijpt.''
Tom Poes begreep het, en even later zat hij aan tafel met heer Bommel en juffrouw Doddel, die ook was uitgenodigd.
''Het waren vreselijke gevaren,'' zei de gastheer. ''Kunstige machines, hoor, met rijdende stoeltjes en alles; maar geen levend wezen te zien. Want alle leven werd daar als vervuiling doorgespoeld, waar ik een einde aan heb kunnen maken door fors ingrijpen.''
''Hm,'' zei Toem Poes, ''dat is toch maar tijdelijk, heer Ollie. De toekomst blijft; met denkende machines en veel cement. Maar zonder bomen, zonder heren en zonder Joosten en zonder werk.''
Heer Bommel betrok even, maar dat duurde niet lang.
''Werk is dan toch niet meer nodig?'' zei hij. ''Maar dat moet nog even geheim blijven. Eenvoudige lieden begrijpen dat nog niet zo, zodat ik er een einde aan gemaakt heb, terwijl ik meer van bomen houd dan van stenen.''
Hij stond op en hief het glas.
''Daarom stel ik voor op onze tijd te drinken,'' besloot hij. ''Want die zal het nog wel duren.''
''Die Ollie,'' mompelde Doddeltje. ''Wat kan hij het toch mooi zeggen!''

EINDE VAN DIT VERHAAL

850327

Tom Poes en Mom Bakkesz

Door Marten Toonder

01677 Op een zonnige dag in de vroege lente dwaalde Tom Poes over de Akelse heide, todat hij in de verte een opstijgende rookwolk zag, die op een vuurtje duidde. Omdat hij trek begon te krijgen liep hij er op af om te vragen of hij daar zijn meegenomen maaltje mocht opwarmen. Maar toen hij dichterbij kwam, bleef hij verbaasd staan.

"Kwetal!" riep hij uit. "Ben je al weer terug?"

"Al," gaf de dwerg toe. "De zon gaat weer klimmen, en dan word ik roerig. Heb je iets aan mijn Ontzoedel gehad, in de koude dagen?"

"Nou!" zei Tom Poes. "Heer Ollie heeft er veel Verschiet mee opgeruimd!"

Hij ging zitten om te vertellen wat er gebeurd was, en hij besloot: Heer Ollie vindt alles prettiger zoals het nu is. En dat zal onze tijd wel duren, zegt hij."

"Kweetniet wat hij bedoelt," mompelde Kwetal, terwijl hij peinzend in zijn vuurtje porde. "Niks duurt. Verschieten komen en gaan. Het enige dat klijft is de schaafsteen. Als die weg is, is alles weg. Ai; soms ben ik moe van de schaafsteen."

Hij keek op, en toen hij het gezicht van Tom Poes zag, brokkelde er een glimlach boven zijn baardje.

"Jij weet niet meer, wat de schaafsteen is, huh?" vroeg hij. "Wel, eens heeft de reus Bommel er voor mij op gepast. Toen loerde Mom Bakkesz op de steen, en dat zal hij altijd blijven doen. Zoek het verhaal maar op; dat is nog heel wat anders dan Verschiet. Zoek maar op."

Dat deed Tom Poes, toen hij thuiskwam, en daarom volgt morgen het begin van "Tom Poes en Mom Bakkesz". Het verhaal is 34 jaren oud, en het eerste waar Kwetal in optreedt, al kende niemand toen zijn naam.

850328